

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Εγχειρίδιο Λειτουργού Εργασιακών Σχέσεων

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κυπριακή Δημοκρατία

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από την
Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό
Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

OEB

Εγχειρίδιο Λειτουργού Εργασιακών Σχέσεων ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2022

Το «Εγχειρίδιο Λειτουργού Εργασιακών Σχέσεων» εκπονήθηκε και εκδόθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του συγχρηματοδοτούμενου έργου από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις, Σύγχρονες Επιχειρήσεις».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κυπριακή Δημοκρατία

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ISBN 978-9925-7829-7-0
Έτος Έκδοσης: 2022

Απαγορεύεται η αντιγραφή η αναδημοσίευση ολόκληρου ή μέρους αυτού του βιβλίου, με οποιαδήποτε μέθοδο, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του εκδότη.

OEB

Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ)
Οδός Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων Κύπρου 4,
Στρόβολος, 2000 Λευκωσία, Κύπρος.
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: info@oeb.org.cy
Τηλέφωνο: +357 22 643 000
Ιστοσελίδα: www.oeb.org.cy

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός Γενικού Διευθυντή ΟΕΒ	11
Πρόλογος	12
Σημαντικό Σημείωμα	13
Εισαγωγή	14
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΝΟΜΟΙ	16
Βασικές Έννοιες	16
Σκοπός του Νόμου	21
Πεδίο Εφαρμογής	22
Εξαιρέσεις	22
Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας	23
Αντιπρόσωπος Ασφάλειας	23
Επιτροπές Ασφάλειας	23
Λειτουργός Ασφάλειας / Αναπληρωτής Λειτουργός Ασφάλειας	24
Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών	24
Υποχρεώσεις Αυτοεργοδοτούμενων Προσώπων	28
Υποχρεώσεις Εργοδοτούμενων	28
Υποχρεώσεις Προσώπων Έναντι Άλλων, Μη-Εργοδοτούμενων Προσώπων	28
Υποχρεώσεις Σχεδιαστών, Κατασκευαστών, Εισαγωγέων και Άλλων	29
Υγεία και Ευημερία - Γενικές Διατάξεις	31
Καθαριότητα	31
Συνωστισμός	31
Αερισμός και θερμοκρασία	31
Φωτισμός	31
Δάπεδα και Αποχετεύσεις	32
Υγειονομικές διευκολύνσεις - Διευκολύνσεις καθαρισμού	32
Παροχή πόσιμου νερού	32
Χώροι φύλαξης ιματισμού- αποδυτήρια	32
Καθίσματα	32
Πρώτες Βοήθειες	32
Χώροι Ανάπαυσης	32
Μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία	33
Ασφάλεια και Υγεία - Ειδικές Διατάξεις	33
Μέσα διαφυγής και έξοδοι κινδύνου	33
Πυρασφάλεια	34
Ειδικές προφυλάξεις κατά της φωτιάς και των εκρήξεων	35
Ασφαλείς χώροι εργασίας και μέσα πρόσβασης	35

Ηλεκτρισμός	36
Επιβλαβείς για την υγεία ουσίες	36
Προστασία Ακοής	37
Κανονισμοί για την ασφάλεια και υγεία και κώδικες πρακτικής	37
Κανονισμοί	37
Διατάγματα	38
Κώδικες Πρακτικής, Πρότυπα και Προδιαγραφές	38
Εφαρμογή	38
Σύμβουλος Ιατρός Εργασίας	39
Εξετάζοντες Ιατροί	39
Εξουσίες για τη διεξαγωγή ανάκρισης	40
Εξουσίες Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών	40
Ειδοποίηση Βελτίωσης	42
Ειδοποίηση Απαγόρευσης	42
Επίδοση Ειδοποιήσεων	43
Απόσυρση ή παράταση των Ειδοποιήσεων	43
Προσφυγές εναντίον των Ειδοποιήσεων	43
Προστασία των Επιθεωρητών από Ποινική Δίωξη	44
Αποκάλυψη πληροφοριών	44
Εξουσία Δικαστηρίου να εκδίδει διάταγμα σχετικά με Επικίνδυνες Καταστάσεις και Πρακτικές	45
Αδικήματα, ποινές και νομικές διαδικασίες	45
Αδικήματα	45
Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων - Τρίτος Πίνακας του Νόμου	47
Αποδείξεις	49
Ποικίλες διατάξεις	49
Έγκριση σχεδίων και έκδοση αδειών λειτουργίας ορισμένων κτιρίων από άλλες αρχές	49
Έκδοση Βεβαιώσεων / Πιστοποιητικών / Εκθέσεων	50
Ιεραρχική προσφυγή εναντίον των αποφάσεων του Αρχιεπιθεωρητή	50
Παροχή εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία	50
Έναρξη Ισχύος και τροποποιήσεις	51
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	52
Ερμηνεία	52
Πεδίο εφαρμογής	54
Εκτίμηση των κινδύνων	54
Σύστημα διαχείρισης των κινδύνων	56
Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας	57
Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ)	58
Διορισμός Λειτουργού Ασφάλειας και Υπεύθυνου Ασφάλειας	60
Χρήση Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)	62
Πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια, πυρόσβεση και εκκένωση των χώρων	64
Έκθεση σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο	64
Ενημέρωση των προσώπων στην εργασία	65
Συνεργασία, συντονισμός και αλληλοενημέρωση εργοδοτών και αυτοεργοδοτουμένων προσώπων	66

Ατυχήματα και επικίνδυνα συμβάντα	67
Διαβούλευση και συμμετοχή των εργοδοτούμενων και αντιπροσώπων ασφάλειας	68
Διαβούλευση και συμμετοχή των εργοδοτούμενων σε επιτροπές ασφάλειας	69
Εκπαίδευση των εργοδοτούμενων	70
Επίβλεψη της υγείας των εργοδοτούμενων	71
Μέτρα για τις ομάδες κινδύνου	71
Υποχρεώσεις εργοδοτούμενων	71
Προσφυγή στον Επιθεωρητή και επίβλεψη της υγείας των εργοδοτούμενων	72
Προστασία εργοδοτούμενων από σοβαρό ή άμεσο κίνδυνο	72
Προστασία αντιπροσώπων ασφάλειας και άλλων μελών επιτροπών ασφάλειας	72
Καθήκοντα και αρμοδιότητες λειτουργού ασφάλειας	73
Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)	74
Διατάγματα με Βάση τους Κανονισμούς	78
Το περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτροπές Ασφάλειας) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 237/2021)	78
Το περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Εκπαίδευση Εργοδοτούμενων, Αυτοεργοδοτούμενων, Μελών της ΕΣΥΠΠ, Αντιπροσώπων Ασφάλειας και Μελών Επιτροπών Ασφάλειας) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 238/2021)	78
Το περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καθορισμός Αριθμού Αντιπροσώπων Ασφάλειας) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 239/2021)	81
Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τη Διαβούλευση Εργοδότη και Εργοδοτούμενων στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 240/2021)	81
Κώδικας Πρακτικής για τη Διαβούλευση Εργοδότη και Εργοδοτούμενων στα Θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	82
Πρόλογος	82
Εισαγωγή	82
Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων	84
Πρόσωπα που συμβάλλουν στη Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων	86
Καθήκοντα και αρμοδιότητες προσώπων που ασχολούνται με τη Διαβούλευση	87
Μηχανισμός Διαβούλευσης και Συμμετοχής των Εργοδοτούμενων - Επιτροπή Ασφάλειας	92
Γενικές υποχρεώσεις του Εργοδότη που αφορούν στη διαβούλευση και συμμετοχή των Εργοδοτούμενων	98
Διαδικασία Εντοπισμού και Επίλυσης Προβλημάτων	99
Εκπαίδευση / Επιμόρφωση των Μελών της Επιτροπής Ασφάλειας	103
Επίλογος	104
ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	112
Βασικές Έννοιες	112
Διευκολύνσεις και Εξοπλισμός Πρώτων Βοηθειών	113
Χώροι Πρώτων Βοηθειών	114

Ενημέρωση Εργοδοτούμενων από τον Εργοδότη	114
Παροχή Πρώτων Βοηθειών σε Αυτοεργοδοτούμενα Πρόσωπα	115
Καταχώρηση Δεδομένων στο Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας	115
Έγκριση από τον Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή ή/και Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας	115
Απαλλαγή Πρώτου Βοηθού από Ποινική ή Αστική Ευθύνη	115
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - Ελάχιστα Απαιτούμενα Υλικά Κιβωτίου Πρώτων Βοηθειών	116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Εκτίμηση Αναγκών σε Πρώτους Βοηθούς και Αρμόδια Πρόσωπα	117
ΣΗΜΑΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	118
Πεδίο Εφαρμογής	118
Εξαιρέσεις	118
Υποχρεώσεις των Εργοδοτών, Αυτοεργοδοτούμενων και Άλλων Προσώπων	118
Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας	119
Ενημέρωση και Κατάρτιση των Εργαζομένων	119
Εκπαίδευση των Εργαζομένων	119
Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργαζομένων	119
Σήμανση	120
Μόνιμη Σήμανση	120
Χαρακτηριστικά των Σημάτων	121
Συνθήκες Χρήσης	121
Σήματα Απαγόρευσης	122
Σήματα Προειδοποίησης	123
Σήματα Υποχρέωσης	124
Σήματα Πυροσβεστικού Υλικού ή Εξοπλισμού	125
Σήματα Διάσωσης	126
Σήμανση Εμποδίων, Επικίνδυνων Σημείων και Οδών Κυκλοφορίας	127
Περιστασιακή Σήμανση	128
Ηχητικά Σήματα	128
Φωτεινά Σήματα	128
Προφορική Ανακοίνωση	129
Σήματα με Χειρονομίες	130
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ	133
Ποιες ασθένειες είναι γνωστοποιήσιμες	133
Ποιες ασθένειες θεωρούνται ως επαγγελματικές	133
Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των ασθενειών	133
Πού και πώς γνωστοποιούνται οι ασθένειες	134
Περισσότερες πληροφορίες	134
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ	135
Γνωστοποίηση Ατυχημάτων	135
Εισαγωγή	135
Τι είναι ατύχημα	135
Ποια ατυχήματα είναι γνωστοποιήσιμα	136
Διευκρινιστική σημείωση	136
Ποια ατυχήματα δεν είναι γνωστοποιήσιμα - εξαιρέσεις	138
Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των ατυχημάτων	138
Πού και πώς γνωστοποιούνται τα ατυχήματα	138
Περισσότερες πληροφορίες	139

Εκθέσεις διερεύνησης των Ατυχημάτων	139
Γνωστοποίηση Επικίνδυνου Συμβάντος	139
Ποια Επικίνδυνα Συμβάντα είναι γνωστοποιήσιμα	139
Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των Επικίνδυνων Συμβάντων	140
Πού και πώς γνωστοποιούνται τα Επικίνδυνα Συμβάντα	140
Ορθότητα πληροφοριών	140
Περισσότερες πληροφορίες	141
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	142
Βασικές Έννοιες	142
Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής	142
Παρουσία Νέου στους Χώρους Επιχείρησης και Εργοδότηση	143
Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδότη	143
Ειδικοί Κίνδυνοι για τους Νέους - Απαγορευμένες Εργασίες	144
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Μν Εξαντλητικός Κατάλογος Παραγόντων, Διαδικασιών και Εργασιών	145
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Μν Εξαντλητικός Κατάλογος Εργασιών και Διαδικασιών που Απαγορεύεται να Εργοδοτούνται Νέοι	147
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	157
Βασικές Έννοιες	157
Εκτίμηση των Κινδύνων και Μέτρα Προστασίας	157
Νυκτερινή Εργασία	158
Απαγόρευση Έκθεσης σε Επικίνδυνους Παράγοντες	159
ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ: Μν Εξαντλητικός Κατάλογος Παραγόντων, Μεθόδων Παραγωγής και Συνθηκών Εργασιών	159
ΜΕΡΟΣ Α: Παράγοντες	159
Φυσικοί ή εργονομικοί παράγοντες	159
Βιολογικοί παράγοντες	160
Χημικοί Παράγοντες	160
ΜΕΡΟΣ Β: Μέθοδοι Παραγωγής	160
ΜΕΡΟΣ Γ: Συνθήκες Εργασίας	160
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ: Μν Εξαντλητικός Κατάλογος Παραγόντων, Μεθόδων Παραγωγής και Συνθηκών Εργασιών	161
ΜΕΡΟΣ Α: Έγκυες Εργοδοτούμενες	161
Παράγοντες	161
Συνθήκες εργασίας	161
ΜΕΡΟΣ Β: Γαλουχούσες Εργοδοτούμενες	161
Παράγοντες	161
Συνθήκες εργασίας	161
ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	162
Βασικές Έννοιες	162
Πεδίο Εφαρμογής	162
Εξαιρέσεις	162
Χώροι Εργασίας	163
Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών	163
Ενημέρωση, Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων	163
Υποχρεώσεις Αυτοεργοδοτούμενων	164

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ελάχιστες Προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας για τους Χώρους Εργασίας που Χρησιμοποιούνται για Πρώτη Φορά ή Υφίστανται Μεταβολές, Επεκτάσεις ή/και Μετατροπές Μετά την Έναρξη Ισχύος των Κανονισμών	165
Προκαταρκτική Παρατήρηση	165
Σταθερότητα και Στερεότητα	165
Ηλεκτρική Εγκατάσταση	165
Οδοί και Έξοδοι Κίνδυνου	165
Πυρανίχνευση και Κατάσβεση Πυρκαγιάς	166
Εξαερισμός Κλειστών Χώρων Εργασίας	167
Θερμοκρασία των Χώρων	167
Φυσικός και Τεχνητός Φωτισμός των Χώρων	168
Δάπεδα, Τοίχοι, Οροφές και Στέγες των Χώρων	169
Παράθυρα και Φεγγίτες των Χώρων	171
Θύρες και Πύλες	171
Διάδρομοι Κυκλοφορίας, Ζώνες Κινδύνου, Προστασία από Πτώσεις και Πτώση Αντικειμένων	172
Κυλιόμενες Σκάλες και Κυλιόμενοι Διάδρομοι	174
Αποβάθρες και Εξέδρες Φόρτωσης	174
Διαστάσεις και Όγκος Αέρα των Χώρων, Χώρος για την Ελευθερία Κινήσεων στη Θέση Εργασίας	174
Έγκυες και Θηλάζουσες Μητέρες	176
Αποδυτήρια και Ερμάρια για τα Ενδύματα	176
Χώροι Διευκολύνσεων Καθαρισμού (Λουτρά, Νιπτήρες)	177
Χώροι Υγειονομικών Διευκολύνσεων (Αποχωρητήρια, Ουρητήρια και Νιπτήρες)	178
Χώροι Πρώτων Βοηθειών	179
Μειονεκτούντα Πρόσωπα στην Εργασία	180
Εξωτερικοί Χώροι Εργασίας	180
ΧΡΗΣΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ	184
Βασικές Έννοιες	184
Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών	184
Κανόνες Σχετικά με τον Εξοπλισμό Εργασίας	185
Έλεγχοι των Εξοπλισμών Εργασίας	185
Εξοπλισμός Εργασίας με Ειδικό Κίνδυνο	186
Εργονομία και Υγεία Κατά την Εργασία	187
Ενημέρωση των Εργοδοτούμενων	187
Εκπαίδευση των Εργοδοτούμενων	187
Διαβουλεύσεις και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων	187
Υποχρεώσεις Αυτοεργοδοτούμενων	188
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ελάχιστες προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας για τους Εξοπλισμούς Εργασίας	188
Προκαταρκτική παρατήρηση	188
Γενικές ελάχιστες προδιαγραφές που ισχύουν για τον εξοπλισμό εργασίας	188
Ελάχιστες προδιαγραφές για τους κινητούς εξοπλισμούς εργασίας, αυτοκινούμενους ή μη	191

Ελάχιστες προδιαγραφές που ισχύουν για τους εξοπλισμούς εργασίας που χρησιμοποιούνται για ανύψωση φορτίων	193
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Διατάξεις για την Χρησιμοποίηση των Εξοπλισμών Εργασίας	194
Γενικές διατάξεις που ισχύουν για όλους τους εξοπλισμούς εργασίας	194
Διατάξεις για τη χρησιμοποίηση κινητών εξοπλισμών εργασίας, αυτοκινούμενων ή μη	195
Διατάξεις που ισχύουν για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμών εργασίας για την ανύψωση φορτίων	195
Εξοπλισμοί εργασίας που προορίζονται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων	196
Γενικές Διατάξεις	197
Ειδικές Διατάξεις για την Χρησιμοποίηση Κλιμάκων	198
Ειδικές Διατάξεις για την Χρησιμοποίηση Ικριωμάτων	199
Ειδικές Διατάξεις όσον αφορά τη Χρησιμοποίηση Τεχνικών Πρόσβασης και Τοποθέτησης με τη Βοήθεια Σχοινιών	200
Προστασία από Θερμική Καταπόνηση	201
Προστασία σε Κατασκευές - Εργοτάξια	204
Προστασία από Βιολογικούς Παράγοντες	207
Προστασία από Χημικούς Παράγοντες	209
Προστασία από Καρκινογόνους και Μεταλλαξιογόνους Παράγοντες	211
Προστασία από Θόρυβο	215
Προστασία από Κραδασμούς	219
Προστασία από τον Ηλεκτρισμό	221
Προστασία από Ακτινοβολίες	229
Προστασία στην Γεωργοκτηνοτροφία	236
Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζόμενων	238

Χαιρετισμός Γενικού Διευθυντή ΟΕΒ

Η σειρά «Εγχειρίδια Λειτουργού Εργασιακών Σχέσεων» εκδόθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του συγχρηματοδοτούμενου έργου από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Κυπριακή Δημοκρατία με τίτλο «Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις, Σύγχρονες Επιχειρήσεις». Η πρώτη έκδοση της σειράς, το 2014, και οι δύο ανατυπώσεις της που ακολούθησαν εξαντλήθηκαν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, ενώ συνεχής παραμένει η ζήτηση για τους Οδηγούς στην ψηφιακή τους μορφή. Η επανέκδοση της σειράς, την οποία σήμερα κρατάτε στα χέρια σας, αποτελούσε μονόδρομο.

Πολλές επιχειρήσεις και επαγγελματίες θεωρούν πως η εργατική νομοθεσία αποτελεί ένα πολύπλοκο αντικείμενο, η κατανόηση του οποίου προϋποθέτει εξειδικευμένες γνώσεις. Αν και αυτό ισχύει σε μεγάλο βαθμό, η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) θεωρεί καθήκον της να ενημερώνει με τρόπο κατανοητό, υπεύθυνο και ολοκληρωμένο τις επιχειρήσεις για την εργατική νομοθεσία και τις εργασιακές σχέσεις στην Κύπρο. Η έκδοση αυτής της επτάτομης σειράς αποδεικνύει έμπρακτα την σοβαρότητα και αφοσίωση με την οποία υπηρετούμε την επιχειρηματική κοινότητα ως ο κατεξοχήν εργοδοτικός φορέας του τόπου από το 1960.

Η παρούσα έκδοση είναι επικαιροποιημένη και εμπλουτισμένη, καταγράφοντας τις αλλαγές στην εργατική νομοθεσία που έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια, ενώ έχουν προστεθεί νέες νομοθεσίες η κατανόηση των οποίων είναι απαραίτητη για τις επιχειρήσεις. Το περιεχόμενο των Οδηγών δίνει σε κάθε επιχείρηση, σε κάθε Λειτουργό Εργασιακών Σχέσεων και σε κάθε Λειτουργό Ανθρώπινου Δυναμικού ολοκληρωμένη εικόνα για το σύστημα εργασιακών σχέσεων στην Κύπρο, καθώς και το νομικό και εθιμικό πλαίσιο που το διέπει. Στις σελίδες των εγχειριδίων μπορεί επίσης να ανατρέξει όποιος επιθυμεί να ενημερωθεί για το νομικό πλαίσιο που αφορά την προαγωγή της ισότητας στην απασχόληση και την καταπολέμηση των διακρίσεων, ζητήματα για τα οποία η ΟΕΒ είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη.

Ευχόμαστε κάθε αναγνώστη να βρει τους Οδηγούς μας χρήσιμους και κάθε επιχείρηση να μας νιώσει δίπλα της.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Γενικός Διευθυντής ΟΕΒ

Πρόλογος

Το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί μέρος της επτάτομης σειράς με τίτλο «Εγχειρίδιο Λειτουργού Εργασιακών Σχέσεων» η οποία εκδίδεται στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου με τίτλο «Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις, Σύγχρονες Επιχειρήσεις». Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Κυπριακή Δημοκρατία και την ευθύνη υλοποίησης φέρει η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ).

Μέσα από τις δράσεις του, το έργο έχει ως κυριότερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας εφαρμογής του Κυπριακού νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου εργασιακών σχέσεων ανάμεσα στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) μέσα από μια ολοκληρωμένη και στοχευμένη προσέγγιση.

Οι δράσεις του έργου ανταποκρίνονται κατά τρόπο συγκεκριμένο στις διαπιστωμένες ελλείψεις που παρουσιάζουν οι Κυπριακές ΜΜΕ στην ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου που αφορά τις εργασιακές σχέσεις και που οδηγεί σε καταγγελίες και δαπανηρές δικαστικές διαδικασίες εναντίον τους, αλλά και σε δυσάρεστες συνέπειες για τους εργοδοτούμενους και την απασχόληση.

Οι ελλείψεις αυτές είναι τόσο δομικές όσο και λειτουργικές και οφείλονται στο μικρό μέγεθος και οικογενειακό χαρακτήρα των επιχειρήσεων που καθιστά δύσκολη την απασχόληση εξειδικευμένων λειτουργών ανθρώπινου δυναμικού και εργασιακών σχέσεων.

Το συγχρηματοδοτούμενο έργο, αποσκοπεί στην αποτελεσματική κάλυψη του κενού που παρατηρείται μεταξύ της ανάγκης εφαρμογής ενός πολύπλοκου νομοθετικού εργασιακού πλαισίου και της αδυναμίας των κυπριακών ΜΜΕ να το πράξουν.

Περισσότερες πληροφορίες για τις δράσεις του έργου βρίσκονται στην ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα του: www.slr.com.cy

Σημαντικό Σημείωμα

Η ασφάλεια και υγεία στην εργασία αποτελεί ευρύτατο και πολυδιάστατο αντικείμενο το οποίο διέπεται και ρυθμίζεται από πολλές νομοθεσίες, παρεμφερείς νομοθεσίες και Κανονισμούς. Πολλές από τις σχετικές νομοθεσίες και Κανονισμούς αφορούν συγκεκριμένες πτυχές του αντικειμένου ή τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Στο παρόν εγχειρίδιο περιλαμβάνονται βασικά νομοθετήματα και Κανονισμοί και έχει αυστηρά ενημερωτικό χαρακτήρα. Ενώ έχει καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την εγκυρότητα του περιεχομένου, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί εξαντλητικό του αντικειμένου που πραγματεύεται, ούτε αποτελεί ή υποκαθιστά την εξειδικευμένη επαγγελματική ή νομική συμβουλή.

Για περισσότερη και πληρέστερη ενημέρωση, συστήνουμε στους αναγνώστες να ανατρέχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (www.mlsi.gov.cy/dli) στην οποία είναι αναρτημένη και επικαιροποιημένη η απαραίτητη πληροφόρηση και έντυπα που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

Εισαγωγή

Η ασφάλεια και υγεία στην εργασία αποτελεί ένα εξαιρετικά σημαντικό και αναπόσπαστο μέρος των σύγχρονων εργασιακών σχέσεων.

Βάσει στατιστικών στοιχείων, στις επιχειρήσεις όπου διατηρούνται υψηλά επίπεδα ασφάλειας και υγείας, η παραγωγικότητα παρουσιάζεται αυξημένη ενώ παράλληλα οι ημέρες απουσίας λόγω ασθένειας ή ατυχημάτων είναι ιδιαίτερα μειωμένες.

Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η εναρμόνιση της Κυπριακής Νομοθεσίας με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υφιστάμενης και την εισαγωγή νέας Νομοθεσίας που διασφαλίζει την προστασία των εργοδοτούμενων, αυτοεργοδοτούμενων, αλλά και άλλων προσώπων εκτός εργασίας που είναι πιθανό να επηρεάζονται από τις δραστηριότητες στην εργασία (πελάτες, συνεργάτες και το ευρύτερο κοινό).

Στις σύγχρονες επιχειρήσεις, πέραν των ελάχιστων προδιαγραφών στα θέματα ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται από την Νομοθεσία, εφαρμόζονται επιπλέον μέτρα ή/και Καλές Πρακτικές, αυξάνοντας τα επίπεδα ασφάλειας και προάγοντας την υγεία των εργαζομένων.

Στον Οδηγό «Ασφάλεια και Υγεία στους Χώρους Εργασίας 2022» που έχει εκπονηθεί στο πλαίσιο του υπό αναφορά Έργου, καταγράφεται η βασική Νομοθεσία που αφορά τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως του τομέα στον οποίο δραστηριοποιούνται και επεξηγούνται οι νομικές υποχρεώσεις των εργοδωτών, των αυτοεργοδοτούμενων, των εργαζομένων, των μελετητών, σχεδιαστών, κατασκευαστών, προμηθευτών κλπ. σε σχέση με πρόληψη και προστασία από τους κινδύνους στους χώρους εργασίας.

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2020 και οι σχετικοί Κανονισμοί που εκδόθηκαν με βάση τον νόμο είναι η βασική νομοθεσία που ρυθμίζει θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία (Α&ΥΕ). Το νομοθετικό πλαίσιο για Α&ΥΕ περιλαμβάνει επίσης και άλλες παρεμφερείς νομοθεσίες, όπως για την αποθήκευση πετρελαιοειδών, την προστασία από ιονίζουσες ακτινοβολίες κλπ., που εφαρμόζεται από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και από άλλα Υπουργεία.

Παραδείγματα Καλών Πρακτικών που έχουν εφαρμοστεί από κυπριακές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των Ετήσιων Βραβείων Καλών Πρακτικών στον τομέα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία που διοργανώνονται από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με τις Οργανώσεις των Κοινωνικών Εταίρων, βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2020

Βασικές Έννοιες

«άλλα πρόσωπα» σημαίνει εκείνα τα πρόσωπα που βρίσκονται σε χώρο εργασίας, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο “εργασία” από τις διατάξεις του νόμου, τα οποία όμως δεν συνιστούν πρόσωπα τα οποία παρέχουν εργασία ως εργοδοτούμενοι, αυτοεργοδοτούμενοι ή εξωτερικοί εργάτες, αλλά δεν περιλαμβάνει πρόσωπα τα οποία βρίσκονται στον χώρο ή πλησίον του χώρου του υποστατικού, της επιχείρησης ή/και της εγκατάστασης όπου παρέχεται εργασία για σκοπούς αναψυχής, άθλησης, εστίασης, συμμετοχής σε πολιτιστική δραστηριότητα ή εν γένει για σκοπούς ερασιτεχνικής δραστηριότητας.

«ανάδοχος» σημαίνει κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η μελέτη ή/και η εκτέλεση ή/και η επίβλεψη της εκτέλεσης ενός έργου για λογαριασμό του κυρίου του έργου.

«αντικείμενο για χρήση στην εργασία» περιλαμβάνει οποιαδήποτε εγκατάσταση ή μέρος οποιασδήποτε εγκατάστασης που σχεδιάστηκε για χρήση ή λειτουργία στην εργασία.

«αντιπρόσωπος ασφάλειας» σημαίνει το πρόσωπο, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας των εργοδοτούμενων από τους κινδύνους στην εργασία, που επιλέγεται, εκλέγεται ή ορίζεται, από τους άλλους συναδέλφους εργοδοτούμενους του στον ίδιο εργοδότη, με βάση το άρθρο 7 του νόμου.

«Αρχιεπιθεωρητής» σημαίνει πρόσωπο που διορίζεται ως Αρχιεπιθεωρητής σύμφωνα με το Νόμο.

«αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο» σημαίνει πρόσωπο το οποίο εργάζεται για κέρδος ή αμοιβή, αλλά δεν είναι εργοδοτούμενο πρόσωπο σε άλλο εργοδότη.

«γεωργία» έχει την έννοια που της αποδίδεται στο άρθρο 3 του περί Εργοστασίων Νόμου Κεφ. 134 και γεωργικές εργασίες θα ερμηνεύονται ανάλογα.

«διευθύνων αξιωματούχος» σε σχέση με νομικό πρόσωπο σημαίνει οποιοδήποτε διευθύνοντα σύμβουλο, πρόεδρο, διευθυντή, γραμματέα, συνέταιρο ή άλλο παρόμοιο αξιωματούχο του νομικού προσώπου ή οποιοδήποτε πρόσωπο που φέρεται ότι ενεργεί

υπό οποιαδήποτε τέτοια ιδιότητα ή ως σύμβουλος.

«εγκατάσταση» περιλαμβάνει οποιαδήποτε ηλεκτρολογική, ηλεκτρονική, μηχανολογική, υδραυλική, πνευματική εγκατάσταση, συστήματα μεταφοράς στερεών, υγρών και αερίων, σταθερά ή κινητά μηχανήματα, εξοπλισμό, συσκευές, καθώς και συγκροτήματα ή μέρη αυτών των εγκαταστάσεων, μηχανημάτων, εξοπλισμών ή συσκευών.

«εγκεκριμένο έντυπο» σημαίνει έντυπο που εγκρίνεται και δημοσιοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο κρίνεται ικανοποιητικός από τον Αρχιεπιθεωρητή.

«εγκεκριμένος» σημαίνει εγγράφως εγκεκριμένος από τον Αρχιεπιθεωρητή· «ειδοποίηση απαγόρευσης» σημαίνει ειδοποίηση που εκδίδεται με βάση το άρθρο 46 του νόμου.

«ειδοποίηση βελτίωσης» σημαίνει ειδοποίηση που εκδίδεται με βάση το άρθρο 45 του νόμου.

«ένοπλες δυνάμεις» σημαίνει την Εθνική Φρουρά ή το Στρατό της Δημοκρατίας κατά την έννοια του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου ή του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου, αντίστοιχα.

«εξαιρετικά εύφλεκτο» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Χημικών Ουσιών Νόμο του 2010, καθώς και από οποιουδήποτε Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

«εξωτερικός εργάτης» σημαίνει οποιοδήποτε εργοδοτούμενο πρόσωπο το οποίο απασχολείται σε χώρο που δεν είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη.

«εξορυκτικές βιομηχανίες» περιλαμβάνουν μεταλλεία και λατομεία.

«Επιθεωρητής» σημαίνει πρόσωπο που διορίζεται ως Επιθεωρητής σύμφωνα με το άρθρο 40 του νόμου.

«Επικίνδυνες ουσίες» σημαίνει ουσίες, μείγματα ή παρασκευάσματα που ορίζονται ως επικίνδυνες ουσίες με βάση κανονισμούς που εκδίδονται σύμφωνα με το Νόμο.

«επιτροπή ασφάλειας» σημαίνει την επιτροπή που συνίσταται με βάση το Νόμο. Βλέπε ενότητα Επιτροπή Ασφάλειας πιο κάτω.

«επιχείρηση» περιλαμβάνει βιομηχανικές ή άλλες δραστηριότητες, εμπόριο, ή άλλα επιτηδεύματα.

«έργα μηχανικών κατασκευών» έχουν την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 3 του περί Εργοστασίων Νόμου Κεφ. 134.

«εργασία» σημαίνει οποιοδήποτε έργο, καθήκον, ασχολία, δραστηριότητα ή υπηρεσία

που παράγει προϊόν ή αποτέλεσμα και η οποία παρέχεται από εργοδοτούμενο ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο ή από εξωτερικό εργάτη, έναντι πληρωμής ή δωρεάν ή με παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών με σκοπό κερδοσκοπικό ή μη:
Νοείται ότι:

- (α) εργοδοτούμενο πρόσωπο βρίσκεται στην εργασία καθόλη τη διάρκεια της απασχόλησης του ως εργοδοτούμενο πρόσωπο αλλά όχι άλλως πως,
- (β) αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο βρίσκεται στην εργασία καθόλο το χρόνο που αφιερώνει απασχολούμενο ως αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο,
- (γ) εξωτερικός εργάτης βρίσκεται στην εργασία καθόλο το χρόνο που αφιερώνει απασχολούμενος ως εξωτερικός εργάτης;

Νοείται περαιτέρω ότι οι όροι “εργασία” και “στην εργασία” θα ερμηνεύονται ανάλογα·

«εργασίες λιμένων» έχουν την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 73 του περί Εργοστασίων Νόμου Κεφ. 134.

«εργοδότης» σημαίνει κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για το χώρο εργασίας, το υποστατικό, την επιχείρηση ή την εγκατάσταση όπου απασχολήθηκε και/ή απασχολείται εργοδοτούμενος και περιλαμβάνει πρόσωπο το οποίο δεν έχει εργοδοτουμένους, αλλά διεξάγει οικονομική δραστηριότητα ή διευθύνει την επιχείρησή του και/ή διεξάγει οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

«εργοδοτούμενος» σημαίνει πρόσωπο που εργάζεται ή εργάστηκε με σύμβαση απασχόλησης με σκοπό την εκτέλεση εργασίας ή ασκούμενο ή μαθητευόμενο πρόσωπο και περιλαμβάνει πρόσωπο που εκπληρεί εναλλακτική κοινωνική υπηρεσία, δυνάμει του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται ή πρόσωπο που εκτελεί κοινοτική εργασία κατόπιν διατάγματος κηδεμονίας δυνάμει του περί Κηδεμονίας και Άλλων Τρόπων Μεταχείρισης Αδικοπραγούντων Νόμου του 1996 καθώς και πρόσωπο το οποίο ως τρόφιμος ιδρύματος ή ως εθελοντής εκτελεί ή εκτελούσε εργασία που του έχει ανατεθεί υπό τον έλεγχο και την καθοδήγηση εργοδότη, και ο όρος «εργοδότηση» θα ερμηνεύεται ανάλογα.

«εργολάβος» σημαίνει κάθε πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση του έργου ή τμήματος αυτού.

«εργοστάσιο» έχει την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 2 του περί Εργοστασίων Νόμου Κεφ. 134.

«Ευρωπαϊκή Επιτροπή» σημαίνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«εύφλεκτο» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Χημικών Ουσιών Νόμο, καθώς και από οποιουσδήποτε Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

«καπνός» περιλαμβάνει αέριο ή ατμό.

«κίνδυνος» σημαίνει κίνδυνο για τη ζωή, την αρτιμέλεια ή την υγεία προσώπου. “κτίριο” περιλαμβάνει προσωρινό ή κινητό κτίριο.

«κύριος του έργου» σημαίνει κάθε πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο.

«λατομείο» σημαίνει εκσκαφή ή σύστημα από εκσκαφές που έγιναν με σκοπό, ή σε σχέση με, την εξαγωγή λατομικών υλικών (είτε στη φυσική τους κατάσταση είτε υπό μορφή διαλύματος ή αιωρήματος) ή προϊόντων λατομικών υλικών και το οποίο δεν είναι ούτε μεταλλείο ούτε πηγάδι ούτε γεώτρηση ούτε συνδυασμός πηγαδιού και γεώτρησης·

«λειτουργός ασφάλειας» σημαίνει το πρόσωπο το οποίο διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10 του νόμου.

«μεταλλείο» σημαίνει εκσκαφή ή σύστημα από εκσκαφές που έγινε με ή σε σχέση με την εξαγωγή ορυκτών, (είτε στη φυσική τους κατάσταση είτε υπό μορφή διαλυμάτων ή αιωρημάτων) ή ορυκτών προϊόντων με μέσα που απαιτούν την πλήρη ή μερική απασχόληση προσώπων υπογείως.

«οικιακά υποστατικά» σημαίνει υποστατικά που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για σκοπούς κατοίκησης (περιλαμβανομένου οποιουδήποτε κήπου, αυλής, χώρου στάθμευσης, βοηθητικού κτιρίου ή άλλων κτιρίων συνδεδεμένων με τα υποστατικά ή χώρους που δεν χρησιμοποιούνται από κοινού από τους ενοίκους περισσότερων της μιας κατοικιών) και ο όρος «μη οικιακά υποστατικά» θα ερμηνεύεται ανάλογα· «οικοδομικές εργασίες» έχουν την έννοια που τους αποδίδεται στο άρθρο 3 του περί Εργοστασίων Νόμου Κεφ. 134.

«ουσία» σημαίνει οποιαδήποτε φυσική ή τεχνητή ουσία ή μείγμα ουσιών είτε σε στερεά ή υγρή μορφή ή σε μορφή αερίου ή ατμού, και περιλαμβάνει μικροοργανισμούς.

«Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας» σημαίνει το Συμβούλιο που εγκαθιδρύεται σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου.

«παράβαση» περιλαμβάνει, σε σχέση με οποιαδήποτε διάταξη, την παράλειψη συμμόρφωσης με τη διάταξη αυτή και ο όρος «παραβαίνω» θα ερμηνεύεται ανάλογα·

«πηγή ανάφλεξης» περιλαμβάνει θερμές επιφάνειες, φως υψηλής εντάσεως, σπινθήρες, και οποιαδήποτε άλλη πηγή που είναι ικανή να παράξει την απαιτούμενη ενέργεια για την ανάφλεξη.

«πολύ εύφλεκτο» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Χημικών Ουσιών Νόμο, καθώς και από οποιουδήποτε Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

«Προϊστάμενος Τμήματος» σημαίνει αυτόν που κατέχει την ιεραρχικά ανώτατη θέση στο Τμήμα, και προκειμένου περί Ανεξάρτητου Γραφείου ή Υπηρεσίας, τον Προϊστάμενο αυτού ή αυτής και περιλαμβάνει το δημόσιο υπάλληλο, ο οποίος κατέχει την ιεραρχικά ανώτερη θέση ανάμεσα στους υπαλλήλους που υπηρετούν με οποιοδήποτε καθεστώς στην Προεδρία αναφορικά με τους υπαλλήλους αυτούς, το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας αναφορικά με τους υπαλλήλους του Γενικού Λογιστηρίου, το Γενικό Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων αναφορικά με τους υπαλλήλους της Βουλής των Αντιπροσώπων, το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου αναφορικά με τους Προϊσταμένους Τμημάτων του Υπουργείου αυτού και τους υπαλλήλους που δεν υπάγονται σε Τμήμα του Υπουργείου, το Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού αναφορικά με τους υπαλλήλους του Γραφείου τούτου, το Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου αναφορικά με τους υπαλλήλους της Γραμματείας αυτού και τον Αρχιπρωτοκολλητή αναφορικά με τους Πρωτοκολλητές και όλους τους υπαλλήλους του Ανωτάτου Δικαστηρίου και όλων των άλλων δικαστηρίων που υπάγονται στο Ανώτατο Δικαστήριο¹.

«πρόληψη» είναι το σύνολο των διατάξεων ή μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθ' όλα τα στάδια των δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων.

«προμήθεια», όπου η αναφορά γίνεται για την προμήθεια αντικειμένων, σημαίνει την παραχώρηση επί δανείω ή την προμήθεια τους μέσω πώλησης, εκμίσθωσης, ενοικίου ή ενοικιαγοράς είτε απευθείας είτε μέσω μεσιτεύοντος προσώπου.

«πρόσωπο» σημαίνει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και περιλαμβάνει οποιαδήποτε ομάδα προσώπων με ή χωρίς νομική προσωπικότητα.

«σύμβαση απασχόλησης» σημαίνει σύμβαση είτε ρητή είτε εξυπακουόμενη και, εάν είναι ρητή, είτε προφορική είτε γραπτή και περιλαμβάνει σύμβαση μαθητείας.

«Σύμβουλος Ιατρός Εργασίας» σημαίνει τον ιατρό που διορίζεται από τον Υπουργό, σύμφωνα με το Νόμο (βλέπε επίσης ενότητα Σύμβουλος Ιατρός Εργασίας).

«συντηρημένος», σε σχέση με εγκατάσταση, σημαίνει διατηρημένος ή επιδιορθωμένος σε κατάσταση καλής και αποτελεσματικής λειτουργίας, και ο όρος "συντήρηση" έχει ανάλογη έννοια.

«σωματική βλάβη» περιλαμβάνει βλάβη της υγείας.

«υγεία» σε σχέση με την εργασία, υποδηλώνει όχι μόνο την απουσία ασθένειας ή αναπηρίας αλλά περιλαμβάνει και τα φυσικά, πνευματικά και ψυχικά στοιχεία που επηρεάζουν την υγεία και που έχουν άμεση σχέση με την ασφάλεια και την υγιεινή κατά την εργασία·

¹ Για ερμηνεία, ο Νόμος παραπέμπει στον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο του 1990-2022, απ' όπου και η συγκεκριμένη έννοια.

«υποστατικό» περιλαμβάνει: (α) οποιαδήποτε επίγεια ή υπόγεια ή υπεράκτια εγκατάσταση και οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση είτε επιπλέουσα είτε ευρισκόμενη στο βυθό της θάλασσας, ή λίμνης, είτε ευρισκόμενη σε έδαφος που καλύπτεται από νερό.

(β) οποιαδήποτε σκηνή ή κινητή κατασκευή και

(γ) οποιοδήποτε όχημα ή σκάφος ή αεροσκάφος

(δ) οποιοδήποτε κατασκευαστικό έργο, οικοδομή, έργο διαχωρισμού γης, έργο οδοποιίας, οδογέφυρα, γέφυρα, σήραγγα, αποχετευτικό ή αποστραγγιστικό έργο, έργο ύδρευσης ή άρδευσης, υπόγεια κατασκευή, δεξαμενή, υπόγειο ή υπέργειο δίκτυο υπηρεσιών, υπόγειο ή υπέργειο αγωγό, υδραγωγείο ή οποιοδήποτε άλλο τεχνικό έργο.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και περιλαμβάνει οποιοδήποτε λειτουργό του Υπουργείου του δεόντως εξουσιοδοτημένο από τον Υπουργό.

«χρήση στην εργασία», προκειμένου περί επιβλαβών για την υγεία ουσιών, σημαίνει οποιαδήποτε δραστηριότητα στην εργασία η οποία εκθέτει πρόσωπα σε επιβλαβείς ουσίες και περιλαμβάνει: (α) την παραγωγή ή την παρασκευή, (β) το χειρισμό, (γ) την αποθήκευση, (δ) τη μεταφορά, (ε) την επεξεργασία, ή την απόρριψη επιβλαβών για την υγεία ουσιών, (στ) την έκλυση επιβλαβών για την υγεία ουσιών που προέρχονται από δραστηριότητες στην εργασία, καθώς και (ζ) την συντήρηση, επιδιόρθωση και καθαρισμό εξοπλισμού και δοχείων ή σωλήνων που περιείχαν επιβλαβείς για την υγεία ουσίες· και ο όρος «χρησιμοποίηση στην εργασία», προκειμένου για επιβλαβείς για την υγεία ουσίες, έχει ανάλογη έννοια.

«χώρος εργασίας» περιλαμβάνει οποιοδήποτε χώρο εναέριο, επίγειο, υπόγειο, επιθαλάσσιο, υποθαλάσσιο στον οποίο ευρίσκονται ή είναι δυνατό να ευρίσκονται σε οποιοδήποτε χρόνο πρόσωπα στην εργασία.

Σκοπός του Νόμου

Ο Νόμος έχει ως αντικειμενικό σκοπό την εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή της ασφάλειας και της υγείας των προσώπων στην εργασία καθώς και άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες στην εργασία.

Για το σκοπό αυτό ο Νόμος περιέχει γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, την εξάλειψη των συντελεστών κινδύνου των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την πρόληψη σοβαρών ατυχημάτων και τον περιορισμό των συνεπειών τέτοιων ατυχημάτων, την ενημέρωση, τη διαβούλευση, την ισόρροπη συμμετοχή σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, την κατάρτιση ή εκπαίδευση των εργοδοτούμενων και των αντιπροσώπων τους, καθώς και τους κανόνες για την εφαρμογή των γενικών αυτών αρχών.

Ο παρών Νόμος έχει επίσης ως αντικειμενικό σκοπό τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων για τη βελτίωση και την προαγωγή της ασφάλειας και υγείας σε οικιακά υποστατικά

και εγκαταστάσεις.

Πεδίο Εφαρμογής

Ο Νόμος εφαρμόζεται σε:

(α) χώρους εργασίας, υποστατικά, επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις και σε όλους τους δημόσιους ή ιδιωτικούς τομείς δραστηριοτήτων, όπως βιομηχανικές, γεωργικές, εμπορικές, διοικητικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών αναψυχής.

(β) σε εγκαταστάσεις ανελκυστήρων και σε εγκαταστάσεις δοχείων πίεσης· και

(γ) σε οικιακά υποστατικά και οικιακές εγκαταστάσεις που βρίσκονται στη Δημοκρατία.

Ο Νόμος εφαρμόζεται και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση όπου διεξάγεται επιχείρηση ή άλλη δραστηριότητα για σκοπούς κέρδους, καθώς και οπουδήποτε εκτελείται εργασία από ή εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 16 του Συντάγματος, ο Νόμος αυτός εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου πρόσωπο εργοδοτείται ως οικιακός βοηθός σε ιδιωτικό νοικοκυριό.

Εξαιρέσεις

Εξαιρουμένων των εργασιών λιμένων και οποιωνδήποτε εργασιών σ' αλιευτικά σκάφη, ο Νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται σε σχέση με πρόσωπα στην εργασία που απασχολούνται σε ποντοπόρα πλοία.

Οι διατάξεις του Νόμου δεν εφαρμόζονται σε ορισμένες εκ της φύσεως τους ιδιάζουσες δραστηριότητες του δημόσιου τομέα, ήτοι στις ένοπλες δυνάμεις, στην αστυνομία, στις υπηρεσίες πολιτικής άμυνας ή σε άλλες υπηρεσίες που προσφέρονται συνεπεία έκτακτης ανάγκης.

Νοείται ότι, παρά τις διατάξεις της παραγράφου (α), η αρμόδια αρχή, στις προβλεπόμενες ανωτέρω περιπτώσεις, οφείλει να διασφαλίσει συνθήκες ασφάλειας και υγείας των εργοδοτούμενων στις πιο πάνω δραστηριότητες, όπως και άλλων προσώπων, τα οποία, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, δυνατόν να επηρεαστούν από την άσκηση τέτοιων δραστηριοτήτων, έχοντας υπόψη τους στόχους και τους αντικειμενικούς σκοπούς του Νόμου.

Νοείται περαιτέρω ότι, στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου δεν εμπίπτουν θέματα δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή/και οχληρίας, τα οποία ρυθμίζονται κατά περίπτωση από τους ισχύοντες ειδικούς νόμους.

Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας

Ο Αρχιεπιθεωρητής δύναται να συνιστά Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας. Το Συμβούλιο τελεί υπό την προεδρία του Αρχιεπιθεωρητή και τα μέλη του καθώς και η περίοδος θητείας τους ορίζονται από τον Αρχιεπιθεωρητή.

Νοείται ότι, ο Αρχιεπιθεωρητής έχει την εξουσία να διορίσει στο Συμβούλιο άλλο μέλος, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, προς αντικατάσταση οποιουδήποτε μέλους του Συμβουλίου το οποίο παραιτείται από τη θέση του πριν τη λήξη της θητείας του.

Το Συμβούλιο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- (α) Να συμβουλεύει τον Υπουργό για ζητήματα προλήψεως ατυχημάτων.
- (β) Να αναπτύσσει, διαδίδει και διατηρεί τις δραστηριότητες οι οποίες θα επηρεάσουν ή θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων και γενικότερα του κοινού.
- (γ) Να υποβάλλει στον Υπουργό προτάσεις ή εισηγήσεις για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται και τις καλύτερες και αποτελεσματικότερες μεθόδους εργασίας που πρέπει να ακολουθούνται προς το σκοπό εξασφάλισης της επαγγελματικής ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.
- (δ) Να συμβουλεύει τον Υπουργό αναφορικά με τη σύνταξη ή αναθεώρηση Κανονισμών υπό το φως της γνώσης και πείρας που αποκτήθηκε από τη μελέτη των τοπικών συνθηκών, των διεθνών εξελίξεων και της τεχνολογικής προόδου.

Αντιπρόσωπος Ασφάλειας

Σε κάθε χώρο εργασίας, υποστατικό, εγκατάσταση ή επιχείρηση όπου εργοδοτούνται από τον ίδιο εργοδότη, περισσότερα από δύο πρόσωπα, εκλέγεται, επιλέγεται ή ορίζεται από τα εν λόγω πρόσωπα αντιπρόσωπος ασφάλειας.

Ο αντιπρόσωπος ασφάλειας εκλέγεται, επιλέγεται ή ορίζεται πλειοψηφικά από τους εργοδοτούμενους του ίδιου εργοδότη, μετά από διαβούλευση μεταξύ τους και εκπροσωπεί τους εργοδοτούμενους συνάδελφους του όσον αφορά τα θέματα προστασίας από τους κινδύνους στην εργασία.

Επιτροπές Ασφάλειας

Σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση, που: (α) βρίσκεται σε διαφορετική γεωγραφική περιοχή και (β) όπου εργοδοτείται από τον ίδιο εργοδότη ένας ελάχιστος αριθμός προσώπων που καθορίζεται με Κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τον Νόμο (βλέπε Πίνακα κατωτέρω), πρέπει να συνίσταται από τον εν λόγω εργοδότη Επιτροπή Ασφάλειας και Υγείας, της οποίας ο ρόλος είναι συμβουλευτικός.

Αριθμός Εργοδοτούμενων	Αριθμός Αντιπροσώπων Ασφάλειας	Επιτροπή Ασφαλείας	ΕΣΥΠΠ²/ Υπεύθυνος Ασφαλείας και Αναπληρωτής	Λειτουργός Ασφαλείας
1-2	-	-	NAI ³	-
3 - 9	1	-	NAI	-
10 - 19	2	NAI	NAI	-
20 - 49	3	NAI	NAI	-
Για κάθε 50 επιπρόσθετους	1	NAI	NAI	-
200 ή περισσότεροι	ανάλογα	NAI	NAI	NAI

Λειτουργός Ασφάλειας / Αναπληρωτής Λειτουργός Ασφάλειας

Κάθε εργοδότης ο οποίος εργοδοτεί, κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου, περισσότερα από διακόσια πρόσωπα, πρέπει να διορίζει Λειτουργό Ασφάλειας ο οποίος θα ασχολείται αποκλειστικά και επί πλήρους απασχόλησης, με τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Πρέπει επίσης να διορίζει Αναπληρωτή Λειτουργό Ασφάλειας.

Ο Λειτουργός Ασφάλειας πρέπει να τυγχάνει της έγκρισης του Αρχιεπιθεωρητή ενώ ο Αναπληρωτής Λειτουργός Ασφάλειας δεν χρειάζεται να έχει την έγκριση του Αρχιεπιθεωρητή.

Ο εργοδότης πρέπει να διασφαλίζει ότι ο Λειτουργός Ασφάλειας και ο Αναπληρωτής Λειτουργός Ασφάλειας κατέχουν επαρκείς γνώσεις και πείρα ώστε:

- (α) Να είναι ικανός να ελέγχει και διαχειρίζεται κάθε ζήτημα που αφορά:
 - i. την ασφάλεια και υγεία των προσώπων στην εργασία, καθώς και
 - ii. τους χώρους, εγκαταστάσεις ή υποστατικά όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες του εργοδότη,
- (β) Να διενεργεί επιθεωρήσεις, και
- (γ) Να ετοιμάζει εκθέσεις, να υποβάλλει συστάσεις, να διοργανώνει μαθήματα και να εκπαιδεύει τα πρόσωπα στην εργασία για θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.

Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών

Κάθε εργοδότης πρέπει να διασφαλίζει την ασφάλεια, υγεία και ευημερία στην εργασία όλων των εργοδοτούμενων του.

²ΕΣΥΠΠ: Εσωτερική Υπηρεσία Πρόληψης και Προστασίας. Όταν ο εργοδότης διορίζει περισσότερα από ένα (1) πρόσωπα ως ΕΣΥΠΠ, πρέπει να διορίζεται Υπεύθυνος Ασφάλειας κι Υγείας (ΥΑΥ) που θα συντονίζει τα πρόσωπα αυτά.

³Όταν εργοδοτούνται λιγότερα από 5 άτομα μπορεί ο ίδιος ο εργοδότης να λειτουργεί ως ΕΣΥΠΠ, εφόσον κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα.

Νοείται ότι, ο εργοδότης απαλλάσσεται από την ευθύνη για συμβάντα οφειλόμενα σε ανώμαλες και/ή απρόβλεπτες συνθήκες που εκφεύγουν του ελέγχου του και/ή σε έκτακτα γεγονότα οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί παρ' όλη την επιδειχθείσα επιμέλεια.

Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των υποχρεώσεων του, που αναφέρονται πιο πάνω, οι υποχρεώσεις κάθε εργοδότη επεκτείνονται ώστε να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) την παροχή και διατήρηση εγκαταστάσεων, συστημάτων και μεθόδων εργασίας τα οποία να είναι ασφαλή και χωρίς κινδύνους για την υγεία,
- (β) τις διευθετήσεις που διασφαλίζουν την ασφάλεια και την απουσία κινδύνων για την υγεία σε σχέση με την χρήση, χειρισμό, αποθήκευση και μεταφορά αντικειμένων και ουσιών,
- (γ) την παροχή, τέτοιων πληροφοριών, οδηγιών, εκπαίδευσης και επιτήρησης για την διασφάλιση της ασφάλειας και υγείας των εργοδοτούμενων του,
- (δ) την παροχή και τη διατήρηση οποιωνδήποτε χώρων εργασίας που είναι κάτω από τον έλεγχο του, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων προσπέλασης και εξόδου, σε κατάσταση που να είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την υγεία,
- (ε) την παροχή και διατήρηση περιβάλλοντος εργασίας για τους εργοδοτούμενους του, το οποίο είναι ασφαλές, χωρίς κινδύνους για την υγεία και επαρκές όσον αφορά τις διευκολύνσεις και διευθετήσεις για την ευημερία τους στην εργασία.
- (στ) (i) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργοδοτούμενων του, περιλαμβανομένων ενεργειών για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, την ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και τη δημιουργία της απαραίτητης οργάνωσης και της διασφάλισης των αναγκαίων μέσων·
- (ii) την επίβλεψη της ορθής εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας, υγείας και ευημερίας των εργοδοτούμενων του ή και άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεάζονται από τις δραστηριότητες του ή από τον τρόπο που διευθύνει την επιχείρηση του·
- (iii) την προσαρμογή των μέτρων αυτών ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και την επιδίωξη της βελτίωσης των υφιστάμενων καταστάσεων·
- (ζ) την παροχή στους αντιπροσώπους ασφάλειας επαρκούς απαλλαγής από την εργασία χωρίς μισθολογική απώλεια, καθώς και των αναγκαίων μέσων προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους, που απορρέουν από τον παρόντα Νόμο.

Ο εργοδότης εφαρμόζει τα μέτρα που προβλέπονται στον Νόμο και τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού ακολουθώντας τις πιο κάτω γενικές αρχές πρόληψης:

- (α) αποφυγή των κινδύνων
- (β) εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- (γ) καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους
- (δ) προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής προκειμένου ιδίως να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία.

- (ε) παρακολούθηση της εξέλιξης της τεχνολογίας
- (στ) αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο
- (ζ) ανάπτυξη μιας ενιαίας και συνολικής πολιτικής πρόληψης, η οποία να καλύπτει την τεχνολογία, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και την επίδραση των παραγόντων που συνδέονται με το εργασιακό περιβάλλον
- (η) προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας
- (θ) παροχή των κατάλληλων οδηγιών στα πρόσωπα στην εργασία.

Κάθε εργοδότης οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε ο εξοπλισμός εργασίας, οι μηχανές, τα μηχανήματα, οι συσκευές και τα εργαλεία τα οποία τίθενται στη διάθεση των εργοδοτούμενων του να είναι τα κατάλληλα για την εκτέλεση της εργασίας που ανατίθεται σε αυτούς και/ή κατάλληλα προσαρμοσμένα προς το σκοπό αυτό, με στόχο τη διασφάλιση της ασφάλειας και υγείας των εργοδοτούμενων κατά τη χρήση τους.

Επίσης, κάθε εργοδότης οφείλει να διευθύνει την επιχείρησή του και/ή να διεξάγει τις δραστηριότητές του κατά τέτοιο τρόπο και παρέχοντας τέτοιες πληροφορίες, ώστε να διασφαλίζει σε βαθμό ευλόγως εφικτό ότι άλλα πρόσωπα, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, τα οποία δυνατόν να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες της επιχείρησής του δεν εκτίθενται σε κίνδυνο.

Κανένας εργοδότης δεν πρέπει να επιβάλλει ή να εισπράττει ή να επιτρέπει να επιβάλλονται ή να εισπράττονται από τους εργοδοτούμενους του οποιαδήποτε τέλη σε σχέση με οτιδήποτε γίνεται ή παρέχεται για συμμόρφωση προς το Νόμο.

Η υποχρέωση κάθε εργοδότη να διασφαλίζει την υγεία στην εργασία όλων των εργοδοτούμενων του περιλαμβάνει και την υποχρέωση να προστατεύει τη λειτουργία αναπαραγωγής των εργοδοτούμενων προσώπων και την υποχρέωση να προστατεύει τις εργοδοτούμενες γυναίκες κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους από κινδύνους για το έμβρυο και για επαρκή χρόνο μετά τον τοκετό από κινδύνους για τις ίδιες ή το νεογέννητο κατά την περίοδο του θηλασμού.

Κάθε εργοδότης πρέπει να διαβουλεύεται με τους εργοδοτούμενους του ή τους αντιπροσώπους ασφάλειας για τη δημιουργία και διατήρηση διευθετήσεων για αποτελεσματική συνεργασία στην προαγωγή και εφαρμογή μέτρων ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια, υγεία και ευημερία των εργοδοτούμενων. Επίσης, πρέπει να διαβουλεύεται με τους εργοδοτούμενους του ή με τους αντιπροσώπους ασφάλειας πάνω σε θέματα που άπτονται της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία.

Οι υποχρεώσεις των εργοδοτούμενων στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία δε θίγουν την αρχή της ευθύνης του εργοδότη.

Ο εργοδότης, όταν αναθέτει καθήκοντα σ' έναν εργοδοτούμενό του, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες του εν λόγω εργοδοτούμενου σε θέματα ασφάλειας και υγείας

καθώς και να μεριμνά ώστε ο προγραμματισμός και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών να αποτελούν αντικείμενο διαβούλευσης με τους εργοδοτούμενους ή/και τους αντιπροσώπους ασφάλειας, όσον αφορά τις συνέπειες για την ασφάλεια και την υγεία των εργοδοτούμενων που συνδέονται με την επιλογή των εξοπλισμών και τη ρύθμιση των συνθηκών εργασίας καθώς και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία.

Όταν πρόκειται να αναθέσει εργασία σ' έναν εργοδοτούμενο του, ο εργοδότης πρέπει να βεβαιώνεται ότι το πρόσωπο αυτό έχει επαρκείς γνώσεις και πείρα σε σχέση με την εργασία που πρόκειται να εκτελέσει, ώστε να δύναται να εκτελέσει την εργασία αυτή χωρίς κίνδυνο για τον ίδιο ή για τα άλλα πρόσωπα.

Στην περίπτωση που εργοδότης:

- (α) επιτρέπει σε άλλο εργοδότη ή σε άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο να διεξάγει εργασίες στο υποστατικό, στην επιχείρηση, ή στην εγκατάστασή του, ή
- (β) αναθέτει τη διεξαγωγή μέρους των εργασιών του σε άλλο εργοδότη ή σε άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο,

τότε ο εργοδότης αυτός πρέπει, καθόσον είναι εύλογα εφικτό, πριν τη διεξαγωγή ή την ανάθεση τέτοιας εργασίας να:

- (i) βεβαιώνεται ότι ο άλλος εργοδότης ή το άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, ανάλογα με την περίπτωση, θα είναι σε θέση να εφαρμόσει, ή να διατηρήσει τουλάχιστον τα ίδια επίπεδα ασφάλειας και υγείας στην εργασία που ισχύουν στο υποστατικό, στην επιχείρηση ή στην εγκατάστασή του.
- (ii) διασφαλίζει ότι ο άλλος εργοδότης ή το άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο διαθέτει, ανάλογα με την περίπτωση, κατάλληλο σύστημα ασφάλειας ή διαχείρισης των κινδύνων, καθώς και κατάλληλες και επαρκείς γραπτές εκτιμήσεις κινδύνου·
- (iii) βεβαιώνεται ότι ο άλλος εργοδότης ή το άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, ανάλογα με την περίπτωση, διαθέτει τις επαρκείς γνώσεις και την πείρα, καθώς και τα αναγκαία έγγραφα, άδειες ή πιστοποιητικά για τη διεξαγωγή της εργασίας.

Κάθε εργοδότης έχει υποχρέωση να διαβιβάζει, όταν του ζητηθεί, στον Επιθεωρητή ή σ' οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, που εκδίδει άδεια λειτουργίας υποστατικού, επιχείρησης ή εγκατάστασης, πολεοδομική άδεια ή άδεια οικοδομής, κατάλληλα συμπληρωμένο εγκεκριμένο έντυπο στο οποίο να βεβαιώνει υπεύθυνα ότι διαθέτει τα πιστοποιητικά ή άλλα έγγραφα που προβλέπονται στον Νόμο.

Περαιτέρω, ο εργοδότης οφείλει να προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την οργάνωση, διεύθυνση και έλεγχο της επιχείρησης και των δραστηριοτήτων του κατά τρόπο κατάλληλο, συστηματικό και επαρκή, ώστε να διασφαλίζει την προστασία από τους κινδύνους οποιουδήποτε προσώπου στην εργασία που δυνατόν να προκληθούν από τις δραστηριότητές του.

Εφόσον του ζητηθεί, ο εργοδότης δίνει, αποστέλλει ή διαβιβάζει στον Επιθεωρητή, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία, φωτογραφίες, πληροφορίες ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν τη συμμόρφωσή του με τις επιβλητές, βάσει του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών ή διαταγμάτων, υποχρεώσεις του.

Υποχρεώσεις Αυτοεργοδοτούμενων Προσώπων

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο πρέπει να:

- (1) διευθύνει την επιχείρηση και διεξάγει τις εργασίες του με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει, καθόσον είναι ευλόγως εφικτό, ότι το ίδιο και άλλα πρόσωπα που δυνατό να επηρεαστούν, δεν θα εκτίθενται σε κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία τους.
- (2) παρέχει σε πρόσωπα, που είναι δυνατό να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες του, τέτοιες πληροφορίες που αφορούν τον τρόπο που διεξάγει την επιχείρηση ή την εργασία του, ώστε να διασφαλίζει, καθόσον είναι ευλόγως εφικτό, ότι τα πρόσωπα αυτά δεν θα εκτίθενται σε κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία τους.
- (3) διαβιβάζει, όταν του ζητηθεί, στον Επιθεωρητή ή σ' οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, που εκδίδει άδεια λειτουργίας υποστατικού, επιχείρησης ή εγκατάστασης, πολεοδομική άδεια ή άδεια οικοδομής, κατάλληλα συμπληρωμένο εγκεκριμένο έντυπο στο οποίο να βεβαιώνει υπεύθυνα ότι διαθέτει τα πιστοποιητικά ή άλλα έγγραφα που προβλέπονται στον Νόμο.
- (4) εφόσον του ζητηθεί, δώσει, αποστείλει ή διαβιβάσει στον Επιθεωρητή, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία, φωτογραφίες, πληροφορίες ή άλλα δεδομένα που να αποδεικνύουν τη συμμόρφωσή του με τις επιβλητές, βάσει του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών ή διαταγμάτων, υποχρεώσεις του.

Υποχρεώσεις Εργοδοτούμενων

Κάθε εργοδοτούμενος πρέπει να λαμβάνει εύλογη φροντίδα για την ασφάλεια και υγεία του καθώς και των άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεάζονται από πράξεις ή παραλείψεις του στην εργασία, να συνεργάζεται με τον εργοδότη του στην εκτέλεση κάθε καθήκοντος ή υποχρέωσης που επιβάλλεται σ' αυτόν από τον Νόμο, καθώς και να χρησιμοποιεί τον υποχρεωτικό προστατευτικό εξοπλισμό ή ιματισμό που του παρέχεται.

Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει εσκεμμένα ή απερίσκεπτα να κάνει κακή χρήση ή να επεμβαίνει αυθαίρετα σε οτιδήποτε που παρέχεται για την ασφάλεια, υγεία και ευημερία του ιδίου ή άλλων προσώπων στην εργασία.

Υποχρεώσεις Προσώπων Έναντι Άλλων, Μη-Εργοδοτούμενων Προσώπων

Κάθε πρόσωπο το οποίο, έχει οποιουδήποτε βαθμού έλεγχο πάνω σε μη οικιακά υποστατικά που διατίθενται ως χώροι εργασίας σε μη εργοδοτούμενα του πρόσωπα ή

πάνω σε μέσα προσπέλασης προς, ή εξόδου από τα υποστατικά αυτά, ή έχει τον έλεγχο πάνω σε οποιεσδήποτε εγκαταστάσεις ή ουσίες που βρίσκονται στα υποστατικά αυτά, πρέπει να παίρνει τέτοια μέτρα ώστε να διασφαλίζει, καθόσον τούτο είναι ευλόγως εφικτό, ότι τα υποστατικά, όλα τα μέσα προσπέλασης και εξόδου, καθώς και οποιαδήποτε εγκατάσταση ή ουσία που βρίσκεται ή, ανάλογα με την περίπτωση, διατίθεται για χρήση στα υποστατικά, είναι ασφαλή και χωρίς κινδύνους για την υγεία.

Σε περίπτωση που οποιοδήποτε πρόσωπο, δυνάμει σύμβασης ή μίσθωσης, έχει οποιουδήποτε βαθμού υποχρέωση που σχετίζεται με:

(α) την συντήρηση μετατροπή ή επιδιόρθωση οποιωνδήποτε υποστατικών τα οποία αναφέρονται πιο πάνω ή οποιωνδήποτε μέσων προσπέλασης ή εξόδου από αυτά ή,
(β) την ασφάλεια ή την προστασία έναντι κινδύνων για την υγεία που δημιουργούνται από εγκαταστάσεις ή ουσίες που βρίσκονται σε τέτοια υποστατικά, το πρόσωπο αυτό θα θεωρείται, ότι είναι το πρόσωπο το οποίο έχει τις πιο πάνω υποχρεώσεις και τον έλεγχο εκείνων των υποστατικών, των μέσων προσπέλασης ή εξόδου, των εγκαταστάσεων και των ουσιών που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις του.

Κάθε πρόσωπο, το οποίο έχει τις πιο πάνω υποχρεώσεις οφείλει, εφόσον του ζητηθεί, να δώσει, αποστέλλει ή διαβιβάσει στον Επιθεωρητή, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία, φωτογραφίες, πληροφορίες ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν ότι συμμορφώνεται με τις επιβλητέες, βάσει του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών ή διαταγμάτων, υποχρεώσεις του.

Υποχρεώσεις Σχεδιαστών, Κατασκευαστών, Εισαγωγέων και Άλλων

Κάθε πρόσωπο που σχεδιάζει, κατασκευάζει, εισάγει, προμηθεύει, εκμισθώνει ή εκθέτει οποιαδήποτε εγκατάσταση ή οποιοδήποτε αντικείμενο για χρήση στην εργασία για σκοπούς κέρδους οφείλει να:

(α) διασφαλίζει ότι το αντικείμενο ή/και η εγκατάσταση έχουν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί έτσι ώστε να είναι ασφαλή και χωρίς κινδύνους για οποιοδήποτε πρόσωπο, όταν αυτά εγκαθίστανται, ρυθμίζονται, χρησιμοποιούνται, καθαρίζονται ή υφίστανται συντήρηση από οποιοδήποτε πρόσωπο·

(β) διεξάγει ή διευθετεί για τη διεξαγωγή τέτοιων δοκιμών ή εξετάσεων που μπορεί να είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στο πρόσωπο αυτό από τις διατάξεις της παραγράφου (α) του παρόντος εδαφίου·

(γ) λαμβάνει τέτοια μέτρα, ώστε να διασφαλίζει ότι έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες στα πρόσωπα στα οποία προμήθευσε το αντικείμενο ή την εγκατάσταση, σχετικά με τη χρήση για την οποία σχεδιάστηκαν ή δοκιμάστηκαν και σχετικά με οποιεσδήποτε συνθήκες που διασφαλίζουν ότι θα είναι ασφαλή και χωρίς κινδύνους σ' όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο (α), καθώς και στις περιπτώσεις που το αντικείμενο ή η εγκατάσταση αποσυναρμολογούνται, διαλύονται ή απορρίπτονται ως άχρηστα·

(δ) παίρνει τέτοια μέτρα, ώστε να διασφαλίζει, καθόσον είναι ευλόγως εφικτό, ότι στα

πρόσωπα στα οποία προμήθευσε το αντικείμενο ή την εγκατάσταση παρέχονται όλες οι αναθεωρήσεις των πληροφοριών που παρασχεθήκαν σ' αυτά με βάση την παράγραφο (γ), για να καταστεί γνωστό οτιδήποτε δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο.

Κάθε πρόσωπο που συναρμολογεί, μετατρέπει, ή εγκαθιστά οποιοδήποτε αντικείμενο ή οποιαδήποτε εγκατάσταση πρέπει να διασφαλίζει ότι το αντικείμενο ή η εγκατάσταση, με τον τρόπο που συναρμολογήθηκε, μετατράπηκε, ή εγκαταστάθηκε δε δημιουργεί κίνδυνο, όταν χρησιμοποιείται, ρυθμίζεται, καθαρίζεται ή συντηρείται.

Επίσης, κάθε πρόσωπο που παράγει, παρασκευάζει, εισάγει ή προμηθεύει οποιαδήποτε ουσία πρέπει να:

(α) διασφαλίζει ότι η ουσία είναι ασφαλής και χωρίς κίνδυνο για την υγεία όταν χρησιμοποιείται, υφίσταται χειρισμό ή επεξεργασία, αποθηκεύεται ή μεταφέρεται από πρόσωπο στην εργασία.

(β) διεξάγει ή διευθετεί για την διεξαγωγή τέτοιων δοκιμών και εξετάσεων που μπορεί να είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται σ' αυτό από τις διατάξεις της παραγράφου (α) του παρόντος εδαφίου,

(γ) παίρνει τέτοια μέτρα, ώστε να διασφαλίζει ότι έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες στα πρόσωπα στα οποία προμήθευσε τις ουσίες σχετικά με οποιουδήποτε κινδύνους που δημιουργούνται λόγω των ιδιοτήτων των ουσιών, σχετικά με τα αποτελέσματα δοκιμών που έγιναν για τις ουσίες ή σε σχέση με αυτές, και σχετικά με τις συνθήκες που είναι αναγκαίες για να διασφαλίζεται ότι οι ουσίες είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την υγεία σ' όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του παρόντος εδαφίου καθώς και όταν οι ουσίες απορρίπτονται στο περιβάλλον, και

(δ) παίρνει τέτοια μέτρα, ώστε να διασφαλίζει, καθ' όσο είναι ευλόγως εφικτό, ότι στα πρόσωπα στα οποία προμήθευσε την ουσία παρέχονται όλες οι αναθεωρήσεις των πληροφοριών που παρασχεθήκαν σ' αυτά με βάση την παράγραφο (γ) για να καταστεί γνωστό οτιδήποτε δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο.

Πρόσωπο που προβαίνει στην ανέγερση, μετατροπή, ανακαίνιση, επισκευή, οποιουδήποτε υποστατικού ή οποιασδήποτε εγκατάστασης και είναι ο κύριος του έργου ή ο ανάδοχος οποιουδήποτε υποστατικού ή οποιασδήποτε εγκατάστασης, διασφαλίζει ότι:

(α) η ανέγερση, μετατροπή, ανακαίνιση ή επισκευή έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε οι εργασίες που τις αφορούν να εκτελεσθούν χωρίς κινδύνους για τα πρόσωπα

(β) οι ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του υποστατικού ή της εγκατάστασης, περιλαμβανομένων των εργασιών έκτακτης ή/και τακτικής συντήρησης, καθαρισμού, διάλυσης ή/και κατεδάφισης, μπορούν να διεξαχθούν χωρίς κινδύνους για οποιοδήποτε πρόσωπο· και

(γ) το υποστατικό ή η εγκατάσταση πληροί τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, στην περίπτωση που αυτό αφορά οποιοδήποτε μη οικιακό υποστατικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος εργασίας.

Δεν επιβάλλεται σε πρόσωπο υποχρέωση να επαναλάβει οποιαδήποτε δοκιμή ή εξέταση που έγινε από άλλα πρόσωπα ή/και για λογαριασμό του, στα πλαίσια συμμόρφωσης με τα

όσα καταγράφονται πιο πάνω.

Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει υποχρεώσεις βάσει των πιο πάνω οφείλει, εφόσον του ζητηθεί, να δώσει, αποστέλλει ή διαβιβάσει στον Επιθεωρητή, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, οποιαδήποτε έγγραφα, στοιχεία, φωτογραφίες, πληροφορίες ή άλλα δεδομένα που να αποδεικνύουν ότι συμμορφώνεται με τις επιβλητέες, βάσει των διατάξεων του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, υποχρεώσεις του.

Υγεία και Ευημερία - Γενικές Διατάξεις

Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε όλους τους χώρους εργασίας, εφόσον το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, ή οι περιστάσεις ή οι επικίνδυνες καταστάσεις του συγκεκριμένου χώρου εργασίας.

Καθαριότητα

Ο χώρος εργασίας πρέπει να διατηρείται καθαρός και να είναι απαλλαγμένος από δυσοσμία που αναδίδεται από οποιοδήποτε οχετό, υγειονομικές διευκολύνσεις ή άλλες πηγές οχληρίας.

Συνωστισμός

Σε κάθε χώρο εργασίας, δεν πρέπει να υπάρχει τέτοιος συνωστισμός ώστε να δημιουργείται κίνδυνος βλάβης της υγείας των προσώπων που εκτελούν εργασία. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, κατά τον καθορισμό του κατά πόσο σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας υπάρχει συνωστισμός, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο ο αριθμός των προσώπων που αναμένεται να εργάζονται σ' αυτόν, αλλά επίσης και ο χώρος που καταλαμβάνεται από εγκαταστάσεις, έπιπλα, εξοπλισμό, σκεύη και οποιαδήποτε άλλα αντικείμενα παρόμοια ή όχι με οποιαδήποτε από αυτά που έχουν προαναφερθεί.

Αερισμός και θερμοκρασία

Πρέπει να λαμβάνεται αποτελεσματική και κατάλληλη πρόνοια για την εξασφάλιση και διατήρηση επαρκούς αερισμού του χώρου εργασίας, με την φυσική ή τεχνητή κυκλοφορία καθαρού αέρα, κατάλληλης θερμοκρασίας και κατάλληλης σχετικής υγρασίας.

Πρέπει να λαμβάνεται αποτελεσματική και κατάλληλη πρόνοια για την εξασφάλιση και διατήρηση ικανοποιητικών κλιματικών συνθηκών στο χώρο εργασίας. Τα συστήματα ή οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση και διατήρηση ικανοποιητικών κλιματικών συνθηκών, πρέπει να λειτουργούν με τέτοιο τρόπο ώστε να μη προκαλούν την διαφυγή μέσα στην ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας οποιωνδήποτε ουσιών ή μικροοργανισμών τέτοιας φύσης ή συγκέντρωσης που πιθανό να καθίστανται βλαβερές ή ενοχλητικές για τα πρόσωπα στην εργασία.

Φωτισμός

Πρέπει να λαμβάνεται αποτελεσματική πρόνοια για την εξασφάλιση και διατήρηση επαρκούς και κατάλληλου φωτισμού, είτε φυσικού είτε τεχνητού, σε κάθε τμήμα του χώρου εργασίας όπου πρόσωπα εργάζονται ή διέρχονται, ή σε οποιοδήποτε χώρο υγειονομικών διευκολύνσεων, διευκολύνσεων καθαρισμού, φύλαξης ενδυμάτων, αποδυτηρίων ή λήψεως γευμάτων.

Δάπεδα και Αποχετεύσεις

Όλα τα δάπεδα των δωματίων μέσα στα οποία εκτελείται εργασία και των χώρων διακίνησης πρέπει να είναι κατασκευασμένα από μη υδροπερατά υλικά, τοποθετημένα με κατάλληλο τρόπο.

Όπου διεξάγεται οποιαδήποτε διεργασία η οποία μπορεί να προκαλέσει συσσώρευση στο δάπεδο τέτοιας ποσότητας υγρού ώστε να μπορεί να αφαιρεθεί μέσω αποχέτευσης, πρέπει να παρέχονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά μέσα αποχέτευσης.

Υγειονομικές Διευκολύνσεις - Διευκολύνσεις καθαρισμού

Πρέπει να παρέχονται επαρκείς και κατάλληλες υγειονομικές διευκολύνσεις οι οποίες πρέπει να συντηρούνται και διατηρούνται καθαρές καθώς και να παρέχονται και συντηρούνται για χρήση από τα πρόσωπα στην εργασία επαρκείς και κατάλληλες διευκολύνσεις για έκπλυση και καθαρισμό, ανάλογα με τη φύση των εργασιών τους, που να είναι εύκολα προσιτές και να διατηρούνται καθαρές και σε καλή κατάσταση.

Παροχή πόσιμου νερού

Πρέπει να παρέχεται και να διατηρείται σε κατάλληλα σημεία, ευκόλως προσιτά σε όλα τα πρόσωπα στην εργασία, επαρκής παροχή καθαρού και κατάλληλου για πόση νερού.

Χώροι φύλαξης ιματισμού- αποδυτήρια

Πρέπει να παρέχεται και συντηρείται επαρκής και κατάλληλος χώρος για φύλαξη των ενδυμάτων των προσώπων στην εργασία, και σε περίπτωση που αυτά πρέπει να φορούν ειδικά ενδύματα εργασίας, πρέπει να τίθενται στη διάθεση τους κατάλληλα αποδυτήρια επαρκών διαστάσεων εφοδιασμένα με καθίσματα.

Καθίσματα

Όπου οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία έχει κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του εύλογη δυνατότητα να κάθεται χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς η εργασία του, πρέπει να παρέχονται και συντηρούνται για χρήση κατάλληλα καθίσματα που να το διευκολύνουν να εκμεταλλεύεται αυτές τις δυνατότητες.

Πρώτες Βοήθειες

Αποτελεί υποχρέωση του εργοδότη να παρέχει εξοπλισμό πρώτων βοηθειών, διευκολύνσεων και άλλων μέσων επαρκών και κατάλληλων, αναλόγως των περιστάσεων, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών σε οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία, σε περίπτωση που τραυματιστεί ή ασθενήσει.

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο πρέπει να διαθέτει τέτοιο εξοπλισμό, επαρκή και κατάλληλο αναλόγως των περιστάσεων, ώστε να υπάρχει δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών στον εαυτό του ενόσω είναι στην εργασία.

Χώροι Ανάπαυσης

Σε χώρους εργασίας όπου ο αριθμός των προσώπων ή η φύση της εργασίας το επιβάλλουν, πρέπει να παρέχεται κατάλληλος χώρος ανάπαυσης, ξεχωριστά από το χώρο εργασίας. Ο αριθμός των προσώπων και η φύση των εργασιών καθώς και άλλες λεπτομέρειες

καθορίζονται με Κανονισμούς.

Μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, ανάλογα με την περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία.

Η διαρρύθμιση των χώρων εργασίας περιλαμβάνει τις θύρες, τους διαδρόμους, τα κλιμακοστάσια, τις υγειονομικές διευκολύνσεις, τις διευκολύνσεις καθαρισμού και τις θέσεις εργασίας που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται απευθείας από μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία.

Ασφάλεια και Υγεία - Ειδικές Διατάξεις

Μέσα διαφυγής και έξοδοι κινδύνου

Κάθε υποστατικό που χρησιμοποιείται ως χώρος εργασίας πρέπει να διαθέτει επαρκή μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου όπως αυτά εύλογα θα απαιτούντο υπό τις περιστάσεις που υφίστανται στο υποστατικό.

Κάθε υποστατικό πρέπει να έχει τέτοια μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου, που να οδηγούν γρήγορα σε ασφαλή χώρο, χωρίς τα διαφεύγοντα πρόσωπα να εκτίθενται σε κίνδυνο. Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου πρέπει να είναι ανάλογα με τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων του υποστατικού, καθώς και τον μέγιστο αριθμό προσώπων που μπορεί να ευρίσκονται στους χώρους αυτούς.

Όλες οι θύρες που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως μέσα διαφυγής από το υποστατικό σε περίπτωση κινδύνου, πρέπει να κατασκευάζονται ώστε να ανοίγουν προς τα έξω και πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα.

Νοείται ότι συρρόμενες και περιστρεφόμενες θύρες δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ειδικά ως θύρες κινδύνου.

Σε όλα τα υποστατικά πρέπει να λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίζεται ότι όλα τα πρόσωπα στην εργασία είναι ενήμερα για τα μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου και για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση κινδύνου.

Καθόσο χρόνο οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία ή κατά τη διάρκεια λήψης γευμάτων βρίσκεται μέσα σε υποστατικό, οποιαδήποτε θύρα που προορίζεται ως μέσο διαφυγής από το υποστατικό ή από οποιοδήποτε περιφραγμένο χώρο στον οποίο είναι εγκατεστημένο το υποστατικό, δεν πρέπει να είναι κλειδωμένη ή στερεωμένη με τρόπο που δεν θα είναι εύκολο και άμεσο το άνοιγμα της από την εσωτερική πλευρά.

Κάθε θύρα, οδός ή άλλη έξοδος που προορίζεται ως μέσο διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου, ή παρέχει πρόσβαση στα μέσα διαφυγής, εξαιρουμένων των συνήθων εξόδων, πρέπει να είναι εμφανώς, ευδιακρίτως και διαρκώς σηματοδοτημένη με πινακίδα που

φέρει γράμματα επαρκούς μεγέθους και κατάλληλου χρώματος μέσα σε κατάλληλο φόντο σε γλώσσα κατανοητή από τα πρόσωπα στην εργασία.

Οδοί και έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό, πρέπει να είναι εφοδιασμένες με εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης για την περίπτωση που θα υπάρξει διακοπή του συνήθους φωτισμού.

Το περιεχόμενο κάθε δωματίου ή οποιουδήποτε άλλου χώρου του υποστατικού, πρέπει να είναι με τέτοιο τρόπο διαρρυθμισμένο ή τοποθετημένο ώστε σε περίπτωση κινδύνου να παρέχεται ελεύθερη οδός διαφυγής σε κάθε πρόσωπο στην εργασία που βρίσκεται στο δωμάτιο ή άλλο χώρο του υποστατικού.

Οι πυρίμαχες ή πυράντοχες αποθήκες που αναφέρονται στο εδάφιο (4) του άρθρου 32 του Νόμου δεν θα είναι σε τέτοια θέση ώστε να θέτουν σε κίνδυνο τα μέσα διαφυγής από το υποστατικό ή την εγκατάσταση ή οποιοδήποτε μέρος τους σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς σ' αυτές.

Πυρασφάλεια

Ανάλογα με τις διαστάσεις και την χρήση των υποστατικών, ή των εγκαταστάσεων, τον εξοπλισμό που περιέχουν, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των ουσιών που βρίσκονται σ' αυτά καθώς και τον μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορεί να βρίσκονται στα υποστατικά ή τις εγκαταστάσεις, οι χώροι πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς καθώς με κατάλληλα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού εκεί όπου απαιτούνται. Ο εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς και τα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους. Νοείται ότι σε περίπτωση μη αυτόματου εξοπλισμού κατάσβεσης της πυρκαγιάς, ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να είναι ευπρόσιτος και εύχρηστος, και οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργοποιεί το σύστημα συναγερμού δεν πρέπει να εκτίθεται σε κίνδυνο.

Τα σημεία όπου είναι εγκατεστημένος ο εξοπλισμός κατάσβεσης πυρκαγιάς ή ενεργοποίησης του συστήματος συναγερμού, πρέπει να καταδεικνύονται με κατάλληλη πινακίδα ή άλλη εμφανή και ευκρινή σήμανση.

Σε κάθε κτίριο ή εγκατάσταση, όπου απαιτείται εξοπλισμός κατάσβεσης πυρκαγιάς όπως αναφέρεται πιο πάνω, πρέπει να εκπαιδεύεται επαρκής αριθμός προσώπων στην εργασία για την σωστή χρήση του εξοπλισμού κατάσβεσης πυρκαγιάς.

Όλα τα αποθέματα εξαιρετικά εύφλεκτων, πολύ εύφλεκτων ή εύφλεκτων ουσιών πρέπει να φυλάσσονται είτε μέσα σε πυρίμαχες ή πυράντοχες αποθήκες είτε σε ασφαλή μέρη εκτός οποιουδήποτε υποστατικού ή εγκατάστασης όπου υπάρχουν πρόσωπα.

Σε υποστατικά ή εγκαταστάσεις όπου χρησιμοποιούνται, αποθηκεύονται ή παράγονται ή αναδίδονται εξαιρετικά εύφλεκες, πολύ εύφλεκες, εύφλεκες ή οξειδωτικές ουσίες, ή

παράγεται ή αναδίδεται σκόνη με τέτοια χαρακτηριστικά και σε τέτοια συγκέντρωση που πιθανόν να προκαλεί έκρηξη ή ανάφλεξη, καθώς και σε οποιοδήποτε εργοστάσιο, όλα τα κτίρια, δάπεδα, σκαλιά, σκάλες, περάσματα και διάδρομοι πρέπει να είναι πυρίμαχης ή πυράντοχης κατασκευής.

Ειδικές προφυλάξεις κατά της φωτιάς και των εκρήξεων

Σε οποιαδήποτε διεργασία στην οποία μπορεί να διαφύγει σκόνη, ατμός ή αέριο, με τέτοια χαρακτηριστικά και σε τέτοια έκταση που να είναι πιθανό να προκληθεί έκρηξη λόγω ανάφλεξης, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για παρεμπόδιση τέτοιας έκρηξης με τον εγκλεισμό της εγκατάστασης που χρησιμοποιείται στη διεργασία και με την αφαίρεση της σκόνης, του ατμού ή του αερίου, ή παρεμπόδιση της συσσώρευσης οποιασδήποτε σκόνης, ατμού ή αερίου, που μπορεί να διαφύγει παρά τον εγκλεισμό, και με την εξάλειψη ή τον αποτελεσματικό εγκλεισμό πιθανών πηγών ανάφλεξης.

Σε περίπτωση που οποιοδήποτε μέρος εγκατάστασης περιέχει οποιοδήποτε αέριο ή ατμό που είναι εκρηκτικό, εξαιρετικά εύφλεκτο, ή πολύ εύφλεκτο, και βρίσκεται υπό πίεση μεγαλύτερη της ατμοσφαιρικής, το μέρος αυτό δεν πρέπει να ανοίγεται, εκτός αν ληφθούν επαρκή μέτρα ώστε να μη δημιουργείται κίνδυνος για πρόσωπα στην εργασία.

Ασφαλείς χώροι εργασίας και μέσα πρόσβασης

Πρέπει να διατηρείται επαρκής, καθαρός και χωρίς εμπόδια χώρος γύρω από κάθε μηχάνημα όταν τούτο βρίσκεται σε λειτουργία ή όταν εκτελείται πάνω σ' αυτό ή γύρω από αυτό οποιαδήποτε εργασία ώστε η εργασία να εκτελείται χωρίς κίνδυνο.

Σε περίπτωση που οποιοδήποτε πρόσωπο βρίσκεται στην εργασία σε τόπο από όπου είναι δυνατό να πέσει από ύψος έραν των δύο μέτρων πρέπει να παρέχονται μέσα για την προστασία του έναντι πτώσεως, με την τοποθέτηση περιφράξης ή με άλλο κατάλληλο τρόπο, εφόσον η περιφράξη δεν είναι πρακτικώς εφικτή.

Όλα τα κτίρια, δάπεδα, σκαλιά, σκάλες, περάσματα και διάδρομοι πρέπει να είναι ανθεκτικής κατασκευής, από υλικά τα οποία δεν αναδίδουν επικίνδυνες αναθυμιάσεις και πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα. Επιπλέον τα δάπεδα, σκαλιά, σκάλες, περάσματα και διάδρομοι πρέπει να τηρούνται ελεύθερα από οποιεσδήποτε ουσίες ή υλικά που τα καθιστούν ολισθηρά.

Κάθε εσωτερική ή εξωτερική σκάλα κτιρίου πρέπει να διαθέτει ένα τουλάχιστο χειρολισθήρα ο οποίος πρέπει να συντηρείται κατάλληλα.

Οποιαδήποτε ανοικτή πλευρά σκάλας πρέπει να περιφράσσεται με την τοποθέτηση και συντήρηση στερεού και κατάλληλου κιγκλιδώματος επαρκούς ύψους ή με άλλα αποτελεσματικά μέσα.

Όλα τα ανοίγματα στα δάπεδα πρέπει να περιφράσσονται αποτελεσματικά ή να καλύπτονται αποτελεσματικά για την παρεμπόδιση πτώσεως προσώπων.

Ηλεκτρισμός

Σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας όπου παράγεται, μετασχηματίζεται, μεταφέρεται, διανέμεται ή χρησιμοποιείται ηλεκτρισμός για οποιοδήποτε σκοπό, ο εξοπλισμός, όλες οι συσκευές και οι αγωγοί πρέπει να είναι επαρκούς μεγέθους και κατάλληλα για την εκτέλεση της εργασίας που προορίζονται να κάνουν και πρέπει να κατασκευάζονται, να εγκαθίστανται, να προστατεύονται, να λειτουργούν και να συντηρούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος.

Σε σχέση με το πιο πάνω, «κίνδυνος» σημαίνει κίνδυνο για την υγεία ή κίνδυνο για τη ζωή ή την αριμέλεια των προσώπων στην εργασία ή άλλων προσώπων που επηρεάζονται από τις δραστηριότητες των προσώπων στην εργασία από ηλεκτροπληξία, έγκαυμα ή από άλλη σωματική βλάβη ή από πυρκαγιά προερχόμενη από την παραγωγή, μετατροπή, μεταφορά, διανομή ή χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας.

Επιβλαβείς για την υγεία ουσίες

Πρέπει να λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για παρεμπόδιση της έκθεσης προσώπων στην εργασία σε επιβλαβείς για την υγεία ουσίες και, όπου η έκθεση αυτή δεν μπορεί να αποφευχθεί, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για επαρκή έλεγχο της έκθεσης αυτής.

Πέραν των όσων αναφέρονται στην παρούσα ενότητα, παρεμπόδιση ή ο έλεγχος της έκθεσης προσώπων στην εργασία σε επιβλαβείς για την υγεία ουσίες πρέπει να επιτυγχάνεται με τη λήψη μέτρων σύμφωνα με τις γενικές αρχές πρόληψης που καθορίζονται στο Νόμο (βλέπε Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών πιο πάνω).

Σε περίπτωση που τα πιο πάνω δεν επαρκούν για να παρεμποδίζουν ή δεν ελέγχουν αποτελεσματικά την έκθεση προσώπων στην εργασία σε επιβλαβείς για την υγεία ουσίες, επιπρόσθετα προς τα μέτρα αυτά, πρέπει να παρέχεται και χρησιμοποιείται κατάλληλος προσωπικός προστατευτικός εξοπλισμός και ιματισμός. Ο προσωπικός προστατευτικός εξοπλισμός και ιματισμός πρέπει να συντηρείται κατάλληλα και πρέπει να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζεται η χρήση του.

Απαιτείται από κάθε εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο να προστατεύουν, καθώςο είναι ευλόγως εφικτό, οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία ή οποιαδήποτε άλλα πρόσωπα, από του να εκτίθενται σε επιβλαβείς για την υγεία ουσίες που δυνατό να τα επηρεάσουν όταν αυτές υφίστανται χρήση στην εργασία, η οποία είναι υπό τον έλεγχο του εργοδότη ή του αυτοεργοδοτούμενου προσώπου, ανάλογα με την περίπτωση.

Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να επιτρέπει την χρήση στην εργασία επιβλαβούς για την υγεία ουσίας, η εισαγωγή της οποίας έχει απαγορευθεί σύμφωνα με οποιοδήποτε Νόμο, Κανονισμό ή Διάταγμα που είναι σε ισχύ στη Δημοκρατία.

Κανένας εργοδότης δεν πρέπει να επιτρέπει την χρήση στην εργασία οποιασδήποτε επιβλαβούς για την υγεία ουσίας όταν το δοχείο ή άλλο μέσο συσκευασίας στο οποίο περιέχεται η ουσία δεν φέρει την σήμανση και δεν συνοδεύεται από τα έγγραφα ασφαλούς χρήσης της ουσίας που απαιτούνται από Κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τον παρόντα Νόμο.

Ο όρος «επιβλαβείς για τη υγεία ουσίες» περιλαμβάνει:

(α) Ουσίες οι οποίες καθορίζονται ως καρκινογόνοι παράγοντες και μεταλλαξιογόνοι παράγοντες στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμούς του 2001 και ως επιβλαβείς χημικοί παράγοντες στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμούς του 2001, καθώς και τις επικίνδυνες ουσίες που καθορίζονται στους περί Ελέγχου της Ατμόσφαιρας και Επικίνδυνων Ουσιών εις Εργοστάσια Κανονισμούς τους 1973 έως 1986·

(β) σκόνη οποιουδήποτε είδους που παρουσιάζεται σε μεγάλη συγκέντρωση στον αέρα, ή
(γ) βιολογικούς παράγοντες όπως καθορίζονται στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμούς του 2001 και 2021.

Προστασία Ακοής

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές υποχρεώσεις που θέτει η νομοθεσία (βλέπε Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών), πρέπει να λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για την παρεμπόδιση της έκθεσης προσώπων στην εργασία σε θόρυβο και, όπου τούτο δεν είναι ευλόγως εφικτό, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για επαρκή έλεγχο της έκθεσης αυτής.

Σε περίπτωση που τα μέτρα που προνοούνται από τις Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών δεν επαρκούν για να παρεμποδίζουν ή δεν ελέγχουν αποτελεσματικά την έκθεση σε θόρυβο των προσώπων στην εργασία, επιπρόσθετα προς τα μέτρα αυτά, πρέπει να παρέχονται και χρησιμοποιούνται τέτοια μέσα προσωπικής προστασίας της ακοής τα οποία θα ελέγχουν επαρκώς την έκθεση σε θόρυβο των προσώπων αυτών. Τα μέσα προσωπικής προστασίας της ακοής πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα και πρέπει να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζεται η χρήση τους.

Απαιτείται από κάθε εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, καθόσον είναι ευλόγως εφικτό, να προστατεύουν πρόσωπα στην εργασία καθώς και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που πιθανόν να επηρεαστεί από θόρυβο του οποίου η πηγή βρίσκεται υπό τον έλεγχο του εργοδότη ή του αυτοεργοδοτούμενου προσώπου ανάλογα με την περίπτωση.

Ο όρος «θόρυβος» περιλαμβάνει οποιοδήποτε ήχο που προκαλεί βλάβη στην ακοή, ή είναι επιβλαβής για την υγεία ή άλλως πως επικίνδυνος.

Κανονισμοί για την ασφάλεια και υγεία και κώδικες πρακτικής

Κανονισμοί

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, για σκοπούς διασφάλισης της υγείας, της ασφάλειας και της ευημερίας προσώπων στην εργασία και για σκοπούς προστασίας προσώπων άλλων από πρόσωπα στην εργασία, έναντι κινδύνων που δημιουργούνται από ή σε σχέση με δραστηριότητες προσώπων στην εργασία ή με δραστηριότητες που σχετίζονται με κατοχή, χρήση ή αποθήκευση επικίνδυνων ουσιών.

Οι Κανονισμοί μπορούν να προνοούν για οποιουσδήποτε από τους σκοπούς που

αναφέρονται στον Πρώτο Πίνακα του Νόμου και μπορούν:

- (α) να επιβάλλουν υποχρεώσεις σε σχέση με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου,
- (β) να καθορίζουν την Αρχή ή κατηγορία Αρχών που θα έχουν την ευθύνη στο βαθμό που θα καθορίζεται για την εφαρμογή οποιωνδήποτε από τις διατάξεις του Νόμου αυτού.
- (γ) να διευρύνουν την εφαρμογή οποιωνδήποτε από τις διατάξεις των άρθρων του Νόμου που αφορούν υποχρεώσεις και ευθύνες (άρθρα 13 μέχρι 17) για οποιαδήποτε κατηγορία προσώπων ή κατηγορία εργασίας,
- (ε) να εξουσιοδοτούν τον Υπουργό να εκδίδει διατάγματα

Διατάγματα

Ο Υπουργός δύναται να εκδίδει Διατάγματα για τη ρύθμιση των ακόλουθων θεμάτων:

- (α) έγκριση σχεδίων και έκδοση αδειών ορισμένων χώρων εργασίας και υποστατικών ή εγκαταστάσεων·
- (β) καθορισμό τελών για την παροχή βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και/ή εκθέσεων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, καθώς και την παροχή αντιγράφων εκθέσεων και/ή εγγράφων που προβλέπονται στο Νόμο.
- (γ) καθορισμό τελών για υπηρεσίες που παρέχονται με βάση τον παρόντα Νόμο και που περιλαμβάνουν την έγκριση ή τη αδειοδότηση προσώπων, καθώς και τη διεξαγωγή εξετάσεων, ελέγχων, δοκιμών, επισκοπήσεων, διερευνήσεων ή εξειδικευμένων επιθεωρήσεων·
- (δ) καθορισμό προσόντων εκπαιδευτών, καθώς και του περιεχομένου και της διάρκειας της εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε θέματα του πεδίου εφαρμογής του Νόμου ή των κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού· και
- (ε) έκδοση Κωδίκων Πρακτικής, Προτύπων και Προδιαγραφών και.
- (στ) καθορισμό τελών για εξέταση των ιεραρχικών προσφυγών κατά των αποφάσεων του Αρχιεπιθεωρητή

Κώδικες Πρακτικής, Πρότυπα και Προδιαγραφές

Με σκοπό την παροχή πρακτικής καθοδήγησης σε σχέση με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τον παρόντα Νόμο ο Υπουργός μπορεί να εγκρίνει και να εκδίδει με Διάταγμα δημοσιευόμενο στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Κώδικες Πρακτικής, Πρότυπα και Προδιαγραφές, κατάλληλα για το σκοπό αυτό και τα οποία μπορεί, να αναθεωρεί τροποποιεί ή αποσύρει.

Σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας με βάση τον παρόντα Νόμο, παράλειψη από μέρους οποιουδήποτε προσώπου να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε διάταξη Κώδικα Πρακτικής, Προτύπου ή Προδιαγραφών, που έχει εγκριθεί και εκδοθεί αποτελεί αδίκημα, εκτός εάν αποδειχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου, και το Δικαστήριο ικανοποιηθεί ότι υπήρξε συμμόρφωση με άλλο τρόπο με τις διατάξεις τους.

Εφαρμογή

Ο Υπουργός έχει την ευθύνη για την εφαρμογή του Νόμου. Μπορεί να διορίζει Επιθεωρητές

εις καιρό και οποιουσδήποτε άλλους λειτουργούς κρίνει σκόπιμο για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, και μπορεί να διορίζει Αρχιεπιθεωρητή ο οποίος θα ρυθμίζει τις υποθέσεις και τον τρόπο με τον οποίο οι επιθεωρητές θα ασκούν τις εξουσίες και θα εκτελούν επιθεωρήσεις, εξετάσεις, ελέγχους, δοκιμές, επισκοπήσεις, διερευνήσεις, για σκοπούς του Νόμου και μπορεί να τερματίζει τέτοιους διορισμούς.

Ο Υπουργός δύναται να εξουσιοδοτεί προσοντούχα πρόσωπα να εκτελούν τέτοια καθήκοντα και να ασκούν τέτοιες εξουσίες επιθεωρητή που ορίζονται στην εξουσιοδότηση. Οποιοδήποτε τέτοιο πρόσωπο θα τελεί υπό την επίβλεψη και θα υπόκειται στις οδηγίες του Αρχιεπιθεωρητή και θα παίρνει ως αμοιβή τέτοιο ποσό όπως μπορεί να καθορίζεται με Διάταγμα του Υπουργού.

Ο Αρχιεπιθεωρητής, οι Επιθεωρητές και οι άλλοι λειτουργοί που διορίζονται με βάση το παρόν άρθρο πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλες ταυτότητες.

Σύμβουλος Ιατρός Εργασίας

Ο Υπουργός για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου αυτού και για να διασφαλίζεται η παροχή σ' αυτόν επαρκών συμβουλών και πληροφοριών, καθώς και η συγκέντρωση πληροφοριών και διεξαγωγή ερευνών αναφορικά με τη διασφάλιση και βελτίωση των συνθηκών υγείας των προσώπων στην εργασία, διορίζει κατάλληλα προσοντούχους εγγεγραμμένους ιατρούς με ειδικότητα στον Κλάδο Ιατρικής της Εργασίας, όπως αυτή καθορίζεται στους περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμούς, ως Συμβούλους Ιατρούς Εργασίας, και μπορεί να τερματίζει το διορισμό αυτό.

Οι Σύμβουλοι Ιατροί Εργασίας προσδιορίζουν το πλαίσιο διεξαγωγής της επιτήρησης της υγείας των εργοδοτούμενων που απαιτείται από τον παρόντα Νόμο ή από Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού, και μπορούν να παρακολουθούν τα αποτελέσματα της επιτήρησης της υγείας των εργοδοτούμενων, στην οποία προβαίνει ο εργοδότης μέσω των εξεταζόντων ιατρών.

Οι Σύμβουλοι Ιατροί Εργασίας, που ορίζονται δυνάμει του εδαφίου (1), μπορούν να ασκούν εκείνες τις εξουσίες που αναφέρονται στο άρθρο 44, τις οποίες ο Υπουργός ήθελε καθορίσει, ή/και άλλες επιπρόσθετες που θα μπορούν να καθορισθούν με Κανονισμούς δυνάμει του παρόντος Νόμου.

Εξετάζοντες Ιατροί

Οι ιατρικές εξετάσεις για σκοπούς επίβλεψης της υγείας των εργοδοτούμενων, που καθορίζονται από το Νόμο ή που προκύπτουν από την εκτίμηση του κίνδυνου, που ετοιμάζεται με βάση οποιαδήποτε διάταξη του παρόντος Νόμου που προβλέπει την ετοιμασία τέτοιων εκτιμήσεων διεξάγονται:

- (α) από ιατρούς που έχουν την ειδικότητα στον Κλάδο της Ιατρικής της Εργασίας, όπως καθορίζεται στους περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμούς του 2003 και 2004 ή
- (β) από άλλους προσοντούχους ιατρούς όπως καθορίζονται στους περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμούς του 2003 και 2004, και οι οποίοι θα είναι κάτοχοι της ειδικότητας που καθορίζεται σε σχετικό διάταγμα του Υπουργού.

Εξουσίες για τη διεξαγωγή ανάκρισης

Ο Υπουργός μπορεί, κατά την κρίση του να διατάξει τη διεξαγωγή ανάκρισης για τη διερεύνηση οποιουδήποτε ατυχήματος ή καταστροφικού συμβάντος σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας.

Ο Υπουργός μπορεί να διορίζει πρόσωπο που κατέχει τα προσόντα, που κρίνει αναγκαία για την εκτέλεση της ανάκρισης για διερεύνηση ατυχήματος ή καταστροφικού συμβάντος, υπό όρους και συνθήκες ως ήθελε αυτός καθορίσει, και μπορεί να τερματίζει τέτοιο διορισμό.

Κάθε πρόσωπο που διορίζεται με βάση το εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου για σκοπούς της ανάκρισης για διερεύνηση ατυχήματος ή καταστροφικού συμβάντος θα έχει όλες τις εξουσίες Επιθεωρητή όπως προνοούνται στο άρθρο 44 του νόμου.

Εξουσίες Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών

Επιθεωρητής, ή ο Αρχιεπιθεωρητής που διορίζεται με βάση το Νόμο, έχει εξουσία να:

(α) Να εισέρχεται ελεύθερα και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας εκτός από οικιακά υποστατικά, στον οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι είναι αναγκαίο να εισέλθει σε οποιοδήποτε εύλογο χρόνο, ή σε οποιοδήποτε χρόνο πιστεύει ότι υφίσταται κατάσταση η οποία δυνατόν να προκαλέσει άμεσο κίνδυνο σοβαρής προσωπικής βλάβης ή βλάβης στο περιβάλλον. Νοείται ότι η είσοδος σε οικιακά υποστατικά μπορεί να γίνεται, ύστερα από την εξασφάλιση της συγκατάθεσης του κατόχου αυτών, και σε περίπτωση που ο κάτοχος δεν παραχωρεί τη συγκατάθεσή του, η είσοδος μπορεί να πραγματοποιηθεί αφού εξασφαλισθεί σχετικό διάταγμα δικαστηρίου.

(β) να συνοδεύεται από αστυνομικό αν έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι θα παρεμποδισθεί στην άσκηση των εξουσιών του ή την εκτέλεση των καθηκόντων του.

(γ) να συνοδεύεται από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο και να φέρει μαζί του οποιοδήποτε εξοπλισμό ή υλικά που είναι αναγκαία για οποιοδήποτε σκοπό για τον οποίο ασκείται η εξουσία εισόδου στο υποστατικό.

(δ) να διεξάγει τέτοιες εξετάσεις, δοκιμές, ελέγχους, επιθεωρήσεις και διερευνήσεις που μπορεί να είναι αναγκαίες για να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση με τις διατάξεις του Νόμου και να προβαίνει σε διευθετήσεις για τη διεξαγωγή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, δοκιμών, ελέγχων και μετρήσεων που κρίνονται αναγκαίες για την άσκηση των εξουσιών του.

(ε) να απαιτεί την παρουσίαση οποιουδήποτε αρχείου, πιστοποιητικού, γνωστοποίησης ή εγγράφου που τηρείται για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου καθώς και οποιοδήποτε άλλου βιβλίου ή εγγράφου, που είναι αναγκαίο να δει, για σκοπούς οποιασδήποτε επιθεώρησης, εξέτασης ή ανάκρισης ή διερεύνησης και να επιθεωρήσει, να εξετάσει και να αντιγράψει οποιοδήποτε από αυτά ή να εξασφαλίσει αντίγραφο οποιουδήποτε από αυτά.

(στ) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να παράσχει πληροφορίες σχετιζόμενες με οποιαδήποτε επιθεώρηση, εξέταση ή ανάκριση ή διευκρίνιση, να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις μόνος του ή στην παρουσία οποιουδήποτε άλλου προσώπου που μπορεί να επιτρέψει να είναι παρόν και να απαιτεί

από το πρόσωπο να υπογράψει δήλωση ότι οι απαντήσεις του είναι αληθείς.

(ζ) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο στον χώρο εργασίας να του παρέχει τέτοιες διευκολύνσεις και βοήθεια, για θέματα τα οποία είναι υπό τον έλεγχο ή την ευθύνη του προσώπου αυτού και οι οποίες είναι αναγκαίες για να τον υποβοηθήσουν να ασκήσει οποιοσδήποτε από τις εξουσίες που του παρέχονται με βάση το άρθρο αυτό, και ειδικότερα να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο να παρέχει στον ίδιο ή σε άλλο πρόσωπο που τον συνοδεύει ασφαλή πρόσβαση σε οποιοδήποτε μέρος του υποστατικού και οποιαδήποτε ευλόγως διαθέσιμα μέσα για τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε δοκιμών, μετρήσεων, ελέγχων, διερευνήσεων, επιθεωρήσεων ή εξετάσεων που κρίνονται εύλογα αναγκαίες για την άσκηση των εξουσιών του.

(η) να παίρνει τέτοιες μετρήσεις ή φωτογραφίες και να διεξάγει τέτοιες καταγραφές τις οποίες ήθελε κρίνει αναγκαίες για σκοπούς οποιασδήποτε επιθεώρησης, εξέτασης, ανάκρισης ή διερεύνησης.

(θ) να παίρνει και να αφαιρεί δείγματα από οποιαδήποτε αντικείμενα ή ουσίες που βρίσκονται σε οποιοδήποτε υποστατικό και από την ατμόσφαιρα μέσα ή κοντά σε τέτοιο υποστατικό.

(ι) να δίδει οδηγίες, όπως τα υποστατικά ή οποιοδήποτε μέρος αυτών ή οποιαδήποτε εγκατάσταση ή εξοπλισμός ή ουσία μέσα στα υποστατικά παραμένουν ως έχουν για όσο χρόνο θεωρείται εύλογα αναγκαίος για σκοπούς οποιασδήποτε δοκιμής, μέτρησης, εξέτασης, διερεύνησης ή ελέγχου.

(ια) στην περίπτωση εξεύρεσης οποιουδήποτε αντικειμένου ή οποιασδήποτε ουσίας σε οποιοδήποτε υποστατικό, τα οποία είχε εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να δημιουργήσουν ή πιθανό να δημιουργήσουν κίνδυνο, να απαιτεί την αποσυναρμολόγηση τους, ή την υποβολή τους σε οποιαδήποτε διεργασία ή δοκιμή αλλά όχι με τρόπο που να τους προκαλεί ζημιά ή καταστροφή εκτός αν αυτό είναι αναγκαίο κάτω από τις περιστάσεις, για τους σκοπούς που αναφέρονται στο παρόν εδάφιο.

(ιβ) στην περίπτωση οποιουδήποτε αντικειμένου ή ουσίας που καθορίζεται πιο πάνω,, να κατάσχει και κατακρατεί το αντικείμενο ή την ουσία για όσο χρόνο θεωρείται εύλογα αναγκαίος για οποιοδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

(i) για εξέταση του ή υποβολή του σε οτιδήποτε για το οποίο του παρέχεται εξουσία σύμφωνα με την παράγραφο (ια),

(ii) για να διασφαλίσει ότι δεν θα παραποιηθούν πριν συμπληρωθεί η εξέταση τους από αυτόν,

(iii) για να διασφαλίσει ότι είναι διαθέσιμα για χρήση ως τεκμήρια σε οποιαδήποτε διαδικασία για αδίκημα δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(ιγ) να διερευνά ατυχήματα, ασθένειες ή επικίνδυνα συμβάντα που σχετίζονται με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και να προβαίνει σε κατάσχεση τεκμηρίων που αφορούν τα περιστατικά αυτά.

(ιδ) ανάλογα με την περίπτωση:

(i) να ετοιμάζει και να αποστέλλει επιστολές, εκθέσεις, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά, σημειώματα,

(ii) να εκδίδει βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και ανακοινώσεις, και

(iii) να επιδίδει ειδοποιήσεις και προειδοποιήσεις

(ιε) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, στο οποίο επιδίδει προειδοποιήσεις, ειδοποίηση βελτίωσης ή απαγόρευσης, να την υπογράφει και να καταγράφει σ' αυτήν

το όνομα, το επάγγελμα του, ή/ και τη θέση του στο υποστατικό, την εγκατάσταση ή την επιχείρηση καθώς και τη διεύθυνσή του.

Σε περίπτωση που με βάση τις εξουσίες που παραχωρούνται σ' αυτόν σύμφωνα με το Νόμο, ο Επιθεωρητής παίρνει στην κατοχή του οποιοδήποτε αντικείμενο ή ουσία που βρίσκεται σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας, πρέπει να αφήνει σε υπεύθυνο πρόσωπο γνωστοποίηση, ή αν αυτό είναι πρακτικά ανέφικτο, να στερεώνει σε περίοπτη θέση την γνωστοποίηση η οποία να παρέχει επαρκή στοιχεία για την αναγνώριση του αντικειμένου ή της ουσίας. Προτού ο Επιθεωρητής πάρει στην κατοχή του οποιαδήποτε τέτοια ουσία, πρέπει, αν είναι πρακτικώς εφικτό, να πάρει δείγμα της ουσίας και να παραδώσει μέρος του σε υπεύθυνο πρόσωπο στο υποστατικό, σηματοδοτημένο με τρόπο επαρκή για την αναγνώριση του.

Πριν ο Επιθεωρητής εξασκήσει οποιαδήποτε εξουσία που παρέχεται σ' αυτόν, πρέπει να συμβουλευτείται, εάν το κρίνει απαραίτητο ο ίδιος, πρόσωπα που θεωρεί κατάλληλα με σκοπό να εξακριβώσει ποιοι πιθανοί κίνδυνοι μπορεί να δημιουργηθούν εάν γίνει αυτό που προτείνει σύμφωνα με τις εξουσίες αυτές.

Ο Αρχιεπιθεωρητής, μπορεί επίσης να εξουσιοδοτεί εγγράφως άλλο πρόσωπο για να ασκεί μέρος ή όλες τις εξουσίες του, να καθορίζει το περιεχόμενο των εντύπων που προβλέπονται από το Νόμο το οποίο εγκρίνει και δημοσιοποιεί, και να προβαίνει σε εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων.

Ειδοποίηση Βελτίωσης

Αν ο Επιθεωρητής είναι της γνώμης ότι οποιοδήποτε πρόσωπο παραβαίνει οποιαδήποτε διάταξη του Νόμου ή των Κανονισμών του ή έχει παραβεί οποιαδήποτε τέτοια διάταξη, υπό συνθήκες που καθιστούν πιθανή τη συνέχιση ή επανάληψη της παράβασης, μπορεί να εκδώσει προς το πρόσωπο αυτό ειδοποίηση, αναφερόμενη ως Ειδοποίηση Βελτίωσης, απαιτώντας από το εν λόγω πρόσωπο όπως επανορθώσει την παράβαση ή, ανάλογα με την περίπτωση, τις συνθήκες που την προκαλούν, μέσα σε καθορισμένη στην Ειδοποίηση Βελτίωσης χρονική περίοδο, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 14 ημέρες.

Η Ειδοποίηση Βελτίωσης εκδίδεται επί εγκεκριμένου εντύπου.

Ειδοποίηση Απαγόρευσης

Αν ο Επιθεωρητής είναι της γνώμης ότι οποιοδήποτε υποστατικό, ή εγκατάσταση, ή χώρος εργασίας ή οποιαδήποτε δραστηριότητα που εκτελείται στο υποστατικό, στην εγκατάσταση, στον χώρο εργασίας ή που πρόκειται να εκτελεστεί μέσα στο υποστατικό, εγκατάσταση ή χώρο εργασίας, δημιουργεί κίνδυνο σοβαρής σωματικής βλάβης, ή αναλόγως της περίπτωσης, αναμένεται να προκαλέσει κίνδυνο σοβαρής σωματικής βλάβης, μπορεί να εκδόσει προς τον εργοδότη ή προς τους εκπροσώπους του ή προς το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για το υποστατικό, εγκατάσταση ή χώρο εργασίας ή για τις δραστηριότητες που διεξάγονται σ' αυτά, Ειδοποίηση, αναφερόμενη ως «Ειδοποίηση Απαγόρευσης» που θα απαγορεύει τη χρήση του υποστατικού, της εγκατάστασης ή του χώρου εργασίας ή την εκτέλεση των δραστηριοτήτων, μέχρις ότου εξαλειφθεί ο κίνδυνος

σε τέτοιο βαθμό που να ικανοποιείται ο Επιθεωρητής. Η Ειδοποίηση Απαγόρευσης θα έχει άμεση εφαρμογή.

Η ειδοποίηση απαγόρευσης εκδίδεται επί εγκεκριμένου εντύπου.

Επίδοση Ειδοποιήσεων

Η κοινοποίηση της Ειδοποίησης Βελτίωσης, της Ειδοποίησης Απαγόρευσης ή της Ειδοποίησης Εξωδίκου στον παρανομήσαντα θεωρείται ότι έχει συντελεστεί, ευθύς ως αυτή επιδοθεί από τον Επιθεωρητή ή από τον Αρχιεπιθεωρητή, αναλόγως της περιπτώσεως.

Νοείται ότι, στην περίπτωση που ο παρανομήσας είναι φυσικό πρόσωπο, η οικεία ειδοποίηση επιδίδεται στον ίδιο προσωπικά ή σε οποιοδήποτε ενήλικο πρόσωπο διαμένει με αυτόν ή στον υπεύθυνο του τόπου όπου αυτός διαμένει ή στον υπεύθυνο χώρου εργασίας ή απασχόλησης αυτού.

Σε περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο προς το οποίο γίνεται η επίδοση ειδοποίησης συνιστά συνεταιρισμό, οργανισμό ή εταιρεία, η επίδοση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί με την παράδοση της οικείας ειδοποίησης στον κεντρικό τόπο εργασιών του συνεταιρισμού, του οργανισμού ή της εταιρείας στη Δημοκρατία ή με την παράδοση αυτής:

- (i) σε έναν από τους συνεταιρίους·
- (ii) στο διευθυντή·
- (iii) στο γραμματέα·
- (iv) στον κύριο αντιπρόσωπό του στην κατά τόπο δικαιοδοσία· ή
- (v) σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο έχει τον έλεγχο των εργασιών του συνεταιρισμού, του οργανισμού ή της εταιρείας κατά το χρόνο της επίδοσης·

Νοείται ότι, η επίδοση κάθε ειδοποίησης αποδεικνύεται ότι έχει συντελεσθεί με τη βεβαίωση του επιδώσαντος αυτής ή με ένορκη δήλωσή του.

Απόσυρση ή παράταση των Ειδοποιήσεων

Η Ειδοποίηση Βελτίωσης μπορεί να αποσυρθεί από τον Επιθεωρητή σε οποιαδήποτε στιγμή ή η χρονική διάρκεια που καθορίζεται σ' αυτή μπορεί να παραταθεί σε οποιαδήποτε στιγμή, εφ' όσον δεν εκκρεμεί προσφυγή εναντίον της Ειδοποίησης.

Η Ειδοποίηση Απαγόρευσης μπορεί να αποσυρθεί από τον Επιθεωρητή σε οποιοδήποτε χρόνο.

Προσφυγές εναντίον των Ειδοποιήσεων

Οποιοδήποτε πρόσωπο θεωρεί ότι έχει αδικηθεί από την επίδοση Ειδοποίησης Βελτίωσης ή Ειδοποίησης Απαγόρευσης μπορεί να προσφύγει στον Υπουργό, υποβάλλοντας αίτηση για ανάκληση ή τροποποίηση αυτής.

Σε τέτοια περίπτωση, η Ειδοποίηση Βελτίωσης ή η Ειδοποίηση Απαγόρευσης εξακολουθεί να ισχύει, εκτός εάν αυτή τροποποιηθεί ή ανακληθεί από τον Υπουργό. Η προσφυγή

πρέπει να υποβάλλεται όχι αργότερα από 14 ημέρες από την έκδοση της Ειδοποίησης.

Ο αιτητής, με την υποβολή της προσφυγής, καταβάλλει ταυτόχρονα τέλη που καθορίζονται με Διάταγμα του Υπουργού, το οποίο δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Προστασία των Επιθεωρητών από Ποινική Δίωξη

Δεν θα ασκείται πολιτική ή ποινική δίωξη εναντίον οποιουδήποτε Επιθεωρητή ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που έχει ή είχε εξουσίες Επιθεωρητή σε σχέση με οτιδήποτε έπραξε ή διετάχθη να πράξει καλή τη πίστη με βάση τον Νόμο ή τους εκδιδόμενους υπό αυτού Κανονισμούς.

Αποκάλυψη πληροφοριών

Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να αποκαλύπτει οποιαδήποτε πληροφορία που αφορά εμπορικό ή βιομηχανικό μυστικό η οποία έχει αποκτηθεί κατά την άσκηση είτε από τον ίδιο είτε από άλλο πρόσωπο, εξουσιών που παρέχονται με βάση τον Νόμο, εκτός:

- (α) Αν δοθεί η συγκατάθεση του προσώπου που έχει την ευθύνη των υποστατικών από όπου αποκτήθηκε η πληροφορία, ή
- (β) για σκοπούς εφαρμογής οποιωνδήποτε διατάξεων του Νόμου, ή
- (γ) για σκοπούς ποινικής διαδικασίας για αδίκημα δυνάμει του Νόμου, ή
- (δ) για σκοπούς οποιασδήποτε έρευνας που διεξάγεται από ή εκ μέρους του Υπουργού σε σχέση με την εφαρμογή οποιωνδήποτε από τις πρόνοιες τις οποίες έχει υποχρέωση να εφαρμόζει.

Ανεξάρτητα των πιο πάνω ο Επιθεωρητής μπορεί, σε οποιαδήποτε υποστατικά, στις περιπτώσεις όπου είναι αναγκαίο να το πράξει για σκοπούς επαρκούς πληροφόρησης και ενημέρωσης των προσώπων στην εργασία ή των αντιπροσώπων τους, πάνω σε θέματα που επηρεάζουν την ασφάλεια, υγεία και ευημερία τους, να παρέχει σε τέτοια πρόσωπα ή τους αντιπροσώπους τους τις ακόλουθες περιγραφικές πληροφορίες:

- (α) Πληροφορίες γεγονότων σχετιζόμενες με τα υποστατικά αυτά ή με τις δραστηριότητες που εκτελούνται στα υποστατικά
- (β) πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε μέτρα τα οποία έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει σε σχέση με τα υποστατικά αυτά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, και να παρέχει τις ίδιες πληροφορίες στον εργοδότη των προσώπων στην εργασία.

Περαιτέρω, ο Επιθεωρητής μπορεί να παρέχει αυτές τις πληροφορίες σε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει επηρεασθεί από τα πιο πάνω γεγονότα ή σε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του νοουμένου ότι οι πληροφορίες ζητούνται εγγράφως από το πρόσωπο που έχει επηρεασθεί ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του και ότι θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς πολιτικής διαδικασίας.

Εξουσία Δικαστηρίου να εκδίδει διάταγμα σχετικά με Επικίνδυνες Καταστάσεις και Πρακτικές

Το δικαστήριο εάν ικανοποιηθεί κατόπιν παραπόνου που υποβάλλεται από Επιθεωρητή ότι:

(α) είτε οποιοδήποτε μέρος των διόδων, εργασιών, μηχανών, ή εγκαταστάσεων, που χρησιμοποιούνται σε χώρο εργασίας είναι σε τέτοια κατάσταση ή είναι κατασκευασμένα ή τοποθετημένα έτσι ώστε να μην μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς κίνδυνο, είτε,

(β) διεξάγονται οποιοσδήποτε διεργασίες, ή εργασίες ή γίνεται ή έχει γίνει οτιδήποτε σε χώρο εργασίας, με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργείται κίνδυνος,

το Δικαστήριο πρέπει, με Διάταγμα όπως απαιτείται από την περίπτωση:

(i) να απαγορεύσει τη χρήση εκείνου του μέρους των διόδων, εργασιών, μηχανών, ή εγκαταστάσεων ή, εάν υπάρχει δυνατότητα επιδιόρθωσης ή τροποποίησης να απαγορεύσει τη χρήση τούτων μέχρις ότου επιδιορθωθούν ή τροποποιηθούν δεόντως, ή

(ii) να απαιτήσει από τον εργοδότη ή εκπρόσωπο του ή από το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για το χώρο εργασίας, να πάρει τέτοια μέτρα όπως αυτά μπορεί να καθορίζονται στο Διάταγμα, για εξάλειψη του κινδύνου για τον οποίο γίνεται το παράπονο.

Σε περίπτωση που έχει γίνει παράπονο από τον Επιθεωρητή, το Δικαστήριο μπορεί, ύστερα από μονομερή αίτηση εκ μέρους του Επιθεωρητή και αφού ακούσει μαρτυρία ότι η χρήση οποιουδήποτε τέτοιου μέρους των διόδων, εργασιών, μηχανών, ή εγκαταστάσεων ή, ανάλογα με την περίπτωση, η διεξαγωγή οποιασδήποτε διεργασίας ή εργασίας, ή η διεξαγωγή οποιασδήποτε δραστηριότητας με τέτοιο τρόπο, όπως αναφέρεται προηγουμένως συνεπάγεται άμεσο κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού, εκδίδει Ενδιάμεσο Διάταγμα με το οποίο απαγορεύει είτε απόλυτα είτε κάτω υπό όρους, τη χρήση, τη διεξαγωγή οποιασδήποτε διεργασίας ή εργασίας ή την διεξαγωγή οποιασδήποτε δραστηριότητας μέχρι ότου έχει την ευκαιρία το συντομότερο για ακρόαση και έκδοση απόφασης για το παράπονο.

Αδικήματα, ποινές και νομικές διαδικασίες

Αδικήματα

Οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο επιβάλλονται υποχρεώσεις με βάση τον Νόμο ή του Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού παραλείπει να συμμορφωθεί με αυτές, είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις ογδόντα χιλιάδες ευρώ (€80.000) ή σε φυλάκιση που δεν θα υπερβαίνει τα τέσσερα (4) χρόνια ή και στις δύο αυτές ποινές.

Κάθε πρόσωπο το οποίο παραβαίνει:

(α) Διάταγμα που εκδόθηκε από Δικαστήριο

(β) όρο άδειας ή πιστοποιητικού που εκδόθηκε βάσει του Νόμου

(γ) όρο που εκδόθηκε από την Αρχή, ή έγκριση που παραχωρήθηκε δυνάμει του παρόντος Νόμου

(δ) οποιαδήποτε υποχρέωση ή απαγόρευση που επιβάλλεται από Ειδοποίηση Βελτίωσης ή Ειδοποίηση Απαγόρευσης (συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε Ειδοποίησης που τροποποιήθηκε κατόπιν προσφυγής)

(ε) οποιαδήποτε απαίτηση του Επιθεωρητή που μπορεί να έχει με βάση τις εξουσίες που του παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου.

είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις ογδόντα χιλιάδες ευρώ (€80.000) ή σε φυλάκιση που δεν θα υπερβαίνει τα τέσσερα (4) χρόνια ή και στις δύο αυτές ποινές.

Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο:

(α) σκόπιμα καθυστερεί ή παρεμποδίζει Επιθεωρητή στην άσκηση των εξουσιών του ή στην εκτέλεση των καθηκόντων του βάσει του Νόμου,

(β) παρεμποδίζει ή προσπαθεί να παρεμποδίσει οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο να παρουσιαστεί στον Επιθεωρητή ή να απαντήσει σε οποιαδήποτε ερώτηση για την οποία ο Επιθεωρητής να απαιτεί απάντηση,

(γ) εν γνώσει του ή εσκεμμένα προβαίνει σε ψευδή δήλωση με σκοπό να παραστήσει ότι συμμορφώνεται με υποχρέωση παροχής οποιωνδήποτε πληροφοριών που απαιτούνται δυνάμει του Νόμου ή οποιουδήποτε Διατάγματος ή Κανονισμών που εκδίδονται με βάση το Νόμο,

(δ) εσκεμμένα υπογράφει ή προβαίνει σε ψευδή καταχώρηση σε οποιοδήποτε αρχείο, βιβλίο ειδοποιήσεων ή άλλο έγγραφο που απαιτείται να τηρείται ή να παραχωρείται με βάση το Νόμο ή χρησιμοποιεί οποιαδήποτε τέτοια καταχώρηση που γνωρίζει ότι είναι αναληθής, με σκοπό να παραπλανήσει,

(ε) πλαστογραφεί οποιοδήποτε πιστοποιητικό που αιτείται δυνάμει ή για τους σκοπούς του Νόμου ή οποιουδήποτε Διατάγματος ή Κανονισμού που εκδίδεται με βάση τον Νόμο, ή

(στ) δίδει ή υπογράφει τέτοιο πιστοποιητικό εν γνώσει του ότι είναι αναληθές σε σχέση με οποιοδήποτε ουσιώδες στοιχείο, ή

(ζ) εν γνώσει του παρουσιάζει ή χρησιμοποιεί πιστοποιητικό που έχει πλαστογραφηθεί ή είναι ψευδές σε σχέση με οποιοδήποτε ουσιώδες στοιχείο, ή

(η) παρουσιάζει ή χρησιμοποιεί ως αφορώντα οποιοδήποτε πρόσωπο, πιστοποιητικά τα οποία εν γνώσει του δεν αφορούν το εν λόγω πρόσωπο, ή

(θ) παριστάνει πρόσωπο που κατονομάζεται σε τέτοιο πιστοποιητικό, ή

(ι) πιστοποιείται ψευδώς ότι είναι Επιθεωρητής, ή

(ια) εσκεμμένα συγκατατίθεται στην πιο πάνω πλαστογράφηση, υπογραφή, χρήση, πλαστοπροσωπεία ή προσποίηση, ή

(ιβ) αποκαλύπτει οποιαδήποτε πληροφορία κατά παράβαση των προνοιών του Νόμου που αφορούν την αποκάλυψη πληροφοριών, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες ευρώ (€40.000) ή σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) χρόνια ή και τις δύο αυτές ποινές.

Το Δικαστήριο μπορεί, κατά την επιβολή ποινής που θεωρεί αρμόζουσα σε οποιοδήποτε πρόσωπο, επιπρόσθετα με την επιβολή ποινής, να εκδόσει Διάταγμα διατάσσοντας το πρόσωπο να συμμορφωθεί με τον Νόμο μέσα σε τέτοια χρονική περίοδο, όπως μπορεί να καθορίζεται στο Διάταγμα. Σε περίπτωση που η παράβαση συνεχίζεται μετά τη λήξη της χρονικής περιόδου που αρχικά καθορίστηκε στο Διάταγμα ή παρατάθηκε με τροποποιητικό Διάταγμα, τότε το πρόσωπο αυτό θα υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν πρέπει να υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες ευρώ (€2.000), ή σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα ή και στις δύο ποινές, για κάθε μέρα για την οποία η παράβαση αυτή συνεχίζεται.

Οι διατάξεις που αφορούν τα αδικήματα, εφαρμόζονται σε πρόσωπα που υπηρετούν στη δημόσια υπηρεσία ή σε οργανισμό δημόσιου δικαίου, κατά τον ίδιο τρόπο που αυτές εφαρμόζονται σε πρόσωπα που δεν υπηρετούν στη δημόσια υπηρεσία ή σε οργανισμό δημόσιου δικαίου.

Όταν το αδίκημα που διαπράττεται με βάση τον Νόμο από πρόσωπα που υπηρετούν στη Δημόσια Υπηρεσία ή σε οργανισμό δημοσίου δικαίου αποδειχθεί ότι έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση ή τη συνεργασία ή ότι η διάπραξη του έχει διευκολυνθεί από αμέλεια εκ μέρους οποιουδήποτε Προϊστάμενου Τμήματος ή άλλου προσώπου που υπηρετεί στη Δημόσια Υπηρεσία ή στην περίπτωση οργανισμού δημοσίου δικαίου, του Γενικού Διευθυντή, Διευθυντή ή εκπροσώπου του, τότε τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται ένοχα αδικήματος και υπόκεινται σε δίωξη και ποινή.

Νομικό πρόσωπο είναι υπεύθυνο για τα αδικήματα που προβλέπονται στον Νόμο, όταν αυτά διαπράττονται από οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου του νομικού προσώπου και το οποίο κατέχει ηγετική θέση στο εν λόγω νομικό πρόσωπο, είτε βάση βάσει εξουσιοδότησης για εκπροσώπηση του νομικού προσώπου, είτε βάση βάσει της εξουσίας λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, είτε βάση βάσει της εξουσίας άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου και σε τέτοια περίπτωση την ευθύνη για τη διάπραξη του εν λόγω αδικήματος φέρει, εκτός από το νομικό πρόσωπο, και το πιο πάνω αναφερόμενο φυσικό πρόσωπο.

Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων - Τρίτος Πίνακας του Νόμου⁴

Σε περίπτωση κατά την οποία ο Αρχιεπιθεωρητής διαπιστώσει ότι οποιοδήποτε πρόσωπο διαπράττει ή έχει διαπράξει, οποιοδήποτε από τα αδικήματα που προβλέπονται στον Τρίτο Πίνακα, έχει εξουσία να προβεί σε εξώδικη ρύθμιση αυτού.

Τα αδικήματα για τα οποία ο Αρχιεπιθεωρητής έχει εξουσία να προβεί σε εξώδικη ρύθμιση, καθώς και το ποσό της εξώδικης ρύθμισης για το κάθε αδίκημα καθορίζονται στον Τρίτο Πίνακα του Νόμου.

Το μέγιστο επιβλητέο εξώδικο πρόστιμο το οποίο δύναται να καθορίζεται στην ίδια Ειδοποίηση Εξωδίκου, σε περίπτωση που αυτή περιλαμβάνει πέραν της μίας παραβάσεις δεν δύναται να υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000).

⁴ Ο τρίτος πίνακας περιλαμβάνεται στο νόμο που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Το μέγιστο επιβλητέο εξώδικο πρόστιμο που καθορίζεται για κάθε υποστατικό, εγκατάσταση ή επιχείρηση εντός περιόδου δύο (2) ετών δεν δύναται να υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000).

Για σκοπούς της εξώδικης ρύθμισης, ο Αρχιεπιθεωρητής ή Επιθεωρητής επιδίδει Ειδοποίηση Εξωδίκου στο πρόσωπο που θεωρεί ότι διέπραξε το αδίκημα, στην οποία περιγράφεται το αδίκημα και ο χρόνος διάπραξής του, καθώς και το χρηματικό ποσό που το πρόσωπο αυτό καλείται να καταβάλει.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο Αρχιεπιθεωρητής διαπιστώνει ότι πράξη ή παράλειψη που συνιστά αδίκημα, επαναλαμβάνεται για δεύτερη φορά ή δεν τερματίζεται εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την ημέρα και ώρα επίδοσης της Ειδοποίησης Εξωδίκου, δύναται να καθορίσει ποσό εξωδίκου προστίμου ύψους διπλάσιου του ποσού που καθορίστηκε κατά την πρώτη παράβαση ενώ, σε περίπτωση κατά την οποία η πράξη ή η παράλειψη επαναληφθεί για τρίτη φορά, ούτος προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες προς άσκηση ποινικής δίωξης του παραβάτη.

Με την καταβολή του προστίμου, εκδίδεται απόδειξη πληρωμής από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας επ' ονόματι του προσώπου που καταβάλλει αυτό, στην οποία αναγράφονται τα ακόλουθα:

- (α) το όνομα του προσώπου το οποίο διέπραξε το αδίκημα,
- (β) συνοπτική αναφορά του αδικήματος,
- (γ) ο τόπος και η ημερομηνία διάπραξης του αδικήματος, και
- (δ) το καταβληθέν ποσό.

Εφόσον το χρηματικό ποσό καταβληθεί πριν από την παρέλευση σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της Ειδοποίησης Εξωδίκου, ουδεμία ποινική δίωξη ασκείται αναφορικά με τη διάπραξη του οικείου αδικήματος.

Τηρουμένων των πιο πάνω, μετά την εξώδικη ρύθμιση του αδικήματος, την καταβολή του ποσού στο λογιστήριο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας και την έκδοση της προβλεπόμενης ανωτέρω απόδειξης, δεν χωρεί οποιαδήποτε ποινική διαδικασία για το οικείο αδίκημα. Νοείται ότι, η προσκόμιση στο δικαστήριο της απόδειξης συνιστά αποδεικτικό στοιχείο των αναφερόμενων σε αυτή γεγονότων.

Η εξώδικη ρύθμιση αδικήματος και η καταβολή του εξωδίκου προστίμου, σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις, δεν ισοδυναμεί με καταδίκη. Νοείται ότι, σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης για διάπραξη άλλου παρόμοιας φύσης αδικήματος, το δικαστήριο δύναται να λάβει υπόψη τα πιο πάνω γεγονότα για σκοπούς επιμέτρησης της ποινής.

Διευκρινίζεται πως σε ότι αφορά την εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων, "πρόσωπο" σημαίνει οποιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο εξαιρουμένων των εργοδοτουμένων.

Αποδείξεις

Σε οποιοσδήποτε διαδικασίες για αδίκημα που διαπράττεται κατά παράβαση οποιωνδήποτε διατάξεων του Νόμου, το οποίο συνίσταται σε παράλειψη προσώπου να συμμορφωθεί με υποχρέωση ή με απαίτηση για εκτέλεση καθήκοντος, καθόσο η συμμόρφωση αυτή είναι πρακτικώς εφικτή ή είναι ευλόγως εφικτή, αποτελεί ευθύνη του κατηγορούμενου να αποδείξει ότι δεν ήταν πρακτικώς εφικτό ή δεν ήταν ευλόγως εφικτό να πράξει περισσότερα από όσα έπραξε για εκπλήρωση της υποχρέωσης ή της απαίτησης που τέθηκαν σ' αυτόν.

Ποικίλες διατάξεις

Έγκριση σχεδίων και έκδοση αδειών λειτουργίας ορισμένων κτιρίων από άλλες αρχές

Σε περίπτωση που σύμφωνα με τις διατάξεις οποιασδήποτε άλλης νομοθεσίας που είναι σε ισχύ στη Δημοκρατία, υποβάλλονται σχέδια ή μελέτες οποιασδήποτε εγκατάστασης ή οποιουδήποτε μη οικιακού υποστατικού, που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος εργασίας για έγκρισή τους από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, η εν λόγω αρχή προτού εγκρίνει τέτοια σχέδια ή μελέτες πρέπει να ικανοποιείται ότι τα υποστατικά είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου Νόμου, οι μελέτες και τα σχέδια οποιουδήποτε εργοστασίου ή οποιουδήποτε υποστατικού που προορίζεται για χρήσεις που θα καθορίζει ο Υπουργός με διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας θα υποβάλλονται στον Αρχιεπιθεωρητή για έγκριση και ανεξάρτητα από τις διατάξεις τέτοιων άλλων Νόμων, η αρμόδια Αρχή δεν πρέπει να εγκρίνει τα σχέδια αυτά, μέχρις ότου ειδοποιηθεί από τον Αρχιεπιθεωρητή, ότι τα σχετικά κτίρια ή εγκαταστάσεις είναι, κατά τη γνώμη του, κατάλληλα για χρήση για τους σκοπούς που προτείνονται.

Για σκοπούς της έγκρισης των σχεδίων σύμφωνα με το τα πιο πάνω, ο Αρχιεπιθεωρητής δύναται να ζητά την υποβολή σ' αυτόν πρόσθετων πληροφοριών, δεδομένων, ή πρόσθετων σχεδίων και μελετών, σχετικά με τη σχεδίαση, δοκιμή, επιλογή, εγκατάσταση, διάταξη, χρήση και συντήρηση των χώρων εργασίας, του περιβάλλοντος εργασίας, εργαλείων, μηχανών και μηχανημάτων, χημικών, φυσικών και βιολογικών ουσιών και παραγόντων καθώς και διεργασιών.

Νοείται ότι, σε περίπτωση ύπαρξης πρόθεσης για ανέγερση κτιρίων ή εγκαταστάσεων που ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία θα ακολουθείται ανάλογη διαδικασία έγκρισης των σχεδίων, υπολογισμών και μελετών από τον Αρχιεπιθεωρητή πριν από την έναρξη των εργασιών ανέγερσης. Για τον σκοπό αυτό το αρμόδιο Τμήμα ή Υπηρεσία για την ανέγερση, μελέτη, σχεδίαση, ή υπολογισμό των κτιρίων ή εγκαταστάσεων, υποχρεούται να υποβάλλει τα σχέδια, υπολογισμούς, ή μελέτες στον Αρχιεπιθεωρητή.

Οποιαδήποτε αρμόδια αρχή εκδίδει άδεια λειτουργίας οποιασδήποτε εγκατάστασης ή οποιουδήποτε μη οικιακού υποστατικού που καθορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος εργασίας πρέπει να διασφαλίζει, καθόσον είναι εύλογα εφικτό, ότι ο χώρος αυτός πληροί

τις πρόνοιες του Νόμου.

Έκδοση Βεβαιώσεων / Πιστοποιητικών / Εκθέσεων

Εφόσον προβλέπεται από τον Νόμο, οποιοσδήποτε δικαιούχος εργοδότης, κύριος έργου ή οποιοδήποτε δικαιούχο αυτοεργοδοτούμενο, εργοδοτούμενο ή άλλο πρόσωπο μπορεί να ζητήσει γραπτώς από τον Αρχιεπιθεωρητή, μέσω εγκεκριμένου εντύπου και αφού καταβάλει τα καθορισμένα τέλη:

- (α) βεβαίωση, πιστοποιητικό ή έκθεση που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος Νόμου·
- (β) την έγκριση ή την αδειοδότηση προσώπων.
- (γ) την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών, όπως δοκιμές ή εξετάσεις, ελέγχους, και
- (δ) έκθεση περιστατικού, ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, ή επικίνδυνου συμβάντος, εφόσον τέτοιο περιστατικό ή συμβάν έχει διερευνηθεί από Επιθεωρητή σε ικανοποιητικό βαθμό που να επιτρέπει την ετοιμασία έκθεσης.

Τα έγγραφα που παρέχονται στα δικαιούχα πρόσωπα δυνάμει του εδαφίου (1) ετοιμάζονται με βάση τις πληροφορίες που διαθέτει ο Αρχιεπιθεωρητής και η καταβολή οποιουδήποτε τέλους δε δημιουργεί υποχρεώσεις για τη διεξαγωγή επιπρόσθετων ερευνών ή εργασιών.

Ιεραρχική προσφυγή εναντίον των αποφάσεων του Αρχιεπιθεωρητή

Κάθε απόφαση του Αρχιεπιθεωρητή, η οποία εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του Νόμου ή των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, υπόκειται σε ιεραρχική προσφυγή στον Υπουργό εντός προθεσμίας είκοσι οκτώ (28) ημερών από την ημέρα κοινοποίησής της στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

Νοείται ότι, δεν εφαρμόζεται η διαδικασία της ιεραρχικής προσφυγής στην περίπτωση εξώδικης ρύθμισης αδικημάτων που προνοείται στον Νόμο.

Ο Υπουργός εξετάζει την ιεραρχική προσφυγή και δύναται να:

- (α) επικυρώσει την προσβληθείσα απόφαση.
- (β) ακυρώσει την προσβληθείσα απόφαση και να διατάξει την επανεξέτασή της από τον Αρχιεπιθεωρητή.
- (γ) τροποποιήσει την προσβληθείσα απόφαση.
- (δ) προβεί σε έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβληθείσας απόφασης.

Παροχή εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία

Οποιοδήποτε πρόσωπο παρέχει προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και εκδίδει πιστοποιητικά παρακολούθησης των προγραμμάτων του, οφείλει να καθορίζει με σαφήνεια στα πιστοποιητικά αυτά το επίπεδο και τις ενότητες που έχουν καλυφθεί, τη διάρκεια της εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης σε κάθε ενότητα, την ημερομηνία διεξαγωγής της εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης, καθώς και το όνομα του παροχέα της εκπαίδευσης.

Οποιοδήποτε πρόσωπο παρέχει προγράμματα εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης του

και εκδίδει πιστοποιητικά παρακολούθησης, μπορεί να διεξάγει τις δραστηριότητες εκπαίδευσης ή/και κατάρτισης στις συγκεκριμένες ενότητες ασφάλειας και υγείας μόνο αν διαθέτει επαρκείς και κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία στα εν λόγω θέματα.

Τα πιστοποιητικά εκδίδονται αφού ληφθούν υπόψη οι ειδικές διατάξεις που καθορίζονται στα διατάγματα που εκδίδει ο Υπουργός δυνάμει του Νόμου.

Έναρξη Ισχύος και τροποποιήσεις

Ο αρχικός Νόμος τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου, 1996 και τροποποιήθηκε κατά καιρούς μέχρι το 2020.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

*Περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί
Κ.Δ.Π. 158/2021*

Ερμηνεία

Στους παρόντες Κανονισμούς, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-αντιπρόσωπος ασφάλειας» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου⁵.

«ατύχημα» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό ο Κανονισμός 2 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμών (βλέπε κεφάλαιο Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων - Κανονισμοί)

«δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης» περιλαμβάνουν:

- (α) τη διεξαγωγή ελέγχων για θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (β) τη διεξαγωγή μετρήσεων επικίνδυνων ή βλαπτικών παραγόντων και άλλων σχετικών με τα θέματα ασφάλειας και υγείας στοιχείων.
- (γ) την ετοιμασία εκτιμήσεων κινδύνου.
- (δ) την παροχή συμβουλών και την καθοδήγηση εργοδοτών σε θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (ε) την ετοιμασία εκθέσεων για θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (στ) την παροχή ενημέρωσης και εκπαίδευσης των προσώπων στην εργασία σε θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (ζ) τη σύνταξη εσωτερικών, ως προς την επιχείρηση, κανόνων ασφάλειας και υγείας.
- (η) τη διερεύνηση εργατικών ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικίνδυνων συμβάντων, καθώς και την ετοιμασία σχετικών εκθέσεων και καταστάσεων με στοιχεία τέτοιων περιστατικών.
- (θ) τη συλλογή στοιχείων που αφορούν τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.
- (ι) τον καθορισμό προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας χώρων εργασίας, εγκαταστάσεων, εξοπλισμών εργασίας, εξοπλισμών ατομικής προστασίας, και
- (ια) την ετοιμασία και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης των κινδύνων.

«εκτίμηση» σημαίνει την εκτίμηση που γίνεται και αναθεωρείται, όπου και όταν τούτο είναι αναγκαίο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού (βλέπε Εκτίμηση των κινδύνων) πιο κάτω.

⁵Οι Κανονισμοί εκδίδονται δυνάμει των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων 1996-2020.

«εγκεκριμένο έντυπο» σημαίνει έντυπο που εγκρίνεται και δημοσιοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο κρίνεται ικανοποιητικός από τον Αρχιεπιθεωρητή.

«εξοπλισμός ατομικής προστασίας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό ο Κανονισμός 2 των περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμών.

«εξοπλισμός εργασίας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό ο Κανονισμός 2 των περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμών (βλέπε κεφάλαιο Χρήση Εξοπλισμού Εργασίας κατά την Απασχόληση - Κανονισμοί).

«Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης» ή **«ΕΞΥΠΠ»** σημαίνει τις εξωτερικές υπηρεσίες ή τα εξωτερικά πρόσωπα που εγκρίνονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 25.

«επικίνδυνο συμβάν» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό ο Κανονισμός 2 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμών (βλέπε κεφάλαιο Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων - Κανονισμοί).

«επιτροπή ασφάλειας» έχει την έννοια που αποδίδεται στο Νόμο. Βλέπε ενότητα Επιτροπή Ασφάλειας στο σχετικό κεφάλαιο του εγχειριδίου.

«Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης» ή **«ΕΣΥΠΠ»** σημαίνει την υπηρεσία που αποτελείται από τα πρόσωπα που ορίζει ο εργοδότης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού (βλέπε Εσωτερική Υπηρεσίας Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ) πιο κάτω.

«λειτουργός ασφάλειας» έχει την έννοια που αποδίδεται στο Νόμο. Βλέπε ενότητα Λειτουργός Ασφάλειας στο σχετικό κεφάλαιο του εγχειριδίου.

«νέος» σημαίνει κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών που έχει σύμβαση εργασίας ή σχέση εργασίας οριζόμενη από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

«Νόμος» σημαίνει τον περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμο.

«Προϊστάμενος Τμήματος» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο Νόμο (βλέπε το κεφάλαιο Ασφάλεια και Υγεία αλλού στο εγχειρίδιο)

«προληπτικά και προστατευτικά μέτρα» σημαίνει τα μέτρα τα οποία έχουν καθορισθεί ως συνέπεια της εκτίμησης κινδύνου, τα οποία είναι αναγκαία να ληφθούν για την προστασία των προσώπων στην εργασία από τους κινδύνους και τη διασφάλιση της ασφάλειας, υγείας και ευημερίας των προσώπων αυτών, καθώς και για την προστασία οποιωνδήποτε άλλων προσώπων έναντι των κινδύνων σε σχέση με τις δραστηριότητες των προσώπων στην εργασία.

«σύστημα διαχείρισης των κινδύνων» σημαίνει το σύστημα που ορίζεται στην ενότητα Σύστημα Διαχείρισης των Κινδύνων πιο κάτω

«υπεύθυνος ασφάλειας» σημαίνει το πρόσωπο που ορίζεται στην ενότητα Διορισμός λειτούργου ασφάλειας και υπεύθυνου ασφάλειας πιο κάτω.

Πεδίο εφαρμογής

Οι Κανονισμοί εφαρμόζονται σε χώρους εργασίας, υποστατικά, επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις και σε δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου (οι δραστηριότητες περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία).

Εκτίμηση των κινδύνων

Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του, ο εργοδότης προβαίνει σε εκτίμηση όλων των κινδύνων που προκύπτουν ή δύναται να προκύψουν από διάφορες πηγές, όπως:

- (i) εφαρμογή διεργασιών παραγωγής,
- (ii) τροποποίηση, καθαρισμός και συντήρηση χώρων εργασίας, εξοπλισμών, εγκαταστάσεων,
- (iii) χρήση μηχανικών, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών εγκαταστάσεων ή εξοπλισμών, και
- (iv) ύπαρξη φυσικών, χημικών, βιολογικών, ψυχοκοινωνικών, εργονομικών, καρκινογόνων, μεταλλαξιογόνων και άλλων βλαπτικών παραγόντων, με σκοπό τον καθορισμό και τη λήψη των κατάλληλων και επαρκών προληπτικών και προστατευτικών μέτρων.

Η εκτίμηση των κινδύνων γίνεται, μεταξύ άλλων, κατά την επιλογή και χρήση των εξοπλισμών εργασίας, των χρησιμοποιούμενων χημικών ουσιών ή μειγμάτων, καθώς και κατά τη διαρρύθμιση των χώρων εργασίας.

Μετά την εκτίμηση αυτή και όπου είναι αναγκαίο, οι δραστηριότητες ή/και τα μέτρα προστασίας και πρόληψης, καθώς και οι μέθοδοι εργασίας και παραγωγής που εφαρμόζονται από τον εργοδότη πρέπει:

να εξασφαλίζουν βελτίωση του επιπέδου προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργοδοτούμενων και να ενσωματώνονται στο σύνολο των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του και σε όλα τα επίπεδα ιεραρχίας.

Ο εργοδότης οφείλει:

(α) να έχει στη διάθεσή του γραπτή εκτίμηση:

- (i) των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθενται οι εργοδοτούμενοί του, περιλαμβανομένων των ιδιαίτερων κινδύνων στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθενται ομάδες εργοδοτούμενων του·

- (ii) καθόσον είναι ευλόγως εφικτό, των κινδύνων στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθενται πρόσωπα που δεν εργοδοτούνται από αυτόν, οι οποίοι δημιουργούνται από ή σε σχέση με τον τρόπο που διεξάγει τις δραστηριότητές του ή διευθύνει την επιχείρησή του· και
 - (iii) των κινδύνων στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθενται ιδιαίτερα ευαίσθητες ομάδες εργοδοτούμενων του, όπως οι έγκυες, οι γαλουχούσες ή οι λεχώνες εργαζόμενες, οι νέοι ή τα μειονεκτούντα πρόσωπα·
 - (iv) κατάλληλη και επαρκή για τον κάθε συγκεκριμένο κίνδυνο.
- (β) να καθορίζει τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, με βάση τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, και, αν απαιτείται, τη μέθοδο εργασίας, το υλικό ή τον εξοπλισμό προστασίας που πρέπει να εγκατασταθεί ή/και να χρησιμοποιηθεί. Νοείται ότι, το κόστος λήψης των προστατευτικών και προληπτικών μέτρων σε καμία περίπτωση δεν επιβαρύνει τους εργοδοτούμενους·
- (γ) να διασφαλίζει ότι η γραπτή εκτίμηση των κινδύνων επανεξετάζεται σε περίπτωση·
- (i) αλλαγής ή εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας, διαδικασιών, ουσιών, εγκαταστάσεων, υποστατικών, χώρων και εξοπλισμών, και
 - (ii) εργατικού ατυχήματος ή επικίνδυνου συμβάντος ή επαγγελματικής ασθένειας, και, εάν απαιτείται, να αναθεωρείται ανάλογα·
- (δ) να διασφαλίζει ότι τα έγγραφα της γραπτής εκτίμησης των κινδύνων, σε περίπτωση που ετοιμάζονται ή αναθεωρούνται από ΕΞΥΠΠ, υπογράφονται και σφραγίζονται από το πρόσωπο που τα ετοίμασε, το δε όνομα του προσώπου αυτού και η ημερομηνία της αρχικής εκτίμησης των κινδύνων, καθώς και της επανεξέτασής της πρέπει να φαίνονται με σαφήνεια στα έγγραφα· και
- (ε) να υπογράφει, για σκοπούς ενημέρωσης, όλα τα έγγραφα της γραπτής εκτίμησης των κινδύνων.

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο έχει στη διάθεσή του κατάλληλη και επαρκή γραπτή εκτίμηση:

- (α) των κινδύνων στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθεται το ίδιο στην εργασία του, και
- (β) σε βαθμό που είναι ευλόγως εφικτό, των κινδύνων στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθενται πρόσωπα που δεν εργοδοτούνται απ' αυτό, οι οποίοι δημιουργούνται από ή σε σχέση με τον τρόπο που διεξάγει τις δραστηριότητες ή διευθύνει την επιχείρησή του, με σκοπό τον καθορισμό και τη λήψη των κατάλληλων και επαρκών προληπτικών και προστατευτικών μέτρων. Νοείται ότι, για να είναι κατάλληλη και επαρκής η εκτίμηση, την οποία διαθέτει το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, πρέπει για την ετοιμασία της να λαμβάνεται υπόψη η φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης ή της οικονομικής δραστηριότητας του αυτοεργοδοτούμενου προσώπου και να εκτιμώνται οι κίνδυνοι στους οποίους είναι πιθανόν να εκτεθούν το ίδιο ή άλλα πρόσωπα, ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του κατά την εργασία.

Ο εργοδότης ή το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο καταχωρίζει στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στους Κανονισμούς (βλέπε Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας πιο κάτω) τα στοιχεία και έγγραφα που αφορούν τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, τα οποία περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον:

- (α) τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και τα στοιχεία του προσώπου που διεξήγαγε την εκτίμηση.
- (β) τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που καθορίστηκαν από την εκτίμηση.
- (γ) τα στοιχεία των προσώπων που εκτίθενται σε κίνδυνο. και
- (δ) τα στοιχεία, εφόσον είναι εργοδότης, των εργοδοτούμενων του ή της ομάδας εργοδοτούμενων του που έχει προσδιορισθεί ότι κατ' εξοχήν βρίσκονται σε κίνδυνο.

Ο εργοδότης ή το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, ανάλογα με την περίπτωση, έχει υποχρέωση, όταν του ζητηθεί, να θέτει στη διάθεση του Επιθεωρητή, καθώς και των εργοδοτούμενων του ή/και των αντιπροσώπων τους την εν λόγω γραπτή εκτίμηση και το ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας που απαιτείται από τους Κανονισμούς.

Σύστημα διαχείρισης των κινδύνων

Κάθε εργοδότης εφαρμόζει κατάλληλο και επαρκές σύστημα διαχείρισης των κινδύνων, το οποίο περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα:

- (i) Διευθετήσεις, επαρκείς και κατάλληλες, ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων και το μέγεθος της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησης για:
 - (α) την οργάνωση,
 - (β) τον αποτελεσματικό προγραμματισμό υλοποίησης,
 - (γ) την εφαρμογή,
 - (δ) τον έλεγχο,
 - (ε) την παρακολούθηση, και
 - (στ) την αναθεώρηση, των προληπτικών και προστατευτικών μέτρων που καθορίστηκαν με βάση την εκτίμηση που καθορίζεται στις πρόνοιες του Κανονισμού για την εκτίμηση των κινδύνων (βλέπε ενότητα Εκτίμηση των Κινδύνων) ή/και οποιωνδήποτε άλλων μέτρων που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της προστασίας των εργοδοτούμενων ή/και άλλων προσώπων που μπορεί να τεθούν σε κίνδυνο από τις δραστηριότητες του εργοδότη στην εργασία.
- (ii) την πολιτική του εργοδότη για τα θέματα ασφάλειας και υγείας, καθώς και τις διευθετήσεις για την κατάλληλη εφαρμογή και την κοινοποίησή της σε όλους τους εργοδοτούμενους του, η οποία πρέπει να υπογράφεται από τον εργοδότη.
- (iii) τα ονόματα των εργοδοτούμενων που θα ορίσει ο εργοδότης και τα καθήκοντα που θα τους αναθέσει, ώστε να διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες και να παρακολουθούν την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν στα θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (iv) τα στοιχεία για την εκπαίδευση των εργοδοτούμενων του σε θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (v) διευθετήσεις για την τήρηση των αρχείων που προβλέπονται από το Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς.
- (vi) όπου εφαρμόζεται, διευθετήσεις για την εκπόνηση και εφαρμογή του σχεδίου ασφάλειας και υγείας και κατάρτιση του φακέλου ασφάλειας και υγείας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 5 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμών. Οι Κανονισμοί είναι διαθέσιμοι από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. και
- (vii) διευθετήσεις για τον χειρισμό έκτακτων περιστατικών.

Ο εργοδότης τηρεί όλα τα αναγκαία έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι εφαρμόζει το σύστημα που περιγράφονται πιο πάνω.

Το σύστημα αυτό επικαιροποιείται και στοχεύει στη βελτίωση των θεμάτων ασφάλειας, υγείας και ευημερίας των εργοδοτούμενων, αλλά και ενδυναμώνει τη συνεργασία μεταξύ του εργοδότη και των εργοδοτούμενων του στα θέματα αυτά.

Από την υποχρέωση εφαρμογής συστήματος διαχείρισης κινδύνων εξαιρούνται οι εργοδότες που απασχολούν προσωπικό σε οικιακά υποστατικά και εγκαταστάσεις.

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο προβαίνει σε τέτοιες διευθετήσεις επαρκείς και κατάλληλες, ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων και το μέγεθος της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του, για την αποτελεσματική εφαρμογή, τον αποτελεσματικό προγραμματισμό, την οργάνωση, τον έλεγχο, τη λήψη διορθωτικών ενεργειών, καθώς και την παρακολούθηση και αναθεώρηση των προληπτικών και προστατευτικών μέτρων ή/και οποιωνδήποτε άλλων μέτρων που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της προστασίας του ιδίου ή/και άλλων προσώπων που μπορεί να τεθούν σε κίνδυνο από τις δραστηριότητές του στην εργασία.

Ο εργοδότης καταχωρίζει στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στους Κανονισμούς τις διευθετήσεις και τα στοιχεία που απαιτούνται για την εφαρμογή επαρκούς συστήματος διαχείρισης των κινδύνων, ως περιγράφεται πιο πάνω.

Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας

Κάθε εργοδότης ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, ανάλογα με την περίπτωση, έχει υποχρέωση να τηρεί ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας, στο οποίο καταχωρίζονται κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα:

(α) Στοιχεία, έγγραφα, εκτιμήσεις κινδύνου, μετρήσεις, αναλύσεις, πληροφορίες που αφορούν χημικούς, φυσικούς, βιολογικούς, ψυχοκοινωνικούς, εργονομικούς, καρκινογόνους, μεταλλαξιογόνους ή/και άλλους βλαπτικούς παράγοντες ή άλλα θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία απαιτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

(β) στοιχεία, καταλόγους και εκθέσεις εργατικών ατυχημάτων ή/και επικίνδυνων συμβάντων, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών (βλέπε την ενότητα Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας).

(γ) κατάλογο εξοπλισμών ατομικής προστασίας που χρησιμοποιούνται στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του με τα στοιχεία που βεβαιώνουν την καταλληλότητά τους, σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμών. Οι Κανονισμοί είναι διαθέσιμοι από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, και

(δ) άλλο πληροφοριακό υλικό που έχει σχέση με τα θέματα που ρυθμίζει ο Νόμος ή/και οι Κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Το περιεχόμενο του ειδικού αρχείου ασφάλειας και υγείας δύναται να καθορίζεται μέσω εγκεκριμένου εντύπου.

Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ)

Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που περιγράφονται πιο κάτω και του Κανονισμού που αφορά την χρήση εξωτερικών υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης (βλέπε επίσης ενότητα Χρήση Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ) πιο κάτω), ο εργοδότης ορίζει γραπτώς έναν ή περισσότερους εργοδοτούμενους του:

- (i) για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων που υφίστανται ή δύναται να δημιουργηθούν στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του· και
- (ii) για σκοπούς παροχής συμβουλευτικής βοήθειας σ' αυτόν, για τη λήψη των προληπτικών και προστατευτικών μέτρων ή/και οποιωνδήποτε άλλων μέτρων που αφορούν την προστασία των εργοδοτούμενων ή/και άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες του κατά την εργασία

Σημειώνεται πως, το γεγονός ότι ορίζονται εργοδοτούμενοι για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων δεν απαλλάσσει τον εργοδότη από τις ευθύνες του που καθορίζονται στο Νόμο (βλέπε ενότητα Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών στο σχετικό κεφάλαιο).

Τα πιο πάνω πρόσωπα που ορίζονται από τον εργοδότη αποτελούν την Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ).

Στις περιπτώσεις που υπάρχει διορισμένος λειτουργός ασφάλειας και αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας (βλέπε ενότητα Διορισμός Λειτουργού Ασφάλειας και Υπεύθυνου Ασφάλειας), αυτοί αποτελούν μέρος της ΕΣΥΠΠ.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης ορίσει περισσότερα από ένα πρόσωπα στην ΕΣΥΠΠ, πρέπει να καθορίσει τον λειτουργό ασφάλειας ή τον υπεύθυνο ασφάλειας ως το πρόσωπο που θα συντονίζει τα άλλα μέλη της ΕΣΥΠΠ.

Τα μέλη της ΕΣΥΠΠ δεν επιτρέπεται να υφίστανται δυσμενή μεταχείριση ή διακρίσεις από τον εργοδότη λόγω των δραστηριοτήτων τους στον τομέα της προστασίας και της πρόληψης των κινδύνων ή/και των άλλων σχετικών με τα καθήκοντά τους δραστηριοτήτων.

Ο εργοδότης παρέχει τον κατάλληλο χρόνο στα μέλη της ΕΣΥΠΠ, για να εκτελούν τα καθήκοντά τους και να μπορούν να βοηθούν στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργοδότη τους που απορρέουν από τον Νόμο ή/και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Τηρουμένων των υπόλοιπων υποχρεώσεων του που καθορίζει ο Νόμος (βλέπε ενότητα Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών στο σχετικό κεφάλαιο), ο εργοδότης διασφαλίζει ότι

τα μέλη της ΕΣΥΠΠ διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες και μέσα, εφοδιάζονται με τον αναγκαίο εξοπλισμό και είναι επαρκείς σε αριθμό, ώστε να μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τους και να αναλάβουν τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης, ανάλογα με:

- (α) το μέγεθος της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του ή/και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται οι εργοδοτούμενοί του.
- (β) την κατανομή των εργοδοτούμενων του στα διάφορα τμήματα στο σύνολο της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του. και
- (γ) τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται άλλα πρόσωπα που μπορεί να επηρεασθούν από τις δραστηριότητες ή τη διεύθυνση της επιχείρησής του στην εργασία.

Εργοδοτούμενος που ορίζεται από τον εργοδότη, για να ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης, θεωρείται ικανός, εφόσον διαθέτει τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα, όπως επαρκή κατάρτιση, πείρα ή γνώση σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, καθώς και ικανότητες, όπως η δυνατότητα εντοπισμού κινδύνων, η συλλογή πληροφοριών και η ανάλυση στατιστικών στοιχείων και η κατάρτιση ή εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας, που του επιτρέπουν:

- (i) να εκτελεί τα καθήκοντά του και να ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης· και
- (ii) να παρέχει κατάλληλη βοήθεια προς τον εργοδότη του, ώστε αυτός να λαμβάνει τα μέτρα που αναφέρονται στις πρόνοιες των Κανονισμών.

Ο εργοδότης τηρεί κατάλληλα και επαρκή στοιχεία που βεβαιώνουν την ικανότητα και την επάρκεια των μελών της ΕΣΥΠΠ, ειδικά σε ό,τι αφορά στην κατάρτιση και την πείρα τους σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

Τα ονόματα των μελών της ΕΣΥΠΠ και τα σχετικά δικαιολογητικά που πιστοποιούν την κατάρτιση, την πείρα, τις γνώσεις και τις ικανότητές τους, καταχωρίζονται στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στους Κανονισμούς (βλέπε ενότητα Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας πιο πάνω).

Ο εργοδότης λαμβάνει υπόψη του τις εισηγήσεις για τα ενδεδειγμένα μέτρα, ώστε να αντιμετωπίζεται οποιοσδήποτε κίνδυνος για τα πρόσωπα στην εργασία ή/και άλλα πρόσωπα που δύναται να επηρεαστούν από τις δραστηριότητές του, που του υποβάλλουν οι οριζόμενοι από τον ίδιο εργοδοτούμενοι, οι οποίοι εκτελούν ειδικά καθήκοντα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας.

Ο εργοδότης διασφαλίζει ότι η προστασία των εργοδοτούμενων του και των άλλων προσώπων που δύναται να επηρεαστούν από τις δραστηριότητές του, καθώς και η πρόληψη των κινδύνων που ρυθμίζονται με τους Κανονισμούς διασφαλίζονται μέσω ενός ή περισσότερων εργοδοτούμενων του, μέσω μιας και μόνης υπηρεσίας ή μέσω διαφορετικών υπηρεσιών ή προσώπων ανεξαρτήτως του εάν ανήκουν ή όχι στην

εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του.

Σε περίπτωση που εργοδότης εργοδοτεί λιγότερα από πέντε (5) πρόσωπα, μπορεί να αναλάβει ο ίδιος τις υποχρεώσεις προβλέπει ο Κανονισμός εφόσον διαθέτει τον εξοπλισμό, καθώς και τα μέσα και τα αναγκαία ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα, όπως επαρκή κατάρτιση, πείρα ή γνώση και άλλες ικανότητες, που θα του επιτρέψουν να ασχολείται κατάλληλα και επαρκώς με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης: Νοείται ότι, στην περίπτωση αυτή, ο εργοδότης καταχωρίζει στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας προβλέπει ο Κανονισμός τα κατάλληλα στοιχεία που βεβαιώνουν την ικανότητα και την επάρκειά του να εκτελεί τα καθήκοντα και τις δραστηριότητες αυτές, ειδικά σε ό,τι αφορά στην κατάρτιση και την πείρα του σε θέματα ασφάλειας και υγείας που αναφέρονται ανωτέρω.

Η υποχρέωση για γραπτό ορισμό εργοδοτούμενου σε ΕΣΥΠΠ δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτοεργοδοτούμενου προσώπου ή εργοδότη που δεν εργοδοτεί άλλα πρόσωπα ή δεν έχει συνεταιρισμό με άλλο πρόσωπο, νοούμενου ότι το αυτοεργοδοτούμενο αυτό πρόσωπο ή ο εργοδότης διαθέτει τα απαιτούμενα προσωπικά και επαγγελματικά προσόντα και μέσα, όπως επαρκή κατάρτιση, πείρα ή γνώσεις σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, εξοπλισμό και άλλες ικανότητες, για να ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης, και λαμβάνει τα κατάλληλα και επαρκή μέτρα ώστε να διασφαλίζει την προστασία της ασφάλειας και της υγείας του ίδιου ή των άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεασθούν από τις δραστηριότητές του στην εργασία.

Επίσης, η υποχρέωση δεν εφαρμόζεται σε εργοδότη που δεν εργοδοτεί άλλα πρόσωπα ή για αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα που από κοινού διεξάγουν επιχείρηση υπό μορφή συνεταιρισμού μαζί με άλλους εργοδότες ή αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα, νοούμενου ότι τουλάχιστον ένα από τα πρόσωπα που μετέχουν στον εν λόγω συνεταιρισμό διαθέτει τον εξοπλισμό και τα μέσα, καθώς και τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα, όπως επαρκής κατάρτιση, πείρα ή γνώσεις σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και άλλες ικανότητες, για να αναλαμβάνει το ίδιο, ή με τη βοήθεια των συνεταίρων του, την υλοποίηση των μέτρων που είναι αναγκαία για να διασφαλίζει την ασφάλεια, υγεία και ευημερία των συνεταίρων του στην εργασία, καθώς και την προστασία οποιωνδήποτε άλλων προσώπων έναντι των κινδύνων σε σχέση με τις δραστηριότητες αυτού και των συνεταίρων του στην εργασία.

Το περιεχόμενο και η διάρκεια της κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία για τους εργοδοτούμενους. Επίσης, η υποχρέωση δεν εφαρμόζεται σε ή τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα ή τους εργοδότες που ορίζονται στον Κανονισμό ή για οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του δύναται να καθορίζονται με Διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Διορισμός Λειτουργού Ασφάλειας και Υπεύθυνου Ασφάλειας

Κάθε εργοδότης που οφείλει, σύμφωνα με το Νόμο (βλεπε ενότητα Λειτουργός Ασφάλειας στο σχετικό κεφάλαιο) να διορίσει λειτουργό ασφάλειας υποβάλλει στον Αρχιεπιθεωρητή

αίτηση σε εγκεκριμένο έντυπο, με τα αναγκαία δικαιολογητικά, για την έγκριση του διορισμού του λειτουργού αυτού, καταβάλλοντας το σχετικό τέλος που καθορίζεται με Διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Ο λειτουργός ασφάλειας εργοδοτείται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης για να εκτελεί τα καθήκοντά του στα θέματα ασφάλειας και υγείας.

Ο Αρχιεπιθεωρητής εγκρίνει με ή χωρίς όρους ή απορρίπτει με αιτιολόγηση τον διορισμό του λειτουργού ασφάλειας.

Ο λειτουργός ασφάλειας εκτελεί τα καθήκοντα του σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού (βλέπε ενότητα Καθήκοντα και αρμοδιότητες Λειτουργού Ασφάλειας πιο κάτω)

Σε περίπτωση που ο εργοδότης παύσει τον λειτουργό ασφάλειας από τα καθήκοντά του, ενημερώνει γραπτώς τον Αρχιεπιθεωρητή:

Νοείται ότι, ο εργοδότης επαναλαμβάνει χωρίς καθυστέρηση τη διαδικασία έγκρισης του διορισμού του νέου λειτουργού ασφάλειας, εάν ο διορισμός του εξακολουθεί να απαιτείται από τη νομοθεσία.

Στην περίπτωση που ο εργοδότης είναι η Δημοκρατία, ο Προϊστάμενος Τμήματος όπου εργοδοτούνται, κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου, περισσότερα από διακόσια (200) πρόσωπα διορίζει λειτουργό ασφάλειας.

Ο εργοδότης λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε:

(α) να διασφαλίζει ότι ο λειτουργός ασφάλειας επιλαμβάνεται όλων των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας, στα υποστατικά, στις εγκαταστάσεις ή στις επιχειρήσεις του.

(β) να παρέχει στον λειτουργό ασφάλειας όλες τις αναγκαίες διευκολύνσεις, για να μπορεί να εκτελεί τα καθήκοντά του αποτελεσματικά.

(γ) να τηρεί τα κατάλληλα στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι ο λειτουργός ασφάλειας εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

(δ) να εφαρμόζει τους όρους που έθεσε ο Αρχιεπιθεωρητής για την έγκριση του διορισμού του λειτουργού ασφάλειας.

Ο εργοδότης, ο οποίος συνεργάζεται συστηματικά και επί συνεχούς βάσης με άλλους συγκεκριμένους εργοδότες ή με άλλα συγκεκριμένα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα, δύναται να επιτρέπει στον λειτουργό ασφάλειας του, εφόσον ο διορισμός του έχει εγκριθεί από τον Αρχιεπιθεωρητή χωρίς οποιουδήποτε όρους, να παρέχει συμβουλές για θέματα ασφάλειας και υγείας και σ' αυτούς τους άλλους εργοδότες ή τα άλλα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα.

Σε κάθε περίπτωση, δεν αίρεται η υποχρέωση οποιουδήποτε εργοδότη, που εργοδοτεί πέραν των διακοσίων (200) προσώπων, να διορίσει, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, λειτουργό ασφάλειας και να ακολουθήσει τη διαδικασία έγκρισης του διορισμού

του όπως περιγράφεται πιο πάνω.

Η παροχή συμβουλών από τον λειτουργό ασφάλειας ενός εργοδότη προς άλλους εργοδότες, δεν υποκαθιστά την υποχρέωση των εργοδοτών, που θα λαμβάνουν συμβουλές από τον λειτουργό ασφάλειας άλλου εργοδότη, να ορίζουν πρόσωπα που να αποτελούν την ΕΣΥΠΠ σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού (βλέπε ενότητα Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ)).

Η παροχή συμβουλών από τον λειτουργό ασφάλειας ενός εργοδότη σε άλλους εργοδότες ή άλλα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα δεν υποκαθιστά την υποχρέωση των προσώπων αυτών να απευθύνονται σε ΕΞΥΠΠ (βλέπε επίσης την επόμενη ενότητα Χρήση Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)).

Στις περιπτώσεις που εργοδοτούνται κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου περισσότερα από διακόσια (200) πρόσωπα, ο κάθε εργοδότης ορίζει αναπληρωτή λειτουργό ασφάλειας, ο οποίος δεν θα εργάζεται με πλήρη απασχόληση για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και δεν θα χρειάζεται να έχει την έγκριση του Αρχιεπιθεωρητή.

Ο εργοδότης διασφαλίζει ότι ο αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας κατέχει κατάλληλη και επαρκή κατάρτιση και γνώση σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και ότι, στην απουσία του λειτουργού ασφάλειας, εκτελεί τα καθήκοντα του λειτουργού ασφάλειας (βλέπε ενότητα Καθήκοντα και Αρμοδιότητες Λειτουργού Ασφάλειας).

Στις περιπτώσεις που εργοδοτούνται κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου λιγότερα από διακόσια (200) πρόσωπα ο κάθε εργοδότης ορίζει υπεύθυνο ασφάλειας και αναπληρωτή υπεύθυνο ασφάλειας, οι οποίοι δεν θα εργάζονται με πλήρη απασχόληση για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και δεν θα χρειάζονται να έχουν την έγκριση του Αρχιεπιθεωρητή. Νοείται ότι, στις περιπτώσεις που ο εργοδότης εργοδοτεί λιγότερα από πέντε (5) πρόσωπα, τον ρόλο αυτό αναλαμβάνει ο ίδιος (βλέπε ενότητα Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ)).

Ο εργοδότης διασφαλίζει ότι ο υπεύθυνος ασφάλειας και ο αναπληρωτής υπεύθυνος ασφάλειας κατέχουν επαρκή κατάρτιση και γνώση σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, αποτελούν μέρος της ΕΣΥΠΠ και εκτελούν τα καθήκοντα της.

Χρήση Εξωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)

Εάν οι διαθέσιμες δυνατότητες μέσα στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του εργοδότη δεν είναι επαρκείς και δεν υπάρχουν τα κατάλληλα πρόσωπα για την οργάνωση και διεξαγωγή των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης, ο εργοδότης απευθύνεται σε εξωτερικές υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης (ΕΞΥΠΠ), για την οργάνωση και διεξαγωγή των δραστηριοτήτων αυτών. Οι υπηρεσίες αυτές και τα πρόσωπα αυτά εγκρίνονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού (βλέπε ενότητα Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)). Νοείται ότι, η προσφυγή του εργοδότη σε ΕΞΥΠΠ δεν τον απαλλάσσει από την υποχρέωσή του να ορίσει ΕΣΥΠΠ.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης αποταθεί στις εν λόγω ΕΞΥΠΠ, αυτός:

(α) ενημερώνει τις εν λόγω υπηρεσίες για τους παράγοντες τους οποίους ο ίδιος γνωρίζει ή έχει εύλογη υποψία να πιστεύει ότι έχουν, ή μπορεί να έχουν, επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία οποιουδήποτε προσώπου στην εργασία ή/και άλλου προσώπου, ως αποτέλεσμα της διεξαγωγής των δραστηριοτήτων ή της διεύθυνσης της επιχείρησής του.

(β) διασφαλίζει ότι οι ΕΞΥΠΠ έχουν πρόσβαση στις απαιτούμενες πληροφορίες (βλέπε ενότητα Ενημέρωση των Προσώπων στην Εργασία).

(γ) διασφαλίζει ότι οι ΕΞΥΠΠ των οποίων έχει ζητηθεί η βοήθεια έχουν τα αναγκαία προσόντα, διαθέτουν τον εξοπλισμό και τα απαιτούμενα προσωπικά και επαγγελματικά μέσα, κατέχουν έγκριση από τον Αρχιεπιθεωρητή και είναι επαρκείς σε αριθμό ώστε να μπορούν να αναλάβουν τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης, ανάλογα με:

(i) το μέγεθος της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του ή/και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται οι εργοδοτούμενοι·

(ii) την κατανομή των εργοδοτουμένων του στο σύνολο της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του·

(iii) τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται άλλα πρόσωπα που μπορεί να επηρεασθούν από τις δραστηριότητες ή τη διεύθυνση της επιχείρησής του στην εργασία·

(δ) διαθέτει συμβόλαιο με τις ΕΞΥΠΠ αυτές, στο οποίο διευκρινίζονται οι δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης που του προσφέρονται, στις δραστηριότητες δε αυτές απαραίτητα περιλαμβάνεται η ενημέρωση των αντιπροσώπων ασφάλειας ή/και των εργοδοτουμένων του για τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων που εκτελούν οι ΕΞΥΠΠ, καθώς και τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν με σκοπό την εξάλειψη ή μείωση των κινδύνων σε αποδεκτό επίπεδο· και

(ε) εισάγει στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας

(i) το όνομα και τη διεύθυνση των ΕΞΥΠΠ που αναλαμβάνουν τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης·

(ii) το συμβόλαιο με το είδος των προσφερόμενων εργασιών και δραστηριοτήτων από τις ΕΞΥΠΠ που επιλέγει.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης, προσφεύγει σε ΕΞΥΠΠ, αυτή η ενέργεια δεν τον απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις του σ' αυτόν τον τομέα ή από τις οποιεσδήποτε υποχρεώσεις που του επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο που δεν διαθέτει τα απαιτούμενα προσωπικά και επαγγελματικά προσόντα και μέσα για να ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων για τον εαυτό του ή για άλλα πρόσωπα, οφείλει να αποταθεί σε ΕΞΥΠΠ. Σε αυτή την περίπτωση, το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο έχει τις ίδιες υποχρεώσεις που έχει ο εργοδότης και οι οποίες περιγράφονται πιο πάνω, καθώς και την υποχρέωση να εξασφαλίσει ότι η προστασία των εργοδοτουμένων του και των άλλων

προσώπων που δύναται να επηρεαστούν από τις δραστηριότητές του διασφαλίζονται μέσω μιας και μόνης υπηρεσίας ή μέσω διαφορετικών υπηρεσιών ή προσώπων ανεξαρτητής του εάν ανήκουν ή όχι στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του.

Πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια, πυρόσβεση και εκκένωση των χώρων

Ο εργοδότης οφείλει:

- (α) όσον αφορά στις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια, την πυρόσβεση και την εκκένωση των χώρων από τους εργοδοτούμενους του, να λαμβάνει τα αναγκαία και επαρκή μέτρα, τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που βρίσκονται στους εν λόγω χώρους·
- (β) να οργανώνει την αναγκαία επικοινωνία με εξωτερικές υπηρεσίες, ιδίως όσον αφορά στις πρώτες βοήθειες, την επείγουσα ιατρική περίθαλψη, τη διάσωση, την πυρασφάλεια και την πυρόσβεση· και
- (γ) να ετοιμάζει σχέδιο δράσης για εφαρμογή στην περίπτωση έκτακτου περιστατικού.

Κατά την εφαρμογή των πιο πάνω, ο εργοδότης, κατ' ελάχιστον:

- (α) ορίζει γραπτώς τους εργοδοτούμενους του που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια, την πυρόσβεση και την εκκένωση των χώρων από τους εργοδοτούμενους του ή από άλλα πρόσωπα που βρίσκονται στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του. Ο εργοδότης παρέχει κατάλληλη κατάρτιση στα πρόσωπα αυτά. Νοείται ότι, τα καθήκοντα των προσώπων που ορίζονται υπεύθυνα να ασχολούνται με την εφαρμογή των μέτρων για τις πρώτες βοήθειες πληρούν τις πρόνοιες των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρώτες Βοήθειες) Κανονισμών (βλέπε το σχετικό κεφάλαιο Πρώτες Βοήθειες στην Εργασία).
- (γ) διασφαλίζει ότι, ο αριθμός των εργοδοτούμενων που ορίζονται ως υπεύθυνα πρόσωπα είναι επαρκής και ότι διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό ανάλογα με το μέγεθος ή/και τους ειδικούς κινδύνους της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του· και
- (δ) καταχωρίζει τα ονόματα των προσώπων που ορίζονται και τα στοιχεία που πιστοποιούν την κατάρτιση των εργοδοτούμενων, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν την καταλληλότητα του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιούν στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας.

Οι εργοδοτούμενοι που ορίζονται ως υπεύθυνοι για τις πιο πάνω δράσεις, αποτελούν μέρος της ΕΣΥΠΠ της επιχείρησης.

Έκθεση σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο

Ο εργοδότης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εργοδοτούμενά του ή άλλα πρόσωπα, που είναι παρόντα στους χώρους όπου διεξάγει δραστηριότητες εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο, οφείλει:

- (α) να ενημερώνει, το συντομότερο δυνατό, τους εργοδοτούμενους του ή/και αυτά τα

άλλα πρόσωπα σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν.

(β) να λαμβάνει μέτρα και να δίνει οδηγίες στους εργοδοτούμενους του ή/και στα άλλα πρόσωπα, ώστε να μπορούν, σε περίπτωση σοβαρού, άμεσου και αναπόφευκτου κινδύνου, να εγκαταλείψουν τη θέση εργασίας τους ή/και την επικίνδυνη ζώνη μεταβαίνοντας σε ασφαλή χώρο· και

(γ) να μην απαιτεί από τους εργοδοτούμενους του, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες, να αναλάβουν πάλι τη διακοπήσα εργασιακή δραστηριότητα τους, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται σοβαρός και άμεσος κίνδυνος.

Ο εργοδότης διασφαλίζει ότι όλοι οι εργοδοτούμενοί του είναι ικανοί ώστε, σε περίπτωση κινδύνου σοβαρού και άμεσου για τους ίδιους ή/και για άλλα πρόσωπα, και όπου υπάρχει αδυναμία να επικοινωνήσουν με τον αρμόδιο ιεραρχικά προϊστάμενό τους, να λαμβάνουν οι ίδιοι τα κατάλληλα και επαρκή μέτρα, σύμφωνα με τις γνώσεις τους και τα διαθέσιμα τεχνικά μέσα, ώστε να αποφευχθούν οι συνέπειες του κινδύνου αυτού. Νοείται ότι, ο εργοδότης δεν θέτει σε δυσμενή θέση τους εργοδοτούμενους αυτούς, εκτός εάν ενήργησαν απερίσκεπτα ή αμελώς.

Ο εργοδότης, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του, διασφαλίζει ότι έχουν πρόσβαση στις ζώνες σοβαρού και ειδικού κινδύνου μόνον οι εργοδοτούμενοι που έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες και εκπαίδευση, που είναι κάτω από κατάλληλη καθοδήγηση και που διαθέτουν επαρκή υπό τις περιστάσεις μέσα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους.

Ενημέρωση των προσώπων στην εργασία

Ο εργοδότης λαμβάνει κατάλληλα και επαρκή μέτρα, προκειμένου οι εργοδοτούμενοι ή/και οι αντιπρόσωποι ασφάλειας της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησής του να λαμβάνουν τις απαραίτητες σχετικές πληροφορίες, κατά τρόπο που να τις καθιστά κατανοητές όσον αφορά:

(α) στους κινδύνους που προκύπτουν στην εργασία, καθώς και τα μέτρα και τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης που αφορούν είτε την εγκατάσταση, το υποστατικό ή/και την επιχείρησή του εν γένει είτε κάθε είδος θέσης εργασίας ή/και καθηκόντων.

(β) στα μέτρα που λαμβάνονται, καθώς και τις διαδικασίες και τα ονόματα των προσώπων που καθορίστηκαν, ως ΕΣΥΠΠ, λειτουργός ασφάλειας και υπεύθυνος ασφάλειας, ΕΞΥΠΠ, υπεύθυνοι για πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια, πυρόσβεση, εκκένωση χώρων, καθώς και στα άτομα που ενδέχεται να εκτεθούν σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο.

(γ) στις πληροφορίες σε θέματα ασφάλειας και υγείας που περιήλθαν στην αντίληψη ή γνώση του εργοδότη από άλλους εργοδότες ή αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα στα πλαίσια των προνοιών του Κανονισμού που αφορά την συνεργασία, συντονισμό και αλληλοενημέρωση των εργοδοτών (βλέπε επίσης την ενότητα Συνεργασία, Συντονισμός και αλληλοενημέρωση Εργοδοτών και Αυτοεργοδοτουμένων Προσώπων πιο κάτω), και

(δ) στον Νόμο και τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού και οποιαδήποτε άλλη ισχύουσα νομοθεσία που αφορά στις συγκεκριμένες δραστηριότητές του και σχετίζεται με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, καθώς και τον τρόπο εφαρμογής των νομοθεσιών αυτών στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του ή

στους χώρους όπου διεξάγει τις δραστηριότητές του.

Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου άλλοι εργοδότες ή/και εργοδοτούμενοί τους ή αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα που εκτελούν ή που εμπλέκονται σε εργασίες στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του ή στους χώρους όπου διεξάγει τις δραστηριότητές του να λαμβάνουν τις κατάλληλες οδηγίες και πληροφορίες που τους αφορούν και αναφέρονται πιο πάνω.

Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε οι οριζόμενοι εργοδοτούμενοι της ΕΣΥΠΠ που εκτελούν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας, της ασφάλειας και της υγείας, καθώς και οι αντιπρόσωποι ασφάλειας των εργοδοτουμένων και τα άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας που εκτελούν παρόμοια καθήκοντα, να έχουν πρόσβαση, για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους:

- (α) στη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, στο σύστημα διαχείρισης των κινδύνων, στις διευθετήσεις ασφάλειας και υγείας, στα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα και στο αρχείο ασφάλειας και υγείας που προβλέπονται στους σχετικούς Κανονισμούς.
- (β) στον κατάλογο και στις εκθέσεις ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων που προβλέπονται στους σχετικούς Κανονισμούς (βλέπε επίσης ενότητα Ατυχήματα και επικίνδυνα Συμβάντα πιο κάτω) και
- (γ) στις πληροφορίες που προκύπτουν ή προέρχονται τόσο από τις δραστηριότητες ή την εφαρμογή μέτρων προστασίας και πρόληψης όσο και από τον Αρχιεπιθεωρητή ή τους Επιθεωρητές.

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο διασφαλίζει ότι παρέχονται πληροφορίες κατά τρόπο κατανοητό σε άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο που εργάζεται στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του ή σε χώρο όπου διεξάγονται οι δραστηριότητές του ή/και σε άλλο εργοδότη του οποίου οποιοιδήποτε εργοδοτούμενοι εργάζονται στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση ή στον χώρο όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες του αυτοεργοδοτούμενου αυτού προσώπου, αναφορικά με:

- (α) τους κινδύνους στους οποίους είναι πιθανόν να εκτεθεί ο άλλος αυτοεργοδοτούμενος ή οι εργοδοτούμενοι του άλλου εργοδότη που προέρχονται ή σχετίζονται με τη διεξαγωγή της εργασίας στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση ή τις δραστηριότητες του αυτοεργοδοτούμενου προσώπου και
- (β) τα μέτρα προστασίας και πρόληψης που λαμβάνει το ίδιο το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, για να διασφαλίζει την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού για την προστασία των προσώπων στην εργασία, ενόσω οι διατάξεις αυτές αφορούν τους εργοδοτουμένους του άλλου εργοδότη ή το άλλο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο.

Συνεργασία, συντονισμός και αλληλοενημέρωση εργοδοτών και αυτοεργοδοτουμένων προσώπων

Όταν όλοι ή περισσότεροι εργοδότες ή όταν ένα ή περισσότερα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις μοιράζονται τον ίδιο χώρο εργασίας, όλοι οι

εργοδότες ή όλα τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα ή/και όλες οι επιχειρήσεις οφείλουν:

- (α) να συνεργάζονται μεταξύ τους για την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και την υγιεινή.
- (β) να συντονίζουν τις δραστηριότητές τους σε θέματα προστασίας ή/και πρόληψης των κινδύνων· και
- (γ) να αλληλοενημερώνονται για τους κινδύνους αυτούς.

Όπου εφαρμόζονται τα πιο πάνω, οι εργοδότες ή/και τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα είναι συνυπεύθυνα για την προστασία από τους κινδύνους οποιουδήποτε προσώπου ευρίσκεται στον χώρο εργασίας τους ή στον χώρο διεξαγωγής των δραστηριοτήτων τους.

Ατυχήματα και επικίνδυνα συμβάντα

Κάθε εργοδότης οφείλει να:

(α) τηρεί κατάλογο:

- (i) των ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια την απώλεια ζωής εργοδοτούμενου του ή βλάβη η οποία καθιστά εργοδοτούμενό του ανίκανο για την εκτέλεση της εργασίας του, για περισσότερες από μια ημερολογιακές ημέρες, εξαιρουμένης της ημέρας του ατυχήματος·
 - (ii) των ατυχημάτων που περιέρχονται στην αντίληψή του και είχαν ως συνέπεια την απώλεια ζωής σε πρόσωπο εκτός εργασίας που βρισκόταν στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση ή στον χώρο όπου διεξάγει τις δραστηριότητές του ή σε χώρο όπου γειτνιάζει άμεσα και προέκυψε σε σχέση με τη διεύθυνση ή τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων του· και
 - (iii) των επικίνδυνων συμβάντων που λαμβάνουν χώρα στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση ή στον χώρο όπου διεξάγει τις δραστηριότητες του ή σε χώρο όπου γειτνιάζει άμεσα και προέκυψε σε σχέση με τη διεύθυνση ή τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων του. Νοείται ότι, στους καταλόγους αυτούς σημειώνεται, κατ' ελάχιστον, το όνομα του παθόντος, η ημερομηνία που συνέβη το ατύχημα ή έλαβε χώρα το συμβάν, σύντομη περιγραφή του ατυχήματος ή του συμβάντος και ο συνολικός αριθμός ημερών (εργάσιμων ή μη) που κάθε τραυματισμένος εργοδοτούμενός του ήταν ανίκανος να εκτελέσει τη συνηθισμένη εργασία του·
- (β) διασφαλίζει τη συλλογή στοιχείων για περιστατικά όπως ατυχήματα και επικίνδυνα συμβάντα που συνέβησαν στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του· και
- (γ) διασφαλίζει την ετοιμασία εκθέσεων όλων των θανατηφόρων ή σοβαρών περιστατικών που αφορούν ατυχήματα ή/και επικίνδυνα συμβάντα. Νοείται ότι, στις εκθέσεις αυτές καταχωρίζονται, κατ' ελάχιστον, τα γεγονότα και τα αίτια του περιστατικού, η ημερομηνία που συνέβη, τα πρόσωπα που ενεπλάκησαν σ' αυτό και τα μέτρα που λήφθηκαν για μελλοντική αποφυγή παρόμοιου περιστατικού.

Η κατάσταση των ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων, τα στοιχεία και οι εκθέσεις που απαιτούνται, τα πιο πάνω, φυλάσσονται στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας.

Η τήρηση των πιο πάνω δεν απαλλάσσει εργοδότη από άλλες υποχρεώσεις που έχει για

τη γνωστοποίηση των ατυχημάτων και των επικίνδυνων συμβάντων σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμών (βλέπε επίσης κεφάλαιο Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων).

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργοδοτούμενων και αντιπροσώπων ασφάλειας

Ο εργοδότης διαβουλεύεται με τους εργοδοτούμενους ή/και τους αντιπροσώπους ασφάλειας για όλα τα ζητήματα που άπτονται της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία και η διαβούλευση αυτή επιβάλλει:

(α) υποχρέωση στον εργοδότη να λαμβάνει υπόψη τις εισηγήσεις που οι εργοδοτούμενοι ή/και οι αντιπρόσωποι ασφάλειας υποβάλλουν, με τις οποίες ζητούν από αυτόν ως εργοδότη να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε να αντιμετωπίζεται οποιοσδήποτε κίνδυνος για τα πρόσωπα στην εργασία·

(β) υποχρέωση στον εργοδότη να ζητά τη γνώμη των εργοδοτούμενων ή των αντιπροσώπων ασφάλειας εκ των προτέρων και εγκαίρως, όσον αφορά·

(i) σε κάθε ενέργεια η οποία μπορεί να έχει ουσιαστικές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία των προσώπων στην εργασία·

(ii) στον καθορισμό των εργοδοτούμενων που ορίζονται στην ΕΣΥΠΠ, καθώς και τους τους υπεύθυνους πρώτων βοηθειών, πυρασφάλειας, πυρόσβεσης και εκκένωσης χώρων

(iii) στις πληροφορίες που αφορούν την γραπτή εκτίμηση κινδύνων, την ενημέρωση των προσώπων στην εργασία, και τον κατάλογο και εκθέσεις ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων.

(iv) στην ενδεχόμενη προσφυγή σε ΕΣΥΠΠ για την οργάνωση και διεξαγωγή των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση και

(v) στον σχεδιασμό και την οργάνωση της εκπαίδευσης των εργοδοτούμενων (βλέπε επίσης ενότητα Εκπαίδευση των εργοδοτούμενων πιο κάτω)

(γ) ισόρροπη συμμετοχή των αντιπροσώπων ασφάλειας σε επιτροπές ασφάλειας σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου που αφορούν τις Επιτροπές Ασφάλειας.

Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα και επαρκή μέτρα, ώστε σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή/και επιχείρηση·

(α) να εκλέγονται ή να ορίζονται από τους εργοδοτούμενους του, τουλάχιστον αριθμός αντιπροσώπων ασφάλειας, σύμφωνα με Διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι οποίοι εκπροσωπούν τους εργοδοτούμενους για όλα τα θέματα που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στην εργασία·

(β) να διεξάγεται η εκλογή των αντιπροσώπων ασφάλειας από τον ίδιο τον εργοδότη ή αντιπρόσωπό του σε συνεργασία με τους εργοδοτούμενούς του ή τους αντιπροσώπους ασφάλειας και υγείας, όπου υπάρχουν·

(γ) να εκλέγονται ή να ορίζονται, ως αντιπρόσωποι ασφάλειας, εργοδοτούμενοι που απασχολούνται για περισσότερο από ένα (1) έτος στον ίδιο εργοδότη ή σε άλλον εργοδότη που εκτελούσε παρόμοιες δραστηριότητες με τον εργοδότη τους·

Νοείται ότι, η απαίτηση αυτή δεν ισχύει σε περίπτωση που δεν υπάρχουν εργοδοτούμενοι που έχουν την αναγκαία πείρα, ώστε να είναι υποψήφιοι·

(δ) να διασφαλίζεται ότι η θητεία των αντιπροσώπων ασφάλειας είναι τριετής και δύναται να ανανεώνεται χωρίς περιορισμούς σχετικά με τον αριθμό θητειών που μπορεί κάποιος να υπηρετήσει.

Ο εργοδότης παρέχει στους εργοδοτούμενους ή/και τους αντιπροσώπους ασφάλειας την ευκαιρία να διατυπώνουν τις εισηγήσεις και τις παρατηρήσεις τους κατά τις επισκέψεις και τους ελέγχους που διεξάγει ο Επιθεωρητής.

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργοδοτούμενων σε επιτροπές ασφάλειας

Κάθε εργοδότης διασφαλίζει ότι συστήνεται επιτροπή ασφάλειας σε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή/και επιχείρηση, ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτούμενων, σύμφωνα με Διάταγμα του Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και ότι η εν λόγω επιτροπή συστήνεται το αργότερο εντός ενός (1) μηνός μετά την εκλογή ή τον ορισμό των αντιπροσώπων ασφάλειας.

(β) Ο εργοδότης διασφαλίζει ότι η επιτροπή ασφάλειας αποτελείται από:

(i) τον ίδιο τον εργοδότη ή τον αντιπρόσωπό του, ο οποίος είναι ο πρόεδρος της επιτροπής:

Νοείται ότι, ο εργοδότης δύναται να ορίσει ως πρόεδρο της επιτροπής ασφάλειας έναν από τους εργοδοτούμενους της ΕΣΥΠΠ

(ii) έναν (1) τουλάχιστον εργοδοτούμενο από την ΕΣΥΠΠ που ορίστηκε από τον εργοδότη και

(iii) τους αντιπρόσωπους ασφάλειας που εκλέγονται ή ορίζονται.

Νοείται ότι, ο εργοδότης δύναται να αυξήσει τον αριθμό των μελών της επιτροπής ασφάλειας και στην περίπτωση αυτή οι επιπρόσθετοι αντιπρόσωποι ασφάλειας ορίζονται ή εκλέγονται (βλέπε ενότητα Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων και Αντιπροσώπων Ασφάλειας πιο πάνω).

(γ) Η θητεία των μελών της επιτροπής ασφάλειας είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται χωρίς περιορισμούς σχετικά με τον αριθμό θητειών που μπορεί κάποιος να υπηρετήσει.

(δ) Αμέσως μετά τη σύσταση της επιτροπής ασφάλειας, ο εργοδότης καταχωρίζει τα στοιχεία των μελών της επιτροπής ασφάλειας στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας.

(ε) Ο εργοδότης παρέχει στους αντιπροσώπους ασφάλειας και στα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής ασφάλειας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και οδηγίες για την ασφαλή και χωρίς κινδύνους διεξαγωγή των δραστηριοτήτων τους.

(στ) Κάθε εργοδότης διασφαλίζει ότι η επιτροπή ασφάλειας-

(i) συνεδριάζει σε χρονικά διαστήματα που επιβάλλει η φύση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση. Νοείται ότι, οι συνεδρίες της κάθε επιτροπής ασφάλειας πραγματοποιούνται τουλάχιστον μια (1) φορά κάθε εξάμηνο.

(ii) συνεδριάζει εκτάκτως, όταν αυτό ζητηθεί γραπτώς από την πλειοψηφία των αντιπροσώπων ασφάλειας ή από τον πρόεδρο της επιτροπής ή τον εργοδότη ή ύστερα από ατύχημα ή επικίνδυνο συμβάν ή άλλο σοβαρό περιστατικό και εξετάζει τα γεγονότα και τα αίτια σε σχέση με αυτό·

(iii) επιλαμβάνεται κάθε θέματος που αφορά στην ασφάλεια, υγεία και ευημερία των εργοδοτούμενων στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην

επιχείρηση και υποβάλλει εισηγήσεις σ' αυτόν, ως εργοδότη, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη βελτίωση της ασφάλειας και υγείας, καθώς και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων, των επικίνδυνων συμβάντων και των επαγγελματικών ασθενειών.

Ο εργοδότης λαμβάνει όλα τα ευλόγως εφικτά μέτρα για την υλοποίηση των εισηγήσεων της επιτροπής ασφάλειας, για τα οποία επήλθε συμφωνία μεταξύ αυτού, ως εργοδότη, και της επιτροπής.

Σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή/και επιχείρηση που βρίσκεται σε διαφορετική γεωγραφική περιοχή αλλά στην ίδια επαρχία και όπου εργοδοτείται από τον ίδιο εργοδότη αριθμός προσώπων, για τον οποίο δεν απαιτείται να συσταθεί επιτροπή ασφάλειας, ο εν λόγω εργοδότης συστήνει τουλάχιστον μία κοινή επιτροπή ασφάλειας για τους εν λόγω χώρους εργασίας, τις εγκαταστάσεις, τα υποστατικά ή τις επιχειρήσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες που αναφέρονται στις πρόνοιες του παρόντος Κανονισμού.

Ο εργοδότης δεν προκαλεί οποιεσδήποτε δυσμενείς συνέπειες στους αντιπρόσωπους ασφάλειας και στα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής ασφάλειας που αναφέρονται στις πρόνοιες της παραγράφου (1) εξαιτίας των δραστηριοτήτων τους στα θέματα ασφάλειας και υγείας.

Ο εργοδότης απαλλάσσει τους εργοδοτούμενους του που αναφέρονται στις πρόνοιες της παραγράφου (1) από την εργασία, κατά τη διάρκεια των συνηθισμένων ωρών εργοδότησης, χωρίς μισθολογική απώλεια, και θέτει στη διάθεσή τους όλα τα αναγκαία μέσα, προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Νόμο και τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Εκπαίδευση των εργοδοτούμενων

Ο εργοδότης παρέχει σε κάθε εργοδοτούμενο κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας, ιδίως υπό μορφή πληροφοριών και οδηγιών που αφορούν ειδικά στη θέση εργασίας ή στα καθήκοντά του κατά την:

- (α) πρόσληψή του.
- (β) τυχόν μετάθεση ή αλλαγή των καθηκόντων του.
- (γ) εισαγωγή ή αλλαγή εξοπλισμού εργασίας.
- (δ) εισαγωγή μιας νέας τεχνολογίας· και
- (ε) εισαγωγή νέων ή αλλαγή υφιστάμενων συστημάτων ή μεθόδων εργασίας στους χώρους εργασίας.

Ο εργοδότης φροντίζει ώστε η παρεχόμενη εκπαίδευση να προσαρμόζεται στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εμφάνιση νέων, και να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, εφόσον απαιτείται.

Ο εργοδότης διασφαλίζει ότι οι οριζόμενοι εργοδοτούμενοι της ΕΣΥΠΠ, οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και τα άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας τυγχάνουν κατάλληλης και επαρκούς εκπαίδευσης και καθοδήγησης αναφορικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας όλων των εργοδοτούμενων

στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του.

Η εκπαίδευση, παρέχεται κατά την ώρα εργασίας εντός ή εκτός της εγκατάστασης, του υποστατικού ή/και της επιχείρησης εκτός και αν οι εργοδοτούμενοι συμφωνήσουν με τον εργοδότη τους για την εφαρμογή άλλης διευθέτησης. Νοείται ότι η εκπαίδευση δεν βαρύνει οικονομικά κανένα εργαζόμενο.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που προβλέπεται στις πρόνοιες του παρόντος Κανονισμού, καθώς και η διάρκειά της καθορίζονται με Διάταγμα του Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Επίβλεψη της υγείας των εργοδοτούμενων

Κάθε εργοδότης διασφαλίζει ότι στους εργοδοτούμενους του παρέχεται, καθ' όσον είναι αναγκαία ή όταν επιβάλλεται από τον Νόμο ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού, κατάλληλη επίβλεψη της υγείας τους, σε συνάρτηση με τους κινδύνους στην εργασία στους οποίους εκτίθενται.

Τα μέτρα είναι τέτοια, ώστε να παρέχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα επίβλεψη της υγείας στον κάθε εργοδοτούμενο, εφόσον αυτός το επιθυμεί.

Η επίβλεψη της υγείας είναι δυνατό να αποτελεί μέρος ενός γενικού σχεδίου υγείας.

Μέτρα για τις ομάδες κινδύνου

Κάθε εργοδότης, έχοντας υπόψη την εκτίμηση των κινδύνων, λαμβάνει κατάλληλα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα, για την προστασία των εργοδοτούμενων του που ανήκουν σε ιδιαίτερα ευαίσθητες ομάδες κινδύνου, που πρέπει να προστατεύονται από τους κινδύνους που τους αφορούν ειδικότερα.

Υποχρεώσεις εργοδοτούμενων

Κάθε εργοδοτούμενος φροντίζει, ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του, καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων προσώπων που επηρεάζονται από τις πράξεις ή παραλείψεις του στην εργασία, σύμφωνα με την εκπαίδευσή του, την ενημέρωσή του και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη του.

Οι εργοδοτούμενοι οφείλουν ειδικότερα, σύμφωνα με την εκπαίδευση και την ενημέρωσή τους, καθώς και τις οδηγίες του εργοδότη τους:

- (α) να χρησιμοποιούν σωστά τα μηχανήματα, τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τους εξοπλισμούς, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα·
- (β) να χρησιμοποιούν σωστά τον εξοπλισμό ατομικής προστασίας που τίθεται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τον τακτοποιούν στη θέση του·
- (γ) να μη θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν ή μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ή τα συστήματα ασφάλειας των μηχανών, μηχανημάτων, εργαλείων, εξοπλισμών, συσκευών, εγκαταστάσεων, υποστατικών και κτιρίων και να χρησιμοποιούν σωστά αυτούς τους μηχανισμούς ή τα συστήματα ασφαλείας·

(δ) να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη ή/και στους εργοδοτούμενους που εκτελούν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας όλες τις καταστάσεις που δύναται να θεωρηθούν εύλογα ότι ενέχουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των ιδίων ή άλλων προσώπων, καθώς και κάθε έλλειψη που διαπιστώνεται στα συστήματα προστασίας και πρόληψης·

(ε) να συντρέχουν τον εργοδότη ή/και τους εργοδοτούμενους που εκτελούν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργοδοτούμενων για όσο καιρό χρειαστεί, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων ή απαιτήσεων που επιβάλλονται από το Νόμο ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού, καθώς και των απαιτήσεων που επιβάλλονται από τους Επιθεωρητές, για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργοδοτούμενων στην εργασία ή/και άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεάζονται από τις δραστηριότητες στην εργασία· και

(στ) να συντρέχουν τον εργοδότη ή/και τους εργοδοτούμενους που εκτελούν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργοδοτούμενων, για όσο καιρό χρειαστεί, ώστε ο εργοδότης να μπορεί να εγγυηθεί ότι το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία εντός του πεδίου δραστηριότητάς τους.

Οι εργοδοτούμενοι, αναλόγως των αναγκών, συνεργάζονται με τις υπηρεσίες ή τα πρόσωπα της ΕΣΥΠΠ και ΕΞΥΠΠ, τον λειτουργό ασφάλειας και τον υπεύθυνο ασφάλειας, καθώς και τους υπεύθυνους πρώτων βοηθειών, πυρασφάλειας, πυρόσβεσης και εκκένωσης χώρων.

Οι εργοδοτούμενοι παρακολουθούν τα μαθήματα, σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία που οργανώνονται ή διεξάγονται μετά από διευθετήσεις του εργοδότη τους.

Προσφυγή στον Επιθεωρητή και επίβλεψη της υγείας των εργοδοτούμενων

Οι εργοδοτούμενοι ή/και οι αντιπρόσωποι ασφάλειας έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στον αρμόδιο για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία Επιθεωρητή, εάν κρίνουν ότι τα ληφθέντα μέτρα και τα διατιθέμενα από τον εργοδότη μέσα δεν αρκούν, για τη διασφάλιση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία τους.

Οι εργοδοτούμενοι έχουν δικαίωμα, να λαμβάνουν επίβλεψη της υγείας τους σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Προστασία εργοδοτούμενων από σοβαρό ή άμεσο κίνδυνο

Σε περίπτωση μετακίνησης από τη θέση εργασίας τους ή/και από μια επικίνδυνη ζώνη λόγω άμεσου ή σοβαρού κινδύνου, οι εργοδοτούμενοι προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τερματισμού της Απασχολήσεως Νόμου.

Προστασία αντιπροσώπων ασφάλειας και άλλων μελών επιτροπών ασφάλειας

Ο λειτουργός ασφάλειας και ο υπεύθυνος ασφάλειας, ο αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας και ο αναπληρωτής υπεύθυνος ασφάλειας οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής ασφάλειας προστατεύονται από κάθε ζημιογόνο και αδικαιολόγητη συνέπεια, η οποία είναι πιθανόν να προκύψει εξαιτίας των δραστηριοτήτων

τους στα θέματα ασφάλειας και υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου.

Καθήκοντα και αρμοδιότητες λειτουργού ασφάλειας

Ο λειτουργός ασφάλειας έχει τα ακόλουθα καθήκοντα και αρμοδιότητες:

- (α) Συμμετέχει κατά το δυνατό στις δραστηριότητες της επιτροπής ασφάλειας.
- (β) ασχολείται με την ετοιμασία της εκτίμησης των κινδύνων και την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης των κινδύνων.
- (γ) παρακολουθεί την εφαρμογή των προστατευτικών και προληπτικών μέτρων που έχουν καθοριστεί από τις εκτιμήσεις κινδύνου ή/και οποιωνδήποτε άλλων μέτρων που αφορούν στα θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (δ) διεξάγει ελέγχους στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση για επισήμανση κινδύνων που δυνατό να προέρχονται από μηχανήματα, υποστατικά, εγκαταστάσεις, συσκευές, εξοπλισμούς, διεργασίες και επικίνδυνους ή βλαπτικούς παράγοντες, καθώς και από μεθόδους ή συστήματα εργασίας.
- (ε) συνοδεύει κατά το δυνατό τον Επιθεωρητή κατά τη διεξαγωγή της επιθεώρησης στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση.
- (στ) οργανώνει ή βοηθά στην οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδεύει τους εργοδοτούμενους του εργοδότη του στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση σε θέματα ασφάλειας και υγείας.
- (ζ) υποβάλλει συστάσεις και εισηγήσεις στον εργοδότη για τη βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας, καθώς και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για αποφυγή των ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικίνδυνων συμβάντων στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση.
- (η) διερευνά, εφόσον είναι εύλογα εφικτό, σε συνεργασία ή με τη βοήθεια των αντιπροσώπων ασφάλειας, όλα τα ατυχήματα και τα επικίνδυνα συμβάντα που λαμβάνουν χώρα στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση.
- (θ) συλλέγει στοιχεία για οποιοδήποτε περιστατικό, όπως ατύχημα ή/και επικίνδυνο συμβάν, που συμβαίνει σε πρόσωπο στην εργασία ή σε άλλο πρόσωπο σε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή/και επιχείρηση.
- (ι) τηρεί κατάλογο ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων σύμφωνα με τις πρόνοιες σχετικού Κανονισμού (βλέπε ενότητα Ατυχήματα και Επικίνδυνα Συμβάντα).
- (ια) ετοιμάζει εκθέσεις όλων των θανατηφόρων ή σοβαρών περιστατικών που αφορούν εργατικά ατυχήματα ή/και επικίνδυνα συμβάντα σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού (βλέπε ενότητα Ατυχήματα και Επικίνδυνα Συμβάντα).
- (ιβ) τηρεί το αρχείο ασφάλειας και υγείας που προβλέπεται στις πρόνοιες του σχετικού Κανονισμού (βλέπε ενότητα Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας)
- (ιγ) συνεργάζεται με τους αντιπροσώπους ασφάλειας·
- (ιδ) μελετά τα πρακτικά της επιτροπής ασφάλειας και προωθεί σχετικές εισηγήσεις στον εργοδότη και
- (ιε) ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων που υφίστανται ή μπορεί να δημιουργηθούν στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση.

Ο αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας εκτελεί, όταν του ανατεθεί από τον εργοδότη, τα καθήκοντα του λειτουργού ασφάλειας.

Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ)

Οι ΕΞΥΠΠ είναι οι εξωτερικές υπηρεσίες ή τα εξωτερικά πρόσωπα που διεξάγουν τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων και προσφέρουν υπηρεσίες σε άλλους εργοδότες ή σε άλλα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα.

Οι ΕΞΥΠΠ εγκρίνονται ή επανεγκρίνονται από τον Αρχιεπιθεωρητή και ακολούθως εγγράφονται σε μητρώο ΕΞΥΠΠ, το οποίο καταρτίζεται και τηρείται από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και περιέχει το ονοματεπώνυμο του εγκεκριμένου προσώπου, τη διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας, τους καθώς και τους όρους και περιορισμούς που διέπουν την έγκριση.

Για έγκριση των ΕΞΥΠΠ ή/και για συνέχιση της διεξαγωγής των δραστηριοτήτων τους ο Αρχιεπιθεωρητής καθορίζει περιοριστικούς ή άλλους όρους που μπορεί να αφορούν κατ' ελάχιστον την κατάρτιση στα θέματα ασφάλειας και υγείας, τη γνώση της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία, τα μέσα και τον εξοπλισμό που πρέπει να διαθέτουν, τη διάρκεια της έγκρισης, την υποβολή στοιχείων ή εγγράφων, καθώς και τη γνώση της κυπριακής και ευρωπαϊκής πολιτικής και στρατηγικής στα θέματα ασφάλειας και υγείας.

Ο Αρχιεπιθεωρητής εγκρίνει τις ΕΞΥΠΠ μόνο εάν:

- (α) υποβάλουν στον Αρχιεπιθεωρητή αίτηση σε εγκεκριμένο έντυπο·
- (β) καταβάλουν τα τέλη που καθορίζονται με Διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για-
 - (i) την εξέταση της αίτησης
 - και
 - (ii) τον έλεγχο των γνώσεών τους (3) και
- (γ) παρουσιάσουν στοιχεία ή/και έγγραφα που να πιστοποιούν ότι διαθέτουν οι ίδιες ή ανάλογα τα πρόσωπα που εργοδοτούν-
 - (i) τα αναγκαία προσόντα, την απαιτούμενη σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατάρτιση, εκπαίδευση, πείρα και επιβεβαιωμένη γνώση, καθώς και την επιστημονική εξειδίκευση, όπως καθορίζονται και δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ή μέσω από τον Αρχιεπιθεωρητή· και
 - (ii) τα απαιτούμενα μέσα ή/και τον εξοπλισμό για τη διενέργεια μετρήσεων ή/και εξετάσεων που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητές τους.

Τηρουμένων των πιο πάνω, ο Αρχιεπιθεωρητής, αφού αξιολογήσει την αίτηση και ικανοποιηθεί ότι πληρούνται οι όροι, εγκρίνει τις ΕΞΥΠΠ και εκδίδει σε κάθε αιτητή πιστοποιητικό έγκρισης με ή χωρίς όρους.

Για εγγραφή στο σχετικό μητρώο, οι εγκεκριμένες ΕΞΥΠΠ καταβάλλουν το ετήσιο τέλος άσκησης επαγγέλματος, που καθορίζεται με Διάταγμα του Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΟΙ ΕΞΥΠΠ:

(α) διαθέτουν συμβόλαιο με τον εργοδότη ή το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, στο οποίο ή στο οποίο προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και σε αυτό καθορίζονται οι δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης τις οποίες θα προσφέρουν.

(β) αποστέλλουν στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας εγκεκριμένο έντυπο ανάληψης εργασίας, στο οποίο περιγράφονται κατ' ελάχιστον, τα είδη των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης που αναλαμβάνουν να παρέχουν στον εργοδότη/αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο για τη συγκεκριμένη εγκατάσταση, υποστατικό ή/και επιχείρηση.

(γ) υπογράφουν και σφραγίζουν με σαφή και ευκρινή τρόπο τα κείμενα, τις εκθέσεις και άλλα έγγραφα που ετοιμάζουν για τον εργοδότη ή το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο και αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ποιότητα και ακρίβεια των πληροφοριών και των στοιχείων των εγγράφων αυτών.

(δ) τηρούν φακέλους με στοιχεία, όπως εξετάσεις, μετρήσεις, έρευνες, υποδείξεις, για κάθε εγκατάσταση, υποστατικό ή/και επιχείρηση εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμενου προσώπου με τον οποίο ή με το οποίο έχουν συμβληθεί, για να παρέχουν υπηρεσίες·

(ε) υποβάλλουν στον Αρχιεπιθεωρητή σε εγκεκριμένο έντυπο, μέχρι το τέλος του πρώτου διμήνου κάθε νέου έτους, ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων τους για το προηγούμενο έτος·

(στ) τηρούν το επιχειρησιακό απόρρητο που αφορά τόσο στις ίδιες όσο και στον εργοδότη ή στο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο με τους οποίους έχουν συμβληθεί ή στους οποίους προσφέρουν τις υπηρεσίες τους·

(ζ) συνεργάζονται, αναλόγως των αναγκών, με τον εργοδότη ή/και με τα οριζόμενα, από τον εργοδότη μέλη της ΕΣΥΠΠ, με τους αντιπροσώπους ασφάλειας και τους εργοδοτούμενους του εργοδότη στον οποίο παρέχουν υπηρεσίες.

(η) ελέγχουν τον χώρο εργασίας, την εγκατάσταση, το υποστατικό ή/και την επιχείρηση για τα οποία θα ετοιμάσουν γραπτή εκτίμηση των κινδύνων ή κείμενα, εκθέσεις και άλλα έγγραφα που θα βοηθήσουν στην εφαρμογή συστήματος διαχείρισης των κινδύνων.

(θ) εκτελούν ικανοποιητικά και με επάρκεια τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης που ανέλαβαν να εκτελέσουν.

(ι) συμμορφώνονται με τους όρους που καθορίζονται στις εγκρίσεις που τους παρέχει ο Αρχιεπιθεωρητής· και

(ια) παρουσιάζουν για έλεγχο, σε περίπτωση που αυτό τους ζητηθεί από τον συμβαλλόμενο με αυτές εργοδότη ή από τον εκπρόσωπό του ή/και από συμβαλλόμενο αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, ανάλογα με την περίπτωση, το πιστοποιητικό έγκρισης από τον Αρχιεπιθεωρητή.

Ο Αρχιεπιθεωρητής, όταν το κρίνει σκόπιμο, δύναται να καθορίζει, μέσω οδηγιών, εγκεκριμένων εντύπων ή/και άλλης γραπτής καθοδήγησης, τα ακόλουθα:

(i) Τον τρόπο διεξαγωγής των προληπτικών και προστατευτικών δραστηριοτήτων των ΕΞΥΠΠ·

(ii) την εκπαίδευση των ΕΞΥΠΠ·

(iii) τα αρχεία δεδομένων και εγγράφων που πρέπει να τηρούν οι ΕΞΥΠΠ·

- (iv) τα δεδομένα και την τεκμηρίωση που πρέπει να διατίθενται από τις ΕΞΥΠΠ στον Επιθεωρητή και τη μορφή στην οποία διατίθενται·
- (v) τα θέματα τα οποία θεωρούνται σημαντικά για την ορθή ετοιμασία των γραπτών εκτιμήσεων κινδύνου και άλλων δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης των κινδύνων.
- (vi) τον ελάχιστο εξοπλισμό και μέσα που πρέπει να διαθέτουν οι ΕΞΥΠΠ για τη διεξαγωγή μετρήσεων/εξετάσεων/δειγματοληπτικών ελέγχων για βλαπτικούς παράγοντες και για άλλες παραμέτρους που αφορούν στα επίπεδα ασφάλειας και υγείας σε χώρους εργασίας. Και
- (vii) τη συμμόρφωση των ΕΞΥΠΠ με Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας

Νοείται ότι, ο Αρχιεπιθεωρητής δύναται να απαιτήσει από οποιαδήποτε πρόσωπα απαρτίζουν τις ΕΞΥΠΠ, όταν το κρίνει αναγκαίο, να λαμβάνουν μέρος σε εξετάσεις για διαπίστωση της επικαιροποίησης των τεχνικών γνώσεών τους όσο και των γνώσεών τους αναφορικά με τη σχετική νομοθεσία ή πολιτική σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

(β) Οι ΕΞΥΠΠ οφείλουν να συμμορφώνονται με οποιαδήποτε οδηγία εκδίδεται από τον Αρχιεπιθεωρητή για ικανοποίηση των πιο πάνω.

(γ) Η αξιολόγηση αιτητών ΕΞΥΠΠ σχετικά με την επάρκεια των προσόντων τους, των επικαιροποιημένων τεχνικών γνώσεών τους και τη γνώση τους αναφορικά με τη σχετική νομοθεσία ή πολιτική σε θέματα ασφάλειας και υγείας γίνεται από τον Αρχιεπιθεωρητή ή από άλλο πρόσωπο που ορίζει ο Αρχιεπιθεωρητής.

(α) Τυχόν παράλειψη ή αποτυχία συμμόρφωσης από οποιεσδήποτε ΕΞΥΠΠ με οποιαδήποτε από τις απαιτήσεις που αφορούν την εγγραφή τους, τις υποχρεώσεις και οδηγίες που εκδίδει ο Αρχιεπιθεωρητής σύμφωνα με τα πιο πάνω δύναται να αποτελέσει αιτία αναστολής ή απόσυρσης της έγκρισης και αναστολής ή τερματισμού της εγγραφής των ΕΞΥΠΠ σχετικό μητρώο.

(β) Ο Αρχιεπιθεωρητής δύναται να αναστείλει ή αποσύρει την έγκριση και να αναστείλει ή να τερματίσει την εγγραφή ΕΞΥΠΠ στο μητρώο χωρίς προειδοποίηση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(i) Όταν οι ΕΞΥΠΠ αποτυγχάνουν να συμμορφωθούν με οποιαδήποτε υποχρέωση με ή όρους που τέθηκαν από τον Αρχιεπιθεωρητή με βάση τις πρόνοιες των παρόντων Κανονισμών·

(ii) όταν οι ΕΞΥΠΠ καταδικαστούν για παράβαση του Νόμου ή/και Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού·

(iii) όταν οι ΕΞΥΠΠ αποτυγχάνουν κατ' επανάληψη να εκτελέσουν τις δραστηριότητές τους κατάλληλα και με επάρκεια και ιδιαίτερα όταν δεν ετοιμάζουν για τους εργοδότες ή τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα με τους οποίους συμβάλλονται κατάλληλες σχετικές και επαρκείς εκτιμήσεις κινδύνου, (βλέπε ενότητα Εκτίμηση των Κινδύνων).

(iv) όταν οι ΕΞΥΠΠ δεν καταβάλουν το ετήσιο τέλος άσκησης του επαγγέλματος ή/και

(v) όταν οι ΕΞΥΠΠ διαπράττουν, παρέχουν βοήθεια ή υποκινούν τη διάπραξη αδικήματος κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου και/ ή Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

(γ) Σε περίπτωση που ο Αρχιεπιθεωρητής αναστείλει ή τερματίσει την έγκριση

οποιαδήποτε ΕΞΥΠΠ, η αναστολή ή ο τερματισμός σημειώνεται στην αντίστοιχη καταχώριση του και καταγράφεται η ημερομηνία κατά την οποία έγινε η αναστολή ή ο τερματισμός. Περαιτέρω, ο Αρχιεπιθεωρητής:

- (i) κοινοποιεί εγγράφως στο επηρεαζόμενο μέρος το γεγονός αυτό, καθώς και τους λόγους για τους οποίους γίνεται η αναστολή ή ο τερματισμός της έγκρισης·
 - (ii) ενημερώνει το επηρεαζόμενο μέρος για τη διαδικασία υποβολής ιεραρχικής προσφυγής σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Νόμου.
- (ε) Ο Αρχιεπιθεωρητής μαζί με την κοινοποίηση αναστολής ή τερματισμού έγκρισης δύναται να εκδώσει οδηγία προς το επηρεαζόμενο μέρος, για να-
- (i) επιστρέψει στον Αρχιεπιθεωρητή το πρωτότυπο πιστοποιητικό έγκρισης παροχέα εξωτερικών υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης που του χορηγήθηκε·
 - (ii) επιστρέψει στον Αρχιεπιθεωρητή οποιαδήποτε δεδομένα ή έγγραφα του έχουν παραχωρηθεί από τους εργοδότες ή από τους εκπροσώπους τους, τα οποία έχουν σχέση με δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης που διενεργούσε υπό την ιδιότητά του ως ΕΞΥΠΠ.

Πρόσωπο το οποίο έχει την άποψη ότι:

- (i) πληροί τις προϋποθέσεις και δεν έχει τύχει της έγκρισης του Αρχιεπιθεωρητή, ή
- (ii) του έχει αφαιρεθεί η έγκριση, δύναται να υποβάλει ιεραρχική προσφυγή, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Νόμου.

Απαγορεύεται η διεξαγωγή των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης σε χώρους εργασίας, υποστατικά ή εγκαταστάσεις εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμενου προσώπου από οποιεσδήποτε μη εγκεκριμένες από τον Αρχιεπιθεωρητή ΕΞΥΠΠ. Η απαγόρευση αυτή δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που πρόσωπο, περιστασιακά και μετά από γραπτή συμφωνία με τον εργοδότη ή το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, θα διεξαγάγει εξειδικευμένη δραστηριότητα, που προϋποθέτει ειδικές γνώσεις και μέσα.

Διατάγματα με Βάση τους Κανονισμούς

Το περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτροπές Ασφάλειας) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 237/2021)

Σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση όπου εργοδοτούνται δέκα ή περισσότερα πρόσωπα από τον ίδιο εργοδότη συστήνεται από τον εν λόγω εργοδότη επιτροπή ασφάλειας, της οποίας ο ρόλος είναι συμβουλευτικός.

Το περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Εκπαίδευση Εργοδοτούμενων, Αυτοεργοδοτούμενων, Μελών της ΕΣΥΠΠ, Αντιπροσώπων Ασφάλειας και Μελών Επιτροπών Ασφάλειας) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 238/2021)

Το περιεχόμενο και η ελάχιστη διάρκεια της κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία των μελών της ΕΣΥΠΠ, των αυτοεργοδοτούμενων προσώπων ή των εργοδοτών προνοείται στους σχετικούς, για κάθε περίπτωση, Κανονισμούς (βλέπε ενότητα Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ) στο προηγούμενο κεφάλαιο) στο Παράρτημα Ι των Περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021.

Το περιεχόμενο και η ελάχιστη διάρκεια της κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία του λειτουργού ασφάλειας, καθορίζεται στο Παράρτημα ΙΙ, ενώ των αντιπροσώπων ασφάλειας καθορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΕΣΥΠΠ ή ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ή ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΞΑΓΟΥΝ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ή ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

A/A	Θεματικές Ενότητες απαιτούμενης επιμόρφωσης στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	Διάρκεια Επιμόρφωσης (ώρες)
1.	Αρχές Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία (Διατάξεις Νομοθεσίας, Κανονισμοί περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, Επιτροπές Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας)	4
2.	Διαδικασία Εκτίμησης των Κινδύνων	2
3.	Βασικές αρχές επιθεώρησης χώρων εργασίας	1
4.	Τήρηση Αρχείου Ασφάλειας και Υγείας	2
5.	Ελάχιστες προδιαγραφές χώρων εργασίας	2
6.	Πυρασφάλεια (μέτρα αποφυγής πυρκαγιών και εκρήξεων, πυρόσβεση, κ.λπ.)	2
7.	Σχέδια δράσης και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης - Σήμανση	2
8.	Εργονομία - Μυοσκελετικές παθήσεις - Κίνδυνοι κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων	2
9.	Χημικοί και βιολογικοί παράγοντες	1
10.	Φυσικοί παράγοντες (θόρυβος, έκθεση σε θερμικό φορτίο, κραδασμοί, ακτινοβολία, αερισμός, φωτισμός κ.λπ.)	4
11.	Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης	1
12.	Ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι	1
13.	Μηχανικοί κίνδυνοι και εξοπλισμός εργασίας (Μηχανήματα - Εργαλεία χειρός - Συντήρηση - Εξοπλισμός υπό πίεση)	3
14.	Ηλεκτρικοί κίνδυνοι	1
15.	Ασφάλεια και υγεία στα κατασκευαστικά έργα και εργασίες σε ύψος	2
16.	Διακίνηση προσώπων και οχημάτων	1
17.	Μέσα ατομικής προστασίας	1
18.	Εκτίμηση των κινδύνων- Περιπτωσιακή μελέτη	3
	ΣΥΝΟΛΟ	35

Σημείωση: Σε περίπτωση που κάποιο πρόσωπο της ΕΣΥΠΠ εγκριθεί ως Λειτουργός Ασφάλειας, θα πρέπει να τύχει πρόσθετης εκπαίδευσης ώστε να πληροί τις απαιτήσεις για την ελάχιστη εκπαίδευση του Λειτουργού Ασφάλειας (Παράρτημα II).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

A/A	Θεματικές Ενότητες απαιτούμενης επιμόρφωσης στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	Διάρκεια Επιμόρφωσης (ώρες)
1.	Αρχές Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία (Διατάξεις Νομοθεσίας, Κανονισμοί περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, Επιτροπές Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας)	6
2.	Αρχές πρόληψης κινδύνων και διερεύνηση επαγγελματικών ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων	6
3.	Εκτίμηση των κινδύνων	16
4.	Οργάνωση και διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας και εκπαίδευση εκπαιδευτών	6
5.	Βασικές αρχές επιθεώρησης χώρων εργασίας	6
6.	Ελάχιστες Προδιαγραφές Χώρων Εργασίας	6
7.	Πυρασφάλεια [μέτρα αποφυγής πυρκαγιών και εκρήξεων, πυρόσβεση, εκρηκτικές / αναφλέξιμες χημικές ουσίες (πετρελαιοειδή, υγραέριο) κ.λπ.]	6
8.	Σχέδια δράσης και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης - Σήμανση	6
9.	Πρώτες βοήθειες	6
10.	Αρχές επαγγελματικής υγείας	6
11.	Εργονομία - Μυοσκελετικές παθήσεις, Κίνδυνοι κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, Οθόνες οπτικής απεικόνισης	6
12.	Χημικοί, βιολογικοί, καρκινογόνοι και μεταλλαξιογόνοι παράγοντες	6
13.	Φυσικοί παράγοντες (θόρυβος, έκθεση σε θερμικό φορτίο, κραδασμοί, ακτινοβολία, αερισμός, φωτισμός κ.λπ.)	6
14.	Ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι	6
15.	Μηχανικοί κίνδυνοι και εξοπλισμός εργασίας (μηχανήματα, εργαλεία χειρός - εξοπλισμός υπό πίεση - συντήρηση)	6
16.	Ηλεκτρικοί κίνδυνοι	6
17.	Ασφάλεια και υγεία στα κατασκευαστικά έργα και εργασίες σε ύψος	6
18.	Διακίνηση προσώπων και οχημάτων	6
19.	Μέσα ατομικής προστασίας	6
20.	Βασικές αρχές ελέγχου της περιβαλλοντικής ρύπανσης	6
	ΣΥΝΟΛΟ	130

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

A/A	Θεματικές Ενότητες απαιτούμενης επιμόρφωσης στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	Διάρκεια Επιμόρφωσης (ώρες)
1.	Νομοθεσία για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία - Κανονισμοί Διαχείρισης θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας - Επιτροπές Ασφάλειας και Υγείας στους χώρους εργασίας	1,5
2.	Διαδικασία Εκτίμησης των Κινδύνων στην Εργασία	0,5
3.	Κυριότεροι Κίνδυνοι στην εργασία κτηριακές εγκαταστάσεις μηχανήματα / εξοπλισμός εργασίας πυρκαγιά οθόνες οπτικής απεικόνισης χειρωνακτική διακίνηση φορτίων χημικοί και βιολογικοί παράγοντες ηλεκτρισμός θόρυβος - δονήσεις εργασίες σε ύψος ψυχοκοινωνικοί	3,5
4.	Περιπτωσιακή Μελέτη Εκτίμησης των Κινδύνων	0,5
	ΣΥΝΟΛΟ	6

Σημείωση: Για τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ασφάλειας ισχύουν οι διατάξεις του Παραρτήματος Ι.

Το περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καθορισμός Αριθμού Αντιπροσώπων Ασφάλειας) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 239/2021)

Ο αριθμός των αντιπροσώπων ασφάλειας που ορίζονται ή εκλέγονται από τους εργοδοτούμενους υπολογίζεται με βάση τον πιο κάτω Πίνακα:

Αριθμός Εργοδοτούμενων	Αριθμός Αντιπροσώπων Ασφάλειας
3 - 9	1
10 - 19	2
20 - 49	3
Για κάθε 50 επιπρόσθετους	1

Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τη Διαβούλευση Εργοδότη και Εργοδοτούμενων στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία) Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 240/2021)

Ο Κώδικας Πρακτικής εκδόθηκε δυνάμει του Διατάγματος και παρέχει πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τους Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους και τους εκδιδόμενους υπό αυτούς Κανονισμούς. Λόγω της σημασίας του Κώδικα, περιλαμβάνεται αυτούσιος στο εγχειρίδιο ως ξεχωριστό κεφάλαιο.

Κώδικας Πρακτικής για τη Διαβούλευση Εργοδότη και Εργοδοτούμενων στα Θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία⁶

Πρόλογος

Στόχος του Κώδικα Πρακτικής είναι η παροχή βοήθειας στους εργοδότες και στους εργοδοτούμενους ώστε αυτοί να μπορούν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις και να εκτελούν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει η νομοθεσία για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία, στα θέματα της διαβούλευσης του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους ή τους αντιπροσώπους τους και τη συμμετοχή τους στη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην ασφάλεια και υγεία στους χώρους εργασίας.

Ο Κώδικας Πρακτικής εκδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 38Α και 39 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2020.

Πριν την έκδοσή του, ο Κώδικας τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση.

1. Εισαγωγή

1.1 Εξελίξεις στην Κύπρο

Στην Κύπρο η διαβούλευση για τα θέματα ασφάλειας και υγείας, μεταξύ του εργοδότη και των εργοδοτούμενων του ή των αντιπροσώπων τους εισήχθη για πρώτη φορά, μέσω του θεσμού των επιτροπών ασφάλειας, στα Μεταλλεία και Λατομεία το 1965 με βάση τους περί Μεταλλείων και Λατομείων (Ασφάλεια, Υγεία και Ευημερία) Κανονισμούς του 1963.

Οι εμπειρίες και οι γνώσεις που αποκτήθηκαν από την εφαρμογή των εν λόγω Κανονισμών, υπήρξαν πολύτιμες γιατί αφ' ενός ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονταν με τις εξορυκτικές εταιρείες, προχώρησαν στη δημιουργία επιτροπών ασφάλειας και σε άλλα υποστατικά τους πάνω σε εθελοντική βάση, και αφετέρου γιατί υπήρχε συγκεκριμένη βάση πάνω στην οποία διεξήχθησαν οι μετέπειτα διαβουλεύσεις για επέκταση του θεσμού.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, το 1988 εισήχθη η πιο κάτω νομοθεσία που ρύθμιζε τα θέματα

⁶Ο Κώδικας Πρακτικής εκδόθηκε ως Παράρτημα του Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τη Διαβούλευση Εργοδότη και εργοδοτούμενων στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία) Διατάγματος του 2021.

των επιτροπών ασφάλειας και της εκλογής των αντιπροσώπων ασφάλειας από τους εργοδοτούμενους:

- Ο περί Ασφάλειας στους Τόπους Εργασίας Νόμος του 1988.
 - Οι περί Επιτροπών Ασφάλειας στους Τόπους Εργασίας Κανονισμοί του 1988.
- Η νομοθεσία αυτή προώθησε την εγκαθίδρυση και λειτουργία επιτροπών ασφάλειας σε καθορισμένες κατηγορίες υποστατικών όπου διεξάγονταν δραστηριότητες, που συνδυάζονταν με ψηλούς κινδύνους.

Το 1996 ψηφίστηκε ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμος, στον οποίο μεταφέρθηκε μεταξύ άλλων μέρος των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 89/391/ΕΟΚ σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία. Στον Νόμο αυτό ενσωματώθηκαν επίσης, οι διατάξεις του περί Ασφάλειας στους Τόπους Εργασίας Νόμου του 1988, ο οποίος καταργήθηκε.

Με βάση τον πιο πάνω Νόμο του 1996 εκδόθηκαν οι νέοι περί Επιτροπών Ασφάλειας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 1997. Στη συνέχεια, μέσα στο πλαίσιο της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο και ειδικά για την εναρμόνιση με τις διατάξεις της Οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εισήχθησαν οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002. Στα δύο αυτά νομοθετήματα γινόταν αναφορά στη διαβούλευση και συμμετοχή των εργοδοτούμενων στα ζητήματα που άπτονται της ασφάλειας και της υγείας τους στην εργασία.

Το 2004, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με Διάταγμα διέυρνε το πεδίο εφαρμογής των Κανονισμών για τις Επιτροπές Ασφάλειας σε όλα τα υποστατικά όπου εργοδοτούνται από τον ίδιο εργοδότη πέντε ή περισσότερα πρόσωπα.

Το 2011 με τροποποίηση των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων δόθηκε η δυνατότητα στους εργοδοτούμενους σε κάθε χώρο εργασίας, υποστατικό, εγκατάσταση ή επιχείρηση όταν εργοδοτούνται από τον ίδιο εργοδότη, περισσότερα από δύο πρόσωπα, να εκλέγονται ή να ορίζονται από τους εργοδοτούμενους αντιπρόσωποι ασφάλειας.

Ακολούθως, μέσα στο πλαίσιο απλοποίησης και βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου, που ρυθμίζει τη διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων, καταργήθηκαν οι περί Επιτροπών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 1997. Οι βασικές διατάξεις των Κανονισμών αυτών ενσωματώθηκαν στους περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2021 και στο παρόν Διάταγμα.

1.2 Πεδίο Εφαρμογής

Ο Κώδικας Πρακτικής εφαρμόζεται σε όλους τους χώρους εργασίας, εγκαταστάσεις, υποστατικά, επιχειρήσεις και σε όλους τους δημόσιους ή ιδιωτικούς τομείς δραστηριοτήτων, όπως βιομηχανικές, γεωργικές, εμπορικές, διοικητικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και αναψυχής,

όπου εφαρμόζεται ο Νόμος και οι Κανονισμοί που εκδίδονται με βάση αυτόν.

1.3 Ορισμοί

Για τον σκοπό του παρόντος Κώδικα Πρακτικής χρησιμοποιούνται οι ακόλουθοι ορισμοί: **«αντιπρόσωπος ασφάλειας»** έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου .

«Αρχιεπιθεωρητής» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου.

«επιτροπή ασφάλειας» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου.

«εργοδοτούμενος» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου.

«Επιθεωρητής» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου

«Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης» ή «ΕΣΥΠΠ» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό ο Κανονισμός 2 των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021 .

«λειτουργός ασφάλειας» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου.

«υπεύθυνος ασφάλειας και υγείας» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό ο Κανονισμός 2 των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021.

«υποστατικό» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου.

«χώρος εργασίας» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2(1) του Νόμου.

2. Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων

Η διαβούλευση έχει την έννοια του διαλόγου και δεν σημαίνει αποκλειστικά και μόνο την παροχή πληροφοριών από τον εργοδότη προς τους εργοδοτούμενούς του. Ο εργοδότης οφείλει να ζητά τη γνώμη των εργοδοτούμενων ή/και των αντιπροσώπων τους και να επιτρέπει τη συμμετοχή τους στο πλαίσιο όλων των ζητημάτων που άπτονται της ασφάλειας και της υγείας τους κατά την εργασία. Επίσης, ο εργοδότης πρέπει να δίνει το δικαίωμα στους εργοδοτούμενους να εκφράζουν τις απόψεις τους, τις οποίες οφείλει να λαμβάνει υπόψη πριν τη λήψη οριστικής απόφασης σε θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και στην υγεία στην εργασία.

2.1 Πότε πρέπει να γίνεται Διαβούλευση;

Σύμφωνα με τους περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2021, κάθε εργοδότης οφείλει, μεταξύ άλλων, να διαβουλευέται με τους εργοδοτούμενους του ή τους αντιπροσώπους ασφάλειας για όλα τα ζητήματα που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία και -

2.1.1 να ζητά τη γνώμη τους εκ των προτέρων και εγκαίρως όσον αφορά:

(α) σε κάθε ενέργεια που μπορεί να έχει ουσιαστικές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία των προσώπων στην εργασία, όπως σε περίπτωση εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας, διαδικασιών και εξοπλισμού (Καν. 15(1)(β)(i) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

(β) στον διορισμό ενός ή περισσότερων εργοδοτουμένων, δηλαδή των εργοδοτουμένων που αποτελούν την ΕΣΥΠΠ, για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων που υφίστανται ή μπορεί να δημιουργηθούν στο υποστατικό, στην επιχείρηση ή/και στην εγκατάστασή του (Καν. 15(1)(β)(ii) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021) .

(γ) στον διορισμό εργοδοτουμένων που θα είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια, την πυρόσβεση και την εκκένωση των χώρων από τους εργοδοτούμενους του ή από άλλα πρόσωπα που βρίσκονται στα υποστατικά του (Καν. 15(1)(β)(ii) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021) .

(δ) στον σχεδιασμό και στην οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία (Καν. 15(1)(β)(v) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021) .

(ε) στην εφαρμογή νέας τεχνολογίας, η οποία θα έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια και υγεία των προσώπων στην εργασία.

(ζ) στην ενδεχόμενη προσφυγή σε ΕΞΥΠΠ για την οργάνωση και διεξαγωγή των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης (Καν. 15(1)(β)(iv) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

(η) στις πληροφορίες που αφορούν στη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, στον κατάλογο ατυχημάτων, στις εκθέσεις ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων, καθώς και στην ενημέρωση των προσώπων στην εργασία σε σχέση με τους κινδύνους στην εργασία και τα μέτρα και τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης, τα ονόματα των προσώπων που καθορίστηκαν ως ΕΣΥΠΠ και τις πρόνοιες και τα μέτρα εφαρμογής των προνοιών του Νόμου και των Κανονισμών για ασφάλεια και υγεία στην εργασία (Καν. 15(1)(β)(iii) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

2.1.2 να λαμβάνει υπόψη τις εισηγήσεις που οι εργοδοτούμενοι ή/και οι αντιπρόσωποι ασφάλειας υποβάλλουν και με τις οποίες ζητούν από αυτόν ως εργοδότη να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε να αντιμετωπίζεται οποιοσδήποτε κίνδυνος για τα πρόσωπα στην εργασία (Καν. 15(1)(α) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

2.2 Γιατί η Διαβούλευση είναι σημαντική;

Η διαβούλευση μεταξύ του εργοδότη και των εργοδοτουμένων του ή των αντιπροσώπων

τους συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στη δημιουργία ασφαλούς και υγιούς περιβάλλοντος εργασίας και την ανάπτυξη συνείδησης ασφάλειας. Με τη διαβούλευση, ο εργοδότης επιτυγχάνει την ενθάρρυνση των εργοδοτούμενων του να εμπλακούν στα θέματα ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας τους και την αύξηση του ενδιαφέροντός τους για την εργασία τους, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η παραγωγικότητα, να μειώνονται τα ατυχήματα, τα επικίνδυνα συμβάντα και οι επαγγελματικές ασθένειες. Η διαβούλευση προάγει την εφαρμογή της νομοθεσίας για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, επιτρέπει την ενημέρωση του εργοδότη με τον εντοπισμό προβλημάτων και αδυναμιών από τους ίδιους τους εργοδοτούμενους του και αποτελεί μέσο υποβολής προς τον εργοδότη εισηγήσεων των εργοδοτούμενων για τα θέματα ασφάλειας και υγείας.

3. Πρόσωπα που συμβάλλουν στη Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων

Για την εποικοδομητική οργάνωση των θεμάτων που αφορούν στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία και στην αποτελεσματική διαβούλευση του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους του ή τους αντιπροσώπους τους απαιτείται η εμπλοκή διαφόρων προσώπων. Επίσης, απαιτείται η διαμόρφωση δομής μέσα στην επιχείρηση που θα προσαρμόζεται ανάλογα με την περίπτωση.

Η δομή αυτή θα πρέπει να αποτελείται από πρόσωπα που ορίζει ο εργοδότης και από πρόσωπα που ορίζουν ή εκλέγουν οι εργοδοτούμενοι.

3.1 Πρόσωπα οριζόμενα από τον Εργοδότη

Κάθε εργοδότης οφείλει να ορίζει μέσα στην επιχείρηση του τους πιο κάτω εργοδοτούμενους που αποτελούν την ΕΣΥΠΠ για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων και να του παρέχουν συμβουλευτική βοήθεια και υποστήριξη στην εφαρμογή των απαραίτητων προληπτικών και προστατευτικών μέτρων (Καν. 7(1)(α)(ii) και 7(1)(β) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

3.1.1 Ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης του, έναν ή περισσότερους εργοδοτούμενους για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων. Στην περίπτωση που ο εργοδότης ορίσει περισσότερα από ένα πρόσωπα στην ΕΣΥΠΠ για να ασχολούνται με τις εν λόγω δραστηριότητες πρέπει να καθορίσει τον λειτουργό ασφάλειας ή τον υπεύθυνο ασφάλειας ως το πρόσωπο που θα συντονίζει τα άλλα μέλη της ΕΣΥΠΠ (Καν. 7(1)(δ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

Σημειώνεται ότι, στις περιπτώσεις που υπάρχει διορισμένος λειτουργός ασφάλειας και αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας ή υπεύθυνος ασφάλειας και υγείας και αναπληρωτής υπεύθυνος ασφάλειας και υγείας τότε τα πρόσωπα αυτά αποτελούν μέρος της ΕΣΥΠΠ (Καν. 7(1)(γ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

3.1.2 Τον πρόεδρο της επιτροπής ασφάλειας σε κάθε υποστατικό/ εγκατάσταση / χώρο εργασίας όπου υπάρχει υποχρέωση να συσταθεί τέτοια επιτροπή (Καν. 16(1)(β) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

3.1.3 Τους εργοδοτούμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν στις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια, την πυρόσβεση και την εκκένωση των χώρων από τους εργοδοτούμενους ή / και άλλα πρόσωπα σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού (Καν. 10(2)(α) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

Σημειώνεται ότι, ο ορισμός των πιο πάνω προσώπων δεν απαλλάσσουν τον εργοδότη από τις ευθύνες του όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 13 του Νόμου.

3.2 Πρόσωπα που εκλέγονται ή ορίζονται από τους Εργοδοτούμενους

Σε κάθε χώρο εργασίας, υποστατικό, εγκατάσταση ή επιχείρηση όπου εργοδοτούνται από τον ίδιο εργοδότη, περισσότερα από δύο πρόσωπα, εκλέγονται, ή επιλέγονται ή ορίζονται πλειοψηφικά από τους ίδιους τους εργοδοτούμενους οι αντιπρόσωποι ασφάλειας (άρθρο 7(1) του Νόμου). Τα πρόσωπα αυτά εκπροσωπούν τους εργοδοτούμενους συναδέλφους τους σ' όλα τα θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

Η θητεία των αντιπρόσωπων ασφάλειας στην επιτροπή ασφάλειας είναι τριετής. Όταν λήξει η θητεία τους, οι αντιπρόσωποι ασφάλειας έχουν τη δυνατότητα να επανεκλεγούν ή και να οριστούν ξανά από τους συναδέλφους τους (Καν. 15(2)(δ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

4. Καθήκοντα και αρμοδιότητες προσώπων που ασχολούνται με τη Διαβούλευση

Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην οργάνωση ασφάλειας και υγείας σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση, καθώς και στη διαβούλευση του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους του έχουν τα ακόλουθα καθήκοντα και αρμοδιότητες:

4.1 Πρόεδρος της Επιτροπής Ασφάλειας

Πρόεδρος της επιτροπής ασφάλειας κάθε υποστατικού είναι ο ίδιος ο εργοδότης ή ο αντιπρόσωπός του. Ο πρόεδρος της επιτροπής ασφάλειας έχει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα και υποχρεώσεις:

(α) Συγκαλεί τις συνεδρίες της επιτροπής ασφάλειας, καταρτίζει και διανέμει την ημερήσια διάταξη, στην οποία πρέπει να περιλαμβάνει και τα θέματα που εισηγούνται τα μέλη της επιτροπής.

(β) Μεριμνά για την τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων.

(γ) Διαβιβάζει τα πρακτικά των συνεδριάσεων στον λειτουργό ασφάλειας, όπου υπάρχει, ή στον υπεύθυνο ασφάλειας και υγείας με κοινοποίηση σε όλα τα μέλη της επιτροπής ασφάλειας.

(δ) Διεξάγει ελέγχους είτε μόνος είτε μαζί με άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων που μπορεί να υπάρχουν στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή στην επιχείρηση.

(ε) Διασφαλίζει τη λήψη όλων των ευλόγως εφικτών μέτρων για την εφαρμογή των εισηγήσεων των μελών της επιτροπής ασφάλειας για τα οποία επήλθε συμφωνία με τον εργοδότη ότι πρέπει να αξιοποιηθούν.

(ζ) Βοηθά τον λειτουργό ασφάλειας στη διερεύνηση ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων.

(στ) Συμμετέχει στις συνεδρίες της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Ασφάλειας, όπου αυτή υπάρχει, όπως αναφέρεται στο σημείο 5.2.

4.2 Αντιπρόσωποι Ασφάλειας

4.2.1 Εκλογή / Ορισμός

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας σε κάθε χώρο εργασίας, υποστατικό, εγκατάσταση ή επιχείρηση εκλέγονται, ή ορίζονται από τους εργοδοτούμενους όπως αναφέρεται στο σημείο 3.2.

Ο αριθμός των αντιπροσώπων ασφάλειας σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση είναι ανάλογος του αριθμού των εργοδοτούμενων στους χώρους αυτούς, όπως φαίνεται στον Πίνακα 1. Ο αριθμός αυτός που καθορίζεται με Διάταγμα (Καν. 15(2)(α) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021) είναι:

Αριθμός Εργοδοτούμενων	Αριθμός Αντιπροσώπων Ασφάλειας
3 - 9	1
10 - 19	2
20 - 49	3
Για κάθε 50 επιπρόσθετους	1

Πίνακας 1: Αριθμός Αντιπροσώπων Ασφάλειας

Η εκλογή αντιπροσώπων ασφάλειας διοργανώνεται από τον εργοδότη ή τον αντιπρόσωπό του σε συνεργασία με τους εργοδοτούμενους ή με τους αντιπροσώπους ασφάλειας, που λήγει η θητεία τους. Ο εργοδότης μπορεί να ζητά τη βοήθεια του Επιθεωρητή σε περίπτωση που παρουσιάζονται ιδιαίτερες δυσκολίες.

Σε εγκαταστάσεις, υποστατικά, ή επιχειρήσεις όπου δεν υπάρχουν εκλεγμένοι / ορισμένοι αντιπρόσωποι ασφάλειας, ο εργοδότης οφείλει να διασφαλίσει τη διοργάνωση της εκλογής / του ορισμού τους μέσα σε 60 μέρες από την ημερομηνία που δημιουργείται η υποχρέωση. Σε περίπτωση που υπάρχουν εκλεγμένοι / ορισμένοι αντιπρόσωποι ασφάλειας, των οποίων η θητεία πρόκειται να λήξει, η εκλογή / ορισμός πρέπει να γίνεται 15 μέρες πριν από τη λήξη της θητείας τους.

Σε περίπτωση κενής θέσεως αντιπροσώπου ασφάλειας στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή στην επιχείρηση, εκλέγεται ή ορίζεται αντικαταστάτης μέσα σε 15 μέρες από την κένωση της θέσης για το υπόλοιπο της τριετούς θτείας.

Κάθε εργοδοτούμενος μπορεί να εκλεγεί / ορισθεί ως αντιπρόσωπος, νοουμένου ότι απασχολείται για περισσότερο από ένα (1) έτος στον ίδιο εργοδότη ή σε άλλον εργοδότη που εκτελούσε παρόμοιες δραστηριότητες με τον εργοδότη του (Καν. 15(2)(γ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021). Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει στην περίπτωση που δεν υπάρχουν εργοδοτούμενοι, οι οποίοι έχουν την αναγκαία πείρα, ώστε να είναι υποψήφιοι.

Όταν σε μια επιχείρηση περισσότεροι από τους μισούς εργοδοτούμενους είναι μέλη σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, τότε οι αντιπρόσωποι ασφάλειας, αν υπάρχει συμφωνία μεταξύ τους, μπορούν να ορίζονται από τους εκπροσώπους των οργανώσεων αυτών μέσα στην επιχείρηση, νοουμένου ότι δεν θα υπάρχουν άλλοι ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι ανάμεσα στους εργοδοτούμενους που δεν ανήκουν σε συνδικαλιστικές οργανώσεις. Σημειώνεται ότι στις συνεδρίες της επιτροπής ασφάλειας δεν πρέπει να συζητούνται συνδικαλιστικά θέματα, τα οποία δεν έχουν σχέση με θέματα ασφάλεια και υγείας στον χώρο εργασίας, όπως μισθοί, ωφελήματα, άδειες.

Στις περιπτώσεις που γίνεται συχνή μετακίνηση εργοδοτουμένων σε υποστατικά ή εγκαταστάσεις του ιδίου εργοδότη, ο εργοδότης μπορεί, μετά από συμφωνία με τους εργοδοτούμενους του ή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις που τους εκπροσωπούν, να προβαίνει σε διευθετήσεις ώστε να εκλέγονται / ορίζονται αντιπρόσωποι ασφάλειας για μια ομάδα ή ομάδες χώρων εργασίας, εγκαταστάσεων, υποστατικών ή επιχειρήσεων.

4.2.2 Παύση

Πρόσωπο που έχει εκλεγεί / οριστεί αντιπρόσωπος ασφάλειας παύει να είναι αντιπρόσωπος ασφάλειας όταν:

- Παύσει να εργοδοτείται στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή στην επιχείρηση.
- Υποβάλει γραπτώς την παραίτηση του στον εργοδότη.
- Τερματιστεί η εργοδότησή του από τον συγκεκριμένο εργοδότη.
- Λήξει η θτεία του.

4.2.3 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας έχουν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες και καθήκοντα:

(α) Συμμετέχουν τακτικά και ενεργά στις συνεδρίες της επιτροπής ασφάλειας, στην οποία είναι μέλη.

(β) Συμμετέχουν στις συνεδρίες της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Ασφάλειας, όταν τους ζητηθεί.

(γ) Όπου είναι εφικτό, συνοδεύουν τον Επιθεωρητή κατά τη διεξαγωγή επιθεώρησης στην εγκατάσταση ή στο υποστατικό, στο οποίο εργοδοτούνται.

(δ) Μεταφέρουν για συζήτηση στην επιτροπή ασφάλειας κάθε πρόβλημα που εμπίπτει στην αντίληψή τους και που σχετίζεται με τις συνθήκες ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας.

(ε) Εισηγούνται προς τον πρόεδρο της επιτροπής ασφάλειας τη λήψη μέτρων για την αποφυγή ατυχημάτων, επικίνδυνων συμβάντων και επαγγελματικών ασθενειών.

(στ) Προάγουν και εξασφαλίζουν τη συνεργασία όλων στον χώρο εργασίας για την εφαρμογή μέτρων ασφάλειας και τρόπων και μεθόδων ασφαλούς διεξαγωγής της εργασίας, καθώς και τρόπων δημιουργίας και ανάπτυξης συνείδησης ασφάλειας.

(ζ) Φροντίζουν και ενδιαφέρονται για τη δική τους ενημέρωση, πληροφόρηση και εκπαίδευση, καθώς και των συναδέλφων τους, στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Περισσότερες πληροφορίες επί του θέματος αναφέρονται στο σημείο 8.

(η) Συμβουλεύουν τους άλλους εργοδοτούμενους σε θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

(θ) Συνεργάζονται με τους εργοδοτούμενους που ορίζει ο εργοδότης για να του προσφέρουν ΕΣΥΠΠ, δηλαδή τα πρόσωπα που αναφέρονται στο σημείο 3.1.

(ι) Διεξάγουν έλεγχο στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή στην επιχείρηση τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις μήνες για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων που μπορεί να υπάρχουν στον χώρο εργασίας.

4.3 Λειτουργός / Αναπληρωτής Λειτουργός Ασφάλειας

Ο λειτουργός ασφάλειας ορίζεται από τον εργοδότη όταν εργοδοτεί κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου, περισσότερα από διακόσια πρόσωπα.

Ο λειτουργός ασφάλειας έχει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα και υποχρεώσεις που αφορούν στα θέματα διαβούλευσης:

4.3.1 Συνεργάζεται με τους εργοδοτούμενους ή τους αντιπροσώπους ασφάλειας για όλα τα θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και την υγεία τους στον χώρο εργασίας, στις εγκαταστάσεις ή στα υποστατικά του εργοδότη (Καν. 24(1)(iv) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

4.3.2 Διεξάγει ελέγχους σε όλους τους χώρους εργασίας και σε όλες τις εγκαταστάσεις

και σε όλα τα υποστατικά του εργοδότη στην παρουσία των αντιπροσώπων ασφάλειας, όπου είναι εφικτό. Σκοπός των ελέγχων αυτών είναι να εντοπίσει κινδύνους που δυνατό να προέρχονται από μηχανήματα, υποστατικά, εγκαταστάσεις, συσκευές, εξοπλισμό εργασίας, διεργασίες και επικίνδυνους ή βλαπτικούς παράγοντες, καθώς και από μεθόδους ή συστήματα εργασίας και να υποδείξει μέτρα προστασίας και πρόληψης (Καν. 24 (1)(δ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

4.3.3 Διερευνά, εφόσον είναι εύλογα εφικτό, σε συνεργασία ή με τη βοήθεια των αντιπροσώπων ασφάλειας όλα τα ατυχήματα και τα επικίνδυνα συμβάντα που συμβαίνουν στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρηση και ετοιμάζει σχετικές εκθέσεις για όλα τα θανατηφόρα ή σοβαρά περιστατικά που αφορούν εργατικά ατυχήματα (Καν. 24(1)(η) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

4.3.4 Συμμετέχει στις δραστηριότητες της επιτροπής ασφάλειας, όπου είναι εφικτό, (Καν. 24(1)(α) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

4.3.5 Ετοιμάζει και προωθεί συστάσεις και εισηγήσεις στον εργοδότη για τη λήψη μέτρων ή ενεργειών με βάση τη μελέτη των πρακτικών της/των επιτροπής/ών ασφάλειας.

Ο αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας, ο οποίος ορίζεται από τον εργοδότη, εκτελεί τα καθήκοντα του λειτουργού ασφάλειας όταν αυτός απουσιάζει. Το πρόσωπο αυτό δεν απαιτείται να εργάζεται σε πλήρη απασχόληση με τα θέματα ασφάλεια και υγείας στην εργασία και ο ορισμός του από τον εργοδότη δεν χρειάζεται την έγκριση του Αρχιεπιθεωρητή.

4.4 Υπεύθυνος / Αναπληρωτής Υπεύθυνος Ασφάλειας

Ο υπεύθυνος ασφάλειας και ο αναπληρωτής υπεύθυνος ασφάλειας ορίζονται από τον εργοδότη όταν εργοδοτεί κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου λιγότερα από (200) διακόσια πρόσωπα.

Ο υπεύθυνος ασφάλειας και υγείας ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων που υφίστανται ή μπορεί να δημιουργηθούν στον χώρο εργασίας. Επίσης, συνεργάζεται με τους εργοδοτούμενους ή τους αντιπροσώπους ασφάλειας για τα θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και την υγεία τους στον χώρο εργασίας και παρέχει συμβουλευτική βοήθεια στον εργοδότη για τη λήψη μέτρων που αφορούν στην προστασία των εργοδοτούμενων ή και άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες του εργοδότη. Ο αναπληρωτής υπεύθυνος ασφάλειας εκτελεί τα καθήκοντα του υπεύθυνου ασφάλειας όταν αυτός απουσιάζει.

Σημειώνεται ότι, ο λειτουργός ασφάλειας και ο υπεύθυνος ασφάλειας, ο αναπληρωτής λειτουργός ασφάλειας και ο αναπληρωτής υπεύθυνος ασφάλειας, οι αντιπρόσωποι

ασφάλειας και τα άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας προστατεύονται από κάθε ζημιογόνο και αδικαιολόγητη συνέπεια, η οποία είναι πιθανόν να προκύψει εξαιτίας των δραστηριοτήτων τους στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία (Καν. 23 των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

5. Μηχανισμός Διαβούλευσης και Συμμετοχής των Εργοδοτούμενων - Επιτροπή Ασφάλειας

5.1 Γενικά

Η επιτροπή ασφάλειας αποτελεί σημαντικό θεσμό για τη διεξαγωγή διαβούλευσης μεταξύ του εργοδότη και των εργοδοτούμενων του ή των αντιπροσώπων τους σε ένα χώρο εργασίας. Επίσης, ο θεσμός αυτός επιτρέπει τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων ή των αντιπροσώπων τους στη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

Ο θεσμός των επιτροπών ασφάλειας αποτελεί ιστορικά τον πρώτο θεσμοθετημένο μηχανισμό διαβούλευσης των εργοδοτών με τους εργοδοτούμενους στον χώρο εργασίας. Ο θεσμός αυτός έχει στόχο τη συνεργασία του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους για εντοπισμό προβλημάτων που σχετίζονται με θέματα ασφάλειας και υγείας και τη λήψη των κατάλληλων προληπτικών και προστατευτικών μέτρων.

Η χρησιμότητα και σημαντικότητα του θεσμού είναι προφανής, αν ληφθεί υπόψη ότι, η πολύ συχνή επιθεώρηση των χώρων εργασίας από τους Επιθεωρητές είναι εκ των πραγμάτων αδύνατη, αλλά και διότι οι εμπειρίες δείχνουν ότι τα μέτρα ασφάλειας και υγείας φέρνουν καλύτερο αποτέλεσμα, αν στην υλοποίηση και εφαρμογή τους συνεργάζονται συνειδητά οι άμεσα επηρεαζόμενοι στον χώρο εργασίας, δηλαδή οι εργοδοτούμενοι και οι εκπρόσωποι της διεύθυνσης σε μια μονάδα.

Ο εργοδότης επωφελείται από μια επιτροπή ασφάλειας που λειτουργεί αποτελεσματικά, αφού έχει στην επιχείρησή του πρόσωπα, τα οποία εντοπίζουν και του αναφέρουν προβλήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια και υγεία στον χώρο εργασίας τους. Ο εντοπισμός αυτός έχει ως στόχο την πρόληψη, την εξάλειψη ή μείωση των ατυχημάτων, των επαγγελματικών ασθενειών και των επικίνδυνων συμβάντων, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας, που με τη σειρά τους θα επιφέρουν μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη στην επιχείρηση.

Παράλληλα, οι εργοδοτούμενοι επωφελούνται όταν το εργασιακό τους περιβάλλον, το οποίο είναι ασφαλές και υγιές και συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν στο περιβάλλον αυτό.

5.2 Σύσταση

Η σύσταση της επιτροπής ασφάλειας και η εκλογή / ο ορισμός των αντιπροσώπων ασφάλειας από τους εργοδοτούμενους είναι απαίτηση της νομοθεσίας για την ασφάλεια

και υγεία στην εργασία.

Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να διασφαλίσει τη σύσταση και λειτουργία επιτροπής ασφάλειας σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση όταν σε αυτά εργοδοτεί δέκα ή περισσότερα πρόσωπα, όπως καθορίζεται με Διάταγμα (Καν. 16(1)(α) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021). Η επιτροπή αυτή πρέπει να συστήνεται το αργότερο εντός ενός (1) μηνός μετά την εκλογή ή τον ορισμό των αντιπροσώπων ασφάλειας.

Η επιτροπή ασφάλειας αποτελείται από:

- Τον πρόεδρο που είναι ο εργοδότης ή αντιπρόσωπός του.
- Τους αντιπροσώπους ασφάλειας, οι οποίοι εκλέγονται ή ορίζονται από τους εργοδοτούμενους.
- Ένα τουλάχιστον πρόσωπο από την ΕΣΥΠΠ που ορίζεται από τον εργοδότη για να ασχολείται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης. Αυτό το πρόσωπο μπορεί να είναι ο λειτουργός ασφάλειας ή ο υπεύθυνος ασφάλειας.

Ο εργοδότης μπορεί να ορίσει τον λειτουργό ασφάλειας, όπου υπάρχει, ή τον υπεύθυνο ασφάλειας ως πρόεδρο της επιτροπής ασφάλειας. Επίσης, ο εργοδότης μπορεί να αυξήσει εάν το επιθυμεί τον αριθμό των μελών της επιτροπής ασφάλειας. Στην περίπτωση αυτή, οι επιπρόσθετοι αντιπρόσωποι ασφάλειας θα οριστούν ή εκλεγούν από τους εργοδοτούμενους (Καν. 15(2) και 16 των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

Σε χώρους εργασίας, υποστατικά, εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις όπου λειτουργούν περισσότερα από ένα τμήματα από τον ίδιο εργοδότη, ο εν λόγω εργοδότης μπορεί να:

- (α) ζητήσει από τους εργοδοτούμενούς του να εκλέξουν ή να ορίσουν ως αντιπροσώπους τους ένα εργοδοτούμενο από κάθε τμήμα,
- (β) συστήσει επιτροπή ασφάλειας για κάθε τμήμα.

Σε κάθε χώρο εργασίας, υποστατικό, εγκατάσταση, ή επιχείρηση, που βρίσκεται σε διαφορετική γεωγραφική περιοχή αλλά στην ίδια επαρχία και όπου εργοδοτείται από τον ίδιο εργοδότη αριθμός προσώπων, για τον οποίο δεν απαιτείται να συσταθεί επιτροπή ασφάλειας, ο εν λόγω εργοδότης οφείλει να συνιστά τουλάχιστο μια κοινή επιτροπή ασφάλειας για τους χώρους αυτούς (Καν. 16(3) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

Όταν οι συνθήκες εργασίας επιβάλλουν τη συχνή μετακίνηση του προσωπικού, από υποστατικά που βρίσκονται σε μια γεωγραφική περιοχή σε υποστατικά του ίδιου εργοδότη που βρίσκονται σε άλλη γεωγραφική περιοχή, ο εργοδότης μπορεί να συνιστά κοινή ή κοινές επιτροπές για περισσότερους από ένα χώρο εργασίας ή για περισσότερα από ένα υποστατικά ή από μία εγκατάσταση εφόσον διασφαλίζει την ικανοποιητική και επαρκή

εκπροσώπηση σ' αυτήν / σ' αυτές των εργοδοτούμενων του από τους διάφορους χώρους εργασίας.

Σε κάθε χώρο εργασίας, υποστατικό, εγκατάσταση ή επιχείρηση που βρίσκονται περισσότεροι από ένας εργοδότες και σε περίπτωση όπου ένας από αυτούς εργοδοτεί λιγότερα από δέκα πρόσωπα, ο αντιπρόσωπος ασφάλειας του εργοδότη αυτού μπορεί να είναι μέλος της επιτροπής ασφάλειας ενός άλλου εργοδότη στον χώρο εργασίας αφού πρώτα εξασφαλίσει τη σύμφωνη γνώμη του εργοδότη του και του άλλου εργοδότη.

Εάν ο εργοδότης διαθέτει σε διάφορες περιοχές υποστατικά ή εγκαταστάσεις και το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να διευθετεί ώστε να λειτουργεί Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Ασφάλειας. Η επιτροπή αυτή θα αποτελείται από τον λειτουργό ασφάλειας, όπου υπάρχει ή τον υπεύθυνο ασφάλειας, ο οποίος μπορεί να είναι ο πρόεδρος της επιτροπής, τους προέδρους των επιτροπών ασφάλειας κάθε υποστατικού/εγκατάστασης και από ένα αντιπρόσωπο ασφάλειας από την επιτροπή ασφάλειας του κάθε υποστατικού ή της κάθε εγκατάστασης.

5.3 Θητεία

Η θητεία των μελών της επιτροπής ασφάλειας είναι τριετής και δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό θητειών που μπορεί κάποιος να υπηρετήσει (Καν. 15(2)(δ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

5.4 Υποχρεώσεις

Ο κάθε εργοδότης οφείλει να διασφαλίσει ότι σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση, η επιτροπή ασφάλειας μεταξύ άλλων:

5.4.1 Συνεδριάζει σε χρονικά διαστήματα που επιβάλει η φύση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στον χώρο της εργασίας, της εγκατάστασης, του υποστατικού ή της επιχείρησης.

5.4.2 Συνεδριάζει έκτακτα όταν αυτό ζητηθεί γραπτώς από την πλειοψηφία των αντιπροσώπων ασφάλειας ή τον πρόεδρο της επιτροπής ή τον εργοδότη, ή ύστερα από ατύχημα ή επικίνδυνο συμβάν ή άλλο σοβαρό περιστατικό και εξετάζει τα γεγονότα και τα αίτια σε σχέση με αυτό (Καν. 16(1)(στ)(ii) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

5.4.3 Υποβάλλει εισηγήσεις στον εργοδότη για μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη βελτίωση της ασφάλειας και υγείας, καθώς και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων, των επικίνδυνων συμβάντων και των επαγγελματικών ασθενειών (Καν. 16(1)(στ)(iii) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2020).

5.4.4 Επιλαμβάνεται παραπόνων, καθώς και άλλου θέματος που αφορά στην ασφάλεια, υγεία και ευημερία των εργοδοτούμενων στον χώρο εργασίας.

5.4.5 Εξετάζει εκθέσεις ή καταστάσεις που ετοιμάζονται από τον λειτουργό ασφάλειας, όπου υπάρχει, ή από άλλα μέλη της ΕΣΥΠΠ.

5.4.6 Προάγει και εξασφαλίζει τη συνεργασία όλων στον χώρο εργασίας για την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και των τρόπων και μεθόδων ασφαλούς διεξαγωγής της εργασίας, καθώς και τρόπων δημιουργίας και ανάπτυξης συνείδησης ασφάλειας.

5.4.7 Συμμετέχει στην ετοιμασία κανόνων ασφάλειας και επιλογή ασφαλών μεθόδων εργασίας.

5.4.8 Συμβάλλει ώστε οι εργοδοτούμενοι στον χώρο εργασίας τυγχάνουν της αναγκαίας πληροφόρησης, εκπαίδευσης και καθοδήγησης για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους (Καν. 17(3) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

5.4.9 Συνεργάζεται, όπου υπάρχουν, με τις Ιατρικές Υπηρεσίες ή τις Υπηρεσίες Πρώτων Βοηθειών του υποστατικού ή της εγκατάστασης.

5.4.10 Συνεργάζεται με τον Επιθεωρητή για θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

5.5 Αποτελεσματική Λειτουργία

Για να εξυπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο συστήνεται, η επιτροπή ασφάλειας πρέπει να μπορεί σε σύντομο χρονικό διάστημα να λειτουργεί αποτελεσματικά. Σε αντίθετη περίπτωση η τυπική σύστασή της θα είναι απλώς χάσιμο χρόνου. Η αποτελεσματική λειτουργία της επιτροπής ασφάλειας σε κάθε χώρο εργασίας, εγκατάσταση, υποστατικό ή επιχείρηση εξαρτάται τόσο από τα μέλη της όσο και από τον ίδιο τον εργοδότη.

Μερικά σημεία που θα βοηθήσουν τα μέλη της επιτροπής ασφάλειας στο να καταστήσουν και διατηρήσουν αποτελεσματική τη λειτουργία της επιτροπής τους, αναλύονται πιο κάτω:

5.5.1 Σύγκληση των συνεδριάσεων

Με βάση τις διατάξεις των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021, ο εργοδότης οφείλει να διασφαλίσει ότι η επιτροπή ασφάλειας συνεδριάζει σε χρονικά διαστήματα που επιβάλλει η φύση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στον χώρο εργασίας με ελάχιστη συχνότητα μια φορά κάθε εξάμηνο.

Η επιτροπή ασφάλειας συγκαλείται έκτακτα σε χρονικό διάστημα όταν επιβάλλεται ή παραστεί ανάγκη, λόγω κάποιου σοβαρού και επείγοντος θέματος που χρειάζεται να συζητηθεί.

5.5.2 Υποβολή Θεμάτων - Εισηγήσεων

Κάθε μέλος της επιτροπής μπορεί να υποβάλλει για συζήτηση στην επιτροπή κάθε

πρόβλημα ασφάλειας και υγείας που έχει εντοπισθεί στον χώρο εργασίας.

Ο πρόεδρος της επιτροπής, όπως αναφέρεται στο σημείο 4.1(α) ετοιμάζει την ημερήσια διάταξη στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα θέματα που έχουν υποβληθεί, για να γνωρίζουν όλοι τα θέματα που αναμένεται να συζητηθούν. Αυτό βοηθά στην καλύτερη προετοιμασία των μελών και την πιο ενεργό συμμετοχή τους στις συνεδρίες. Κάθε μέλος της επιτροπής που υποβάλλει ένα θέμα για συζήτηση είναι καλά να υποβάλλει και συγκεκριμένη εισήγηση για την επίλυσή του. Η εισήγηση αυτή μπορεί να μην είναι κατ' ανάγκη και η τελική λύση στο πρόβλημα που εντοπίστηκε, ιδιαίτερα αν πρόκειται για επίλυση δύσκολων και τεχνικά εξειδικευμένων προβλημάτων που απαιτούν ειδικές γνώσεις και εμπειρίες. Μπορεί απλώς να είναι εισηγήσεις ως προς τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί.

Φυσικά είναι δυνατό να υπάρχουν από άλλα μέλη της επιτροπής, διαφορετικές ή και συμπληρωματικές εισηγήσεις για το ίδιο πρόβλημα.

5.5.3 Συζήτηση Θεμάτων - Εισηγήσεων

Οι διάφορες εισηγήσεις και απόψεις που μπορεί να έχουν τα μέλη της επιτροπής ασφάλειας πρέπει να συζητούνται ελεύθερα, σε ήρεμο τόνο και με σεβασμό προς αυτούς που τις παραθέτουν για να μπορεί μέσα από την ανταλλαγή των απόψεων να διαμορφώνονται οι πιο σωστές εισηγήσεις για επίλυση των προβλημάτων. Είναι σημαντικό όπως τα θέματα που θα συζητούνται να ιεραρχούνται ώστε αυτά που είναι πιο σημαντικά να τίθενται σε προτεραιότητα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 15(1) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021, ο εργοδότης οφείλει να διαβουλευέται με τους εργοδοτούμενους του και τους αντιπρόσωπους ασφάλειας στα θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία. Δηλαδή να τους δίνει το δικαίωμα να υποβάλλουν εισηγήσεις, να λαμβάνει υπόψη τις εισηγήσεις τους και να λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για επίλυση των προβλημάτων ασφάλειας και υγείας και βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

5.5.4 Διατήρηση ενδιαφέροντος για τη λειτουργία της Επιτροπής

Για να εμπεδωθεί και καθιερωθεί ο θεσμός της επιτροπής ασφάλειας χρειάζεται η διατήρηση συνεχούς ενδιαφέροντος στην αποτελεσματική λειτουργία της. Διαφορετικά, αν το ενδιαφέρον με τον καιρό ατονήσει, τότε στην πράξη η συνεισφορά της επιτροπής στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας θα εκμηδενιστεί και η συμμετοχή των εργοδοτούμενων στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία που τους αφορούν άμεσα θα καταστεί τυπική.

Στη διατήρηση του ενδιαφέροντος αυτού πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα τα πιο κάτω σημεία, τα οποία θα συμβάλουν θετικά στην επίτευξη του στόχου αυτού.

- Οι τακτικές συνεδρίες της επιτροπής να τηρούνται χωρίς αναβολές, εκτός αν πραγματικά

υπάρχουν σοβαροί λόγοι που επιβάλλουν την αναβολή.

- Να μην υπάρχουν αδικαιολόγητες απουσίες των μελών από τις συνεδρίες αλλά τακτική και ανελλιπή κατά το δυνατό συμμετοχή όλων των μελών.
- Σε κάθε συνεδρία της επιτροπής να τηρούνται πρακτικά ή σημείωμα στο οποίο να καταγράφονται οι εισηγήσεις και οι ενέργειες που προωθούνται. Τα πρακτικά/ τα σημειώματα πρέπει να συμφωνούνται από όλα τα μέλη και να τηρούνται σε ειδικό φάκελο για ευκολία αναφοράς. Στο σημείο 5.5.5 γίνονται μερικές πρακτικές εισηγήσεις και προτείνεται συγκεκριμένος τρόπος τήρησης των πρακτικών ή και άλλων εγγράφων.
- Ο εργοδότης θα μπορούσε να συνεισφέρει θετικά στη διατήρηση του ενδιαφέροντος για την αποτελεσματική λειτουργία της επιτροπής ασφάλειας με τη γρήγορη υλοποίηση των εισηγήσεων της επιτροπής, τις οποίες συμφώνησε να προωθήσει. Όταν οι εισηγήσεις υλοποιούνται και μάλιστα σε σύντομο χρονικό διάστημα, ο ρόλος της επιτροπής αποκτά έμπρακτη σημασία που εκτιμάται από όλους και συνάμα ενθαρρύνει τα μέλη της στο να συνεχίσουν την προσπάθεια για υποβολή θετικών εισηγήσεων.
- Οι κοινοί έλεγχοι από όλα τα μέλη της επιτροπής συμβάλλουν στη διατήρηση του ενδιαφέροντος και παράλληλα καθιερώνουν το ρόλο της επιτροπής στη συνείδηση των εργοδοτούμενων.
- Η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου που γίνεται από την επιτροπή σε όλους τους εργοδοτούμενους σε τακτά χρονικά διαστήματα, για παράδειγμα σε ετήσιες συγκεντρώσεις ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή αποστολής / ανάρτησης ανακοινώσεων σε πίνακα, βοηθά στη διατήρηση του ενδιαφέροντος όλων.

5.5.5 Τήρηση Πρακτικών / Άλλων Εγγράφων

Η εκτέλεση των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων των αντιπροσώπων ασφάλειας θα είναι πολύ πιο αποτελεσματική με τη συστηματική τήρηση πρακτικών ή και άλλων εγγράφων για τα διάφορα θέματα που χειρίζονται. Διαφορετικά, δεν θα μπορούν να θυμούνται ακριβώς τι εντοπίστηκε, τι συζητήθηκε και ποιες ήταν οι εισηγήσεις για τη λήψη μέτρων.

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας, θα μπορούσαν να τηρούν ένα προσωπικό σημειωματάριο, στο οποίο να καταχωρούν όλες τις σχετικές πληροφορίες.

Θα μπορούσε, επίσης, να τηρείται από τον εργοδότη ειδικός φάκελος για την καταγραφή των πρακτικών ή των σημειωμάτων των συνεδριάσεων της επιτροπής.

Για σκοπούς απλοποίησης, ομοιομορφίας και υποβοήθησης των αντιπροσώπων ασφάλειας, καθώς και των άλλων μελών των επιτροπών ασφάλειας γίνεται εισήγηση για υιοθέτηση δυο ειδικών εντύπων, τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούνται από τα μέλη της επιτροπής για την τήρηση των πρακτικών ή και άλλων εγγράφων.

Το έντυπο, με κωδικό ΤΕΕ/ΕΑ2 του **Πίνακα I** μπορεί να χρησιμοποιείται από τους αντιπροσώπους ασφάλειας για καταγραφή και παρακολούθηση των προβλημάτων και εισηγήσεων που εντοπίζονται στον χώρο εργασίας.

Το έντυπο, με κωδικό ΤΕΕ/ΕΑ3 του **Πίνακα II** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την τήρηση των πρακτικών / των σημειωμάτων της επιτροπής ασφάλειας.

Τα συμπληρωμένα έντυπα πρέπει να φυλάσσονται σε κάποιο φάκελο, για ευκολία αναφοράς.

Στους **Πίνακες III και IV** αναφέρονται συμπληρωμένα παραδείγματα των πιο πάνω εντύπων.

Ο Πίνακας V περιλαμβάνει Ερωτηματολόγιο Ελέγχου, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους αντιπροσώπους ασφάλειας και τους εργοδότες για να τους βοηθήσει να εντοπίσουν βασικές παραλείψεις που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των επιτροπών ασφάλειας.

6. Γενικές υποχρεώσεις του Εργοδότη που αφορούν στη διαβούλευση και συμμετοχή των Εργοδοτούμενων

Ο εργοδότης:

6.1 Προβαίνει στις απαραίτητες διευθετήσεις για τη σύσταση και την αποτελεσματική λειτουργία της επιτροπής ασφάλειας (άρθρο 8(1) του Νόμου). Σημειώνεται ότι, το κόστος λειτουργίας της επιτροπής επιβαρύνει τον εργοδότη και όχι τα μέλη της επιτροπής.

6.2 Διασφαλίζει την καταχώρηση των στοιχείων των μελών της επιτροπής ασφάλειας στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας. Τα στοιχεία των μελών της κάθε επιτροπής ασφάλειας μπορεί να καταγράφονται σε ξεχωριστό έντυπο με κωδικό ΤΕΕ/ΕΑ1, το οποίο περιλαμβάνεται στον Πίνακα VI (Καν. 16(1)(δ) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

6.3 Παρέχει στα μέλη της επιτροπής ασφάλειας εύλογο χρόνο, κατά τη διάρκεια των συνηθισμένων ωρών εργοδότησης και μέσα, για να εκτελούν τις αρμοδιότητες και υποχρεώσεις τους αποτελεσματικά. Η παροχή τέτοιου χρόνου θα πρέπει να γίνεται χωρίς μισθολογική απώλεια των εργοδοτούμενων (Καν. 16(5) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

6.4 Διασφαλίζει ότι οι οριζόμενοι εργοδοτούμενοι της ΕΣΥΥΠ, οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και τα άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας τυγχάνουν κατάλληλης και επαρκούς εκπαίδευσης και καθοδήγησης, αναφορικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας όλων των εργοδοτούμενων (Καν. 17(3) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

6.5 Συμβουλευέται τους αντιπρόσωπους ασφάλειας και τα άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας για τα μέτρα που προωθεί για την περιφρούρηση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία των εργοδοτούμενων του.

6.6 Λαμβάνει όλα τα ευλόγως εφικτά μέτρα για την υλοποίηση των εισηγήσεων των μελών της επιτροπής ασφάλειας, για τα οποία επήλθε συμφωνία μεταξύ αυτού ως εργοδότη και της επιτροπής (Καν. 16(2) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

6.7 Θέτει στη διάθεση των μελών της επιτροπής ή του αντιπροσώπου ασφάλειας τις αναγκαίες πληροφορίες και οδηγίες για την ασφαλή και χωρίς κινδύνους διεξαγωγή των δραστηριοτήτων τους (Καν. 16(1)(ε) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021). Σημειώνεται ότι, ο εργοδότης δεν υποχρεούται να δώσει πληροφορίες που αφορούν εμπορικά ή βιομηχανικά μυστικά. Επίσης, ο εργοδότης δεν υποχρεούται να δώσει πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένο πρόσωπο, χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου αυτού.

6.8 Διασφαλίζει ότι ο πρόεδρος της επιτροπής ασφάλειας συγκαλεί τις συνεδρίες της επιτροπής, καταρτίζει και διανέμει την ημερήσια διάταξη στην οποία υποχρεούται να περιλαμβάνει και τα θέματα που εισηγούνται τα μέλη της επιτροπής. Μερικώς, επίσης, και για την τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων.

6.9 Δίνει την ευκαιρία στους εργοδοτούμενους του ή/και στους αντιπροσώπους ασφαλείας να διατυπώσουν τις εισηγήσεις και τις παρατηρήσεις τους κατά τις επισκέψεις και τους ελέγχους που διεξάγει ο αρμόδιος Επιθεωρητής (Καν. 15(3) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

6.10 Ενημερώνει τους εργοδοτούμενους του ή / και τους αντιπρόσωπους ασφάλειας για τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στις επιστολές παραβάσεων που λαμβάνει από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας και για τα μέτρα που έχει λάβει για άρση αυτών των παραβάσεων.

7. Διαδικασία Εντοπισμού και Επίλυσης Προβλημάτων

Για να μπορούν οι αντιπρόσωποι ασφάλειας να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές τους, όπως αυτές αναφέρονται στο σημείο 4.2.3, θα πρέπει να κατανοούν τις βασικές μεθόδους και διαδικασίες εντοπισμού, διαβούλευσης και επίλυσης των διαφόρων προβλημάτων ασφάλειας και υγείας που παρουσιάζονται στους χώρους εργασίας.

Πιο κάτω παρατίθενται βασικές καθοδηγητικές γραμμές που μπορούν να ακολουθούν οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και γενικά τα μέλη της επιτροπής ασφάλειας για να κατανοήσουν τις μεθόδους και διαδικασίες που μπορούν να τους βοηθήσουν στην αποτελεσματική εξάσκηση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους.

7.1 Μέθοδοι Εντοπισμού Προβλημάτων

Ένας από τους κυριότερους στόχους των αντιπροσώπων ασφάλειας πρέπει να είναι ο εντοπισμός των διαφόρων κινδύνων στους χώρους εργασίας που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ατυχήματα, επικίνδυνα συμβάντα ή βλάβη στην υγεία των εργοδοτούμενων. Ο στόχος αυτός είναι σημαντικός γιατί μόνο για τους κινδύνους που εντοπίζονται μπορούν να γίνουν συγκεκριμένες εισηγήσεις για λήψη μέτρων που θα τα επιλύσουν. Ο εντοπισμός των κινδύνων αυτών δεν είναι πάντα εύκολος, γιατί στο περιβάλλον εργασίας οι κίνδυνοι δεν είναι πάντα ορατοί.

Για αποτελεσματικότητα στον εντοπισμό των κινδύνων, οι αντιπρόσωποι ασφάλειας συστήνεται όπως ακολουθούν τις πιο κάτω μεθόδους και διαδικασίες:

- α) Διεξαγωγή ελέγχων στους χώρους εργασίας.
- β) Διερεύνηση ατυχημάτων, επικίνδυνων συμβάντων ή επαγγελματικών ασθενειών.
- γ) Εξέταση παραπόνων από εργοδοτούμενους.

Πιο κάτω αναλύονται οι μέθοδοι και διαδικασίες αυτές:

7.1.1 Έλεγχοι Χώρων Εργασίας

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας οφείλουν να διεξάγουν τουλάχιστον ένα έλεγχο κάθε τρεις μήνες για εντοπισμό των κινδύνων που μπορεί να υπάρχουν στον χώρο εργασίας γιατί έστω και αν εργάζονται καθημερινά στον συγκεκριμένο χώρο είναι δύσκολο να επισημαίνουν όλα τα προβλήματα.

Οποσδήποτε η καθημερινή παρατήρηση των συσκευών και εξοπλισμών (όπως μηχανήματα, έπιπλα, εργαλεία), των υποστατικών, των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και των διαφόρων διεργασιών και μεθόδων εργασίας είναι σημαντική στον εντοπισμό κινδύνων. Όμως, ο συστηματικός και μεθοδικός έλεγχος των χώρων εργασίας σε τακτά χρονικά διαστήματα βοηθά στο να εντοπισθούν όσο το δυνατό περισσότερα προβλήματα, που επηρεάζουν τους εργοδοτούμενους.

Εκτός από τις προσωπικές εμπειρίες του κάθε αντιπροσώπου ασφάλειας, είναι απαραίτητες και κάποιες εξειδικευμένες γνώσεις που πρέπει να αποκτηθούν και οι οποίες θα βοηθήσουν στην καλύτερη επισήμανση των κινδύνων. Περισσότερες πληροφορίες για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των αντιπροσώπων ασφάλειας αναφέρονται στο σημείο 8.

Επίσης, οι αντιπρόσωποι ασφάλειας μπορούν να αποκτήσουν χρήσιμες γνώσεις όταν συνοδεύουν τον Επιθεωρητή κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων που αυτός διεξάγει στον χώρο της εργασίας τους.

Σε υποστατικά ή εγκαταστάσεις όπου υπάρχουν περισσότεροι από ένας αντιπρόσωποι ασφάλειας, όπου είναι εφικτό, είναι χρήσιμο να γίνονται οι έλεγχοι από όλους τους

αντιπροσώπους ασφαλείας μαζί, για ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών.

Μπορούν, επίσης, να γίνονται πριν από κάθε συνεδρία της επιτροπής ασφάλειας, κοινοί έλεγχοι από όλα τα μέλη της επιτροπής.

Η συχνότητα των ελέγχων πρέπει να τηρείται σχολαστικά, για την καθιέρωση του συστηματικού ελέγχου ενός σημαντικού θεσμού στη συνείδηση όλων των μελών της επιτροπής.

7.1.2 Διερεύνηση Ατυχημάτων, Επικίνδυνων Συμβάντων ή άλλων Σοβαρών Περιστατικών

Κυριότερος σκοπός της διερεύνησης των ατυχημάτων, επικίνδυνων συμβάντων ή άλλων σοβαρών περιστατικών είναι ο εντοπισμός όλων των αιτιών που προκάλεσαν τα περιστατικά αυτά, ώστε να εξάγονται τα αναγκαία συμπεράσματα και να γίνονται οι κατάλληλες εισηγήσεις για λήψη αποτελεσματικών μέτρων για αποφυγή επανάληψης παρόμοιων περιστατικών.

Αυτό που σίγουρα πρέπει να αποφεύγεται είναι η απόδοση και ο καταμερισμός ευθυνών, νομικών ή άλλων που οδήγησαν στο περιστατικό. Η απόδοση και ο καταμερισμός ευθυνών είναι αρμοδιότητα άλλων.

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας, επίσης, να έχουν υπόψη τους ότι η σκηνή του ατυχήματος και του επικίνδυνου συμβάντος διατηρείται κατά το δυνατό όπως ήταν αμέσως μετά το ατύχημα/επικίνδυνο συμβάν, μέχρι την άφιξη του Επιθεωρητή, ο οποίος θα διεξάγει την επίσημη διερεύνηση. Αυτό είναι σημαντικό γιατί η αλλοίωση των δεδομένων μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα και κατ' επέκταση σε λανθασμένες εισηγήσεις.

Τίθεται φυσικά το ερώτημα ποια ατυχήματα/επικίνδυνα συμβάντα να διερευνώνται. Η απάντηση είναι ότι όλα τα ατυχήματα διερευνώνται από τους αντιπροσώπους ασφάλειας, καθώς και όλα τα σοβαρά περιστατικά που θα μπορούσαν να προκαλέσουν εργατικά ατυχήματα έστω και αν προκάλεσαν μόνο υλικές ζημιές. Τέτοια σοβαρά περιστατικά είναι για παράδειγμα εκρήξεις, πυρκαγιές, καταρρεύσεις, διαρροές επικινδύνων αερίων, ηλεκτροπληξίες, κ.ά.

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας πρέπει να συμβάλλουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό στην πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων, επικίνδυνων συμβάντων και επαγγελματικών ασθενειών. Σε πολλές περιπτώσεις τα αίτια που οδήγησαν σε ένα έστω απλό τραυματισμό ή ένα περιστατικό χωρίς ανθρώπινα θύματα θα μπορούσαν να προκαλέσουν σε μια άλλη περίπτωση ακόμα και τον θάνατο.

7.1.3 Εξέταση Παραπόνων από Εργοδοτούμενους

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας επιλαμβάνονται όλων των παραπόνων που υποβάλλονται από τους συναδέλφους τους και αφορούν στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και ενθαρρύνουν την υποβολή τους. Όπως είναι φυσικό η εξέταση τέτοιων παραπόνων, σχετικών με θέματα συνθηκών και περιβάλλοντος εργασίας φέρνει στην επιφάνεια

αρκετά προβλήματα που ίσως να μην μπορούσαν να εντοπιστούν κατά τη διάρκεια των ελέγχων.

Ακόμη, η εξέταση τέτοιων παραπόνων και η επίλυση προβλημάτων που τυχόν εντοπίζονται βοηθούν σημαντικά στη διατήρηση συνεχούς ενδιαφέροντος από όλους τους εργοδοτούμενους για τα θέματα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Αντίθετα ακριβώς θα είναι τα αποτελέσματα αν επιδεικνύεται αδιαφορία από τους αντιπροσώπους ασφάλειας στην εξέταση τέτοιων παραπόνων, έστω και αν καταρχήν τα παράπονα αυτά μπορεί να φαίνονται αδικαιολόγητα ή υπερβολικά.

Ο εργοδότης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και να αξιολογεί ανάλογα τα παράπονα και τις εισηγήσεις που υποβάλλονται από τους εργοδοτούμενούς του και αφορούν στα θέματα ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας. Σε καμία περίπτωση όμως δεν θα πρέπει να στοχοποιούνται οι εργοδοτούμενοι που υποβάλλουν τα παράπονα και τις εισηγήσεις τους για βελτίωση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στον χώρο όπου εργάζονται.

7.2 Επίλυση Προβλημάτων και Παρακολούθηση

Όπως αναφέρεται πιο πάνω ότι οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και η επιτροπή ασφάλειας γενικότερα, αφού εντοπίσουν / εντοπίσει και συζητήσουν / συζητήσει τα διάφορα προβλήματα υποβάλλουν / υποβάλλει εισηγήσεις στον εργοδότη για λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην επίλυσή τους. Η υλοποίηση των εισηγήσεων και η λήψη των αναγκαίων μέτρων είναι ευθύνη του εργοδότη.

Τα μέλη της επιτροπής ασφάλειας, πρέπει συνεχώς να παρακολουθούν την πρόοδο που γίνεται στη λήψη τέτοιων μέτρων.

Στην παρακολούθηση της προόδου, τα μέλη της Επιτροπής Ασφάλειας δεν πρέπει να διστάζουν να υποβάλλουν συγκεκριμένες συμπληρωματικές εισηγήσεις στον εργοδότη ή στον αντιπρόσωπό του. Στην περίπτωση δε που υπάρχει άμεσος κίνδυνος για τους εργοδοτούμενους, οι εισηγήσεις αυτές μπορεί να υποβάλλονται άμεσα στον εργοδότη, χωρίς κατ' ανάγκη να συζητηθούν πρώτα στην επιτροπή. Το θέμα θα μεταφερθεί τελικά και στην επιτροπή αν εξακολουθεί να υπάρχει μέχρι την επόμενη συνεδρία της.

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας να συμβουλεύουν και καθοδηγούν τους άλλους εργοδοτούμενους σχετικά με την τήρηση των μέτρων και των κανόνων ασφάλειας που συμφωνήθηκε με τον εργοδότη να εφαρμόζονται από τους εργοδοτούμενους. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν πρόκειται για τη χρήση μέσων ατομικής προστασίας (κράνη, μάσκες, γάντια, παπούτσια ασφάλειας, γυαλιά, κλπ.) από τους εργοδοτούμενους, καθώς επίσης και την πιστή εφαρμογή συγκεκριμένων τρόπων και μεθόδων εργασίας.

Για την παρακολούθηση της λήψης μέτρων για επίλυση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν να διεξάγονται επανέλεγχοι των συγκεκριμένων χώρων, καθώς και επαναφορά όσων από τα προβλήματα παραμένουν άλυτα στην επιτροπή ασφάλειας, για

συζήτηση και εξέταση των λόγων της καθυστέρησης στην επίλυσή τους.

Τίθεται φυσικά το ερώτημα, για πόσο καιρό θα επαναφέρονται και θα εκκρεμούν στην επιτροπή ασφάλειας τα προβλήματα, και τι κάνουν οι αντιπρόσωποι ασφάλειας σε τέτοιες περιπτώσεις.

Τα προβλήματα δεν πρέπει να διαιωνίζονται, αλλά μέσα σε λογικά εφικτό χρονικό διάστημα να δίνονται ικανοποιητικές λύσεις σ' αυτά. Στις περιπτώσεις που για διάφορους λόγους αυτά παραμένουν άλυτα για αδικαιολόγητα μεγάλο διάστημα, και παρά το ότι συζητήθηκαν στην επιτροπή κατ' επανάληψη, τότε οι αντιπρόσωποι ασφάλειας να πληροφορούν τον Επιθεωρητή για να επιληφθεί της κατάστασης.

Η πληροφόρηση του Επιθεωρητή για προβλήματα που συζητήθηκαν στην επιτροπή και δεν επιλύθηκαν μπορεί να είναι χρήσιμη στο να βοηθήσει τα μέλη της να βρουν διέξοδο και τρόπο επίτευξης του κοινού στόχου, που είναι η βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας.

8. Εκπαίδευση / Επιμόρφωση των Μελών της Επιτροπής Ασφάλειας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 17(3) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021, κάθε εργοδότης πρέπει να διασφαλίζει ότι οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και τα άλλα μέλη της επιτροπής ασφάλειας τυγχάνουν κατάλληλης και επαρκούς εκπαίδευσης και καθοδήγησης, αναφορικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας όλων των εργοδοτούμενων στον χώρο εργασίας, στην εγκατάσταση, στο υποστατικό ή/και στην επιχείρησή του.

Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας για να βοηθήσουν τον εργοδότη να εκπληρώσει την πιο πάνω νομική του υποχρέωση πρέπει να ενδιαφέρονται και να φροντίζουν τόσο για τη δική τους επιμόρφωση, όσο και για την επιμόρφωση των άλλων εργοδοτούμενων σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Η επιμόρφωση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει προγράμματα στα θέματα ασφάλειας και υγείας, όπως προγράμματα για τις αρχές της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, την εργονομία (διακίνηση φορτίων, θέσεις εργασίας), τους φυσικούς παράγοντες (θόρυβο, κραδασμούς, οπτική ακτινοβολία, ηλεκτρομαγνητικά πεδία, θερμικό φορτίο), τους χημικούς, βιολογικούς και καρκινογόνους παράγοντες, τους μηχανικούς κινδύνους, τους ηλεκτρικούς κινδύνους, τα σχέδια δράσης και έκτακτης ανάγκης, την ασφάλεια και υγεία στα κατασκευαστικά έργα, τις εργασίες σε ύψος, τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους κ.ά.

Σημειώνεται ότι, η επιμόρφωση των μελών της επιτροπής σε θέματα ασφάλειας και υγείας επιβαρύνει οικονομικά τον εργοδότη και όχι τους εργοδοτούμενους. Επίσης, η εκπαίδευση, πληροφόρηση και καθοδήγηση στον τομέα της ασφάλειας και υγείας πρέπει να παρέχεται κατά την ώρα εργασίας εντός ή εκτός της εγκατάστασης, του υποστατικού ή της επιχείρησης εκτός αν οι εργοδοτούμενοι συμφωνήσουν με τον εργοδότη τους για την εφαρμογή άλλης διευθέτησης (Καν. 17(5) των περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2021).

9. Επίλογος

Η νομοθεσία για θέματα ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας περιλαμβάνει τις ελάχιστες απαιτήσεις διαβούλευσης του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους του και τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων στη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στην εργασία.

Πρέπει όμως να τονισθεί ότι η ύπαρξη της νομοθεσίας από μόνη της δεν είναι αρκετή για την επιτυχή και αποτελεσματική διαβούλευση του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους του και την ορθή λειτουργία των επιτροπών ασφάλειας. Απαιτείται, επίσης, η ανάληψη πρωτοβουλίας και η στενή και ειλικρινής συνεργασία μεταξύ του εργοδότη και των αντιπροσώπων των εργοδοτούμενων του.

Επίσης, ο εργοδότης πρέπει να παρέχει στα μέλη της επιτροπής ασφάλειας και στους αντιπροσώπους ασφάλειας, στην περίπτωση που δεν υπάρχει επιτροπή, συστηματική πληροφόρηση και εκπαίδευση για να είναι σε θέση να διαδραματίζουν σωστά τον ρόλο τους.

Ο Επιθεωρητής μπορεί να προσφέρει καθοδήγηση και βοήθεια στην επιτροπή ασφάλειας αλλά δεν πρέπει να αναμένεται ότι θα την υποκαταστήσει.

Οι ίδιοι οι αντιπρόσωποι ασφάλειας και τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής πρέπει να επιδείξουν άμεσο ενδιαφέρον, χρησιμοποιώντας τον θεσμό της διαβούλευσης και συμμετοχής όχι σαν ένα βήμα αντιπαράθεσης και άκαρπων συζητήσεων, αλλά σαν ένα πλαίσιο εποικοδομητικής και καρποφόρας επικοινωνίας με τον εργοδότη με σκοπό την εξάλειψη των κινδύνων και τη βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας στον χώρο εργασίας, στο υποστατικό, στην εγκατάσταση ή στην επιχείρηση.

Έντυπο ΤΕΕ/ΕΑ2

Όνομα Επιχείρησης / Οργανισμού:
 Διεύθυνση Υποστατικού:
 Όνομα Αντιπρόσωπου/πων Ασφάλειας:
 Θέση στην Εταιρεία / Οργανισμό:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΙΣΗΓΗΣΗ / ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Έντυπο ΤΕΕ/ΕΑ3

Όνομα Επιχείρησης / Οργανισμού:
 Διεύθυνση Υποστατικού:
 Ονόματα Μελών Επιτροπής:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΙΣΗΓΗΣΗ / ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

Παράδειγμα Έντυπο ΤΕΕ/ΕΑ2

ΕΝΤΥΠΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Όνομα Επιχείρησης / Οργανισμού:

Διεύθυνση Υποστατικού:

Όνομα Αντιπρόσωπου/πων Ασφάλειας:

Θέση στην Εταιρεία / Οργανισμό:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΙΣΗΓΗΣΗ / ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
20.05.2020	Αναθυμιάσεις στο χώρο λειτουργίας των συγκολλήσεων ύστερα από την υποβολή παραπόνων από τους συγκολλητές.	Τέθηκε το θέμα στην επιτροπή ασφαλείας για συζήτηση.	1. Συζητήθηκε το θέμα στην επιτροπή ασφαλείας στη συνεδρία της ημερ. 2.6.2020.
30.05.2020		Έγινε συγκεκριμένη εισήγηση για εγκατάσταση συστήματος τοπικού εξαερισμού.	2. Συμφωνήθηκε να υποβληθεί εισήγηση στον εργοδότη για εγκατάσταση συστήματος τοπικού εξαερισμού.
2.06.2020		Όλα τα μέλη της επιτροπής επιθεώρησαν τον χώρο των συγκολλήσεων.	3. Επισκέφθηκε το εργοστάσιό μας ο Επιθεωρητής Εργασίας Κ. Χ. και του αναφέρθηκε το πρόβλημα.
15.06.2020			4. Στη συνεδρία της επιτροπής ασφαλείας, ο εργοδότης μας, μας πληροφόρησε ότι ανατέθηκε σε ειδικό η μελέτη για την κατασκευή του συστήματος εξαερισμού.
3.09.2020			

ΠΙΝΑΚΑΣ IV

Παράδειγμα Έντυπο ΤΕΕ/ΕΑ3 (1)

ΕΝΤΥΠΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Όνομα Επιχείρησης / Οργανισμού:

Διεύθυνση Υποστατικού:

Ονόματα Μελών Επιτροπής:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΙΣΗΓΗΣΗ / ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
20.5.2020 3.9.2020 30.11.2020	Αναθυμιάσεις στον χώρο λειτουργίας των συγκολλήσεων ύστερα από την υποβολή παραπόνων από τους συγκολλητές.	Τα μέλη της επιτροπής επιθεώρησαν τον χώρο των συγκολλήσεων στις 15.6.2020. Εγκατάσταση συστήματος τοπικού εξαερισμού. Ο εργοδότης πληροφόρησε τα μέλη της επιτροπής ότι ανέθεσε σε ειδικό τη μελέτη για την κατασκευή του συστήματος. Αναφέρθηκε στη συνεδρία ότι άρχισαν οι εργασίες της κατασκευής του συστήματος.	Στις 15.9.2020 όλα τα μέλη της επιτροπής επισκέφθηκαν τον χώρο των συγκολλήσεων μαζί με τον ειδικό που ανέλαβε τη μελέτη για την κατασκευή του συστήματος. Ανταλλάγηκαν απόψεις σχετικά με το πρόβλημα. Στις 10.1.2021 όλα τα μέλη της επιτροπής επισκέφθηκαν τον χώρο των συγκολλήσεων όπου τους έγινε επίδειξη της λειτουργίας του συστήματος που εγκαταστάθηκε.

Παράδειγμα Έντυπο ΤΕΕ/ΕΑ3 (2)

ΕΝΤΥΠΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Όνομα Επιχείρησης / Οργανισμού:

Διεύθυνση Υποστατικού:

Ονόματα Μελών Επιτροπής:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΙΣΗΓΗΣΗ / ΠΡΟΒΛΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
24.5.2020	<u>Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίου</u> Μυοσκελετικά προβλήματα παρουσιάζονται στο προσωπικό που απασχολείται με τις εργασίες συσκευασίας προϊόντων	Τα μέλη της Επιτροπής επιθεώρησαν τις εργασίες συσκευασίας προϊόντων στις 30.5.2020. Εφαρμόστηκε η μέθοδος Key Item Method (KIM) για αξιολόγηση του βαθμού μυοσκελετικής καταπόνησης των εργαζομένων.	
18.6.2020		Με βάση τα ευρήματα της μεθόδου KIM, ενημερώθηκε ο Διευθυντής, ο οποίος αποφάσισε την εγκατάσταση εξοπλισμού αυτόματης ανύψωσης των προς συσκευασία προϊόντων για μείωση της καταπόνησης των εργαζομένων	Στις 30.6.2020 όλα τα μέλη της Επιτροπής επισκέφθηκαν τον χώρο συσκευασίας για δοκιμαστική χρήση του εξοπλισμού και τη σχετική προσαρμογή του στον χώρο εργασίας. Ανταλλάχθηκαν απόψεις με το προσωπικό σχετικά με τη χρήση του εξοπλισμού.
3.12.2020		Αναφέρθηκε στη συνεδρία της Επιτροπής ότι ο εξοπλισμός για μείωση της καταπόνησης των εργαζομένων λειτουργεί χωρίς προβλήματα. Στις 20.1.2021 έγινε εκπαίδευση του προσωπικού σχετικά με την ορθή χρήση του εξοπλισμού αυτόματης ανύψωσης προϊόντων, καθώς και για τις ορθές διαδικασίες μετατόπισης των προϊόντων και λοιπών αντικειμένων.	Στις 30.1.2021 όλα τα μέλη της Επιτροπής επισκέφθηκαν τον χώρο προς συσκευασία προϊόντων όπου τους έγινε επίδειξη της λειτουργίας του εξοπλισμού που εγκαταστάθηκε.

ΠΙΝΑΚΑΣ V

Ερωτηματολόγιο ελέγχου - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σχόλια
Υπάρχουν αντιπρόσωποι ασφάλειας που εξελέγησαν / ορίστηκαν από τους εργοδοτούμενους;			
Προβλέπεται από τη Νομοθεσία η σύσταση Επιτροπής			
Ασφαλείας στον τόπο της εργασίας;			
Γίνονται τακτικά συνεδρίες της Επιτροπής και αν ναι με ποια συχνότητα;			
Παρέχονται στους αντιπροσώπους ασφάλειας διευκολύνσεις για εκτέλεση των καθηκόντων τους;			
Τηρούνται πρακτικά / σημειώματα κατά τις συνεδρίες της Επιτροπής και κοινοποιούνται σ' όλους τους εργοδοτούμενους;			
Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας διεξάγουν ελέγχους στους χώρους εργασίας για εντοπισμό προβλημάτων ασφάλειας και υγείας;			
Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας καταγράφουν παράπονα για θέματα ασφάλειας και υγείας και τα συζητούν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Ασφάλειας;			
Είναι σημαντικός ο ρόλος της Επιτροπής Ασφάλειας για τη βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας;			
Ο εργοδότης υλοποιεί τα μέτρα ασφάλειας και υγείας που συμφώνησε με την Επιτροπή Ασφάλειας;			

Άμεσες βελτιώσεις:

Μακροπρόθεσμες βελτιώσεις:

ΠΙΝΑΚΑΣ VI

Έντυπο ΤΕΕ/ΕΑ1

ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΟΥ:

Όνομα Επιχείρησης / Οργανισμού

Διεύθυνση Υποστατικού:

Συνολικός Αριθμός Εργοδοτούμενων στο Υποστατικό:

Τηλέφωνο:

2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:

Τίτλος / Όνομα	Θέση στον Οργανισμό / στην Επιχείρηση
Πρόεδρος:	
Αντιπρόσωποι Ασφάλειας:	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Λειτουργός / Αναπληρωτής Λειτουργός Ασφάλειας (όπου εφαρμόζεται):	
Υπεύθυνος / Αναπληρωτής Υπεύθυνος Ασφάλειας:	
Αντιπρόσωπος Ιατρικής Υπηρεσίας (όπου υπάρχει):	

Ημερομηνία Σύστασης Επιτροπής Ασφάλειας:

.....

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

*Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρώτες Βοήθειες) Κανονισμοί
Κ.Δ.Π. 198/2009*

Βασικές Έννοιες

«αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοηθειών» σημαίνει πρόσωπο το οποίο σε περίπτωση τραυματισμού ή ασθένειας εργοδοτούμενου προσώπου, εμπλέκεται άμεσα, δίνει οδηγίες για αντιμετώπιση της περίπτωσης και ελέγχει τον εξοπλισμό καθώς και τις διευκολύνσεις πρώτων βοηθειών.

«εγκεκριμένο πρόσωπο» σημαίνει πρόσωπο το οποίο εγκρίνεται, με ή χωρίς όρους από τον Αρχιεπιθεωρητή ή τον Επιθεωρητή ή/και από τον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας.

«εξοπλισμός πρώτων βοηθειών» σημαίνει εξοπλισμό ο οποίος περιλαμβάνει κιβώτια πρώτων βοηθειών, με τα ελάχιστα απαιτούμενα υλικά (καταγράφονται στο Παράρτημα Ι πιο κάτω), αλλά και οποιοδήποτε άλλο εξοπλισμό και επιπρόσθετα υλικά που κρίνονται αναγκαία, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που υφίστανται ή που δύναται να δημιουργηθούν στους χώρους εργασίας, το μέγεθος του υποστατικού ή της επιχείρησης ή της εγκατάστασης, τον αριθμό και τη διασπορά των προσώπων στην εργασία, την απόσταση από τα τμήματα επειγόντων περιστατικών, τη διεξαγωγή εργασιών σε βάρδιες και την εκτέλεση εργασιών σε απομονωμένες περιοχές ή μακριά από τα υποστατικά ή τις εγκαταστάσεις.

«πρώτες βοήθειες» σημαίνει:

- (α) Φροντίδα που στόχο έχει να διατηρήσει τη ζωή, να ελαχιστοποιήσει τις συνέπειες από τραυματισμό ή ασθένεια και να επισπεύσει την ανάρρωση, σε πρόσωπο που βρίσκεται στον χώρο εργασίας, μέχρι να του παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.
- (β) Φροντίδα μικροτραυματισμών που δεν τυγχάνουν ή δεν χρήζουν ιατρικής βοήθειας.

«πρώτος βοηθός» σημαίνει πρόσωπο το οποίο:

- (α) Έχει εκπαιδευτεί στην παροχή πρώτων βοηθειών και κατέχει ισχύον πιστοποιητικό για το σκοπό αυτό από εγκεκριμένο πρόσωπο.
- (β) Κατέχει τέτοια επιπρόσθετη εκπαίδευση, κατάλληλη για τις περιστάσεις του χώρου εργασίας και των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο χώρο αυτό.

Διευκολύνσεις και Εξοπλισμός Πρώτων Βοηθειών

Κάθε εργοδότης πρέπει να παρέχει ή να διασφαλίζει ότι παρέχονται, ανάλογα με τις περιστάσεις, διευκολύνσεις καθώς και ο επαρκής και κατάλληλος εξοπλισμός πρώτων βοηθειών (βλέπε Παράρτημα I), ώστε να παρέχονται οι πρώτες βοήθειες στους εργοδοτούμενους του, καθώς και σε άλλα πρόσωπα, που είναι παρόντα στους χώρους όπου διεξάγει τις δραστηριότητες του, και στα οποία μπορεί να παραστεί ανάγκη όπως τους παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες.

Επίσης, εργοδότης πρέπει να παρέχει ή να διασφαλίζει ότι παρέχεται επαρκής και κατάλληλος εξοπλισμός ταξιδιωτικού κιβωτίου πρώτων βοηθειών, σύμφωνα με το Παράρτημα I, σε εργοδοτούμενους του οι οποίοι λόγω της φύσεως της εργασίας τους ταξιδεύουν ή και εργοδοτούνται μακριά από την εγκατάσταση ή το υποστατικό του, όταν τούτο κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με την γραπτή εκτίμηση των κινδύνων.

Πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο εξοπλισμός πρώτων βοηθειών:

- (i) Διατίθεται σε όλους τους χώρους όπου αυτό απαιτείται λόγω των συνθηκών εργασίας.
- (ii) Τοποθετείται στο πλησιέστερο δυνατό σημείο όπου ασκείται η εργασιακή δραστηριότητα.
- (iii) Είναι εύκολα προσβάσιμος.
- (iv) Φέρει τη σήμανση που προβλέπεται στους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς.

Αποτελεί ευθύνη του εργοδότη να διασφαλίζει ότι ο εξοπλισμός πρώτων βοηθειών συντηρείται κατάλληλα, διατηρείται πάντοτε σε χρησιμοποιήσιμη κατάσταση και αντικαθίσταται όταν τούτο κρίνεται αναγκαίο. Περαιτέρω, πρέπει να παρέχει ή να διασφαλίζει ότι παρέχεται, επαρκής αριθμός πρώτων βοηθών, σύμφωνα με το Παράρτημα II, για την παροχή πρώτων βοηθειών στους εργοδοτούμενους που τραυματίζονται ή ασθενούν στην εργασία, καθώς και σε άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα στους χώρους όπου διεξάγει τις δραστηριότητες του και στα οποία μπορεί να προκύψει η ανάγκη να παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες.

Νοείται ότι, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να διαθέτει τους αναγκαίους πρόσθετους πρώτους βοηθούς, εάν προκύπτει τέτοια ανάγκη, σύμφωνα με την γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και αφού ληφθούν υπόψη, το μέγεθος του υποστατικού ή της επιχείρησης ή της εγκατάστασης του, οι ξεχωριστές κτιριακές εγκαταστάσεις, ο αριθμός και η διασπορά των εργοδοτουμένων του, η απόσταση από τα τμήματα επειγόντων περιστατικών, η διεξαγωγή εργασιών σε βάρδιες και η εκτέλεση εργασιών σε απομονωμένες περιοχές ή μακριά από τα υποστατικά ή τις εγκαταστάσεις του.

Ο εργοδότης πρέπει να παρέχει ή να διασφαλίζει ότι παρέχεται, επαρκής αριθμός αρμόδιων προσώπων πρώτων βοηθών, σύμφωνα με το Παράρτημα II, που κατέχουν τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες, για την παροχή πρώτων βοηθειών, σε περίπτωση

τραυματισμού ή ασθένειας εργοδοτούμενου ή/και άλλων προσώπων που είναι παρόντα στον χώρο εργασίας στα οποία μπορεί να προκύψει η ανάγκη να παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες.

Νοείται ότι, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να διαθέτει τα αναγκαία πρόσθετα αρμόδια πρόσωπα πρώτων βοηθειών, εάν προκύπτει τέτοια ανάγκη, σύμφωνα με την γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και αφού ληφθούν υπόψη, το μέγεθος του υποστατικού ή της επιχείρησης ή της εγκατάστασής του, οι ξεχωριστές κτιριακές εγκαταστάσεις, ο αριθμός και η διασπορά των εργοδοτούμενων του, η απόσταση από τα τμήματα επειγόντων περιστατικών, η διεξαγωγή εργασιών σε βάρδιες και η εκτέλεση εργασιών σε απομονωμένες περιοχές ή μακριά από τα υποστατικά ή τις εγκαταστάσεις του.

Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι πρώτοι βοηθοί και τα αρμόδια πρόσωπα πρώτων βοηθειών να συμβουλευθούν τους εργοδοτούμενους που τραυματίζονται ή ασθενούν στην εργασία, όπως αποταθούν στον ιατρό τους.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης δεν μπορεί να εξασφαλίσει από τους εργοδοτούμενους του την ύπαρξη επαρκούς αριθμού πρώτων βοηθών ή και αρμόδιων προσώπων πρώτων βοηθειών, οφείλει ο ίδιος να κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες, ώστε να παρέχει, όταν προκύπτει ανάγκη, τις πρώτες βοήθειες στους εργοδοτούμενους ή και σε άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα στους χώρους όπου διεξάγει τις δραστηριότητες του.

Χώροι Πρώτων Βοηθειών

Κάθε εργοδότης πρέπει να παρέχει, όταν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν, ένα ή/και περισσότερους χώρους πρώτων βοηθειών, εφοδιασμένους με τον κατάλληλο εξοπλισμό πρώτων βοηθειών, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών στους εργοδοτούμενους του, αν τραυματιστούν ή ασθενήσουν στην εργασία ή/και σε άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα στους χώρους όπου διεξάγει τις δραστηριότητες του και στα οποία δύναται να προκύψει ανάγκη να τους παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες. Οι χώροι πρώτων βοηθειών πρέπει:

- (i) Να είναι εύκολα προσβάσιμοι.
- (ii) Να επιτρέπουν την άνετη είσοδο των τραυματιοφορέων και των φορέων.
- (iii) Να φέρουν τη σήμανση που προβλέπεται στο Παράρτημα II των περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών:

Νοείται ότι, στους χώρους αυτούς πρέπει να εξασφαλίζονται ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής.

Ενημέρωση Εργοδοτούμενων από τον Εργοδότη

Κάθε εργοδότης πρέπει να ενημερώνει τους εργοδοτούμενους του για όλες τις διευθετήσεις που έχουν ληφθεί για την παροχή των πρώτων βοηθειών προς αυτούς, καθώς και για τα πρόσωπα που τις παρέχουν.

Παροχή Πρώτων Βοηθειών σε Αυτοεργοδοτούμενα Πρόσωπα

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, ανάλογα με τις περιστάσεις, πρέπει να έχει στην κατοχή του ή να διασφαλίζει ότι του παρέχεται, επαρκής και κατάλληλος εξοπλισμός πρώτων βοηθειών, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα παροχής πρώτων βοηθειών στον εαυτό του ενόσω είναι στην εργασία.

Καταχώρηση Δεδομένων στο Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας

Τα δεδομένα που αφορούν τις διευθετήσεις, τον εξοπλισμό πρώτων βοηθειών, τα ονόματα πρώτων βοηθών και αρμοδίων προσώπων πρώτων βοηθειών, η τοποθεσία του χώρου ή των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, αλλά και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές πληροφορίες, πρέπει να καταχωρούνται στο ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας.

Έγκριση από τον Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή ή/και Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας

Τα προγράμματα εκπαίδευσης πρώτων βοηθών και αρμόδιων προσώπων πρώτων βοηθειών που παρέχονται από εγκεκριμένα πρόσωπα, εγκρίνονται με ή χωρίς όρους από τον Αρχιεπιθεωρητή, ή τον Επιθεωρητή ή/και από τον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας.

Απαλλαγή Πρώτου Βοηθού από Ποινική ή Αστική Ευθύνη

Πρώτος βοηθός που παρέχει πρώτες βοήθειες δεν έχει ποινική ευθύνη ή αστική ευθύνη σε περίπτωση αποτυχίας των προσπαθειών παροχής πρώτων βοηθειών, σε πρόσωπο που τραυματίζεται ή ασθενεί στους χώρους εργασίας εφόσον:

(α) Ενεργεί με καλή θέληση και έχει εκπαιδευθεί στην παροχή πρώτων βοηθειών και σε επιπρόσθετη εκπαίδευση, κατάλληλη για τις περιστάσεις του χώρου εργασίας και των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο χώρο αυτό.

(β) Οι ενέργειες του κατά τη διάρκεια του χειρισμού του περιστατικού είναι σύμφωνες με ότι έχει διδαχθεί στην εκπαίδευση πρώτων βοηθειών και την επιπρόσθετη εκπαίδευση που παρακολούθησε ή σε κάθε περίπτωση, οι ενέργειες αυτές είναι στο πλαίσιο στο πλαίσιο των αναμενόμενων ενεργειών από λογικό πρόσωπο που προσπαθεί να σώσει τη ζωή ενός συνανθρώπου του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ελάχιστα Απαιτούμενα Υλικά Κιβωτίου Πρώτων Βοηθειών

Υλικά	Υλικά ταξιδιωτικού κιβωτίου πρώτων βοηθειών	Υλικά κιβωτίου πρώτων βοηθειών		
		1-5 πρόσωπα	6-25 πρόσωπα	26-50 (Σημ. 1) πρόσωπα
Γενικές οδηγίες παροχής πρώτων βοηθειών στα ελληνικά με κατάλληλες εικόνες	1	1	1	1
Ατομικά κλειστά αποστειρωμένα, κολλητικά επιθέματα, διαφόρων μεγεθών κατάλληλα για το είδος εργασίας. (π.χ. τα επιθέματα αυτά μπορεί να είναι ανιχνεύσιμου τύπου για χειριστές τροφίμων	6	12	20	40
Ατομικά κλειστά, μη φαρμακευτικά, απορροφητικά οφθαλμικά επιθέματα μετά επιδέσμου	-	-	2	4
Ατομικά κλειστοί, τριγωνικοί επίδεσμοι (κατά προτίμηση αποστειρωμένοι)	2	2	4	6
Παραμάνες ασφαλείας	2	2	6	6
Ατομικά κλειστά, μεσαίου τύπου, αποστειρωμένα, μη φαρμακευτικά επιθέματα πληγών διαστάσεων περίπου 12x12εκ.	-	-	6	8
Ατομικά κλειστά, αποστειρωμένα, μη φαρμακευτικά επιθέματα πληγών διαστάσεων περίπου 18x18εκ.	1	1	2	4
Ατομικά κλειστά, υγρά μανδουλάκια μιας χρήσης	8	8	8	10
Ζεύγος γάντια μίας χρήσης	1	1	2	2
Αποστειρωμένο οφθαλμικό ξέπλυμα. (Σημ. 2)	1	1	2	2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Εκτίμηση Αναγκών σε Πρώτους Βοηθούς και Αρμόδια Πρόσωπα

Τομέας Οικονομικής δραστηριότητα στο υποστατικό / εγκατάσταση / επιχείρηση	Μέγιστος αριθμός προσώπων στην εργασία (Σημ. 1)	Αριθμός Πρώτων Βοηθών	Αριθμός Αρμοδίων Προσώπων Πρώτων Βοηθειών
Μεταποιητική Βιομηχανία Κατασκευές Εξορυκτικές Βιομηχανίες	<10	Ένας όταν απαιτείται από την εκτίμηση κινδύνου (Σημ. 2).	Ένα αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοθηιών
	10-50	Ένας πρώτος βοηθός ή περισσότεροι σύμφωνα με την εκτίμηση του κινδύνου	Ένα αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοθηιών ή περισσότερα σύμφωνα με την εκτίμηση του κινδύνου
	>50	1 επιπλέον πρώτος βοηθός για κάθε 50 πρόσωπα	1 επιπλέον αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοθηιών ή περισσότερα σύμφωνα με την εκτίμηση του κινδύνου
Άλλοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας	<50	Ένας όταν απαιτείται από την εκτίμηση κινδύνου	Ένα αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοθηιών
	50-100	Τουλάχιστον ένας πρώτος βοηθός ή περισσότεροι σύμφωνα με την εκτίμηση του κινδύνου	Ένα αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοθηιών ή περισσότερα σύμφωνα με την εκτίμηση του κινδύνου
	>100	1 επιπλέον πρώτος βοηθός για κάθε 100 πρόσωπα	1 επιπλέον αρμόδιο πρόσωπο πρώτων βοθηιών ή περισσότερα σύμφωνα με την εκτίμηση του κινδύνου

ΣΗΜΑΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 212/2000 και τροποποίηση Κ.Δ.Π. 41/2015

Πεδίο Εφαρμογής

Οι Κανονισμοί εφαρμόζονται σε όλους τους χώρους εργασίας, στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα περιλαμβανομένων και των οικιακών υποστατικών και εγκαταστάσεων.

Εξαιρέσεις

Οι Κανονισμοί δεν εφαρμόζονται στη σήμανση που χρησιμοποιείται για τη ρύθμιση της οδικής, σιδηροδρομικής, ποτάμιας, θαλάσσιας και εναέριας κυκλοφορίας.

Υποχρεώσεις των Εργοδοτών, Αυτοεργοδοτούμενων και Άλλων Προσώπων

Ο εργοδότης πρέπει να παρέχει ή να εξασφαλίζει την ύπαρξη σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία όταν οι υπαρκτοί ή πιθανοί κίνδυνοι δεν μπορούν να αποφευχθούν ή να μειωθούν επαρκώς με τα τεχνικά μέσα συλλογικής προστασίας ή με μέτρα, μεθόδους ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας.

Για την επιλογή της κατάλληλης σήμανσης, ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει υπόψη την εκτίμηση κινδύνου.

Η σήμανση που εφαρμόζεται στην οδική, σιδηροδρομική, ποτάμια, θαλάσσια και εναέρια κυκλοφορία πρέπει να χρησιμοποιείται, αν χρειάζεται, για την κυκλοφορία στο εσωτερικό των επιχειρήσεων ή/και των υποστατικών.

Η σήμανση ασφάλειας των χώρων εργασίας σε καμιά περίπτωση δεν υποκαθιστά ή περιορίζει τη λήψη των αναγκαίων εκάστοτε μέτρων προστασίας των προσώπων στην εργασία.

Κάθε αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο πρέπει να εξασφαλίζει, στους χώρους εργασίας που είναι υπό τον έλεγχό του, την ύπαρξη σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία, όταν οι υπαρκτοί ή πιθανοί κίνδυνοι δεν μπορούν να αποφευχθούν ή να μειωθούν επαρκώς με τεχνικά μέσα ή με άλλα μέτρα.

Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει οποιουδήποτε βαθμού έλεγχο πάνω σε μη οικιακά υποστατικά που διατίθενται ως χώροι εργασίας σε μη εργοδοτούμενα του πρόσωπα ή πάνω σε μέσα προσπέλασης προς, ή εξόδου από, τα υποστατικά αυτά, ή έχει τον έλεγχο πάνω σε οποιεσδήποτε εγκαταστάσεις ή ουσίες που βρίσκονται στα υποστατικά αυτά, πρέπει να προβλέπει ή να εξασφαλίζει την ύπαρξη σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία, όταν οι πιθανοί ή υπαρκτοί κίνδυνοι δεν μπορούν να αποφευχθούν ή μειωθούν επαρκώς με τεχνικά μέσα ή με άλλα μέτρα.

Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας

Η σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία πρέπει να πληροί τις ελάχιστες προδιαγραφές.

Ενημέρωση και Κατάρτιση των Εργαζομένων

Ο εργοδοτούμενος ή/και οι εκπρόσωποί τους πρέπει να ενημερώνονται από τον εργοδότη σχετικά με όλα τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν σε ότι αφορά τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται στην εργασία.

Η σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται στις επιχειρήσεις ή στους χώρους εργασίας, πρέπει να απεικονίζεται με τις επεξηγήσεις της σημασίας της σε μικρογραφία σε συγκεντρωτικούς πίνακες.

Οι πίνακες αυτοί πρέπει να ευρίσκονται αναρτημένοι σε προσιτά και εμφανή σημεία των χώρων εργασίας ή των επιχειρήσεων ώστε να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου των όλα τα πρόσωπα στην εργασία.

Εκπαίδευση των Εργαζομένων

Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των εργοδοτούμενων, ο εργοδότης πρέπει να τους παρέχει κατάλληλη κατάρτιση, κυρίως με τη μορφή ακριβών οδηγιών, για ότι αφορά τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία.

Η εκπαίδευση αυτή αφορά ειδικότερα τη σημασία της σήμανσης, κυρίως όταν αυτή περιλαμβάνει τη χρήση λέξεων, και τις γενικές και ειδικές συμπεριφορές που πρέπει να υιοθετηθούν.

Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργαζομένων

Ο εργοδότης πρέπει να διαβουλεύεται και να διευκολύνει την συμμετοχή των εργοδοτούμενων ή/και των εκπροσώπων τους για την εφαρμογή των μέτρων των παρόντων Κανονισμών.

Σήμανση

Μόνιμη Σήμανση

Η μόνιμη σήμανση γίνεται με πινακίδες ή χρώμα ασφάλειας και σχετίζεται με:

- (α) Την απαγόρευση.
- (β) Την προειδοποίηση.
- (γ) Την υποχρέωση.
- (δ) Τον εντοπισμό και την αναγνώριση των μέσων διάσωσης ή βοήθειας.
- (ε) Τον εντοπισμό και την αναγνώριση των υλικών και των εξοπλισμών καταπολέμησης της πυρκαγιάς.
- (στ) Τη σήμανση κινδύνων κρούσεων σε αντικείμενα καθώς και πτώσεων προσώπων.
- (ζ) Τη σήμανση των οδών κυκλοφορίας και των δοχείων ή/και σωλήνων που περιέχουν ή μεταφέρουν επικίνδυνες ουσίες.

Συνδυασμοί σχημάτων και χρωμάτων και η σημασία τους για τα σήματα ασφάλειας και υγείας

Γεωμετρικό σχήμα	Χρώμα	Σημασία ή σκοπός	Ενδείξεις και διευκρινήσεις
	Κόκκινο	Απαγορευτικό σήμα	Επικίνδυνες συμπεριφορές
	Κόκκινο	Κίνδυνος - συναγερμός	Διακοπή, στάση, συστήματα επείγουσας διακοπής, εκκένωση
		Υλικό και εξοπλισμός καταπολέμησης πυρκαγιάς	Αναγνώριση και εντοπισμός
	Κίτρινο ή Πορτοκαλοκίτρινο	Προειδοποιητικό σήμα	Προσοχή, προφυλακτικά μέτρα
	Μπλέ	Σήμα υποχρέωσης	Συγκεκριμένη συμπεριφορά ή δράση - υποχρέωση να φέρεται εξοπλισμός ατομικής προστασίας
	Πράσινο	Σήμα διάσωσης ή βοήθειας	Πόρτες, έξοδοι, οδοί, υλικά, θέσεις, χώροι
		Κατάσταση ασφαλείας	Επιστροφή στην ομαλή κατάσταση

Χαρακτηριστικά των Σημάτων

Τα εικονοσύμβολα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο απλά και πρέπει να παραλείπονται οι άχρηστες, όσον αφορά την κατανόησή τους, λεπτομέρειες.

Τα εικονοσύμβολα που χρησιμοποιούνται μπορεί να ποικίλουν ελαφρά ή να είναι αναλυτικότερα σε σχέση με τις παραστάσεις που παρουσιάζονται παρακάτω υπό τον όρο ότι η σημασία τους θα είναι ισοδύναμη και ότι δεν θα συγχέεται από διαφορές ή προσαρμογές.

Οι πινακίδες κατασκευάζονται από υλικό με την καλύτερη δυνατή αντοχή σε κρούσεις, σε κακές καιρικές συνθήκες και σε δυσμενείς επιδράσεις του περιβάλλοντος.

Οι διαστάσεις καθώς και τα χρωματομετρικά και φωτομετρικά χαρακτηριστικά των πινακίδων πρέπει να εξασφαλίζουν την καλή ορατότητα και την κατανόησή τους.

Συνθήκες Χρήσης

Οι πινακίδες τοποθετούνται αρχικά σε κατάλληλο ύψος και σε θέση ανάλογη με την οπτική γωνία, λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων εμποδίων, είτε στο σημείο εισόδου μιας ζώνης γενικού κινδύνου, είτε σε άμεση γειτονία συγκεκριμένου κινδύνου ή επισημαινόμενου αντικειμένου και σε καλά φωτισμένο, εύκολα προσπελάσιμο και ορατό μέρος.

Σε περίπτωση κακών συνθηκών φυσικού φωτισμού θα πρέπει να χρησιμοποιούνται φωσφορίζοντα χρώματα, ανακλαστικά υλικά ή τεχνητός φωτισμός.

Η πινακίδα πρέπει να αφαιρείται, όταν η κατάσταση που δικαιολογούσε την ύπαρξή της παύει να υφίσταται.

Η σήμανση ασφάλειας και υγείας που χρησιμοποιείται σε κάθε επιχείρηση, πρέπει να απεικονίζεται με τις επεξηγήσεις της σημασίας της, σε μικρογραφία, σε συγκεντρωτικούς πίνακες που αναρτώνται σε προσιτά και εμφανή σημεία των χώρων εργασίας της επιχείρησης, ώστε να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου τους όλοι οι εργαζόμενοι.

Σήματα Απαγόρευσης

Τα σήματα ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ απαγορεύουν να κάνουμε κάποια ενέργεια. Τα σήματα αυτά έχουν σχήμα κυκλικό.

Η ενέργεια που απαγορεύουν παριστάνεται με ένα μαύρο σύμβολο σε λευκό φόντο που περιβάλλεται από κόκκινη γραμμή.

Επίσης, μία κόκκινη γραμμή διασχίζει το σήμα από αριστερά προς τα δεξιά με κλίση 45° (το κόκκινο χρώμα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 35% του σήματος).

Απαγορεύεται
το κάπνισμα

Απαγορεύεται
η χρήση γυμνής
φλόγας

Απαγορεύεται
η διέλευση
πεζών

Απαγορεύεται η
κατάσβεση
με νερό

Μη πόσιμο νερό

Απαγορεύεται
η είσοδος στους
μη έχοντες ειδική
άδεια

Απαγορεύεται
η διέλευση
στα οχήματα
διακίνησης
φορτίων

Μην αγγίζετε

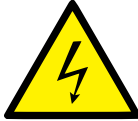

Σήματα Προειδοποίησης

Τα σήματα ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ προειδοποιούν για ένα υπαρκτό ή πιθανό κίνδυνο.

Τα σήματα έχουν σχήμα ισόπλευρου τριγώνου με τη μια του κορυφή προς τα πάνω.

Ο σχετικός κίνδυνος παριστάνεται με ένα μαύρο σύμβολο σε κίτρινο φόντο που περιβάλλεται από μαύρη γραμμή (το κίτρινο χρώμα πρέπει να καλύπτει το 50% του σήματος).

			
Εύφλεκτες ύλες ή/και υψηλή θερμοκρασία	Εκρηκτικές ύλες	Τοξικές ύλες	Οχήματα διακίνησης φορτίων
			
Διαβρώσιμες ύλες	Ραδιενεργά υλικά	Αιωρούμενα φορτία	Κίνδυνος ηλεκτροπληξίας
			
Γενικός κίνδυνος	Ακτινοβολία λείζερ	Αναφλέξιμες ύλες	Μη ιονίζουσες ακτινοβολίες
			
Ισχυρό μαγνητικό πεδίο	Κίνδυνος παραπατήματος	Κίνδυνος πτώσης	Βιολογικός κίνδυνος
			
	Χαμηλή θερμοκρασία	Βλαβερές ή ερεθιστικές ύλες	

Σήματα Υποχρέωσης

Τα σήματα ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ υποδεικνύουν συγκεκριμένη συμπεριφορά και έχουν κυκλικό σχήμα.

Η ενέργεια που υποδεικνύεται παριστάνεται με άσπρο σύμβολο σε μπλε φόντο (Το μπλε χρώμα να καλύπτει τουλάχιστον το 50% του σήματος).

Για παράδειγμα, προκειμένου να δουλεύουμε σε θέση εργασίας που έχει ένα ή περισσότερα από αυτά τα σύμβολα, είμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε πρώτα αυτό που λέει το σήμα.

Υποχρεωτική
προστασία
ματιών

Υποχρεωτική
προστασία
του κεφαλιού

Υποχρεωτική
προστασία
της ακοής

Υποχρεωτική
προστασία των
αναπνευστικών
οδών

Υποχρεωτική
προστασία
των ποδιών

Υποχρεωτική
προστασία
των χεριών

Υποχρεωτική
προστασία
του σώματος

Υποχρεωτική
προστασία
του προσώπου

Υποχρεωτική
ατομική προστασία
έναντι πτώσεων

Υποχρεωτική
διάβαση
για πεζούς

Γενική Υποχρέωση
(συνοδευόμενη από
πρόσθετη πινακίδα)

Σήματα Πυροσβεστικού Υλικού ή Εξοπλισμού

Τα σήματα ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ή ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ δείχνουν τη θέση του. Τα σήματα αυτά έχουν σχήμα τετράγωνο ή ορθογώνιο.

Η ένδειξη του υλικού ή του εξοπλισμού παριστάνεται με λευκό σύμβολο σε κόκκινο φόντο (τα κόκκινο χρώμα να καλύπτει τουλάχιστον το 50% του σήματος).

Πυροσβεστική
μάνικα

Σκάλα

Πυροσβεστήρας

Τηλέφωνο για
την καταπολέμηση
πυρκαγιών

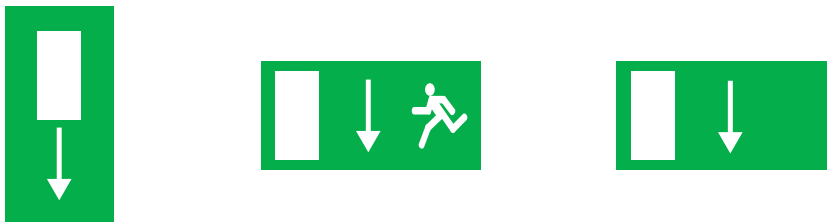
Όταν πρέπει να δείξουμε την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσουμε για να φθάσουμε στο πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμό, τότε τα αντίστοιχα σήματα συνδυάζονται ανάλογα με τα παρακάτω σήματα κατεύθυνσης π.χ. κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί:

Σήματα Διάσωσης

Τα σήματα ΔΙΑΣΩΣΗΣ ή ΒΟΗΘΕΙΑΣ υποδεικνύουν τις οδούς διαφυγής, τις εξόδους κινδύνου και τα μέσα βοήθειας ή διάσωσης. Τα σήματα αυτά έχουν σχήμα τετράγωνο ή ορθογώνιο. Η ένδειξη τους παριστάνεται με άσπρο σύμβολο σε πράσινο φόντο (το πράσινο φόντο να καλύπτει τουλάχιστον το 50% του σήματος).

(α) Τα σήματα που δείχνουν τη θέση που βρίσκεται η έξοδος κινδύνου:

(β) Τα σήματα που δείχνουν την πορεία που πρέπει να ακολουθήσουμε σε περίπτωση κινδύνου για να φτάσουμε σε ασφαλή θέση που βρίσκεται η έξοδος κινδύνου:

(γ) Τα σήματα που δείχνουν τη θέση που βρίσκονται τα μέσα βοήθειας ή διάσωσης είναι:

Πρώτες
Βοήθειες

Φορείο

Θάλαμος
καταιονισμού
ασφαλείας

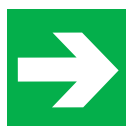

Πλύση
ματιών

Τηλέφωνο
για διάσωση και
Πρώτες Βοήθειες

δ) Όταν πρέπει να δείξουμε την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσουμε για να φθάσουμε στα μέσα βοήθειας ή διάσωσης, τότε τα αντίστοιχα σήματα συνδυάζονται ανάλογα με τα παρακάτω σήματα κατεύθυνσης (κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί):

Σήμανση Εμποδίων, Επικίνδυνων Σημείων και Οδών Κυκλοφορίας

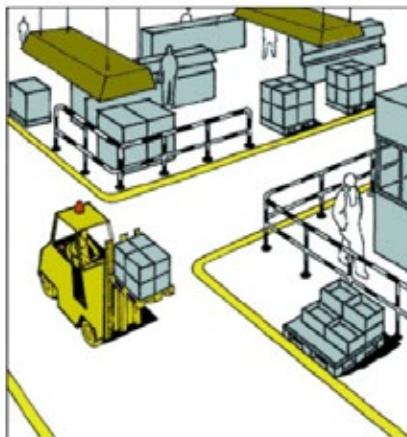
Η σήμανση των κινδύνων που αφορούν πρόσκρουση σε εμπόδια, πτώσεις αντικειμένων καθώς και προσώπων, πραγματοποιείται στο εσωτερικό των κτηριακών χώρων της επιχείρησης όπου ο εργαζόμενος έχει πρόσβαση στο πλαίσιο της εργασίας του, με τη βοήθεια κίτρινου χρώματος εναλλασσόμενου με μαύρο, ή κόκκινου χρώματος εναλλασσόμενου με άσπρο.

Οι κίτρινες, οι μαύρες, οι κόκκινες και οι άσπρες λωρίδες πρέπει να είναι ίσες μεταξύ τους και να έχουν κλίση 45° (μοίρες) όπως φαίνεται στα παρακάτω σκίτσα.

Όταν είναι απαραίτητο να επισημανθούν οι οδοί κυκλοφορίας, η επισήμανσή τους γίνεται και από τις δύο πλευρές τους με συνεχή λωρίδα ιδιαίτερα ορατού χρώματος, κατά προτίμηση άσπρου ή κίτρινου ανάλογα με το χρώμα του δαπέδου.

Η τοποθέτηση των λωρίδων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις απαραίτητες αποστάσεις ασφάλειας μεταξύ οχημάτων που ενδεχομένως κυκλοφορούν και κάθε αντικειμένου που μπορεί να βρίσκεται είτε κοντά είτε ανάμεσα στους πεζούς και τα σήματα.

Οι μόνιμες οδοί που βρίσκονται εκτός των οικοδομημένων ζωνών πρέπει επίσης να σημαίνονται, εφόσον χρειάζεται, εκτός εάν είναι εφοδιασμένες με κατάλληλα περιφράγματα ή πλακοστρώσεις.

Περιστασιακή Σήμανση

Με φωτεινό σήμα, ηχητικό σήμα, σήμα δια χειρονομιών ή προφορική ανακοίνωση γίνεται, περιστασιακά, η σήμανση που σχετίζεται με:

- Την επισήμανση επικίνδυνων περιστατικών.
- Την κλήση προσώπων για μια συγκεκριμένη ενέργεια.
- Την επείγουσα απομάκρυνση προσώπων.
- Την καθοδήγηση προσώπων που εκτελούν χειρισμούς.

Ορισμένοι τρόποι αυτής της σήμανσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν μαζί όπως:

- Φωτεινό σήμα και ηχητικό σήμα.
- Φωτεινό σήμα και προφορική ανακοίνωση.
- Σήμα δια χειρονομιών και προφορική ανακοίνωση.

Ηχητικά Σήματα

Ένα ηχητικό σήμα πρέπει να έχει ηχητικό επίπεδο σαφώς ανώτερο των διάχυτων θορύβων του περιβάλλοντος, κατά τρόπο ώστε να είναι ακουστό χωρίς να είναι υπερβολικό ή οδυνηρό. Πρέπει, επίσης, να αναγνωρίζεται εύκολα λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τη διάρκεια των παλμών, το διαχωρισμό μεταξύ παλμών και ομάδων παλμών και να διακρίνεται σαφώς αφενός από ένα άλλο ηχητικό σήμα και αφετέρου από τους διάχυτους θορύβους του περιβάλλοντος.

Εάν ένα σύστημα μπορεί να εκπέμπει ηχητικό σήμα σε κυμαινόμενη και σταθερή συχνότητα, θα χρησιμοποιείται η κυμαινόμενη συχνότητα για να υποδεικνύει, σε σχέση με τη σταθερή, υψηλότερο κίνδυνο ή επείγουσα ανάγκη επέμβασης ή ζητούμενης ή επιβαλλόμενης ενέργειας.

Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ηχητικό σήμα αν στον περιβάλλοντα χώρο υπάρχει ιδιαίτερα δυνατός θόρυβος.

Ο ήχος σήματος εκκένωσης πρέπει να είναι συνεχής.

Φωτεινά Σήματα

Το φως που εκπέμπεται από ένα σήμα πρέπει να δημιουργεί κατάλληλη φωτεινή αντίθεση στο περιβάλλον του χωρίς να προκαλεί θάμπωμα λόγω υπερβολής ή κακή ορατότητα λόγω ανεπάρκειας.

Η φωτεινή επιφάνεια που εκπέμπει ένα σήμα μπορεί να είναι ενιαίου χρώματος, σύμφωνα με τον πίνακα σημασίας των σχημάτων και χρωμάτων, ή να περιέχει ένα εικονοσύμβολο

σε καθορισμένο φόντο σύμφωνα με τους κανόνες που το αφορούν.

Αν ένα σύστημα μπορεί να εκπέμπει συνεχές και διακεκομμένο φωτεινό σήμα, το διακεκομμένο σήμα θα χρησιμοποιηθεί για να υποδεικνύει, σε σχέση με το συνεχές, ένα υψηλότερο επίπεδο κινδύνου ή μια αυξημένη ανάγκη επέμβασης ή ζητούμενης ή επιβαλλόμενης δράσης.

Η διάρκεια κάθε λάμψης και η συχνότητα των λάμψεων ενός διακεκομμένου φωτεινού σήματος πρέπει να εξασφαλίζουν καλή κατανόηση του μηνύματος και να αποφεύγεται κάθε σύγχυση, είτε μεταξύ διαφόρων φωτεινών σημάτων, είτε με ένα συνεχές φωτεινό σήμα.

Αν ένα διακεκομμένο φωτεινό σήμα χρησιμοποιείται αντί ή ως συμπλήρωμα ηχητικού σήματος, πρέπει ο κώδικας του σήματος να είναι ταυτόσημος.

Ένα σύστημα εκπομπής φωτεινού σήματος το οποίο χρησιμοποιείται σε περίπτωση σοβαρού κινδύνου πρέπει να επιτηρείται ειδικά ή να διαθέτει βοηθητικό λαμπτήρα.

Επιπλέον:

Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται συγχρόνως δύο ηχητικά σήματα ή δύο φωτεινά σήματα τα οποία είναι δυνατόν να συγχέονται.

Για τις σημάνσεις που απαιτούν πηγή ενέργειας για να λειτουργήσουν, θα πρέπει να εξασφαλίζεται επικουρική τροφοδοσία σε περίπτωση διακοπής της κανονικής τροφοδοσίας τους.

Η καλή λειτουργία και η αποτελεσματικότητα των φωτεινών και ηχητικών σημάτων πρέπει να ελέγχεται πριν τεθούν σε λειτουργία και στη συνέχεια αρκετά συχνά. Επίσης, πρέπει να τίθενται σε ετοιμότητα αμέσως μετά από κάθε χρήση τους.

Αν ένα διακεκομμένο φωτεινό σήμα χρησιμοποιείται αντί ή ως συμπλήρωμα ηχητικού σήματος, πρέπει ο κώδικας του σήματος να είναι ταυτόσημος.

Προφορική Ανακοίνωση

Η προφορική ανακοίνωση πραγματοποιείται μεταξύ ενός ομιλητή ή πομπού και ενός ή περισσότερων ακροατών, με τη μορφή σύντομων κειμένων, ομάδων λέξεων ή/και μεμονωμένων λέξεων, πιθανώς κωδικοποιημένων.

Τα προφορικά μηνύματα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο σύντομα, απλά και σαφή. Η προφορική ικανότητα του ομιλητή και οι ακουστικές δυνατότητές του ή των ακροατών πρέπει να είναι επαρκείς και για εξασφάλιση μιας ασφαλούς προφορικής ανακοίνωσης. Η προφορική ανακοίνωση πρέπει να είναι άμεση (χρησιμοποίηση της ανθρώπινης φωνής) ή έμμεση (ανθρώπινη ή συνθετική φωνή εκπνευόμενη από ειδικό μέσο).

Τα άτομα στα οποία απευθύνεται το σήμα θα πρέπει να γνωρίζουν καλά τη χρησιμοποιούμενη γλώσσα, ώστε να μπορέσουν να προφέρουν και να κατανοήσουν ορθά το προφορικό μήνυμα και να υιοθετήσουν σύμφωνα με το μήνυμα, μια κατάλληλη συμπεριφορά στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας.

Αν η προφορική ανακοίνωση χρησιμοποιείται στη θέση ή ως συμπλήρωμα σημάτων με χειρονομίες, πρέπει να χρησιμοποιηθούν λέξεις-κωδικοί όπως π.χ.: έναρξη, στοπ, τέλος, βίρα, μάλινα, προχώρησε, οπισθοχώρησε, δεξιά, αριστερά, κίνδυνος, γρήγορα.

Σήματα με Χειρονομίες

Ένα σήμα με χειρονομίες πρέπει να είναι ακριβές, απλό, ευρύ, να γίνεται και να κατανοείται εύκολα και να διακρίνεται σαφώς από άλλο σήμα με χειρονομίες.

Η ταυτόχρονη χρήση των δύο βραχιόνων πρέπει να γίνεται κατά τρόπο συμμετρικό και μόνο για ένα σήμα.

Οι χρησιμοποιούμενες χειρονομίες μπορεί να ποικίλουν ελαφρά ή να είναι αναλυτικότερες από αυτές που παρουσιάζονται παρακάτω με την προϋπόθεση ότι η σημασία τους και η κατανόησή τους θα είναι τουλάχιστον ισοδύναμες.

Το άτομο που δίνει τα σήματα καλείται σηματοωρός και ο παραλήπτης των σημάτων χειριστής.

Ο σηματοωρός πρέπει να ακολουθεί με τα μάτια το σύνολο των εκτελούμενων κινήσεων χωρίς να διατρέχει κίνδυνο από αυτές. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν πρέπει να προβλέπονται περισσότεροι σηματοωροί. Ο σηματοωρός να ασχολείται αποκλειστικά με την καθοδήγηση του χειριστή και με την ασφάλεια των εργαζομένων που βρίσκονται πλησίον.

Ο χειριστής θα πρέπει να διακόπτει τον εκτελούμενο χειρισμό για να ζητήσει νέες οδηγίες, όταν δεν μπορεί να εκτελέσει τις λαμβανόμενες εντολές με τις αναγκαίες εγγυήσεις ασφάλειας.

Ο σηματοωρός πρέπει να φέρει ένα ή περισσότερα κατάλληλα στοιχεία αναγνώρισης (π.χ. σακάκι, κράνος, περιχειρίδες, περιβραχιόνια, ρακέτες) με έντονο και κατά προτίμηση ενιαίο χρώμα για να είναι εύκολα αναγνωρίσιμος από το χειριστή.

Α. Γενικές χειρονομίες			
A/A	Σημασία	Περιγραφή	Εικόνα
A1	ΕΝΑΡΞΗ Προσοχή Ανάληψη καθοδήγησης	Οι δύο βραχίονες βρίσκονται σε έκταση και οι παλάμες είναι στραμμένες προς τα εμπρός.	
A2	ΣΤΟΠ Διακοπή Τέλος της κίνησης	Ο δεξιός βραχίονας τεντωμένος προς τα άνω, η δεξιά παλάμη στραμμένη προς τα εμπρός.	
A3	ΤΕΛΟΣ των ενεργειών	Τα δύο χέρια είναι ενωμένα στο ύψος του στήθους.	

Β. Κατακόρυφες κινήσεις			
A/A	Σημασία	Περιγραφή	Εικόνα
B1	ΑΝΥΨΩΣΗ	Ο δεξιός βραχίονας είναι τεντωμένος προς τα άνω και η δεξιά παλάμη στραμμένη προς τα εμπρός διαγράφει αργά έναν κύκλο.	
B2	ΚΑΘΟΔΟΣ	Ο δεξιός βραχίονας είναι τεντωμένος προς τα κάτω και η δεξιά παλάμη στραμμένη προς το εσωτερικό διαγράφει αργά έναν κύκλο.	
B3	ΚΑΘΕΤΗ ΑΠΟΣΤΑΣΗ	Με τα χέρια καθορίζεται η απόσταση.	

Γ. Οριζόντιες κινήσεις			
A/A	Σημασία	Περιγραφή	Εικόνα
Γ1	ΠΡΟΧΩΡΗΣΕ	Με τους δύο βραχίονες διπλωμένους και τις παλάμες στραμμένες προς το εσωτερικό, το πρόσθιο μέρος των βραχιόνων εκτελεί κινήσεις αργές προς το σώμα.	
Γ2	ΟΠΙΣΘΩΡΗΣΕ	Με τους δύο βραχίονες διπλωμένους και τις παλάμες στραμμένες προς τα έξω, το πρόσθιο μέρος των βραχιόνων εκτελεί κινήσεις αργές απομακρυνόμενες από το σώμα.	
Γ3	ΔΕΞΙΑ ως προς τον σηματορρό	Με το δεξιό βραχίονα τεντωμένο περίπου οριζοντίως, η παλάμη του δεξιού χεριού βλέπει προς τα κάτω και εκτελούνται μικρές, αργές κινήσεις κατά τη διεύθυνση αυτή.	
Γ4	ΑΡΙΣΤΕΡΑ ως προς τον σηματορρό	Με τον αριστερό βραχίονα τεντωμένο περίπου οριζοντίως και την παλάμη του αριστερού χεριού στραμμένη προς τα κάτω εκτελούνται μικρές, αργές κινήσεις κατά τη διεύθυνση αυτή.	
Γ5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΠΟΣΤΑΣΗ	Με τα χέρια καθορίζεται η απόσταση.	

Δ. Κίνδυνος			
A/A	Σημασία	Περιγραφή	Εικόνα
Δ1	ΚΙΝΔΥΝΟΣ επείγουσα διακοπή ή στάση	Οι δύο βραχίονες είναι τεντωμένοι προς τα άνω και οι παλάμες στραμμένες προς τα εμπρός	
Δ2	ΤΑΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	Οι κωδικοποιημένες χειρονομίες που καθοδηγούν τις κινήσεις εκτελούνται με ταχύτητα .	
Δ3	ΒΡΑΔΕΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	Οι κωδικοποιημένες χειρονομίες που καθοδηγούν τις κινήσεις εκτελούνται με βραδύτητα .	

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ⁷

Ποιες ασθένειες είναι γνωστοποιήσιμες

Σύμφωνα με τη Νομοθεσία, γνωστοποιήσιμη είναι οποιαδήποτε ασθένεια η οποία διαπιστώθηκε ότι έχει προσβάλει εργοδοτούμενο, ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο κατά τη διάρκεια της απασχόλησης του και αναφέρεται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Επαγγελματικών Ασθενειών) Κανονισμών του 2007.

Ποιες ασθένειες θεωρούνται ως επαγγελματικές

Επαγγελματική ασθένεια θεωρείται η ασθένεια η οποία προκαλείται από την έκθεση σε κίνδυνους του εργασιακού περιβάλλοντος και περιλαμβάνεται στον κατάλογο του Παραρτήματος Ι ή στον κατάλογο του Παραρτήματος ΙΙ των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Επαγγελματικών Ασθενειών) Κανονισμών του 2007 σε περίπτωση που αποδειχθεί η προέλευση και ο επαγγελματικός της χαρακτήρας. Η επαγγελματική ασθένεια πρέπει πάντοτε να συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική δραστηριότητα του επηρεαζόμενου προσώπου.

Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των ασθενειών

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, υπεύθυνος για τη γνωστοποίηση των ασθενειών, είναι ο εργοδότης που πιστεύει, ή υποπτεύεται, ή κατέχει ιατρική βεβαίωση, ότι έχει εκδηλωθεί περίπτωση ασθένειας σε εργοδοτούμενο του πρόσωπο, το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο το οποίο πιστεύει, ή υποπτεύεται, ή πληροφορείται από εγγεγραμμένο ιατρό ότι υποφέρει από ασθένεια, ο ιατρός που διαγιγνώσκει, ή πιστεύει, ή υποπτεύεται ότι πρόσωπο στην εργασία πάσχει από ασθένεια και οποιοσδήποτε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, ο οποίος στα πλαίσια διεξαγωγής των δραστηριοτήτων του συλλέγει στοιχεία για ασθένειες προσώπων στην εργασία.

Η υποβολή αίτησης από τον εργοδοτούμενο που υπέστη επαγγελματική ασθένεια στις

⁷Οι ερωταπαντήσεις αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021). Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτούσιοι οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Επαγγελματικών Ασθενειών) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 530/2007.

Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εξασφάλιση επιδόματος σωματικής βλάβης, ή σύνταξης αναπηρίας, δεν απαλλάσσει τον εργοδότη, ή το ιατρό αντίστοιχα από τη νομική υποχρέωση που έχει να γνωστοποιεί την ασθένεια.

Πού και πώς γνωστοποιούνται οι ασθένειες

Οι ασθένειες πρέπει να γνωστοποιούνται αμέσως γραπτώς, με τη χρήση του εντύπου γνωστοποίησης ασθένειας στον αρμόδιο Επιθεωρητή της περιοχής της οποίας βρίσκεται ο τόπος εργοδότησης του επηρεαζόμενου προσώπου ή στον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι πληροφορίες που πρέπει να καταχωρούνται στο έντυπο απαιτούνται με βάση τις διατάξεις των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων και Κανονισμών.

Το έντυπο γνωστοποίησης του εργοδότη και το έντυπο γνωστοποίησης του Ιατρού θα πρέπει να συμπληρώνονται και να στέλνονται ή να παραδίδονται στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας όπου εκδηλώθηκε η ασθένεια, ή στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Οι θανατηφόρες ή σοβαρές ασθένειες πρέπει να γνωστοποιούνται αμέσως τηλεφωνικά στον αρμόδιο Επιθεωρητή του Επαρχιακού Γραφείου Επιθεώρησης Εργασίας ή στο Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Περισσότερες πληροφορίες

Για οποιεσδήποτε άλλες διευκρινίσεις ή πληροφορίες που αφορούν τη συμπλήρωση του εντύπου γνωστοποίησης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποτείνονται στα αρμόδια Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας ή στον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ⁸

Γνωστοποίηση Ατυχημάτων

Εισαγωγή

Στις 6.10.2017 δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και τέθηκαν σε άμεση εφαρμογή οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2017 οι οποίοι θα διαβάζονται μαζί με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμούς του 2007 (βασικοί κανονισμοί). Οι βασικοί Κανονισμοί και οι τροποποιητικοί Κανονισμοί θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμοί του 2007 και 2017.

Τι είναι ατύχημα

Σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς, ως ατύχημα ορίζεται κάθε ασυνεχές (στιγμιαίο) συμβάν το οποίο προκαλεί σωματική ή διανοητική βλάβη ή απώλεια ζωής σε:

- (α) εργοδοτούμενο ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, κατά την διάρκεια της εργασίας του ή κατά τη διάρκεια της συνήθους διαδρομής μεταξύ της οικίας και του τόπου εργασίας του
- (β) πρόσωπο που βρίσκεται εκτός εργασίας κατά την ώρα του συμβάντος και εφόσον το συμβάν προκύπτει από ενέργειες ή παραλείψεις που πηγάζουν από τη διεύθυνση ή τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων σε εργασία.

⁸Οι ερωταπαντήσεις αντλήθηκαν από την σχετική ενότητα της ιστοσελίδας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτούσιοι οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 531/2007 καθώς και οι τροποποιητικοί Κανονισμοί του 2017 (Κ.Δ.Π. 319/2017).

Ποια ατυχήματα είναι γνωστοποιήσιμα

Γνωστοποιήσιμο είναι οποιοδήποτε ατύχημα το οποίο:

(α) στην περίπτωση που αφορά εργοδοτούμενο πρόσωπο ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο του προκαλεί απώλεια ζωής ή το καθιστά ανάπηρο να εκτελεί τη συνηθισμένη του εργασία στην οποία εργοδοτείται ή απασχολείται, για τέσσερις (4) ή περισσότερες ημερολογιακές ημέρες, εξαιρουμένης της ημέρας του ατυχήματος (βλέπε διευκρινιστική σημείωση πιο κάτω).

(β) στην περίπτωση που αφορά πρόσωπο που βρίσκεται εκτός εργασίας, του προκαλεί απώλεια ζωής

Σύνοψη των ατυχημάτων που γνωστοποιούνται καταγράφεται στον πιο κάτω πίνακα⁹:

Διευκρινιστική σημείωση

Ειδικότερα σε ότι αφορά τις ημέρες απουσίας του θύματος από την εργασία λόγω ατυχήματος, υπάρχει υποχρέωση για γνωστοποίηση του όταν πρόκειται για θανατηφόρο ατύχημα ή όταν οι ημέρες απουσίας (ημερολογιακές, εξαιρουμένης της ημέρας του ατυχήματος) είναι περισσότερες από τρεις (δηλαδή όχι τρεις ή λιγότερες), ή τέσσερις ή περισσότερες.

⁹Παρουσίαση Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας με θέμα 'Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Τροποποιητικοί Κανονισμοί του 2017 - ΚΔΠ 319/2017' που έγινε την 1η Δεκεμβρίου 2017. www.mlsi.gov.cy/dli

Συνοπτικά:

Αν οι ημέρες απουσίας είναι μία (1), δύο (2) ή τρεις (3) το ατύχημα ΔΕΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
Αν οι ημέρες απουσίας είναι τέσσερις (4), πέντε (5), έξη (6) κ.ο.κ. το ατύχημα ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

Παραδείγματα

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΠΑΘΟΝΤΑ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΥ (ΘΑΝ / ΜΗ ΘΑΝΑΤ.)	ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ / ΑΠΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
		ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ (ΝΑΙ / ΟΧΙ)	
Εργοδοτούμενοι	ΟΛΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Αυτοεργοδοτούμενοι	ΟΛΑ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Πρόσωπα εκτός εργασίας	Μη Θανατηφόρα	ΟΧΙ	ΔΕ
	Θανατηφόρα	ΝΑΙ	ΔΕ
Κληρωτοί / Έφεδροι / Εθνοφύλακες	Μη Θανατηφόρα	ΟΧΙ	ΔΕ
	Θανατηφόρα	ΝΑΙ	ΔΕ
Πρόσωπα που εργοδοτούνται σε πλοία και αεροσκάφη που ταξιδεύουν	ΟΛΑ	ΟΧΙ	ΔΕ
Πρόσωπα εκτός εργασίας κατά τη διάρκεια αθλητικών δραστηριοτήτων	ΟΛΑ	ΟΧΙ	ΔΕ
Πρόσωπα εκτός εργασίας (ασθενείς) κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων ιατρικής φύσης	ΟΛΑ	ΟΧΙ	ΔΕ
Πρόσωπα εκτός εργασίας κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων διασκέδασης ή αναψυχής	ΟΛΑ	ΟΧΙ	ΔΕ

Ποια ατυχήματα δεν είναι γνωστοποιήσιμα - εξαιρέσεις

- (α) ατυχήματα που προκύπτουν από **εσκεμμένους** τραυματισμούς ή αυτοτραυματισμούς
- (β) ατυχήματα που έχουν **παθολογικά αίτια** (π.χ καρδιακά, εγκεφαλικά επεισόδια κλπ)
- (γ) μη θανατηφόρα ατυχήματα σε κληρωτούς στρατιώτες, εφέδρους και εθνοφύλακες κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων
- (δ) όλα τα ατυχήματα που συμβαίνουν σε:
 - i. πρόσωπα που εργοδοτούνται σε πλοία και αεροσκάφη που ταξιδεύουν
 - ii. πρόσωπα εκτός εργασίας κατά τη διάρκεια αθλητικών δραστηριοτήτων
 - iii. πρόσωπα εκτός εργασίας (ασθενείς) κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων ιατρικής φύσης
 - iv. πρόσωπα εκτός εργασίας κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων διασκέδασης ή αναψυχής

Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των ατυχημάτων

- (α) στην περίπτωση που αφορά εργοδοτούμενο πρόσωπο, ο **εργοδότης** του εργοδοτούμενου που τραυματίζεται στο ατύχημα
- (β) στην περίπτωση που αφορά αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο, **το ίδιο το αυτοεργοδοτούμενο** πρόσωπο, όταν πρόκειται για μη θανατηφόρο ατύχημα, ή ο/η **πλησιέστερος/η συγγενής** του, όταν πρόκειται για θανατηφόρο ατύχημα
- (γ) στην περίπτωση που αφορά πρόσωπο που βρίσκεται εκτός εργασίας, **το πρόσωπο που έχει τον έλεγχο στο χώρο εργασίας** όπου συνέβηκε το ατύχημα ή το πρόσωπο που διευθύνει ή διεξάγει τις δραστηριότητες στο χώρο αυτό.

Πού και πώς γνωστοποιούνται τα ατυχήματα

Αποτελεί υποχρέωση του υπεύθυνου για τη γνωστοποίηση προσώπου, σε πρώτο στάδιο, να ενημερώνει αμέσως το αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας όπου συνέβηκε το ατύχημα, με τον πιο γρήγορο πρακτικό τρόπο π.χ. τηλεφωνικά, με τηλεομοιότυπο ή με τη συμπλήρωση και υποβολή του **ηλεκτρονικού εντύπου** γνωστοποίησης, που βρίσκεται καταχωρημένο στην επίσημη Ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, στο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας. Ακολούθως και εντός 15 ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος, το ατύχημα θα πρέπει να γνωστοποιείται και γραπτώς με τους πιο κάτω τρόπους:

- (α) με τη συμπλήρωση και υποβολή του εντύπου γνωστοποίησης ατυχήματος που ακολουθεί και το οποίο αποτελεί μέρος του **Κοινού Εντύπου «Αίτηση για Επίδομα Σωματικής Βλάβης / Γνωστοποίηση Ατυχήματος»**. Το κοινό έντυπο θα πρέπει να υποβάλλεται στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας, είτε απευθείας ή μέσω του αντίστοιχου Επαρχιακού Γραφείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το κοινό έντυπο είναι διαθέσιμο στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και στα Επαρχιακά Γραφεία Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων:
- (β) με τη συμπλήρωση και υποβολή του **εντύπου γνωστοποίησης ΤΕΕ-Α-1/DLI-A-1**, στο

αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας. Το έντυπο αυτό είναι διαθέσιμο στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και στην επίσημη Ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

Στην περίπτωση που το έντυπο γνωστοποίησης του ατυχήματος παραληφθεί στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας ή Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με καθυστέρηση πέραν των 15 ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος, τότε το υπεύθυνο πρόσωπο ενδέχεται είτε να προειδοποιηθεί με επιστολή, αν παραβαίνει εν αγνοία του για πρώτη φορά τη νομοθεσία ή να διωχτεί ποινικά.

Περισσότερες πληροφορίες

Για οποιεσδήποτε άλλες διευκρινίσεις ή πληροφορίες που αφορούν τη συμπλήρωση του εντύπου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστίνονται στο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας στην οποία συνέβηκε το ατύχημα.

Εκθέσεις διερεύνησης των Ατυχημάτων

Ο/Η παθών/ούσα ή άλλο επηρεαζόμενο πρόσωπο μπορεί να ζητά, ο/η ίδιος/α ή μέσω του εκπροσώπου του/της, με γραπτό αίτημα που διαβιβάζεται προς το αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας, και να εξασφαλίζει, εφόσον καταβάλει τα σχετικά τέλη, αντίγραφο της έκθεσης διερεύνησης του ατυχήματος, στις περιπτώσεις που τέτοια έκθεση έχει ετοιμαστεί. Στην περίπτωση που ο/η παθών/ούσα ή άλλο επηρεαζόμενο πρόσωπο καταχωρήσει σε Δικαστήριο πολιτική αγωγή με την οποία ζητά αποζημιώσεις μπορεί, μέσω της δικαστικής διαδικασίας, να ζητήσει την κατάθεση στο Δικαστήριο των πληροφοριών που συγκέντρωσε ο/η Επιθεωρητής/τρια ο/η οποίος/α διερεύνησε το ατύχημα.

Γνωστοποίηση Επικίνδυνου Συμβάντος

Ποια Επικίνδυνα Συμβάντα είναι γνωστοποιήσιμα

1.1 Σύμφωνα με τους πιο πάνω κανονισμούς, γνωστοποιήσιμα Επικίνδυνα Συμβάντα είναι οποιαδήποτε συμβάντα συμβαίνουν σε οποιονδήποτε χώρο εργασίας και περιλαμβάνονται στο σχετικό Παράρτημα των πιο πάνω Κανονισμών. Στα συμβάντα αυτά περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων

- κατάρρευση ή ανατροπή ή αστοχία ανυψωτικού μηχανήματος (π.χ. γερανού, ανελκυστήρα, αναβοτορίου) ή άλλου είδους εξοπλισμού που υποβαστάζει φορτίο όπως εκσκαφέα ή διατρητικού μηχανήματος
- κατάρρευση ικριώματος,
- κατάρρευση / βύθιση κτιρίου, κατασκευής ή υποστατικού
- υποχώρηση εδάφους
- έκρηξη ή διάρρηξη δοχείου πίεσης (π.χ. ατμολέβητα, ατμοδέκτη, ατμοσυμπιεστή)
- ηλεκτρικό βραχυκύκλωμα ακολουθούμενο από πυρκαγιά
- επαφή με εναέρια ή υπόψια ηλεκτρικές γραμμές

- διαρροή εύφλεκτων ή άλλων ουσιών επικίνδυνων για την υγεία προσώπων
- απελευθέρωση βιολογικών παραγόντων
- πυρκαγιά ή έκρηξη

1.2 Τα Επικίνδυνα Συμβάντα που αναφέρονται πιο πάνω, πρέπει να γνωστοποιούνται ανεξάρτητα αν προκλήθηκαν ή όχι τραυματισμοί προσώπων.

1.3 Στην περίπτωση που ένα Επικίνδυνο Συμβάν προκαλέσει ατύχημα σε εργοδοτούμενο, αυτοεργοδοτούμενο ή άλλο πρόσωπο εκτός εργασίας, τότε το ατύχημα αυτό, αν είναι γνωστοποιήσιμο σύμφωνα με τους ίδιους πιο πάνω Κανονισμούς, πρέπει επίσης να γνωστοποιείται, συμπληρώνοντας και υποβάλλοντας το σχετικό έντυπο Γνωστοποίησης Ατυχήματος ΤΕΕ-A-1/DLI-A-1.

Ποιος είναι ο υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των Επικίνδυνων Συμβάντων

2.1 Σύμφωνα με τις πρόνοιες των πιο πάνω κανονισμών, υπεύθυνος για την γνωστοποίηση ενός Επικίνδυνου Συμβάντος, είναι το πρόσωπο που έχει έλεγχο του χώρου εργασίας όπου συνέβηκε το συμβάν ή που διευθύνει ή διεξάγει τις δραστηριότητες στο χώρο αυτό. Ο υπεύθυνος μπορεί να είναι εργοδότης ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο.

Πού και πώς γνωστοποιούνται τα Επικίνδυνα Συμβάντα

3.1 Αποτελεί υποχρέωση του υπεύθυνου για τη γνωστοποίηση προσώπου, να ενημερώνει, σε πρώτο στάδιο, αμέσως το αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας, με τον πιο γρήγορο πρακτικό τρόπο, ώστε να καθίσταται δυνατή η διερεύνηση του, προτού αλλοιωθεί η σκηνή του ατυχήματος. Ακολούθως το συμβάν θα πρέπει να γνωστοποιείται γραπτώς στο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας όπου συνέβηκε το Επικίνδυνο Συμβάν, συμπληρώνοντας και υποβάλλοντας το έντυπο Γνωστοποίησης Επικίνδυνου Συμβάντος ΤΕΕ-ΕΣ-1/DLI-DO-1, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία του συμβάντος.

3.2 Στην περίπτωση που το έντυπο γνωστοποίησης του επικίνδυνου συμβάντος παραληφθεί στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας με καθυστέρηση πέραν των 15 ημερών από την ημερομηνία του συμβάντος, τότε το υπεύθυνο πρόσωπο ενδέχεται είτε να προειδοποιηθεί με επιστολή, αν παραβαίνει ακούσια για πρώτη φορά τη νομοθεσία ή και να διωχτεί ποινικά.

Ορθότητα πληροφοριών

4.1 Η ορθή αποτύπωση των πληροφοριών και η πλήρης συμπλήρωση του εντύπου γνωστοποίησης αποτελεί νομική υποχρέωση του υπεύθυνου για τη γνωστοποίηση προσώπου.

4.2 Αρμόδιος Επιθεωρητής Εργασίας ελέγχει πάντοτε τις πληροφορίες που δίνονται στο έντυπο Γνωστοποίησης και ανάλογα με τη σοβαρότητα του Επικίνδυνου Συμβάντος

προβαίνει σε πλήρη διερεύνηση.

Περισσότερες πληροφορίες

Για οποιοσδήποτε άλλες διευκρινίσεις ή πληροφορίες που αφορούν τη συμπλήρωση του εντύπου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστέίνονται στο Αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας στα πιο κάτω τηλέφωνα :

Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας Λευκωσίας: 22879192

Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας Λεμεσού: 25827200

Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας Λάρνακας: 24805327

Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας Πάφου: 26822715

Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας Αμμοχώστου: 23819766

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία των Νέων)
Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 77/2012 και τροποποίηση Κ.Δ.Π. 43/2015

Βασικές Έννοιες

«έφηβος» σημαίνει κάθε νέο ηλικίας τουλάχιστο δεκαπέντε (15) ετών και κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, ο οποίος έχει παύσει να υπόκειται στη σχολική υποχρέωση πλήρους χρόνου, δυνάμει των περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) Νόμων του 1993 και 2004.

«κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008» σημαίνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 161Κ Δεκεμβρίου 2008 για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 758/2013 της Επιτροπής της 7ης Αυγούστου 2013 και όπως περαιτέρω εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

«νέος» σημαίνει κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών που έχει σύμβαση εργασίας ή σχέση εργασίας οριζόμενη από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

«παιδί» σημαίνει κάθε νέο ο οποίος δεν έχει φθάσει το 15ο έτος της ηλικίας ή υπόκειται ακόμη στη σχολική υποχρέωση πλήρους χρόνου την οποία επιβάλλει η εθνική νομοθεσία.

Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής

Σκοπός των Κανονισμών είναι η διασφάλιση συνθηκών εργασίας προσαρμοσμένων στην ηλικία των νέων και η προστασία τους από την οικονομική εκμετάλλευση και από κάθε είδος εργασίας που ενδέχεται να βλάψει την ασφάλεια, την υγεία ή τη φυσική, την ψυχολογική, την ηθική ή την κοινωνική τους ανάπτυξη ή να θέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή τους.

Οι Κανονισμοί εφαρμόζονται σε κάθε νέο, με εξαίρεση την περιστασιακή ή σύντομης διάρκειας εργοδότηση σε οικογενειακή επιχείρηση που θεωρείται ότι δεν βλάπτει, δεν ζημιώνει και δεν είναι επικίνδυνη για τους έφηβους.

Νέος που εργοδοτείται ως μαθητευόμενος θεωρείται εργοδοτούμενος.

Παρουσία Νέου στους Χώρους Επιχείρησης και Εργοδότηση

Νέος που εργοδοτείται από εργοδότη, είτε με ημερομίσθια είτε όχι, είτε στην παραγωγική διαδικασία ή στον καθαρισμό ή στη λίπανση οποιουδήποτε χώρου εργασίας ή στη μεταφορά, συγκέντρωση ή διανομή αγαθών ή στη μεταφορά μηνυμάτων ή στην εκτέλεση θελημάτων, ή στην εκτέλεση γραφειακής εργασίας ή οποιουδήποτε άλλου είδους εργασίας, παρεμπόπτουσας ή συναφούς με τις δραστηριότητες του εργοδότη, θεωρείται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στους Κανονισμούς, ότι εργοδοτείται από αυτόν τον εργοδότη.

Εάν νέος βρεθεί σε οποιοδήποτε χρόνο εντός υποστατικού όπου διεξάγεται εργασία ή όπου μηχανήμα ευρίσκεται σε κίνηση ή λειτουργία, περιλαμβανομένου του διαλειμματος για γεύμα ή ξεκούραση, θεωρείται ότι εργοδοτείται από τον εργοδότη που διεξάγει δραστηριότητες στο συγκεκριμένο υποστατικό μέχρις απόδειξης του αντίθετου.

Νοείται ότι τα βάρος της απόδειξης ότι ο νέος δεν εργοδοτείται το φέρει ο εργοδότης.

Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδότη

Κάθε εργοδότης πρέπει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα που εξασφαλίζουν την ασφάλεια και υγεία των νέων κατά την εργασία, λαμβάνοντας επιπρόσθετα υπόψη τους ειδικούς κινδύνους και τις απαγορεύσεις σε σχέση με τις εργασίες.

Για κάθε δραστηριότητα στην οποία εργοδοτούνται νέοι, ο εργοδότης οφείλει να προβαίνει σε γραπτή εκτίμηση των κινδύνων στους οποίους δύνανται να εκτεθούν ειδικά οι νέοι και οι οποίοι συνδέονται με την εργασία τους.

Η εκτίμηση των κινδύνων πρέπει να γίνεται προτού αρχίσουν οι νέοι την εργασία τους, όπως επίσης και εάν έχουν σημειωθεί σημαντικές μεταβολές των συνθηκών εργασίας και πρέπει να καλύπτει τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) Τον εξοπλισμό και τη διαρρύθμιση του χώρου εργασίας και της θέσης εργασίας.
- (β) Τη φύση, το βαθμό και τη διάρκεια της έκθεσης στους φυσικούς, βιολογικούς ή χημικούς παράγοντες, όπως αυτοί αναφέρονται στο Παράρτημα Ι.
- (γ) Τη διαρρύθμιση, την επιλογή και τη χρήση εξοπλισμού εργασίας, ιδίως παραγόντων, μηχανών, συσκευών και μηχανημάτων, καθώς και το χειρισμό τους.
- (δ) Τη διευθέτηση των εργασιακών διαδικασιών και χειρισμών και τον τρόπο με τον οποίο συνδυάζονται.
- (ε) Το βαθμό κατάρτισης και πληροφόρησης των νέων.

Εάν η γραπτή εκτίμηση του κινδύνου καταδείξει την ύπαρξη τέτοιων κινδύνων για την ασφάλεια, τη σωματική ή την πνευματική υγεία ή την ανάπτυξη των νέων, ώστε να απαιτείται επίβλεψη της υγείας τους, ο εργοδότης τους οφείλει να εξασφαλίζει τη δωρεάν αξιολόγηση και παρακολούθηση της υγείας τους, με τον κατάλληλο τρόπο, κατά τακτικά χρονικά διαστήματα.

Κανένας νέος δεν εργοδοτείται χωρίς πιστοποιητικό κατάλληλου και προσοντούχου ιατρού που να επιτρέπει την εργοδότηση αυτή.

Η ανάθεση καθηκόντων στους νέους γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τις φυσικές ικανότητες που έχουν οι νέοι, την περιέργεια και το ριψοκίνδυνο της ηλικίας, τη διάθεση για παιγνίδι που μπορεί να επιδεικνύουν και την επιθυμία τους να κάνουν την εργασία των μεγαλύτερων.

Ο εργοδότης ενημερώνει τους νέους και τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους και για όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία τους.

Νοείται ότι, οι Αντιπρόσωποι Ασφαλείας πρέπει να ενημερώνονται από τον εργοδότη για τη θέση εργασίας και τα καθήκοντα τα οποία ανατίθενται στο νέο που προσλαμβάνεται ή ήδη εργοδοτείται.

Ο νέος εκπαιδεύεται από τον εργοδότη σε ασφαλείς τρόπους εκτέλεσης της εργασίας που του ανατίθεται.

Νοείται ότι, για ένα χρονικό διάστημα, το οποίο εξαρτάται από την εργασία που αναλαμβάνει ο νέος, αυτός ευρίσκεται κάτω από την καθοδήγηση και επίβλεψη κατάλληλο εκπαιδευμένου προσώπου.

Ο εργοδότης οφείλει να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης, στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή και στην επιτήρηση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας που εφαρμόζονται στην εργασία των νέων.

Ειδικόί Κίνδυνοι για τους Νέους - Απαγορευμένες Εργασίες

Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε οι νέοι που εργοδοτούνται από αυτόν να προστατεύονται από τους ειδικούς κινδύνους τους οποίους διατρέχει η ασφάλεια, η υγεία και η ανάπτυξή τους.

Ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει υπόψη του ότι, μεταξύ των εργασιών που είναι ικανές να προκαλέσουν ειδικούς κινδύνους για τους νέους, περιλαμβάνονται, οι εξής:

- (α) Οι εργασίες που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεση των νέων στους φυσικούς, βιολογικούς και χημικούς παράγοντες που αναφέρονται στο Μέρος Α του Παραρτήματος Ι,
- (β) Οι διαδικασίες και εργασίες που αναφέρονται στο Μέρος Β του Παραρτήματος Ι.

Οι νέοι απαγορεύεται να εργοδοτούνται σε εργασίες που:

- (α) Υπερβαίνουν αντικειμενικά τις φυσικές, πνευματικές, ψυχικές ή ψυχολογικές ικανότητες τους.

(β) Συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους σε παράγοντες τοξικούς ή καρκινογόνους ή που προκαλούν κληρονομικές γενετικές αλλοιώσεις ή που έχουν αρνητική επίδραση στο έμβρυο κατά την κυοφορία ή άλλη χρόνια επιβλαβή επίπτωση στον άνθρωπο.

(γ) Συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους σε ακτινοβολίες.

(δ) Παρουσιάζουν κινδύνους ατυχήματος, τους οποίους πιθανολογείται ότι δεν μπορούν να εντοπίσουν ή να προλάβουν, λόγω έλλειψης της αίσθησης του κινδύνου ή λόγω έλλειψης πείρας ή έλλειψης κατάρτισης.

(ε) Θέτουν σε κίνδυνο την υγεία λόγω υπερβολικά χαμηλών ή υψηλών θερμοκρασιών ή λόγω θορύβου ή κραδασμών.

Στις ειδικότερες εργασίες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II και θεωρούνται επικίνδυνες, βαριές, ανθυγιεινές και γενικά εργασίες που βλάπτουν την ψυχική υγεία και εμποδίζουν την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, απαγορεύεται να εργοδοτούνται νέοι.

Με άδεια του Αρχιεπιθεωρητή, μετά από αίτηση του εργοδότη επί εγκεκριμένου εντύπου, επιτρέπονται παρεκκλίσεις για τους εφήβους που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους, εφόσον είναι απαραίτητες για την επαγγελματική κατάρτισή τους, με τον όρο ότι οι εν λόγω εργασίες εκτελούνται υπό την επίβλεψη προσώπου το οποίο έχει ορισθεί από τον εργοδότη και κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και πείρα σε σχέση με τους συνεπαγόμενους με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα κινδύνους και την πρόληψή τους, ώστε να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζεται η ασφάλεια και υγεία των εφήβων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Μη Εξαντλητικός Κατάλογος Παραγόντων, Διαδικασιών και Εργασιών

ΜΕΡΟΣ Α: Παράγοντες

1. Φυσικοί παράγοντες

1.1. Ιονίζουσες ακτινοβολίες.

1.2. Περιβάλλον με μεγάλη υπερπίεση, π.χ. θάλαμοι υπό πίεση, καταδύσεις.

2. Βιολογικοί παράγοντες

2.1. Βιολογικοί παράγοντες των ομάδων 3 και 4 κατά την έννοια της παραγράφου (2) του Κανονισμού 3 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμών του 2001 και 2021.

3. Χημικοί παράγοντες

3.1. Ουσίες και μίγματα που πληρούν τα κριτήρια για ταξινόμηση δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1272/2008 σε μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες τάξεις κινδύνου και κατηγορίες κινδύνου με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δηλώσεις επικινδυνότητας:

- (i) Οξεία τοξικότητα, κατηγορία 1,2 ή 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331),
- (ii) Διάβρωση του δέρματος, κατηγορία 1A, 1B, ή 1Γ (H314),

- (iii) Εύφλεκτο αέριο, κατηγορία 1 ή 2 (H220, H221),
- (iv) Εύφλεκτα αερολύματα, κατηγορία 1 (H222),
- (v) Εύφλεκτο υγρό, κατηγορία 1 ή 2 (H224, H225),
- (vi) Εκρηκτικά, κατηγορίες «ασταθή εκρηκτικά'», ή εκρηκτικά των υποδιαίρεσεων 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (H200, H201, H202, H203, H204, H205),
- (vii) Αυτοαντιδρώσες ουσίες και μίγματα τύπου A, B, Γ ή Δ (H240, H241, H242),
- (viii) Οργανικά υπεροξειδία τύποι A ή B (H240, H241),
- (ix) Ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους μετά από μία και μόνη έκθεση, κατηγορία 1 ή 2 (H370, H371),
- (x) Ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους μετά από επαναλαμβανόμενη έκθεση, κατηγορία 1 ή 2 (H372, H373),
- (xi) Ευαισθητοποίηση του αναπνευστικού, υποκατηγορία 1A ή 1B (H334),
- (xii) Ευαισθητοποίηση του δέρματος, υποκατηγορία 1A ή 1B (H317),
- (xiii) Καρκινογένεση, κατηγορία 1A, 1B ή 2 (H350, H350i, H351),
- (xiv) Μεταλλαξιγένεση γεννητικών κυττάρων, κατηγορία 1A, 1B ;h 2 (H340, H341),
- (xv) Τοξικότητα στην αναπαραγωγή, κατηγορία 1A ή 1B (H360, H360FH360FD, H360Fd, H360D, H360Df).

3.2. Καταργήθηκε.

3.3. Καταργήθηκε.

3.4. Ουσίες και μείγματα που αναφέρονται στον πρώτο Πίνακα των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμών του 2001 έως 2015, καθώς και ουσία ή μείγμα που προκύπτει από μια διαδικασία που αναφέρεται στον εν λόγω Πίνακα των πιο πάνω Κανονισμών.

3.5. Ο μόλυβδος και οι ενώσεις του στο βαθμό που οι εν λόγω παράγοντες μπορούν να απορροφούνται από τον ανθρώπινο οργανισμό.

3.6. Ο αμίαντος.

ΜΕΡΟΣ Β: Διαδικασίες και Εργασίες

1. Διαδικασίες και εργασίες που αναφέρονται στον Πρώτο Πίνακα των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμών του 2001 έως 2015.

2. Μέθοδος ισχυρού οξέος στην παρασκευή ισοπροπυλικής αλκοόλης.

3. Εργασίες κατασκευής και χειρισμού μηχανημάτων, πυροτεχνημάτων ή διαφόρων αντικειμένων που περιέχουν εκρηκτικά.

4. Εργασίες με άγρια ή δηλητηριώδη ζώα.

5. Εργασίες βιομηχανικής σφαγής ζώων.

6. Εργασίες που συνεπάγονται το χειρισμό εξοπλισμού παραγωγής, αποθήκευσης ή χρήσης συμπιεσμένων, υγροποιημένων ή διαλελυμένων αερίων.

7. Εργασίες που σχετίζονται με κάδους, δεξαμενές, δοχείο ή φιάλες που περιέχουν τους

χημικούς παράγοντες οι οποίοι αναφέρονται στο σημείο Α.3. του Παραρτήματος.

8. Εργασίες που ενέχουν τον κίνδυνο κατάρρευσης.

9. Εργασίες που ενέχουν κινδύνους από τον ηλεκτρισμό υψηλής τάσης.

10. Εργασίες που ο ρυθμός εκτέλεσής τους καθορίζεται από μηχανήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Μη Εξαντλητικός Κατάλογος Εργασιών και Διαδικασιών που Απαγορεύεται να Εργοδοτούνται Νέοι

Καθαρισμός οποιουδήποτε μέρους κινητήριας μηχανής ή οποιουδήποτε μηχανισμού μετάδοσης κίνησης ενώ η κινητήρια μηχανή ή ο μηχανισμός μετάδοσης κίνησης ευρίσκεται σε κίνηση. Καθαρισμός οποιουδήποτε μέρους οποιασδήποτε μηχανής εάν ο καθαρισμός της θα εξέθετε το παιδί ή το νεαρό πρόσωπο σε κίνδυνο βλάβης από οποιοδήποτε κινούμενο μέρος είτε αυτής της μηχανής ή οποιασδήποτε παρακείμενης μηχανής.

Απασχόληση στο να δίδει σήματα σε οδηγό γερανού σε κτίριο κατά τη διάρκεια οικοδομικών εργασιών.

Απασχόληση σε υπόγειο χώρο σε οποιοδήποτε μεταλλείο, λατομείο ή σήραγγα.

Απασχόληση σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες εργασίες:

(α) Εργασία σε κλίβανο όπου διεξάγεται αναγωγή ή κατεργασία ψευδαργυρούχου ή μολυβδούχου μεταλλεύματος.

(β) Χειρισμό, κατεργασία ή αναγωγή υπολειμμάτων θερμικής επεξεργασίας ορυκτού που περιέχει μόλυβδο, την απαργύρωση μολύβδου, ή την τήξη ακρήστων καταλοίπων μολύβδου ή ψευδαργύρου.

(γ) Παρασκευή υλικού συγκόλλησης ή κραμάτων που περιέχουν περισσότερο από δέκα τοις εκατό βάρος σε μόλυβδο.

(δ) Παρασκευή οποιουδήποτε οξειδίου, ανθρακικού άλατος, θειικού άλατος, χρωμικού άλατος, οξικού άλατος, νιτρικού άλατος ή πυριτικού μολύβδου.

(ε) Παρασκευή ή επάλειψη πόστας οξειδίων του μολύβδου σε σχέση με παρασκευή ή επισκευή ηλεκτρικών συσσωρευτών.

(στ) Καθαρισμός των εργαστηρίων όπου διεξάγεται οποιαδήποτε από τις εργασίες που αναφέρθηκαν πια πάνω.

Χειρισμός μολυβδούχων ενώσεων στην κατασκευή μπογιάδων και χρωμάτων.

Βάψιμο οποιουδήποτε μέρους κτιρίου με μολυβδούχα βαφή. Επίσης οι εργασίες καθαρισμού επιφανειών βαμμένων με αυτές τις ουσίες εκτός αν τα τεχνικά μέτρα που λαμβάνονται αποτρέπουν τη δυνατότητα εισπνοής σκόνης.

Απασχόληση σε οποιαδήποτε κατεργασία μολύβδου στην κατασκευή ή διακόσμηση αγγειοπλαστικής.

Απασχόληση στην παρασκευή ή στην ενσωμάτωση ελαστρων, στην κατεργασία ενσωμάτωσης ξηρών ενώσεων μολύβδου με καουτσιούκ, στην κατασκευή ελαστικών ή αντικειμένων ή αγαθών που γίνονται εξ' ολοκλήρου ή μερικώς από ελαστικό.

Απασχόληση στην κατασκευή ή επισκευή ηλεκτρικών συσσωρευτών ή τεμαχίων αυτών όσον αφορά:

(α) Την τήξη του μολύβδου ή οποιουδήποτε υλικού που περιέχει μόλυβδο, χύτευση μολυβδοσυγκόλληση ή οποιαδήποτε άλλη εργασία, που περιλαμβάνει καθαρισμό, ή οποιαδήποτε άλλη απόξεση ή τεμαχισμό επαλειμμένων πλοκών που αφορούν τη χρήση, κίνηση ή χειρισμό ή σε επαφή με οποιοδήποτε οξειδία τού μολύβδου και

(β) Οποιοδήποτε χώρο στον οποίο διεξάγεται η μεταποίηση ή επάλειψη ακατέργαστου οξειδίου του μολύβδου.

Απασχόληση στην κατασκευή χρωμικού ή διχρωμικού άλατος καλλίου ή νατρίου, ή στο χειρισμό, κίνηση ή άλλη μεταχείριση ή κατεργασία των ουσιών αυτών σε σχέση με την παρασκευή τους.

Απασχόληση σε οποιοδήποτε δοχείο που χρησιμοποιείται για ηλεκτρολυτική επιμετάλλωση ή οξείδωση μεταλλικών αντικειμένων με τη χρήση ηλεκτρολύτη που περιέχει χρωμικό οξύ ή άλλες χρωμιούχες ενώσεις ή για οποιαδήποτε κατεργασία μεταγενέστερη αυτής.

Απασχόληση στην κατασκευή νιτρικών ή αμιδιακών παραγώγων φαινόλης και βενζολίου ή των ομολόγων του και η κατασκευή εκρηκτικών υλών με τη χρήση οποιοσδήποτε από τις ουσίες αυτές.

Απασχόληση σε ή σε σχέση με την κατασκευή μονωτικών στρωμάτων, σε μίξη ή μίγμα αμιάντου με το χέρι, σε καθαρισμό σάκων, σε δωμάτια ή συσκευές για καθορισμό σκόνης ή φιλτράρισμα σε δωμάτια που περιέχουν χαλαρό αμίαντο. Απασχόληση σε αποφλοίωση ή λείανση των κυλίνδρων περιλαμβανόμενων των κενών κυλίνδρων ή άλλων τεμαχίων, ή άλλων εξαρτημάτων μηχανής τοξεύματος ινών.

Απασχόληση στη μεταφορά ακρήστων καταλοίπων αργίλλου κατά την κατασκευή ή διακόσμηση αγγειοπλαστικής.

Η παρασκευή, η ανάμειξη ή η χρησιμοποίηση ουσιών και παρασκευασμάτων, που χαρακτηρίζονται ως ουσίες εκρηκτικές, εύφλεκτα αέρια, πολύ τοξικές, ισχυρά διαβρωτικές, καρκινογόνες, τερατογόνες, μεταλλαξιογόνες ή τοξικές στην αναπαραγωγή.

10ι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των δεκαπέντε ετών που σ υ ν ε π ά γ ο ν τ α ι

απασχόληση σε οποιαδήποτε κατεργασία επισμάλτωσης για σκοπούς επικάλυψης με υαλώδες υλικά και διακόσμησης μετάλλου ή υάλου.

Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των δεκαπέντε ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε οποιαδήποτε κατεργασία μολύβδου στην κατασκευή καουτσιούκ.

Οι εργασίες θηλέων ηλικίας μικρότερης των δεκαοκτώ ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε οποιοδήποτε τμήμα του υποστατικού, της εγκατάστασης ή της επιχείρησης όπου διεξάγεται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες κατεργασίες:

(α) Η κατεργασία της τήξης ή εμφύσησης ύαλοι/ άλλης από τήξη υάλου με λυχνία συγκόλλησης.

(β) Η κατεργασία της ανόπτησης υάλου άλλου από πλάκα ή από υαλοπίνακα.

(γ) Η εξάτμιση άλμης σε ανοικτά δοχεία ή ο κλιβανισμός άλατος.

(δ) Εργασία σε οποιαδήποτε κατεργασία σε οποιοδήποτε χώρο χύτευσης ορείχαλκου.

Εργασίες κατά τις οποίες ο νέος εκτίθεται:

(α) Σε επίδραση ιονιζουσών ακτινοβολιών

(β) Σε θόρυβο στάθμης μεγαλύτερης των 87 dB(A). Η τιμή των 87 dB(A) νοείται ως μέση ισοδύναμη τιμή (για 40 ώρες απασχόληση την εβδομάδα). Επίσης σε θόρυβο στάθμης μεγαλύτερης των 140 dB έστω και στιγμιαίως.

(γ) Σε πολύ υψηλές ή πολύ χαμηλές θερμοκρασίες (για ικανό χρονικό διάστημα) ή σε εντόνως ακτινοβολούμενη θερμότητα·

(δ) Σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες κατά την εκτέλεση υπαίθριων εργασιών.

Εργασίες που ανατίθενται ως σύνηθες έργο και υποχρεώνουν τον εργοδοτούμενο να παίρνει αφύσικη στάση (π.χ. σιδερωτής) ή να διατηρεί μέλη του σώματός του ικανό χρονικό διάστημα σε μη φυσική θέση (π.χ. τα χέρια σε επίπεδο ψηλότερο των ώμων).

Εργασίες που συνεπάγονται την χρήση ατομικών αναπνευστικών προστατευτικών μέτρων ή ωτασπίδων εκτός εάν αυτό επιβάλλεται για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών ή την εκτέλεση καθήκοντος μικρής χρονικής διάρκειας.

Η εξαγωγή, χρησιμοποίηση, ή ανάμειξη υλικών που περιέχουν ελεύθερο διοξείδιο του πυριτίου ή σύμπλοκα άλατα πυριτίου ή αμίαντο.

Η χρησιμοποίηση υδραργύρου (και υπό μορφή φυράματος) και υδραργυρικών αμαλαμάτων.

Η χρησιμοποίηση ή ανάμειξη οργανικών ουσιών που υπόκεινται σε σήψη.

Η διαλογή ή χρησιμοποίηση ρακών ή παλιοϋφασμάτων και η διαλογή μεταχειρισμένων ρούχων που δεν έχουν απολυμανθεί.

Η αποκομιδή απορριμμάτων και το θάψιμό τους σε χωματερές.

Η εργασία σε εργοστάσια παρασκευής ζωικής κόλλας και οστεόκολλας, σε βυρσοδεψεία και σε αποθήκες ακατέργαστων δερμάτων.

Το κοπάνισμα, το ξύσιμο και τα ξεχώρισμα λιναριού, μπαμπακιού, τριχών ή μαλλιών.

Η εργασία σε στοιχειαθετήρια, σε στερεοτυπεία, στις λινοτυπικές μηχανές, στα κυτήρια μονοτυπίας και στη τσιγκογραφία.

Η συστηματική εργασία σε χώρους φορτίσεως συσσωρευτών,

Η εργασία και παραμονή σε χώρους υαλουργείων στους οποίους κατεργάζεται η πρώτη ύλη, καθαρίζονται οι κλίβανοι, εμφυσούνται οι ύαλοι, κόβονται, τροχίζονται ή λειαίνονται.

Η κασιτιέρωση ή χρωμίωση ή επιμετάλλωση, το βάψιμο με πιστολέτο ως συστηματική εργασία, η βαφή και η εμβάπτιση μεταλλικών αντικειμένων.

Η εργασία σε εργοστάσια ή εργαστήρια:

- (α) Παρασκευής θειικού οξέως, θειώδους οξέως και θειωδών ενώσεων.
- (β) Νιτρικού και υδροχλωρικού οξέως.
- (γ) χλωρίου, χλωριούχου ασβεστίου, υποχλωριωδών αλκαλίων και χλωριούχου θείου.
- (δ) Χλωρικών αλάτων.
- (ε) Επεξεργασίας αρσενικού και παρασκευής αρσενικών ενώσεων.
- (στ) Παρασκευής ανιλίνης και χρωμάτων ανιλίνης και αζωχρωμάτων.
- (ζ) Παρασκευής κυανιούχων ενώσεων και χρήσης ισοκυανιούχων.
- (η) Παρασκευής οξαλικού οξέως.
- (θ) Παρασκευής αιθυλικού, οξικού και προπυλικού αιθυλεστέρα.
- (ι) Παρασκευής κολλοδίου και κυτταροειδούς.
- (ια) Παραγωγής αμμωνίας.
- (ιβ) Φωσφόρου.
- (ιγ) Χημικών λιπασμάτων.

Η εργασία λεύκανσης ή διάλυσης χόρτου, άχυρου ή ρακών.

Η εργασία σε βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες.

Η εργασία στα τμήματα των αλευρόμυλων που αναπτύσσονται σκόνες.

Η εργασία σε εργοστάσια ή εργαστήρια ή τμήματα εργοστασίων στα οποία ή παράγονται ή αποστάζονται:

- (α) Εκρηκτικές ύλες.
- (β) Πυροτεχνήματα.

(γ) Φωτιστικό αέριο, πεπιεσμένα αέριο, εύφλεκτα υλικά.

(δ) Εύφλεκτα προϊόντα, επίσης και γενικότερα στα εργοστάσια στα οποία αναπτύσσονται σκόνης που δημιουργούν κίνδυνο έκρηξης.

Η συγκόλληση ή κοπή με αέριο ή ηλεκτρισμό, εκτός αν εκτελείται σύμφωνα με πρόγραμμα των σχολών μαθητείας.

Η επίβλεψη κινητηρίων μηχανών.

Η επίβλεψη της λειτουργίας και η τροφοδοσία των θεριστικών και των αλωνιστικών μηχανών και των πρεσών άχυρου.

Η επίβλεψη ατμολεβήτων καθώς και λεβήτων ή δοχείων με αέριο υπό πίεση και η επίβλεψη και συντήρηση λεβήτων και δικτύου υγραερίου ή φυσικού αερίου.

Ο χειρισμός γερανών, γερανογεφυρών και βαρούλκων ή άλλων παρομοίων μηχανών και μηχανημάτων.

Η απασχόληση με την ιδιότητα του οδηγού τροχαλίων φορτώσεως κατά την εξόρυξη μεταλλευμάτων από μεταλλείο, λίθων από λατομεία κλπ

Η εργασία με εσκαπτικά φορτωτικά ή ανάλογα μηχανήματα.

Ο χειρισμός και οδήγηση περionoφόρων ανυψωτικών μηχανημάτων (από νέους μικρότερους των δεκαεπτά ετών συμπληρωμένων) και ο χειρισμός περionoφόρων οχημάτων μεταφερόντων πυρακτωμένα ρευστά υλικά.

Χειρισμός και οδήγηση γεωργικού ελκυστήρα (τρακτέρ), (από νέους μικρότερους των δεκαεπτά ετών συμπληρωμένων).

Χειρισμός των πρεσών με έκκεντρο ή παρομοίων πρεσών.

Χειρισμός υδραυλικών πρεσών.

Χειρισμός θερμοπλαστικών πρεσών, χυτοπρεσών αλουμινίου και άλλων παρομοίων πρεσών.

Ο χειρισμός μηχανών κατασκευής παπουτσιών.

Οι εργασίες με μηχανήματα που φέρουν κοπτικά εργαλεία που κινούνται με μηχανική δύναμη και κυρίως οι ακόλουθες:

(α) Η εργασία σε κυκλικά πριόνια, πριονοκορδέλλες, μηχανές λείανσης, διαμόρφωσης (σβούρες) ή ροκανίσματος ξύλων.

(β) Η εργασία σε ψαλίδια, σε μηχανήματα τεμαχισμού, σε μηχανήματα κοπής (κοπτικά δεσμίδων χαρτιού, κυκλικά πριόνια, πριονοκορδέλλες επεξεργασίας άλλου υλικού εκτός του ξύλου) και σε θραυστήρες.

(γ) Η εργασία σε μηχανήματα ελασματοποιίας και γενικά σε μηχανήματα στα οποία το υλικό ή το επεξεργαζόμενο αντικείμενο περνά μεταξύ κυλίνδρων δημιουργώντας τον κίνδυνο πιασίματος μέλους του σώματος του εργαζομένου.

(δ) Η εργασία σε μηχανήματα ζύμωσης-σύνθλιψης·

(ε) Η εργασία σε φυγοκεντρικές μηχανές·

(στ) Η εργασία με μηχανικά πριόνια, με αλυσοπριόνια, καταρράκτες, σε μηχανήματα αποφλοιώσης, κλάδευσης, και παρόμοια.

Ο καθορισμός μεταλλικών επιφανειών με ψηγματοβολή (αμμοβολή).

Η εργασία σε ατμοκρουνοί.

Η λίπανση, ο καθαρισμός, η επισκευή και η αναζήτηση βλάβης σε μηχανές, εργαλεία και συσκευές που βρίσκονται σε λειτουργία, η απόδοση μηχανήματος σε ομαλή λειτουργία μετά από βλάβη, η ρύθμιση του μηχανήματος.

Η σύνδεση-αποσύνδεση ιμάντων ή στοιχείων μεταδόσεως κινήσεως με το μηχανήμα σε λειτουργία.

Η εργασία του συντηρητού βάρδιας μηχανολογικών ή ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και του συντηρητού κτιρίων.

Η εκκίνηση μηχανών στις οποίες απασχολούνται ταυτόχρονα δύο ή περισσότεροι εργοδοτούμενοι.

Η εκκίνηση μηχανών που αποτελούν τμήμα αλυσίδας αυτοματισμού.

Η εργασία που απαιτεί για την διατήρηση της ασφάλειας της εργασίας, την συνεννόηση και την συνεργασία του εργαζομένου που την εκτελεί, με εργαζόμενους που εκτελούν άλλη εργασία.

Μεταφορά ή έλξη με την χρησιμοποίηση δύο ή περισσότερων μηχανών.

Εργασίες κατεδαφίσεως.

Εργασίες σε κεκλιμένα στέγη, εργασίες συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως στεγών.

Εργασίες κατασκευής και αποσυναρμολογήσεως καλουπωμάτων.

Εργασίες συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως αρθρωτών κλιμάκων και εργασίες πάνω σ' αυτές.

Εργασία συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως ικριωμάτων καθώς και εργασία επί ικριωμάτων.

Χειρισμός εργοταξιακών μηχανημάτων.

Χειρισμός μηχανημάτων οικοδομών.

Καλουπώματα και τοιχοποιία μέσα σε νερό, ξήλωμα καλουπιών.

Συναρμολόγηση και εγκατάσταση μεγάλων μεταλλικών σιλό και ανάλογες συγγενείς εργασίες,

Η εργασία σε τάφρους βάθους μεγαλύτερου των 2m και εργασίες εκσκαφών.

Ο χειρισμός ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υψηλής τάσεως και η εργασία σε στοιχεία υπό τάση μεγαλύτερη των 50V.

Η εργασία σε εναέρια και υπόγεια δίκτυο.

Υποβρύχιες εργασίες που εκτελούνται με σκάφανδρα ή αναπνευστική συσκευή.

Σε εργασίες που αμείβονται κατ' αποκοπή και σε άλλες στις οποίες η αύξηση του ρυθμού εργασίας επιτρέπει τη λήψη ενός υψηλότερου μισθού.

Σε μια ομάδα η οποία περιλαμβάνει ενήλικες εργοδοτούμενους που απασχολούνται με εργασίες, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Οι εργασίες που συνεπάγονται την ανύψωση φορτίου μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στον Πίνακα Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α		
Φορτίο που ανυψούται ευκαιριακά σε kg		
Ηλικία	Άρρενες	Θήλεις
14-16	10	5
16-18	15	10

Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των δεκαέξι (16) ετών και θηλέων μικρότερης των δεκαοκτώ (18) ετών που συνεπάγονται την εκτέλεση του έργου το οποίο αναφέρεται στον πιο κάτω Πίνακα Β ανύψωσης ή μεταφοράς φορτίου, ως συνήθους έργου.

Η ανύψωση και μεταφορά φορτίου μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στον Πίνακα Β που αποτελεί σύνηθες έργο ακόμα και αν εκτελείται από άρρενες ηλικίας 16-18 ετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β	
Απόσταση στην οποία μεταφέρεται το φορτίο σε μέτρα	Ανώτατο επιτρεπτό όριο φορτίου σε kg
Μέχρι 2 μέτρα	10
Από 2 έως 10 μέτρα	8
Από 10 έως 30 μέτρα	6
Από 30 μέτρα και πάνω	5

Η εργασία ως σύνηθες έργο ώθησης φορτίου επί σιδηροτροχιών ή δια χειραμαξίων για άρρενες κάτω των 16 ετών και θήλεις κάτω των 18.

Η εργασία ως σύνηθες έργο που συνεπάγεται ώθηση σε σιδηροτροχιές φορτίου μεγαλύτερου των 300 kg ή ώθηση δια χειραμαξίων δύο τροχών φορτίου μεγαλύτερου των 100 kg ή ώθηση δια χειραμαξίων τριών ή τεσσάρων τροχών φορτίου μεγαλύτερου των 50 kg ή τέλος ώθηση δια χειραμαξίων ενός τροχού φορτίου μεγαλύτερου των 30 kg και για άρρενες δεκαέξι έως δεκαοκτώ ετών.

Η εργασία για φόρτωση ή εκφόρτωση πλοίου εκτός των μικρών σκαφών, που έχουν μήκος μικρότερο των 12m ή πλάτος μικρότερο των 4 m.

Η εργασία σε χώρους με κίνδυνο πτώσης από ύψος τριών μέτρων ακόμη και εάν έχει γίνει πρόληψη με σωσίβιο σκοινί ή άλλα παρόμοιο μέσο. Η απαγόρευση δεν ισχύει αν υπάρχει ασφαλές προστατευτικό περίφραγμα σε κάθε θέση, στην οποία διαφορετικά θα συνέτρεχε κίνδυνος πτώσης.

Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των δεκαπέντε ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε ναυπήγηση πάνω σε πλοίο μέχρις ότου τα καταστρώματα επιστρωθούν ή πάνω σε σκαλωσιά πάνω από το επίπεδο του εδάφους.

Η εργασία που ενέχει κίνδυνο πτώσης αντικειμένων στον χώρο που κινείται ο ανήλικος κατά την εργασία του.

Η εργασία με μηχανικό γεωτρύπανο.

Τα κάρφωμα με πιστόλι καρφώματος ή πιστόλι μπουλονιών.

Η χρήση μάσκας ή όπλου σφαγείου.

Η κοπή δένδρων με υλοτομικές μηχανές και η χρήση αυτών των μηχανών για κοπή ξυλείας.

Η εργασία σε διακλαδώσεις γραμμών τραίνων συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης βαγονιών.

Ο καθαρισμός ή βαφή με πίεση μεγαλύτερη των 2,5 ατμοσφαιρών.

Το φούσκωμα ελαστικών τροχών λεωφορείων και αεροπλάνων με πίεση μεγαλύτερη των τριών ατμοσφαιρών.

Το φούσκωμα ελαστικών γεωργικών ελκυστήρων ή άλλων αναλογών οχημάτων με πίεση μεγαλύτερη της 1,5 ατμοσφαιρών.

Η εργασία σε ανοικτό κύλινδρο ή κοχλία.

Οι εργασίες σε αναμείκτες (μίξερ βιομηχανικά) σε λειαντικές μηχανές, σε μηχανές τεμαχισμού, σε μηχανές ζεματίσματος (σφαγείων) και σε φυγοκεντρικές μηχανές.

Η εργασία σε διατρητικές μηχανές, σε καμπτικές μηχανές, σε μηχανές παραγωγής προϊόντων σκυροδέματος και σε μηχανές προτύπων χυτηρίων.

Η εργασία φύλακα, η μεταφορά χρημάτων από και προς τράπεζες, δημόσια ταμεία, πιστωτικά ή νομισματικά ιδρύματα ή τόπους φύλαξης.

Οι εργασίες σε εγκαταστάσεις αποχέτευσης και σε αυτοκίνητα εκκένωσης βόθρων.

Η εργασία σε έρευνες για καρκίνο ή λοιμώδεις νόσους.

Η εργασία που συνεπάγεται προφανή κίνδυνο για την επαφή με το ανθρώπινο αίμα που μπορεί κατά μεγάλη πιθανότητα να θεωρηθεί φορέας μικροβίων.

Η συστηματική εργασία σε τμήμα εντατικής νοσηλείας, σε τμήμα λοιμωδών και επειγόντων περιστατικών ή τμήματα ψυχιατρικής περίθαλψης και περίθαλψης τοξικομανών.

Η φροντίδα, ταρίχευση και μεταφορά νεκρών εκτός της εργασίας που γίνεται στο πλαίσιο στο πλαίσιο των καθηκόντων νοσοκόμας.

Η εργασία σε χώρους στους οποίους είναι πιθανή η έλλειψη οξυγόνου ή η ύπαρξη επικίνδυνης ατμόσφαιρας (δηλητηριώδη ή εκρηκτικά μίγματα).

Η χρήση γεωργικών φαρμάκων και βιοκτόνων.

Κλάδεμα και συγκομιδή καρπών σε υψηλά δέντρα.

Διαχείριση επιβητόρων (ίππων, ταύρων βουβαλοταύρων, κάπρων κλπ) είτε σε συστηματικές εκτροφές είτε για ζώα ελευθέρας βοσκής.

Στην μελισσοκομία γενικά εφόσον πρόκειται για αλλεργικά άτομα.

Τοκετός ζώων.

Εργασίες εκδοράς γουναφόρων.

Ιχθυόσκαλες.

Κέντρα τεχνητής σπερματέγχυσης και οχείας ζώων.

Μονάδες αξιοποίησης ζωικών αποβλήτων.

Χρήση αυτοκινούμενων γεωργικών μηχανημάτων εκτός των περιπτώσεων που έχουν άδεια οδήγησης.

Υλοτομικές και συγκομιστικές εργασίες δασών.

Εργασίες κατασβέσεως πυρκαγιών.

Εργασίες δασοτεχνικών έργων εκτός φυτοκομικών εργασιών.

Εγκαταστάσεις επεξεργασίας-διαχείρισης λυμάτων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Χρήση μηχανολογικού μη αυτοκινούμενου εξοπλισμού (μηχανικά συστήματα άρδευσης χορτοκοπτικά μηχανήματα, ψεκαστήρες κ.λπ.).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

*Οι Περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία)
Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 255/2002 και τροποποίηση Κ.Δ.Π. 42/2015*

Βασικές Έννοιες

«γαλουχούσα» σημαίνει εργοδοτούμενη η οποία θηλάζει το παιδί της για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες από την ημερομηνία του τοκετού και η οποία ενημέρωσε γραπτώς τον εργοδότη της γι' αυτό.

«έγκυος» σημαίνει έγκυο εργοδοτούμενη, η οποία πληροφόρησε τον εργοδότη της για την εγκυμοσύνη της, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμων του 1997 έως 2011.

«κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008» σημαίνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008 για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/ΕΟΚ και 1999/45/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 758/2013 της Επιτροπής της 7ης Αυγούστου 2013 και όπως περαιτέρω εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται».

«λεχώνα» σημαίνει εργοδοτούμενη η οποία είχε πρόσφατα τοκετό, μέσα στους προηγούμενους δύο μήνες, και έχει πληροφορήσει τον εργοδότη της γι' αυτό προσκομίζοντας πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού.

«Νόμος» σημαίνει τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως 2020.

«τοκετός» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το εδάφιο (1) του άρθρου 2 των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων του 2010 μέχρι 2020.

Εκτίμηση των Κινδύνων και Μέτρα Προστασίας

Όταν στα εργοδοτούμενα πρόσωπα περιλαμβάνονται γυναίκες που βρίσκονται σε ηλικία που μπορεί να καταστούν έγκυες και η φύση της εκτελούμενης εργασίας μπορεί να δημιουργεί κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία εγκύου, λεχώνας ή γαλουχούσας

εργοδοτουμένης ή του παιδιού της που προέρχονται από οποιεσδήποτε διεργασίες, συνθήκες εργασίας ή οποιουσδήποτε φυσικούς, βιολογικούς, χημικούς ή εργονομικούς παράγοντες, περιλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στον Πρώτο και στο Δεύτερο Πίνακα, ο εργοδότης προβαίνει σε εκτίμηση των κινδύνων και καθορίζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Σε περίπτωση που η λήψη των μέτρων δεν μπορεί να οδηγήσει στην αποφυγή των κινδύνων για την ασφάλεια και υγεία, ο εργοδότης λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα προς αποφυγή των κινδύνων, με διαφοροποίηση των συνθηκών εργασίας ή των ωρών εργασίας.

Σε περίπτωση που η αποφυγή των κινδύνων δεν είναι πρακτικώς εφικτή, ο εργοδότης πρέπει να απαλλάξει την εργοδοτούμενη του από την εργασία αυτή και να τη μεταθέσει σε άλλη εργασία που δεν εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία της, για όσο χρόνο αυτό είναι αναγκαίο, για την αποφυγή τέτοιου κινδύνου και χωρίς να επηρεάζονται οποιαδήποτε άλλα δικαιώματά της.

Εάν η αλλαγή θέσης, είναι τεχνικά ή/και αντικειμενικά αδύνατη, ή αν για λόγους δεόντως αιτιολογημένους δεν είναι εύλογο να απαιτηθεί, η εν λόγω εργοδοτούμενη απαλλάσσεται από την εργασία επί όλο το διάστημα που απαιτείται για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας της και χωρίς να επηρεάζονται οποιαδήποτε άλλα δικαιώματά της. Νοείται ότι σε τέτοια περίπτωση ο εργοδότης θα συνεχίσει να καταβάλλει σ' αυτή τις απολαβές της για όλο το χρονικό διάστημα της απουσίας της από την εργασία.

Οποιαδήποτε εκτίμηση κινδύνων πρέπει να αναθεωρείται από τον εργοδότη εάν υπάρχει λόγος να υποπτεύεται ότι αυτή δεν ισχύει πλέον ή/και υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση στα θέματα με τα οποία σχετίζεται.

Εάν κατόπιν αναθεώρησης, καταδεικνύεται ότι απαιτούνται αλλαγές στην εκτίμηση των κινδύνων, ο εργοδότης πρέπει να προβεί στις σχετικές αλλαγές.

Κάθε εργοδότης που προβαίνει σε εκτίμηση ή επανεκτίμηση του κινδύνου, πρέπει να ενημερώνει τις εργοδοτούμενες του ή τους εκπροσώπους τους για τα αποτελέσματα της εκτίμησης, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και την υγεία τους.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στην περίπτωση κατά την οποία η εργοδοτούμενη μείνει έγκυος ή αρχίζει να θηλάζει και πληροφορήσει σχετικά τον εργοδότη της.

Νυκτερινή Εργασία

Όταν έγκυος, λεχώνα ή γαλουχούσα εργάζεται τη νύκτα και κατέχει πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού το οποίο πιστοποιεί ότι είναι αναγκαίο για την ασφάλεια και την υγεία της να αποφεύγει τέτοια εργασία, η οποία αναφέρεται στο πιστοποιητικό, ο εργοδότης πρέπει να απαλλάξει την εργοδοτούμενη από την εργασία αυτή για όσο

χρόνο αυτό είναι αναγκαίο για την ασφάλεια και την υγεία της χωρίς να επηρεάζονται οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα της.

Εάν η μετακίνηση σε εργασία ημέρας είναι τεχνικά ή/και αντικειμενικά αδύνατη, η εάν για λόγους δεόντως αιτιολογημένους δεν είναι εύλογο να απαιτηθεί, η έγκυος, λεχώνα ή γαλουχούσα απαλλάσσεται από την εργασία επί όλο το διάστημα που απαιτείται για την προστασία της ασφάλειας και την υγείας της χωρίς να επηρεάζονται οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα της. Νοείται ότι σε τέτοια περίπτωση ο εργοδότης θα συνεχίσει να καταβάλλει σ' αυτή τις απολαβές της για όλο το χρονικό διάστημα της απουσίας της από την εργασία.

Απαγόρευση Έκθεσης σε Επικίνδυνους Παράγοντες

Κανένας εργοδότης δεν μπορεί να υποχρεώσει έγκυο να εκτελεί δραστηριότητα για την οποία η εκτίμηση του κινδύνου έχει δείξει ότι συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης επικίνδυνης για την ασφάλειας ή την υγεία στους παράγοντες ή τις συνθήκες εργασίας που περιλαμβάνονται στο Μέρος Α του Δεύτερου Πίνακα.

Κανένας εργοδότης δεν μπορεί να υποχρεώσει γαλουχούσα να εκτελεί δραστηριότητα για την οποία η εκτίμηση του κινδύνου έχει δείξει ότι συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης επικίνδυνης για την ασφάλειας ή την υγεία στους παράγοντες ή τις συνθήκες εργασίας που περιλαμβάνονται στο Μέρος Β του Δεύτερου Πίνακα.

ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ: Μη Εξαντλητικός Κατάλογος Παραγόντων, Μεθόδων Παραγωγής και Συνθηκών Εργασιών

ΜΕΡΟΣ Α: Παράγοντες

Φυσικοί ή εργονομικοί παράγοντες

Εφόσον οι παράγοντες αυτοί θεωρούνται ως παράγοντες που συνεπάγονται οργανικές βλάβες εμβρύου ή/και υπάρχει φόβος να προκαλέσουν αποκόλληση του πλακούντα, ειδικά:

- (α) Προσκρούσεις, δονήσεις ή κινήσεις.
- (β) Χειρωνακτική μετακίνηση βαρέων φορτίων που συνεπάγεται κινδύνους, ιδίως οσφυοσπονδυλικούς.
- (γ) Θόρυβος.
- (δ) Ιοντίζουσες ακτινοβολίες.
- (ε) Μη ιοντίζουσες ακτινοβολίες.
- (στ) Ακραίες συνθήκες ψύχους ή ζέστης.
- (ζ) Κινήσεις και θέσεις του σώματος, μετακινήσεις - είτε εντός είτε εκτός των υποστατικών του εργοδότη - ψυχική και φυσική κόπωση και άλλες φυσικές καταπονήσεις συνδεδεμένες με την δραστηριότητα της εργοδοτούμενης.

Βιολογικοί παράγοντες

Βιολογικοί παράγοντες των Ομάδων 2, 3, και 4, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (2) του Κανονισμού 3 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμών του 2001 και 2021, (Οι Κανονισμοί είναι διαθέσιμοι από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας) στο βαθμό που είναι γνωστό ότι οι παράγοντες αυτοί ή τα θεραπευτικά μέτρα τα οποία επέβαλαν οι εν λόγω παράγοντες θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των εγκύων και του κυοφορούμενου και εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Δεύτερο Πίνακα.

Χημικοί Παράγοντες

Οι ακόλουθοι χημικοί παράγοντες, στο βαθμό που είναι γνωστό ότι θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των εγκύων και του κυοφορούμενου εμβρύου και εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Δεύτερο Πίνακα.

(α) Ουσίες και μείγματα που πληρούν τα κριτήρια για ταξινόμηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες τάξεις κινδύνου και κατηγορίες κινδύνου με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δηλώσεις επικινδυνότητας, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Δεύτερο Πίνακα:

- (i) Μεταλλαξιγένεση γεννητικών κυττάρων, κατηγορία 1A, 1B ή 2 (H340, HMI).
- (ii) Καρκινογένεση, κατηγορία 1A, 1B ή 2 (H350, H350i, 1-1351).
- (iii) Τοξικότητα στην αναπαραγωγή κατηγορία 1A, 1B ή 2 ή πρόσθετη κατηγορία για επιδράσεις στη γαλουχία ή μέσω της γαλουχίας (H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361fd, H362).
- (iv) (iv) Ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους μετά από μία και μόνη έκθεση, κατηγορία 1 ή 2 (H370, H371).

β) Χημικοί παράγοντες που περιλαμβάνονται στον Πρώτο Πίνακα των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμών του 2001 έως 2021.

(γ) Υδράργυρος και τα παράγωγα του.

(δ) Αντιμιτωτικά φάρμακα.

(ε) Μονοξειδίο του άνθρακα.

(ζ) Επικίνδυνοι χημικοί παράγοντες με αποδεδειγμένη εκ γενετής παραμορφώσεις.

ΜΕΡΟΣ Β: Μέθοδοι Παραγωγής

Βιομηχανικές μέθοδοι παραγωγής που περιλαμβάνονται στον Πρώτο Πίνακα των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμών του 2001 έως 2021.».

ΜΕΡΟΣ Γ: Συνθήκες Εργασίας

Υπόγειες εργασίες σε ορυχεία.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ: Μη Εξαντλητικός Κατάλογος Παραγόντων, Μεθόδων Παραγωγής και Συνθηκών Εργασιών

ΜΕΡΟΣ Α: Έγκυες Εργοδοτούμενες

1. Παράγοντες

(α) Φυσικοί παράγοντες

Εργασία σε περιβάλλον υπερπίεσης, παραδείγματος χάριν σε θαλάμους πίεσης, καταδύσεις.

(β) Βιολογικοί παράγοντες

Οι ακόλουθοι βιολογικοί παράγοντες:

- Τοξόπλασμα
- Ιός της ερυθράς,

Εκτός εάν υπάρχει απόδειξη του ότι η εργοδοτούμενη έγκυος είναι επαρκώς προστατευμένη έναντι αυτών των παραγόντων από την κατάσταση του ανοσοποιητικού της συστήματος.

(γ) Χημικοί παράγοντες

Μόλυβδος και τα παράγωγα του, στο βαθμό που οι παράγοντες αυτοί υπάρχει κίνδυνος να απορροφώνται από τον ανθρώπινο οργανισμό.

2. Συνθήκες εργασίας

Υπόγειες εργασίες σε ορυχεία.

ΜΕΡΟΣ Β: Γαλουχούσες Εργοδοτούμενες

1. Παράγοντες

Χημικοί παράγοντες

Μόλυβδος και τα παράγωγα του, στο βαθμό που οι παράγοντες αυτοί υπάρχει κίνδυνος να απορροφώνται από τον ανθρώπινο οργανισμό.

2. Συνθήκες εργασίας

Υπόγειες εργασίες σε ορυχεία.

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Οι Περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 174/2002 και τροποποίηση Κ.Δ.Π. 494/2004

Βασικές Έννοιες

«Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία» σημαίνει τη θερμοκρασία υπό την οποία ακίνητη μάζα αέρα κεκορεσμένη υδρατμών θα επέφερε το ίδιο αίσθημα θερμότητας το οποίο επιφέρει ο συνδυασμός των επικρατουσών τιμών θερμοκρασίας θερμομέτρου μελάνης σφαίρας, θερμομέτρου υγρού δοχείου και ταχύτητας διακίνησης του αέρα εντός του χώρου εργασίας.

«Χώρος εργασίας» σημαίνει το χώρο που προορίζεται να περιλάβει θέσεις εργασίας μέσα στα κτίρια της επιχείρησης ή/και της εγκατάστασης, περιλαμβανομένου και κάθε άλλου μέρους στην περιοχή της επιχείρησης ή/ και της εγκατάστασης όπου έχουν πρόσβαση πρόσωπα στην εργασία ή και άλλα πρόσωπα.

Πεδίο Εφαρμογής

Οι Κανονισμοί καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας και εφαρμόζονται σε όλους τους χώρους εργασίας, στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Εξαιρέσεις

Οι Κανονισμοί δεν εφαρμόζονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) Στα μέσα μεταφορών που χρησιμοποιούνται εκτός της επιχείρησης ή/ και της εγκατάστασης καθώς και στους χώρους εργασίας εντός των μέσων μεταφοράς.
- (β) Στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια.
- (γ) Στις εξορυκτικές βιομηχανίες.
- (δ) Στα αλιευτικά σκάφη.
- (ε) Στους αγρούς, στα δάση και σε άλλες εκτάσεις που αποτελούν μέρος γεωργικής ή δασικής επιχείρησης αλλά τα οποία βρίσκονται εκτός της οικοδομημένης ζώνης της επιχείρησης αυτής.

Χώροι Εργασίας

Οι χώροι εργασίας που χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος των Κανονισμών πρέπει να ικανοποιούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας που περιέχονται στο Παράρτημα Ι.

Οι χώροι εργασίας που έχουν χρησιμοποιηθεί πριν από την έναρξη ισχύος των Κανονισμών πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙ.

Σε περίπτωση που οι χώροι εργασίας υφίστανται, μετά την έναρξη ισχύος των Κανονισμών, μεταβολές, επεκτάσεις ή/και μετατροπές, θα πρέπει να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα από το εργοδότη ώστε να είναι σύμφωνες με τις ελάχιστες προδιαγραφές του Παραρτήματος Ι.

Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών

Για την διαφύλαξη της ασφάλειας και υγείας των εργοδοτούμενων ή και άλλων προσώπων ο εργοδότης πρέπει να φροντίζει:

- (α) Να διατηρούνται ελεύθεροι τόσο οι διάδρομοι κυκλοφορίας που οδηγούν στις κανονικές εξόδους και στις εξόδους κινδύνου, όσο και οι ίδιες οι εξοδοί και οι εξοδοί κινδύνου, για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανά πάσα στιγμή.
- (β) Για την τεχνική συντήρηση των χώρων εργασίας και των εγκαταστάσεων και συστημάτων, και ιδίως όσων αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ των Κανονισμών, και για την αποκατάσταση, το συντομότερο δυνατό, των ελαττωμάτων που διαπιστώνονται και που ενδέχεται να βλάψουν την υγεία και την ασφάλεια των εργοδοτούμενων ή και άλλων προσώπων.
- (γ) Για τον τακτικό καθαρισμό των χώρων εργασίας και των εγκαταστάσεων και συστημάτων, και ιδίως όσων αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ, των Κανονισμών, προκειμένου να εξασφαλίζονται ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής.
- (δ) Για την τακτική συντήρηση και τον έλεγχο λειτουργίας των εγκαταστάσεων και συστημάτων ασφαλείας, που έχουν προορισμό την πρόληψη ή την εξάλειψη κινδύνων, και ιδίως όσων αναφέρονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Ενημέρωση, Διαβούλευση και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων

- (1) Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εργοδοτούμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση να έχουν στη διάθεσή τους τις κατάλληλες πληροφορίες όσον αφορά όλα τα ληπτέα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία στους χώρους εργασίας.
- (2) Στο πλαίσιο της ενημέρωσης των εργοδοτούμενων, ο εργοδότης διασφαλίζει ότι όλα τα πρόσωπα στην εργασία είναι ενήμερα για τα μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου και για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί στην περίπτωση αυτή.

(3) Ο εργοδότης διαβουλεύεται με τους εργοδοτούμενους ή/και τους εκπροσώπους τους και προωθεί την συμμετοχή των εργοδοτούμενων στα θέματα που καλύπτουν οι Κανονισμοί.

Υποχρεώσεις Αυτοεργοδοτούμενων

Οι υποχρεώσεις των εργοδοτών που προβλέπονται στους Κανονισμούς, ισχύουν κατ' αναλογία και για τους αυτοεργοδοτούμενους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ελάχιστες Προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας για τους Χώρους Εργασίας που Χρησιμοποιούνται για Πρώτη Φορά ή Υφίστανται Μεταβολές, Επεκτάσεις ή/και Μετατροπές Μετά την Έναρξη Ισχύος των Κανονισμών

Προκαταρκτική Παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή ο κίνδυνος.

Σταθερότητα και Στερεότητα

Τα κτίρια που στεγάζουν χώρους εργασίας πρέπει να έχουν δομή και στερεότητα ανάλογες με το είδος της χρήσης τους.

Ηλεκτρική Εγκατάσταση

Η ηλεκτρική εγκατάσταση πρέπει να έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί έτσι ώστε να μη δημιουργεί κίνδυνο πυρκαγιάς ή έκρηξης και τα πρόσωπα να είναι επαρκώς προστατευμένα έναντι των κινδύνων ατυχήματος που μπορεί να προκύψουν από την άμεση ή έμμεση επαφή με τον ηλεκτρισμό.

Κατά το σχεδιασμό, την κατασκευή και την επιλογή του υλικού και των συστημάτων προστασίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η τάση του ρεύματος, η επίδραση εξωτερικών παραγόντων και η καταλληλότητα των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε τμήματα της εγκατάστασης.

Όλα τα ηλεκτρικά κυκλώματα που τροφοδοτούν ρευματοδότες, φορητές ή κινητές συσκευές ή και εξοπλισμό εργασίας πρέπει να εφοδιάζονται με αυτόματους διακόπτες διαρροής (Residual Current Devices R.C.D.s) ψηλής ευαισθησίας, τουλάχιστον 30mA ή και μικρότερης, ανάλογα με τις ιδιάζουσες περιστάσεις, ή να εφοδιάζονται με άλλες κατάλληλες συσκευές για προστασία από ηλεκτροπληξία των προσώπων στην εργασία ή άλλων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν.

Οδοί και Έξοδοι Κίνδυνου

Οι οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να διατηρούνται ελεύθερες και να οδηγούν από το συντομότερο δυνατό δρόμο στο ύπαιθρο ή σε ασφαλή περιοχή.

Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται από τα πρόσωπα στην εργασία γρήγορα και με συνθήκες πλήρους ασφάλειας.

Οι αποθήκες με εύφλεκτα υλικά δεν πρέπει να είναι σε τέτοια θέση που να θέτουν σε κίνδυνο τις οδούς ή τις εξόδους κινδύνου από τους χώρους εργασίας σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας καθώς και από το μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται στους χώρους αυτούς.

Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω και να συντηρούνται κατάλληλα.

Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές ή στερεωμένες με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μην μπορεί να τις ανοίξει, εύκολα και αμέσως, από την εσωτερική πλευρά κάθε πρόσωπο που θα χρειαστεί τυχόν να τις χρησιμοποιήσει σε περίπτωση ανάγκης.

Οι συρόμενες και οι περιστρεφόμενες θύρες που προορίζονται ειδικά για θύρες κινδύνου απαγορεύονται.

Οι ειδικές οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000. Η σήμανση αυτή πρέπει να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαρκής.

Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να κλειδώνονται. Οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σε αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή.

Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης.

Πυρανίχνευση και Κατάσβεση Πυρκαγιάς

Ανάλογα με τις διαστάσεις και τη χρήση των κτιρίων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών καθώς και το μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς και, εφόσον χρειάζεται, με πυρανιχνευτές και συστήματα συναγερμού.

Ο μη αυτόματος εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς πρέπει να είναι ευπρόσιτος και εύχρηστος και οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργοποιεί το σύστημα συναγερμού δεν πρέπει να εκτίθεται σε κίνδυνο. Ο εξοπλισμός αυτός και το σύστημα συναγερμού πρέπει επίσης να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Η σήμανση αυτή πρέπει να τίθεται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαρκής.

Ο εξοπλισμός κατάσβεσης της πυρκαγιάς και τα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους.

Εξαερισμός Κλειστών Χώρων Εργασίας

Στους κλειστούς χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχει επαρκής νωπός αέρας, λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι.

Στον Πίνακα 1 του παρόντος Παραρτήματος αναγράφεται ο ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας και τη φύση της δραστηριότητας η οποία αναλαμβάνεται εντός αυτού.

Όπου ο καθοριζόμενος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα δε δύναται να επιτευχθεί με φυσικό αερισμό ή όπου είναι δυσχερής η παροχή και συντήρηση επαρκούς νωπού αέρα σε όλο το χώρο εργασίας άνευ της δημιουργίας ενοχλητικών ρευμάτων πρέπει να χρησιμοποιούνται τεχνητά μέσα ή συστήματα.

Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να διατηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας και να υπάρχει σύστημα ελέγχου που θα προειδοποιεί σε ενδεχόμενη περίπτωση βλάβης, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργοδοτουμένων.

Εάν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κλιματισμού ή μηχανικού εξαερισμού, πρέπει να λειτουργούν κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η έκθεση των εργοδοτουμένων σε ενοχλητικά ρεύματα αέρα.

Αποθέσεις και ρύποι που ενδέχεται να επιφέρουν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των εργοδοτουμένων, λόγω μόλυνσεως της ατμόσφαιρας των χώρων εργασίας, πρέπει να καθαρίζονται ταχέως.

Κάθε χώρος εργασίας στον οποίο ο αερισμός γίνεται μόνο με φυσικά μέσα πρέπει να έχει θύρες ή παράθυρα που να ανοίγουν κατευθείαν στο ύπαιθρο. Οι θύρες και τα παράθυρα πρέπει να έχουν εμβαδόν όχι μικρότερο από το ένα δέκατο (1/10) του εμβαδού του χώρου εργασίας και να είναι έτσι κατασκευασμένα που να ανοίγουν τουλάχιστο κατά το μισό εμβαδόν τους.

Οι σκόνης, καπνοί, ατμοί και τα αέρια που δημιουργούνται στους χώρους εργασίας πρέπει κατά περίπτωση να παρακρατούνται ή να απάγονται στο σημείο παραγωγής τους με τα κατάλληλα προς τούτο μέσα, συστήματα και εγκαταστάσεις, τα οποία πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας.

Θερμοκρασία των Χώρων

Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας και τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι. Η θερμοκρασία των χώρων ανάπαυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των εστιατορίων καθώς και των χώρων

παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.

Τα παράθυρα, οι φεγγίτες και τα γυάλινα τοιχώματα πρέπει να επιτρέπουν την αποφυγή υπερβολικού ηλιασμού των χώρων εργασίας, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της φύσης του χώρου εργασίας.

Στους χώρους εργασίας που εκτελείται συνεχής εργασία πρέπει:

(α) Η Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία να μην υπερβαίνει τα ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα όπως αυτά καθορίζονται στο Πίνακα 2 του παρόντος Παραρτήματος.

(β) Να λαμβάνονται μέτρα, όσο αυτό είναι πρακτικά δυνατό, για την επίτευξη και διατήρηση της Διορθωμένης Ενεργού Θερμοκρασίας εντός των ορίων Ανέσεως όπως αυτά καθορίζονται στον Πίνακα 2 του παρόντος Παραρτήματος.

Κοντά σε περιοχές θέσεων εργασίας που βρίσκονται υπό την επίδραση πολύ υψηλών ή χαμηλών θερμοκρασιών πρέπει να υπάρχουν ειδικοί χώροι τηρούμενοι σε τέτοια θερμοκρασία ώστε οι εργοδοτούμενοι να μπορούν να προσαρμόζονται σταδιακά προς την επικρατούσα εξωτερική θερμοκρασία.

Στους χώρους εργασίας που η Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία υπερβαίνει τα Ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα όπως αυτά καθορίζονται στο Πίνακα 2 του παρόντος Παραρτήματος ή όπου σημαντικό μέρος της θερμότητας προέρχεται από ακτινοβολούσες πηγές θερμότητας πρέπει να λαμβάνονται όλα τα πρακτικώς εφικτά μέτρα για την προστασία των εργοδοτουμένων είτε με τη χρήση παραπετάσματος από πυρίμαχο υλικό για την κάλυψη των πηγών ακτινοβολίας της θερμότητας, είτε με τη διατήρηση επαρκούς ταχύτητας αέρα πέριξ του εργοδοτουμένου, είτε με τη χρήση οιασδήποτε άλλης αποτελεσματικής μεθόδου.

Τα συστήματα ή οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση και διατήρηση ικανοποιητικών κλιματικών συνθηκών πρέπει να λειτουργούν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην προκαλούν τη διαφυγή μέσα στην ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας οποιωνδήποτε ουσιών ή μικροοργανισμών τέτοιας φύσης ή συγκέντρωσης που πιθανόν να καθίστανται βλαβερές ή ενοχλητικές για τα πρόσωπα στην εργασία.

Στους εργοδοτουμένους που εισέρχονται σε χώρους εργασίας με θερμοκρασία χαμηλότερη των -5° Κελσίου πρέπει να χορηγείται ο κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός και ο αναγκαίος προστατευτικός εξοπλισμός. Ο κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προστατευτικά μέσα των ποδιών, προστατευτικά μέσα των χεριών και προστατευτικά μέσα κεφαλιού.

Φυσικός και Τεχνητός Φωτισμός των Χώρων

Οι χώροι εργασίας πρέπει στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν αρκετό φυσικό φωτισμό και να είναι εφοδιασμένοι με εγκατάσταση που να επιτρέπει επαρκή τεχνητό φωτισμό

ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργοδοτούμενων

Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων εργασίας και των διαδρόμων επικοινωνίας πρέπει να είναι τοποθετημένες κατά τρόπο ώστε ο προβλεπόμενος τύπος φωτισμού να μην ενέχει κίνδυνο ατυχήματος για οποιοδήποτε πρόσωπο.

Οι χώροι εργασίας, στους οποίους πρόσωπα στην εργασία είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα σε κινδύνους σε περίπτωση βλάβης του τεχνητού φωτισμού, πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με εφεδρικό φωτισμό ικανοποιητικής έντασης.

Στον Πίνακα 3 του παρόντος Παραρτήματος καθορίζεται η ελάχιστη ένταση φωτισμού σε LUX μετρούμενη στο οριζόντιο επίπεδο το ευρισκόμενο ένα μέτρο υπεράνω του εδάφους ή του δαπέδου, ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας και την απαιτούμενη διακριτικότητα.

Ειδικότερα ο τεχνητός φωτισμός πρέπει:

- (α) Να είναι ανάλογος με το είδος και τη φύση της εργασίας.
- (β) Να ελαχιστοποιεί τη θάμβωση.
- (γ) Να μη δημιουργεί υπερβολικές αντιθέσεις και εναλλαγές φωτεινότητας.
- (δ) Να διαχέεται, κατευθύνεται και κατανέμεται σωστά.

Δάπεδα, Τοίχοι, Οροφές και Στέγες των Χώρων

Οι χώροι εργασίας πρέπει να διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση ανάλογα με τον τύπο της επιχείρησης και την ωματική δραστηριότητα των εργοδοτούμενων.

Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη και εις βάθος καθαρισμό προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής, να είναι από υλικά τα οποία δεν αναδίδουν αναθυμιάσεις και να συντηρούνται κατάλληλα.

Τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να πληρούν τους παρακάτω γενικούς όρους:

- (α) Να είναι ανθεκτικά, σταθερά και στέρεα
- (β) Να μην παρουσιάζουν επικίνδυνες κλίσεις
- (γ) Να μην παρουσιάζουν κινδύνους ολισθήματος
- (δ) Να είναι ομαλά και ελεύθερα προσκρούσεων
- (ε) Να έχουν τη δυνατότητα συντήρησης.

Ανάλογα με τους επί μέρους κινδύνους που παρουσιάζονται από την παραγωγική διαδικασία, τις εγκαταστάσεις και τη χρήση τους και την αποθήκευση υλικών, τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να πληρούν και τους παρακάτω όρους:

- (α) Να διαθέτουν κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης (π.χ. κλίση, φρεάτια, κανάλια κλπ.), εφόσον πρέπει να πλένονται με άφθονο νερό ή υπάρχουν υγρά λόγω της παραγωγικής

διαδικασίας

(β) Να είναι αδιαπότιστα όπου το απαιτούν λόγοι υγιεινής

(γ) Να είναι κατασκευασμένα από υλικά που δεν επιτρέπουν τη δημιουργία σπινθήρων (αντιστατικά) στους χώρους αποθήκευσης εκρηκτικών υλών ή σε αυτούς που είναι δυνατό να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα λόγω συγκέντρωσης σκόνης, ατμών, αερίων κλπ.

(δ) Να είναι ηλεκτρομονωτικά σε μεμονωμένες θέσεις με αυξημένο κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

Σε χώρους εργασίας όπου χρησιμοποιούνται, αποθηκεύονται ή παράγονται ή αναδίδονται εύφλεκτες ή οξειδωτικές ουσίες ή παράγεται ή αναδίδεται σκόνη με τέτοια χαρακτηριστικά και σε τέτοια συγκέντρωση που πιθανόν να προκαλεί έκρηξη ή ανάφλεξη καθώς και σε οποιοδήποτε εργοστάσιο, όλο το κτίριο, τα σκαλιά, οι σκάλες, τα περάσματα, τα δάπεδα και οι διάδρομοι πρέπει να είναι πυράντοχης κατασκευής.

Όλα τα αποθέματα εύφλεκτων, πολύ εύφλεκτων ή εύφλεκτων ουσιών πρέπει να φυλάσσονται είτε μέσα σε πυράντοχες αποθήκες είτε σε ασφαλή μέρη εκτός οποιουδήποτε υποστατικού ή εγκατάστασης όπου υπάρχουν πρόσωπα.

Το μέγιστο επιτρεπόμενο φορτίο στα δάπεδα των χώρων εργασίας κάτω από τους οποίους υπάρχουν άλλοι χώροι και όπου πρέπει να τοποθετούνται εμπορεύματα ή άλλα βάρη πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς σε πίνακες στις εισόδους και σε άλλα εμφανή και προσιτά σημεία των υπόψη χώρων.

Τα ανοίγματα στα δάπεδα (κανάλια, φρεάτια, λάκκοι κλπ.) πρέπει να καλύπτονται αποτελεσματικά. Τα καλύμματα των ανοιγμάτων των δαπέδων πρέπει να είναι επαρκούς αντοχής και να μην παρουσιάζουν κινδύνους ολισθήματος ή πρόσκρουσης.

Όταν τα καλύμματα ανοιγμάτων των δαπέδων αφαιρούνται προσωρινά για την εκτέλεση εργασιών συντήρησης ή επισκευής πρέπει να διασφαλίζονται οποιαδήποτε πρόσωπα από κίνδυνο πτώσης.

Τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να διατηρούνται καθαρά και ελεύθερα εμποδίων. Ζημιές, ανωμαλίες, παραμορφώσεις, ρυπάνσεις, ακάλυπτα ανοίγματα πρέπει να αποκαθίστανται χωρίς καθυστέρηση.

Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας ούτως ώστε οποιαδήποτε πρόσωπα να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματά τους.

Οι τοίχοι πρέπει να είναι λείοι και αδιαπότιστοι μέχρι ύψους τουλάχιστον 1,50 μέτρα από το δάπεδο, όπου το απαιτούν λόγοι υγιεινής (π.χ. αποχωρητήρια, λουτρά) ή όπου λόγω

της χρήσης τους πρέπει να πλένονται (π.χ. κατεργασία ζωικών υλών).

Οι στέγες και οι οροφές πρέπει να εξασφαλίζουν στεγανότητα και επαρκή αντοχή σε στατικά και δυναμικά φορτία (π.χ. χιόνι, ανεμοπίεση, μηχανήματα, ανηρτημένα φορτία, κλπ.)

Η ανάρτηση φορτίων από στοιχεία της στέγης των ορόφων επιτρέπεται μόνο εφόσον τα στοιχεία αυτά είναι υπολογισμένα στα προβλεπόμενα φορτία. Σε περίπτωση ανάρτησης φορτίων από ξύλινα στοιχεία αυτά πρέπει να ελέγχονται συχνά ως προς την επάρκεια της αντοχής τους και να αντικαθίστανται αν τυχόν η αντοχή τους έχει μειωθεί, άλλως απαγορεύεται η ανάρτηση.

Η πρόσβαση σε στέγες κατασκευασμένες από υλικά ανεπαρκούς αντοχής επιτρέπεται μόνο εφόσον υφίστανται εγκαταστάσεις ή παρέχεται εξοπλισμός που προστατεύουν τα πρόσωπα στην εργασία από τον κίνδυνο πτώσης.

Εφόσον υφίστανται ιδιαίτερα προβλήματα από την ηλιακή θερμότητα ή το ψύχος που ευνοούνται από την κατασκευή και τα υλικά επικάλυψης της στέγης, οι στέγες πρέπει να θερμομονώνονται.

Τα υαλόφρακτα τμήματα των στεγών πρέπει να είναι έτσι κατασκευασμένα ώστε να προστατεύουν από την άμεση ηλιακή ακτινοβολία.

Παράθυρα και Φεγγίτες των Χώρων

Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να μπορούν να ανοίγουν, να κλείνουν, να ρυθμίζουν και να στερεώνουν τα παράθυρα, τους φεγγίτες και τα συστήματα αερισμού με ασφάλεια. Όταν τα εν λόγω παράθυρα, φεγγίτες και συστήματα είναι ανοικτά, δεν πρέπει να αποτελούν κίνδυνο για οποιοδήποτε πρόσωπο.

Τα παράθυρα και οι φεγγίτες πρέπει να είναι σχεδιασμένα σε σχέση με τον εξοπλισμό ή εφοδιασμένα με κατάλληλα συστήματα έτσι ώστε να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους για πρόσωπα που εκτελούν την εργασία αυτή καθώς και για πρόσωπα που ευρίσκονται στα κτίρια και γύρω από αυτά.

Θύρες και Πύλες

Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και των πυλών καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των εσωτερικών ή εξωτερικών χώρων.

Πρέπει να τοποθετείται επισήμανση, σε ύψος οφθαλμών, στις θύρες που είναι διαφανείς.

Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φατνώματα.

Εφόσον οι διαφανείς ή διαφώτιστες επιφάνειες των θυρών και πυλών δεν είναι

κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού οποιουδήποτε προσώπου από θραύσματα, οι παραπάνω επιφάνειες πρέπει να προστατεύονται από τις κρούσεις.

Οι συρόμενες πόρτες πρέπει να διαθέτουν σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να βγαίνουν από τις τροχιές τους και να πέφτουν.

Οι θύρες και οι πύλες που ανοίγουν προς τα πάνω πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να πέφτουν.

Οι θύρες που βρίσκονται στις οδούς διαφυγής πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000. Πρέπει να μπορούν να ανοιχτούν κάθε στιγμή από το εσωτερικό χωρίς ειδική βοήθεια. Όταν στους χώρους εργασίας βρίσκονται άνθρωποι, οι θύρες πρέπει να μπορούν να ανοίγουν.

Πολύ κοντά στις πύλες που προορίζονται, κυρίως, για την κυκλοφορία οχημάτων πρέπει να υπάρχουν, όταν η διέλευση των πεζών δεν είναι ασφαλής, θύρες κυκλοφορίας των πεζών, που πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000 ευκρινώς και να είναι διαρκώς ελεύθερες.

Οι μηχανοκίνητες θύρες και πύλες πρέπει να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο ατυχημάτων για οποιοδήποτε πρόσωπο. Πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να εντοπίζονται εύκολα, να είναι εύκολα προσιτά και να μπορούν επίσης να ανοίγουν με το χέρι, εκτός εάν ανοίγουν αυτόματα σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος.

Διάδρομοι Κυκλοφορίας, Ζώνες Κινδύνου, Προστασία από Πτώσεις και Πτώση Αντικειμένων

Οι διάδρομοι κυκλοφορίας, στους οποίους περιλαμβάνονται και τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες και οι αποβάθρες και εξέδρες φόρτωσης, πρέπει να σχεδιάζονται και να τοποθετούνται έτσι ώστε οι πεζοί ή τα οχήματα να μπορούν να τις χρησιμοποιούν εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς να διατρέχουν κίνδυνο πρόσωπα που απασχολούνται κοντά σ' αυτούς τους διαδρόμους κυκλοφορίας.

Οι διάδρομοι κυκλοφορίας, τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες και τα περάσματα πρέπει να είναι ανθεκτικής κατασκευής, να συντηρούνται κατάλληλα και να τηρούνται ελεύθερα από οποιαδήποτε εμπόδια και από οποιεσδήποτε ουσίες ή υλικά που τα καθιστούν ολισθηρά.

Ο υπολογισμός των διαστάσεων των διαδρόμων κυκλοφορίας προσώπων ή/και εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της επιχείρησης.

Εφόσον χρησιμοποιούνται μεταφορικά μέσα σ' αυτούς τους διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει να προβλέπεται επαρκής χώρος ασφάλειας για τους πεζούς.

Οι οδοί κυκλοφορίας που προορίζονται για οχήματα πρέπει να βρίσκονται σε αρκετή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.

Εφόσον η χρήση και ο εξοπλισμός των χώρων το απαιτούν, για την εξασφάλιση της προστασίας προσώπων, πρέπει να τοποθετείται, σε εμφανές σημείο, το σχεδιάγραμμα των διαδρόμων κυκλοφορίας.

Εφόσον οι χώροι εργασίας περιέχουν επικίνδυνες ζώνες, που οφείλονται στη φύση της εργασίας και παρουσιάζουν κίνδυνο πτώσης προσώπων ή κίνδυνο από την πτώση αντικειμένων, οι χώροι αυτοί πρέπει να είναι εφοδιασμένοι, στο μέτρο του δυνατού, με σύστημα που να εμποδίζει την είσοδο των μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στις ζώνες αυτές.

Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των προσώπων που είναι εξουσιοδοτημένα να εισέρχονται στις επικίνδυνες ζώνες.

Οι ζώνες κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000 ευκρινώς.

Θέσεις εργασίας, διάδρομοι, εξέδρες, πλατύσκαλα, πεζογέφυρες, κεκλιμένα επίπεδα και κάθε άλλο δάπεδο που έχουν πρόσβαση πρόσωπα και που βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο των 2,00 μέτρων πρέπει να έχει σε κάθε ελεύθερη πλευρά προστατευτικό έναντι πτώσης προπέτασμα ή άλλη ισοδύναμη διάταξη προστασίας. Το προστατευτικό προπέτασμα πρέπει να έχει ύψος τουλάχιστο 1,10 μέτρα από το δάπεδο, να είναι συμπαγές στηθαίο ή κιγκλίδωμα με χειρολισθήρα (κουπαστή), θωράκιο (παραπέτο) ύψους τουλάχιστο 0,20 μέτρα και ράβδο μεσοδιαστήματος ή αντ' αυτής να έχει πλέγμα ή άλλη κατάλληλη κατασκευή που να μην επιτρέπει τη διαμέσου χειρολισθήρα και θωρακίου πτώση προσώπου. Το διάστημα μεταξύ θωρακίου και ράβδου μεσοδιαστήματος και ράβδου μεσοδιαστήματος και χειρολισθήρα να μην υπερβαίνει τα 0,45 μέτρα.

Προστατευτικό προπέτασμα με τις απαιτήσεις που περιγράφονται στην υποπαράγραφο (10) της παρούσας παραγράφου απαιτείται επίσης και στις παρακάτω περιπτώσεις:

- (α) Σε ανοίγματα δαπέδων και οριζόντιων γενικά επιφανειών (τάφροι, καταπακτές, κανάλια κλπ.) όταν δε διαθέτουν κάλυμμα ή άλλο σύστημα που να αποκλείει την πτώση προσώπων μέσα σε αυτά.
- (β) Σε δοχεία ή δεξαμενές με θερμά, καυστικά, διαβρωτικά ή δηλητηριώδη υγρά, καθώς και σε δοχεία, κάδους ή δεξαμενές με μηχανισμό ανάμιξης ή ανάδευσης όταν τα χείλη τους βρίσκονται στο δάπεδο ή σε ύψος μικρότερο από 1,00 μέτρο από το δάπεδο και δε διαθέτουν κάλυμμα ή άλλο σύστημα που να αποκλείει την πτώση προσώπων σε αυτά.
- (γ) Σε ανοίγματα τοίχων και κατακόρυφων γενικά επιφανειών.

(δ) Σε διαβάσεις πάνω από επικίνδυνες ζώνες (μεταφορικές ταινίες, κινούμενα μέρη μηχανημάτων, δεξαμενές κλπ).

Στις περιπτώσεις που υπάρχει κίνδυνος πτώσης αντικειμένων (π.χ. από υπερκείμενες θέσεις εργασίας, στοιβαγμένα υλικά κλπ.) πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα προστατευτικά μέτρα για την αποτροπή του κινδύνου τραυματισμού οποιουδήποτε προσώπου.

Κάθε εσωτερική ή εξωτερική σκάλα υποστατικού ή εγκατάστασης πρέπει να διαθέτει έναν τουλάχιστο χειρολισθήρα ο οποίος πρέπει να συντηρείται κατάλληλα.

Οποιαδήποτε ανοικτή πλευρά σκάλας πρέπει να περιφράσσεται με την τοποθέτηση και συντήρηση στερεού και κατάλληλου κιγκλιδώματος επαρκούς ύψους ή με άλλα αποτελεσματικά μέτρα.

Κυλιόμενες Σκάλες και Κυλιόμενοι Διάδρομοι

Οι κυλιόμενες σκάλες και οι κυλιόμενοι διάδρομοι πρέπει να λειτουργούν με ασφάλεια και να εξοπλίζονται με τα απαραίτητα συστήματα ασφαλείας και με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να αναγνωρίζονται εύκολα και να είναι ευπρόσιτα.

Αποβάθρες και Εξέδρες Φόρτωσης

Οι αποβάθρες και οι εξέδρες φόρτωσης πρέπει να είναι κατάλληλες για τις διαστάσεις των μεταφερόμενων φορτίων.

Οι αποβάθρες φόρτωσης πρέπει να διαθέτουν μία τουλάχιστον έξοδο.

Εφόσον είναι τεχνικά δυνατό, οι αποβάθρες φόρτωσης που υπερβαίνουν τα 15 μέτρα πρέπει να έχουν μία έξοδο σε κάθε άκρο. Οι εξοδοι αυτές μπορεί να είναι μόνιμες κλίμακες ή κεκλιμένα επίπεδα.

Οι εξέδρες φόρτωσης πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να παρέχουν ασφάλεια τέτοια που να καθιστά αδύνατη την πτώση προσώπων στην εργασία.

Διαστάσεις και Όγκος Αέρα των Χώρων, Χώρος για την Ελευθερία Κινήσεων στη Θέση Εργασίας

Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια, ύψος και όγκο αέρα που να επιτρέπουν στους εργοδοτούμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια, την υγεία ή την ευεξία τους.

Οι διαστάσεις των χώρων εργασίας πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εργασιών κανονικής λειτουργίας, ρύθμισης, λίπανσης, συντήρησης, επισκευής, εγκατάστασης, συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης των μηχανημάτων και των εγκαταστάσεων, καθώς και στις ανάγκες κυκλοφορίας προσώπων και μηχανικών μέσων,

διακίνησης των υλικών και συντήρησης και καθαρισμού των ίδιων χώρων.

Οι διαστάσεις της ελεύθερης μη κατειλημμένης από έπιπλα ή εξοπλισμό επιφάνειας θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζονται έτσι ώστε οι εργοδοτούμενοι να έχουν αρκετή ελευθερία κίνησης για τις δραστηριότητές τους. Αν αυτός ο κανόνας δεν μπορεί να τηρηθεί, για λόγους που αφορούν τη συγκεκριμένη θέση εργασίας, ο εργοδοτούμενος πρέπει να μπορεί να διαθέτει κοντά στη θέση εργασίας του άλλο επαρκή ελεύθερο χώρο.

Η ελάχιστη επιτρεπόμενη ελεύθερη επιφάνεια κίνησης στη θέση εργασίας πρέπει να είναι 1,50 τετραγωνικά μέτρα. Το πλάτος της ελεύθερης αυτής επιφάνειας δεν πρέπει σε κανένα σημείο να είναι μικρότερο του 0,70 μέτρου.

Στους χώρους εργασίας πρέπει για κάθε διαρκώς παρευρισκόμενο εργοδοτούμενο να υπάρχει ελάχιστος χώρος, ως εξής:

- (α) 12 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον καθιστική απασχόληση.
- (β) 15 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον ελαφριά σωματική απασχόληση.
- (γ) 18 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον βαριά σωματική απασχόληση.

Ο παραπάνω όγκος προσαυξάνεται ανάλογα στις περιπτώσεις που παράλληλα με τους μόνιμα απασχολούμενους παραμένουν και άλλα πρόσωπα. Στην εκτίμηση του κυβισμού αυτού δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το διάστημα το ευρισκόμενο σε ύψος άνω των 4,00 μέτρων.

Όπου οποιοδήποτε πρόσωπο στην εργασία έχει κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του εύλογη δυνατότητα να κάθεται χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς η εργασία του, πρέπει να παρέχονται και συντηρούνται για χρήση κατάλληλα καθίσματα που να το διευκολύνουν να εκμεταλλεύεται αυτές τις δυνατότητες.

Το ελάχιστο ύψος οποιουδήποτε στεγασμένου χώρου είναι αυτό που καθορίζεται στον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο και οιοσδήποτε Κανονισμούς εκδίδονται με βάση το Νόμο αυτό.

Εφόσον το προσωπικό εντός του ίδιου υποστατικού ή εγκατάστασης υπερβαίνει τους 10 εργοδοτούμενους ή αν η ασφάλεια ή η υγεία των εργοδοτούμενων, ιδίως λόγω του είδους της ασκούμενης δραστηριότητας, το επιβάλλουν, οι εργοδοτούμενοι πρέπει να μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους ένα χώρο ανάπαυσης εύκολα προσπελάσιμο. Αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται εφόσον το προσωπικό εργάζεται σε γραφεία ή σε παρόμοιους χώρους εργασίας, οι οποίοι προσφέρουν τις ίδιες δυνατότητες ανάπαυσης στη διάρκεια του διαλείμματος.

Οι χώροι ανάπαυσης πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να είναι εφοδιασμένοι με τραπέζια και καθίσματα με ράχη σε αριθμό ανάλογο με τον αριθμό των εργοδοτούμενων.

Στους χώρους ανάπαυσης πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία

των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

Εφόσον προβλέπονται τακτικές και συχνές διακοπές της εργασίας και δεν υπάρχουν χώροι ανάπαυσης, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του προσωπικού άλλοι χώροι παραμονής κατά τη διάρκεια της διακοπής της εργασίας, εκεί όπου το επιβάλλουν η ασφάλεια ή η υγεία των εργοδοτούμενων. Στους χώρους αυτούς πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

Όπου λόγω της φύσεως της εκτελούμενης διεργασίας ή των χρησιμοποιούμενων ουσιών, η λήψη γεύματος και γενικά η κατανάλωση τροφής εντός του χώρου εργασίας είναι επικίνδυνη για την υγεία των εργοδοτούμενων, οι εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους μία αίθουσα γεύματος χρησιμοποιούμενη αποκλειστικά για γεύματα και τοποθετημένη εκτός του χώρου Εργασίας. Η αίθουσα γευμάτων πρέπει:

- (α) Να έχει εμβαδόν δαπέδου τουλάχιστο δεκαοκτώ τετραγωνικά μέτρα ανά είκοσι άτομα ή λιγότερα που διακόπτουν την εργασία ταυτόχρονα.
- (β) Να έχει λείο δάπεδο και τοίχους με λείες επιφάνειες.
- (γ) Να εξαερίζεται με πέντε τουλάχιστον αλλαγές αέρα ανά ώρα.
- (δ) Να έχει φωτισμό έντασης τουλάχιστον εκατό LUX.
- (ε) Να συντηρείται τακτικά και να καθαρίζεται μια τουλάχιστον φορά ανά εργάσιμη ημέρα.
- (στ) Να έχει τραπεζαρία τέτοιου μεγέθους ώστε να παρέχεται εμβαδόν τουλάχιστον ενός τετάρτου το τετραγωνικού μέτρου για κάθε πρόσωπο
- (ζ) Να έχει καθίσματα με ράχη ή έδρανα με ράχη παρέχοντα χώρο πλάτους τουλάχιστο μισού μέτρου για κάθε καθήμενο πρόσωπο.

Ο χώρος ανάπαυσης μπορεί να θεωρηθεί ως αίθουσα γευμάτων.

Πρέπει να παρέχεται και να διατηρείται σε κατάλληλα σημεία, ευκόλως προσιτά σε όλα τα πρόσωπα στην εργασία, επαρκής παροχή καθαρού και κατάλληλου για πόση νερού.

Έγκυες και Θηλάζουσες Μητέρες

Οι έγκυες γυναίκες και οι θηλάζουσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπαυση σε κατάλληλες συνθήκες.

Αποδυτήρια και Ερμάρια για τα Ενδύματα

Πρέπει να τίθενται στη διάθεση των εργοδοτούμενων κατάλληλα αποδυτήρια εφόσον αυτοί πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν είναι δυνατό

να ζητηθεί από αυτούς, για λόγους υγιεινής ή ευπρέπειας, να αλλάζουν σε άλλο χώρο. Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια κάθε εργοδοτούμενος πρέπει να έχει στη διάθεση του ένα κατάλληλα διασκευασμένο χώρο για την εναπόθεση των ενδυμάτων του.

Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι παρακείμενα των χώρων διευκόλυνσης καθαρισμού, να συντηρούνται κανονικά και να καθαρίζονται τακτικά.

Η πρόσβαση στα αποδυτήρια πρέπει να είναι ευχερής και να είναι ο χώρος τους επαρκής και εφοδιασμένος με καθίσματα.

Τα αποδυτήρια και οι χώροι εναπόθεσης των ενδυμάτων, πρέπει να διαθέτουν ατομικά ερμάρια χωρητικότητας ενός τουλάχιστον τετάρτου του κυβικού μέτρου και επαρκώς αεριζόμενα, τα οποία να επιτρέπουν σε κάθε εργοδοτούμενο να κλειδώνει τα ενδύματα του κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι) πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά ερμάρια για τον ιματισμό εργασίας και για την ιδιωτική περιβολή των εργοδοτούμενων.

Χώροι Διευκολύνσεων Καθαρισμού (Λουτρά, Νιπτήρες)

Κοντά στις θέσεις εργασίας και στο χώρο υγειονομικών διευκολύνσεων όπου αυτό είναι δυνατό, πρέπει να τοποθετείται επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων ή αυλακοειδών νιπτήρων με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό. νοείται ότι πλάτος αύλακος 0,60 μέτρα ισοδυναμεί με ένα νιπτήρα.

Οι νιπτήρες πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης και υδροπαγίδες.

Ο ελάχιστος αριθμός νιπτήρων ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτούμενων που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα φαίνεται στον Πίνακα 4 του Παραρτήματος.

Πρέπει να υπάρχουν χωριστοί νιπτήρες για άνδρες και γυναίκες.

Εφόσον επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας ή από την υγιεινή (όπως έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες, μίανση του δέρματος από επικίνδυνες, ερεθιστικές ή ρυπαντικές ουσίες) πρέπει να υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα λουτρά (ντους) στη διάθεση των εργοδοτούμενων με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό.

Κατ' ελάχιστο πρέπει να διατίθεται ένα λουτρό ανά 6 εργοδοτούμενους που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα.

Πρέπει να υπάρχουν χωριστές αίθουσες λουτρών για άνδρες και γυναίκες.

Τα λουτρά μπορεί να είναι τύπου καταιωνιστήρα (ντους) ή τύπου σκάφης τοποθετημένα σε ιδιαίτερο θάλαμο, με επαρκείς διαστάσεις ώστε κάθε εργοδοτούμενος να μπορεί να πλένεται ανενόχλητος κάτω από κατάλληλες συνθήκες υγιεινής (εμβαδού τουλάχιστον 1 τετραγωνικού μέτρου) και με την είσοδό του καλυπτόμενη με θύρα ή κατάλληλο παραπέτασμα.

Ο χώρος των διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να καθαρίζεται με 5 τουλάχιστον αλλαγές αέρα ανά ώρα, να φωτίζεται πλήρως (τουλάχιστον 100 LUX) να συντηρείται κανονικά και να καθαρίζεται τουλάχιστο μια φορά την ημέρα.

Στο χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμα:

- (α) Σαπούνι ή άλλο απορρυπαντικό υλικό καθαρισμού ή άλλα κατάλληλα μέσα ξηράνσεως.
- (β) Προσόψια και ατομικά χειρόμακτρα μιας χρήσης ή άλλα κατάλληλα μέσα ξηράνσεως ή συσκευές στέγνωσης των χεριών με θερμό αέρα (μια ανά 4 ή λιγότερα πρόσωπα διακόποντα την εργασία ταυτόχρονα).

Στο χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού πρέπει να υπάρχουν ειδικά δοχεία για την απόρριψη των μεταχειρισμένων χειρόμακτρων.

Οι χώροι διευκολύνσεων καθαρισμού και τα αποδυτήρια πρέπει να επικοινωνούν ευχερώς μεταξύ τους.

Χώροι Υγειονομικών Διευκολύνσεων (Αποχωρητήρια, Ουρητήρια και Νιπτήρες)

Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεση τους-κοντά στις θέσεις εργασίας, τους χώρους ανάπαυσης, τα αποδυτήρια και τα λουτρά ή τους νιπτήρες-ξεχωριστούς χώρους εφοδιασμένους με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και ουρητηρίων.

Ο ελάχιστος αριθμός αποχωρητηρίων και ουρητηρίων ανάλογα με τον αριθμό των εργοδοτουμένων φαίνεται στον Πίνακα 5 του Παραρτήματος.

Πρέπει να υπάρχουν χωριστά αποχωρητήρια για άνδρες και γυναίκες με κατάλληλη σήμανση.

Οι υγειονομικές διευκολύνσεις πρέπει να συντηρούνται κανονικά και να καθαρίζονται τουλάχιστο μία φορά την ημέρα.

Κάθε ουρητήριο πρέπει να είναι εξοπλισμένο με σιφώνιο και υδροπαγίδα και μπορεί να είναι τύπου ατομικής λεκάνης με αποχέτευση και με πλάγια διαφράγματα ή κατακόρυφου εντοιχισμένου τύπου πολλαπλών στοιχείων με κοινή ή χωριστή αποχέτευση ή τύπου εντοιχισμένης πλάκας όταν η μεταξύ των διαφραγμάτων απόσταση θα είναι τουλάχιστον 60 εκ. του μέτρου και θα ισοδυναμεί με ένα ουρητήριο.

Κάθε λεκάνη αποχωρητηρίου πρέπει να εγκαθίσταται σε χωριστό θαλαμίσκο αποχωρητηρίων μέσα στο χώρο των υγειονομικών διευκολύνσεων, ο οποίος πρέπει να είναι καλυμμένος.

Οι λεκάνες των αποχωρητηρίων πρέπει να είναι υψηλού τύπου (βαθρωτές) ή στις περιπτώσεις που ενδείκνυται μπορεί να είναι χαμηλού τύπου.

Οι λεκάνες των αποχωρητηρίων πρέπει να συνδέονται με υδραυλική εγκατάσταση που να εξασφαλίζει την πλήση του βόλου συστήματος με πίεση, απαγορευμένης της απλής υδραυλικής εγκατάστασης με κοινό κρουνό.

Οι λεκάνες πρέπει να απομονώνονται με χρήση σιφωνίων, κατάλληλα αεριζόμενων για την αποφυγή σιφωνισμού αερίων και να είναι εξοπλισμένες με υδροπαγίδες.

Κάθε θαλαμίσκος αποχωρητηρίου πρέπει να είναι καλυμμένος και να έχει:

- (α) Τοιχώματα ή διαφράγματα ύψους τουλάχιστον 1,80 μέτρα που μπορούν να αφήνουν κενό στο κάτω μέρος όχι όμως μεγαλύτερο από 0,20 μέτρα.
- (β) Ιδιαίτερη θύρα ώστε ο χώρος του θαλαμίσκου να μην είναι ορατός απέξω. Από την εσωτερική πλευρά στη θύρα τοποθετείται διάταξη μανδάλωσης (π.χ. συρτής ή κλειδαριά).
- (γ) Εμβαδόν δαπέδου τουλάχιστον 1,50 τετραγωνικά μέτρα με πλάτος όχι μικρότερο από 1,10 μέτρα.
- (δ) Επαρκή ποσότητα χαρτιού υγείας.

Κάθε χώρος υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να έχει:

- (α) Δάπεδα και τοίχους από αδιαπώσιστα υλικά με επιφάνεια τέτοια ώστε να καθαρίζεται εύκολα.
- (β) Αποχέτευση δαπέδου με υδροπαγίδα για διευκόλυνση του καθαρισμού.
- (γ) Θύρα εφοδιασμένη με σύστημα αυτόματης επαναφοράς (η οποία κλείνει αυτόματα με ειδικό μηχανισμό).
- (δ) Παράθυρα που να ανοίγουν απευθείας προς το ύπαιθρο και επαρκή εξαερισμό τουλάχιστον πέντε εναλλαγών αέρα την ώρα. Σε περίπτωση που είναι πρακτικώς αδύνατο να υπάρχουν παράθυρα πρέπει να διασφαλίζεται ο ίδιος αριθμός εναλλαγών αέρα με τεχνητό εξαερισμό.
- (ε) Φωτισμό έντασης τουλάχιστο 100 LUX.

Όταν ο αριθμός των θαλαμίσκων αποχωρητηρίων γυναικών είναι μεγαλύτερος από 3, ένας τουλάχιστον από αυτούς πρέπει να έχει νιπτήρα με παροχή θερμού και ψυχρού νερού.

Απαγορεύεται η απευθείας επικοινωνία των χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων με οποιαδήποτε αίθουσα εργασίας. η επικοινωνία αυτή πρέπει να γίνεται μόνο μέσω διαδρόμων, προθαλάμων ή αυλών.

Χώροι Πρώτων Βοηθειών

Όταν ο αριθμός των εργοδοτούμενων υπερβαίνει τους 100 ή ο τύπος της δραστηριότητας που αναπτύσσεται εκεί και η συχνότητα των ατυχημάτων το απαιτούν, πρέπει να προβλέπονται ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών.

Οι χώροι που προορίζονται για την παροχή πρώτων βοηθειών πρέπει έχουν την ειδική σήμανση, να είναι εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά πρώτων βοηθειών και να επιτρέπουν την άνετη είσοδο τραυματιοφορέων και φορείων.

Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να διατίθεται επίσης σε όλους τους χώρους όπου αυτό απαιτείται λόγω των συνθηκών εργασίας. Το υλικό πρέπει να φέρει την κατάλληλη σήμανση και η πρόσβαση σε αυτό να είναι ευχερής.

Μειονεκτούντα Πρόσωπα στην Εργασία

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία, ειδικά σε σχέση με τις θύρες, τους διαδρόμους επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα λουτρά (ντους), τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια.

Εξωτερικοί Χώροι Εργασίας

Οι θέσεις εργασίας, οι διάδρομοι κυκλοφορίας και άλλες θέσεις ή εγκαταστάσεις στο ύπαιθρο, που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται από πρόσωπα στην εργασία κατά τη διάρκεια της άσκησης των δραστηριοτήτων τους, πρέπει να σχεδιάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κυκλοφορία των πεζών και οχημάτων να μπορεί να γίνεται με ασφαλή τρόπο.

Οι χώροι εργασίας που βρίσκονται στο ύπαιθρο πρέπει να φωτίζονται ικανοποιητικά με τεχνητό φωτισμό εφόσον το φως της ημέρας δεν αρκεί.

Εφόσον τα πρόσωπα στην εργασία απασχολούνται σε εξωτερικές θέσεις εργασίας, αυτές οι θέσεις πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διευθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα πρόσωπα αυτά:

- (α) Να προστατεύονται από τις ατμοσφαιρικές επιρροές και, εάν χρειάζεται, από την πτώση αντικειμένων.
- (β) Να μην εκτεθειμένα σε επιβλαβή ηχητικά επίπεδα ούτε σε επιβλαβή εξωτερική επίδραση (π.χ. αέρα, ατμούς, σκόνη).
- (γ) Να μπορούν να απομακρυνθούν γρήγορα από τη θέση εργασίας τους σε περίπτωση κινδύνου ή να μπορούν να λάβουν γρήγορα βοήθειας.
- (δ) Να μην κινδυνεύουν να γλιστρήσουν ή να πέσουν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Εξαερισμός

Τύπος Χώρου Εργασίας	Ελάχιστος Αριθμός Αλλαγών Αέρος Ανά Ώρα
Μεγάλος (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων, δωματίων με ύψος εσωτερικής οροφής μεγαλύτερο των πέντε μέτρων).	1-2
Ανοικτός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων επιδιορθώσεως χώρων αποθηκεύσεως, αποδυτηρίων).	3-5
Κλειστός (περιλαμβανομένων μηχανουργείων, δωματίων λεβήτων και μηχανοστασίων, δωματίων καθαρισμού και αποχωρητηρίων, κυτηρίων, μαγειρείων, εστιατορίων).	5-8
Ειδικός (περιλαμβανομένων πλυντηρίων, στεγνοκαθαριστηρίων, αρτοποιείων, εσωτερικών δωματίων όπου εκτελούνται βαριές εργασίες).	10-15

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 - Θερμοκρασία

Α. Ανώτατα όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα

Φόρτος Εργασίας	Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία (°C)
Καθιστική Εργασία - (2.6 kcal/kg/h)	30.0
Ελαφρός - Ενδιάμεσος - (4.3 kcal/kg/h)	28.0
Βαρύς - (6.0 kcal/kg/h)	26.5

Β . Όρια Ανέσεως

Όρια Ανέσεως	Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία (°C)
Κάτω όριο	15.5
Άνω όριο	26.7

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 - Φωτισμός

Απαιτούμενη Διακριτικότητα	Τύπος Χώρου Εργασίας	Ελάχιστη Ένταση Φωτισμού σε LUX
Ανεπαίσθητος	Εξωτερικός (περιλαμβανομένων δρόμων, αυλών ή χώρων με εφεδρικό φωτισμό εκτάκτου ανάγκης).	20
Πολύ μικρή	Μεγάλος και ανοικτός (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων και κλιμάκων).	50
Μικρή	Μικρός και ανοικτός (περιλαμβανομένων χώρων συσκευασίας, δωματίων λεβήτων και δωματίων καθαρισμού).	100
Μέτρια	Ενδιάμεσος (περιλαμβανομένων αρτοποιείων, μηχανουργείων και καταστημάτων).	200
Μεγάλη	Ειδικός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων, δωματίων ελέγχου και γραφείων).	500
Πολύ μεγάλη	Ιδιόζων (περιλαμβανομένων σχεδιαστηρίων, χώρων κατασκευής και επιδιορθώσεως ωρολογίων και ραφείων όπου εκτελούνται λεπτής φύσεως συρραφές).	1000

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 - Διευκολύνσεις Καθαρισμού

Αριθμός Εργοδοτούμενων που Διακόπτουν την Εργασία Ταυτόχρονα	Ελάχιστος Αριθμός Νιπτήρων
Έως 7	1
Έως 14	2
Ανά 10 επιπλέον	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 - Υγειονομικές Διευκολύνσεις
Αρρένων

Αριθμός Αρρένων, Εργοδοτούμενων Κατά τον Αυτό Χρόνο	Ελάχιστος Αριθμός Υγειονομικών Διευκολύνσεων	
	Αποχωρητήρια	Ουρητήρια
Έως 15	1	1
Έως 25	1	2
Έως 50	2	3
Έως 75	3	4
Ανά 35 επιπλέον	1	1

Θηλέων

Αριθμός Θηλέων, Εργοδοτούμενων Κατά τον Αυτό Χρόνο	Ελάχιστος Αριθμός Αποχωρητηρίων	
	Αποχωρητήρια	
Έως 15	1	
Έως 30	2	
Έως 50	3	
Έως 70	4	
Ανά 30 επιπλέον	1	

ΧΡΗΣΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Οι Περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 444/2001 και τροποποίηση Κ.Δ.Π. 497/2004

Βασικές Έννοιες

«αρμόδιο πρόσωπο» σημαίνει κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει την απαιτούμενη πείρα και γνώσεις για την ασφαλή διεξαγωγή, έλεγχο και επιθεώρηση της υπό εκτέλεση εργασίας.

«εκτεθειμένος εργοδοτούμενος» σημαίνει κάθε εργοδοτούμενο που βρίσκεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει σε επικίνδυνη ζώνη.

«εξοπλισμός εργασίας» σημαίνει κάθε μηχανή, συσκευή, εργαλείο ή εγκατάσταση που χρησιμοποιείται κατά την εργασία.

«επικίνδυνη ζώνη» σημαίνει κάθε ζώνη εντός ή/και πέριξ του εξοπλισμού εργασίας στην οποία η παρουσία ενός εκτεθειμένου εργοδοτούμενου δημιουργεί, για το άτομο αυτό, κίνδυνο όσον αφορά την ασφάλεια ή την υγεία του.

«κατευθυνόμενο φορτίο» σημαίνει το φορτίο το οποίο κινείται σε καθορισμένη τροχιά.

«χειριστής» σημαίνει το εργοδοτούμενο που είναι επιφορτισμένος με τη χρήση εξοπλισμού εργασίας.

«χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας» σημαίνει κάθε δραστηριότητα σχετική με τον εξοπλισμό εργασίας, όπως η θέση σε λειτουργία ή εκτός λειτουργίας, η χρήση, η μεταφορά, η επισκευή, η μετατροπή, ο προληπτικός έλεγχος και η συντήρηση, συμπεριλαμβανομένου και του καθαρισμού.

Γενικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών

Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εξοπλισμός εργασίας που τίθεται στη διάθεση των εργοδοτουμένων μέσα στην επιχείρηση ή/και στην εγκατάσταση, να είναι

κατάλληλος για την προς εκτέλεση εργασία ή κατάλληλα προσαρμοσμένος προς το σκοπό αυτό, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η υγεία των εργοδοτουμένων κατά τη χρησιμοποίησή του.

Κατά την επιλογή του εξοπλισμού εργασίας που πρόκειται να χρησιμοποιήσει, ο εργοδότης λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες και τα ειδικά χαρακτηριστικά της εργασίας και τους κινδύνους που υπάρχουν στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση, ιδίως στις θέσεις εργασίας, για την ασφάλεια και την υγεία των εργοδοτουμένων καθώς και τους κινδύνους που ενδέχεται να προστεθούν λόγω της χρησιμοποίησης του εν λόγω εξοπλισμού εργασίας.

Όταν δεν είναι δυνατό να εξασφαλιστεί πλήρως, κατά τον τρόπο αυτό, η ασφάλεια και η υγεία των εργοδοτουμένων ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να περιορίσει τους κινδύνους στο ελάχιστο.

Κανόνες Σχετικά με τον Εξοπλισμό Εργασίας

Ο εργοδότης οφείλει να προμηθεύεται ή/και να χρησιμοποιεί εξοπλισμό εργασίας ο οποίος εάν τίθεται για πρώτη φορά στη διάθεση των εργοδοτουμένων μετά την έναρξη ισχύος των Κανονισμών πρέπει να ανταποκρίνεται:

- (α) Στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
- (β) Στις ελάχιστες προδιαγραφές που προβλέπονται στο Παράρτημα Ι.

Ο εργοδότης που προμηθεύτηκε ή/και χρησιμοποιεί εξοπλισμό εργασίας πριν την έναρξη ισχύος των Κανονισμών πρέπει να τον προσαρμόσει με τις ελάχιστες προδιαγραφές που προβλέπονται στο Παράρτημα Ι.

Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εξοπλισμός εργασίας, καθ' όλη τη διάρκεια χρησιμοποίησής του, με την κατάλληλη συντήρηση, να διατηρείται σε επίπεδο τέτοιο ώστε να ανταποκρίνεται στις διατάξεις των Κανονισμών.

Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε κατά τη χρησιμοποίηση των εξοπλισμών εργασίας να επιτυγχάνεται βαθμός ασφάλειας αντίστοιχος προς τους στόχους που θέτουν οι διατάξεις του Παραρτήματος ΙΙ.

Έλεγχοι των Εξοπλισμών Εργασίας

Ο εργοδότης μεριμνά ώστε οι εξοπλισμοί εργασίας, των οποίων η ασφάλεια εξαρτάται από τις συνθήκες εγκατάστασης να υποβάλλονται:

- (α) Σε αρχικό έλεγχο (μετά την εγκατάσταση και πριν τεθούν σε λειτουργία για πρώτη φορά), και
- (β) Σε έλεγχο μετά από κάθε συναρμολόγησή τους σε άλλο τόπο ή σε νέα θέση, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή εγκατάσταση και η καλή λειτουργία αυτών των εξοπλισμών

εργασίας. Ως συνθήκες εγκατάστασης από τις οποίες πιθανόν να εξαρτάται η ασφάλεια νοούνται ενδεικτικά η έδραση, η συναρμολόγηση, η σύνδεση με πηγές ενέργειας, η συνεργασία με άλλους εξοπλισμούς εργασίας.

Ο εργοδότης μεριμνά ώστε στους εξοπλισμούς εργασίας τους υποκείμενους σε επιδράσεις που προξενούν φθορές ικανές να οδηγήσουν σε επικίνδυνες καταστάσεις, να διενεργούνται:

(α) Περιοδικοί έλεγχοι και, ενδεχομένως, περιοδικές δοκιμές, και
(β) έκτακτοι έλεγχοι, κάθε φορά που σημειώνονται έκτακτα γεγονότα που ενδέχεται να έχουν βλαβερές συνέπειες στην ασφάλεια του εξοπλισμού εργασίας, όπως μετατροπές, ατυχήματα, φυσικά φαινόμενα, μακρές περίοδοι αχρησίας, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας, καθώς και η έγκαιρη διάγνωση και αποκατάσταση των φθορών αυτών. Ως επιδράσεις οι οποίες είναι πιθανόν να προξενήσουν φθορές ικανές να οδηγήσουν σε επικίνδυνες καταστάσεις νοούνται ενδεικτικά οι υψηλές μηχανικές καταπονήσεις και οι καταπονήσεις εξαιτίας φυσικών ή χημικών παραγόντων.

Οι έλεγχοι και οι δοκιμές, πραγματοποιούνται από αρμόδια πρόσωπα και γίνονται, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης. Τα αρμόδια πρόσωπα μετά από κάθε έλεγχο ή/και δοκιμή εκδίδουν βεβαίωση στην οποία βεβαιώνουν ότι οι εξοπλισμοί αυτοί μπορούν να λειτουργήσουν με ασφάλεια ή εισηγούνται τα αναγκαία μέτρα για τη βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας ή απαγορεύουν τη χρήση του εξοπλισμού εργασίας.

Τα αποτελέσματα των ελέγχων και δοκιμών:

(α) Καταχωρούνται με λεπτομέρειες στο αρχείο συντήρησης των εξοπλισμών εργασίας της επιχείρησης ή στο ειδικό βιβλίο συντήρησης εφόσον προβλέπεται
(β) Τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής
(γ) Φυλάσσονται επί 10 τουλάχιστον χρόνια.

Όταν οι εξοπλισμοί εργασίας χρησιμοποιούνται εκτός της επιχείρησης πρέπει να συνοδεύονται από υλική απόδειξη της διενέργειας του τελευταίου ελέγχου και εφόσον προβλέπεται, της τελευταίας δοκιμής.

Εξοπλισμός Εργασίας με Ειδικό Κίνδυνο

Όταν η χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας ενδέχεται να παρουσιάσει ειδικό κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργοδοτούμενων, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε:

(α) Ο εξοπλισμός εργασίας να χρησιμοποιείται μόνο από τους εργοδοτούμενους στους οποίους έχει ανατεθεί η χρήση αυτή.
(β) Οι εργασίες επισκευής, μετατροπής και συντήρησης (προληπτικής και συνήθους)

του εξοπλισμού, να εκτελούνται από εργοδοτούμενους που έχουν ειδική αρμοδιότητα για τον σκοπό αυτό.

Εργονομία και Υγεία Κατά την Εργασία

Η θέση εργασίας και η στάση των εργοδοτούμενων όταν χρησιμοποιούν τον εξοπλισμό εργασίας, καθώς και οι αρχές της εργονομίας, πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπόψη από τον εργοδότη.

Ενημέρωση των Εργοδοτούμενων

Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εργοδοτούμενοι στην επιχείρηση να έχουν στη διάθεσή τους τις κατάλληλες πληροφορίες και, ενδεχομένως, οδηγίες χρήσης σχετικά με τον εξοπλισμό εργασίας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία.

Οι πληροφορίες και οι οδηγίες χρήσης πρέπει να περιέχουν τουλάχιστον ενδείξεις σε θέματα ασφάλειας και υγείας σχετικά με:

- (α) Τις συνθήκες χρήσης του εξοπλισμού εργασίας,
- (β) Τις προβλεπτές έκτακτες καταστάσεις,
- (γ) Τα συμπεράσματα που συνάγονται, ενδεχομένως, από την πείρα που έχει αποκτηθεί κατά τη χρήση του εξοπλισμού εργασίας.

Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να καταστούν προσεκτικοί για τους κινδύνους που τους αφορούν, για τον εξοπλισμό εργασίας που υπάρχει στο άμεσο εργασιακό τους περιβάλλον και για τις τροποποιήσεις που τους αφορούν, στο μέτρο που οι τροποποιήσεις αυτές επιδρούν στον εξοπλισμό εργασίας που βρίσκεται στο άμεσο εργασιακό περιβάλλον των εργοδοτούμενων, έστω και αν δε χρησιμοποιείται άμεσα από αυτούς.

Οι πληροφορίες και οι οδηγίες χρήσης πρέπει να είναι κατανοητές για τους ενδιαφερόμενους εργοδοτούμενους.

Εκπαίδευση των Εργοδοτούμενων

Ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εργοδοτούμενοι στους οποίους έχει ανατεθεί η χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας να λαμβάνουν επαρκή σχετική εκπαίδευση, ακόμη και για τους κινδύνους που ενέχει, ενδεχομένως, η χρησιμοποίησή του.

Διαβουλεύσεις και Συμμετοχή των Εργοδοτούμενων

Η διαβούλευση με τους εργοδοτούμενους ή/και τους εκπροσώπους τους και η συμμετοχή αυτών γίνονται στο πλαίσιο των ζητημάτων που καλύπτουν οι Κανονισμοί και τα Παραρτήματα τους.

Υποχρεώσεις Αυτοεργοδοτούμενων

Οι υποχρεώσεις των εργοδοτών που προβλέπονται στους Κανονισμούς ισχύουν αναλογικά και για τους αυτοεργοδοτούμενους εφόσον υφίσταται ο αντίστοιχος κίνδυνος για το συγκεκριμένο εξοπλισμό εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Ελάχιστες προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας για τους Εξοπλισμούς Εργασίας

Προκαταρκτική παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο Παράρτημα ισχύουν στο πλαίσιο στο πλαίσιο της τήρησης των διατάξεων των παρόντων Κανονισμών και εφόσον υφίσταται ο αντίστοιχος κίνδυνος για το συγκεκριμένο εξοπλισμό εργασίας.

Γενικές ελάχιστες προδιαγραφές που ισχύουν για τον εξοπλισμό εργασίας

Τα συστήματα χειρισμού κάθε εξοπλισμού εργασίας που επηρεάζουν την ασφάλεια θα πρέπει να είναι σαφώς ορατά και αναγνωρίσιμα και ενδεχομένως, να φέρουν κατάλληλη σήμανση.

Τα συστήματα χειρισμού πρέπει να είναι τοποθετημένα έξω από επικίνδυνες ζώνες εκτός από ορισμένα συστήματα χειρισμού, εφόσον απαιτείται, και με τρόπο ώστε ο χειρισμός τους να μην μπορεί να δημιουργήσει πρόσθετους κινδύνους. Δεν πρέπει να δημιουργούν κινδύνους λόγω ακούσιων χειρισμών.

Εάν χρειάζεται, ο χειριστής θα πρέπει να μπορεί, από την κύρια θέση χειρισμού, να βεβαιώνεται ότι δεν υπάρχουν εκτεθειμένα άτομα στις επικίνδυνες ζώνες. Εάν αυτό είναι αδύνατο, κάθε φορά που ο εξοπλισμός τίθεται σε λειτουργία θα πρέπει να προηγείται αυτομάτως ένα ασφαλές σύστημα όπως ένα ηχητικό ή/και οπτικό προειδοποιητικό σήμα. Ο εκτεθειμένος εργοδοτούμενος θα πρέπει να έχει το χρόνο ή/και τα μέσα να αποφύγει ταχέως τους κινδύνους που δημιουργεί η εκκίνηση ή/και η παύση λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας.

Τα συστήματα χειρισμού πρέπει να είναι ασφαλή και κατά την επιλογή τους να λαμβάνονται υπόψη οι βλάβες, οι διαταραχές και οι πιέσεις που είναι προβλεπτές στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης χρησιμοποίησής τους.

Η θέση σε λειτουργία εξοπλισμού εργασίας πρέπει να μπορεί να πραγματοποιείται μόνο με εκούσιο χειρισμό ενός συστήματος χειρισμού το οποίο προβλέπεται για το σκοπό αυτό.

Το ίδιο ισχύει:

Για την εκ νέου θέση σε λειτουργία του εξοπλισμού μετά από διακοπή, για οποιοδήποτε λόγο,

Για την εντολή μιας σημαντικής τροποποίησης των συνθηκών λειτουργίας (π.χ. ταχύτητα, πίεση κλπ.), εκτός εάν αυτή η εκ νέου θέση σε λειτουργία ή η τροποποίηση δεν παρουσιάζει κανένα κίνδυνο για τους εκτεθειμένους εργοδοτούμενους. Αυτή η απαίτηση δεν αφορά την εκ νέου θέση σε λειτουργία ή την τροποποίηση των συνθηκών λειτουργίας που προκύπτουν από την κανονική πορεία ενός αυτόματου κύκλου.

Κάθε εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένος με σύστημα χειρισμού που να επιτρέπει τη γενική διακοπή της λειτουργίας του υπό ασφαλείς συνθήκες.

Κάθε θέση εργασίας πρέπει να είναι εξοπλισμένη με σύστημα χειρισμού που να επιτρέπει τη διακοπή της λειτουργίας, ανάλογα με τους υφισταμένους κινδύνους, είτε ολόκληρου του εξοπλισμού εργασίας είτε μόνο ενός μέρους του, έτσι ώστε ο εξοπλισμός να είναι σε ασφαλή κατάσταση. Η εντολή διακοπής της λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας πρέπει να έχει προτεραιότητα έναντι των εντολών της θέσης σε λειτουργία. Μετά τη διακοπή της λειτουργίας του εξοπλισμού ή των επικίνδυνων μερών του, πρέπει να διακόπτεται η παροχή ενέργειας των αντίστοιχων οργάνων θέσης σε λειτουργία.

Ο εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένος με διάταξη επείγουσας διακοπής της λειτουργίας, εάν αυτό ενδείκνυται, και αναλόγως των κινδύνων που δημιουργεί η λειτουργία του και του χρόνου που χρειάζεται κανονικά η διακοπή της.

(α) Ο εξοπλισμός εργασίας που δημιουργεί κινδύνους από αναθυμιάσεις ή εκτόξευση αντικειμένων πρέπει να είναι εφοδιασμένος με κατάλληλες διατάξεις ασφαλείας που αντιστοιχούν στους κινδύνους αυτούς.

Ο εξοπλισμός εργασίας που δημιουργεί κινδύνους από αναθυμιάσεις αερίων, ατμών ή υγρών ή από εκπομπές σκόνης πρέπει να είναι εφοδιασμένος με κατάλληλες διατάξεις κατακράτησης ή/και απαγωγής κοντά στην πηγή των σχετικών κινδύνων.

Η ευστάθεια του εξοπλισμού εργασίας και των στοιχείων του πρέπει να εξασφαλίζεται με πάκτωση ή με άλλα μέσα εάν αυτό είναι αναγκαίο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργοδοτούμενων.

Εφόσον υπάρχουν πιθανότητες διάρρηξης ή θραύσης στοιχείων εξοπλισμού εργασίας, που ενδέχεται να δημιουργήσουν σημαντικό κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργοδοτούμενων, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα.

Εάν τα κινητά στοιχεία εξοπλισμού εργασίας παρουσιάζουν κινδύνους μηχανικής επαφής που μπορεί να προκαλέσουν ατυχήματα, πρέπει να είναι εφοδιασμένα με προφυλακτήρες ή συστήματα που να εμποδίζουν την πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες

ή να σταματούν τις κινήσεις επικίνδυνων στοιχείων πριν την πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες.

Οι προφυλακτήρες και τα συστήματα προστασίας:

- (i) Πρέπει να είναι ανθεκτικής κατασκευής,
- (ii) Δεν πρέπει να προκαλούν πρόσθετους κινδύνους,
- (iii) Δεν πρέπει να μπορούν να παρακαμφθούν ή να αχρηστευθούν εύκολα,
- (iv) Πρέπει να ευρίσκονται σε επαρκή απόσταση από την επικίνδυνη ζώνη,
- (v) Δεν πρέπει να περιορίζουν περισσότερο από ότι χρειάζεται την παρατήρηση του κύκλου εργασίας,
- (vi) Πρέπει να επιτρέπουν τις απαραίτητες επεμβάσεις για την τοποθέτηση ή/και την αντικατάσταση των στοιχείων καθώς και την εκτέλεση εργασιών συντήρησης.

Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να επιτρέπουν την πρόσβαση μόνο στον τομέα όπου πρέπει να εκτελεσθεί η εργασία και, εάν είναι δυνατό, χωρίς να χρειαστεί αποσυναρμολόγηση του προφυλακτήρα ή του συστήματος προστασίας.

Οι περιοχές και τα σημεία όπου γίνεται εργασία ή συντήρηση εξοπλισμού εργασίας, πρέπει να φωτίζονται κατάλληλα ανάλογα με τις προς τις εκτέλεση εργασίες.

Τα μέρη του εξοπλισμού εργασίας που βρίσκονται σε υψηλή ή πολύ χαμηλή θερμοκρασία πρέπει, εφόσον χρειάζεται να προστατεύονται ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος επαφής ή προσέγγισης των εργοδοτούμενων με αυτά.

Τα συστήματα συναγερμού του εξοπλισμού εργασίας πρέπει να είναι ευχερώς αισθητά και σαφώς κατανοητά.

Ο εξοπλισμός εργασίας δεν μπορεί να χρησιμοποιείται παρά μόνο για εργασίες και υπό συνθήκες για τις οποίες είναι κατάλληλος.

Οι εργασίες συντήρησης πρέπει να μπορούν να εκτελούνται ενόσω έχει διακοπεί η λειτουργία του εξοπλισμού εργασίας. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, πρέπει να μπορούν να λαμβάνονται τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα για την εκτέλεση των εργασιών αυτών ή οι εργασίες αυτές πρέπει να μπορούν να γίνονται έξω από τις επικίνδυνες ζώνες.

Το «βιβλιάριο συντήρησης» (προγραμματισμένης προληπτικής συντήρησης, συνήθους συντήρησης και επισκευών) κάθε εξοπλισμού που διαθέτει τέτοιο βιβλιάριο, πρέπει να τηρείται ενημερωμένο.

Κάθε εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένος με σαφώς αναγνωρίσιμα συστήματα που να επιτρέπουν την απομόνωση από καθεμία από τις πηγές ενέργειάς του.

Η επανασύνδεση προϋποθέτει την ανυπαρξία κινδύνου για τους ενδιαφερόμενους εργοδοτούμενους.

Ο εξοπλισμός εργασίας πρέπει να φέρει τις απαραίτητες για την ασφάλεια των εργοδοτούμενων προειδοποιητικές ενδείξεις και σημάσεις.

Για την εκτέλεση των εργασιών παραγωγής, ρύθμισης και συντήρησης του εξοπλισμού εργασίας, οι εργοδοτούμενοι πρέπει να έχουν ασφαλή πρόσβαση και παραμονή σε όλα τα σημεία όπου χρειάζεται.

Κάθε εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι κατάλληλος ώστε να προστατεύονται οι εργοδοτούμενοι από τους κινδύνους πυρκαγιάς ή υπερθέρμανσης του εξοπλισμού ή από τους κινδύνους εκπομπής αερίων, σκόνης, υγρών, ατμών ή άλλων ουσιών :που παράγονται, χρησιμοποιούνται ή αποθηκεύονται μέσα στον εξοπλισμό αυτό.

Κάθε εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι κατάλληλος ώστε να προλαμβάνονται οι κίνδυνοι έκρηξης του εξοπλισμού ή ουσιών που παράγονται, χρησιμοποιούνται ή αποθηκεύονται μέσα στον εξοπλισμό αυτό.

Κάθε εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι κατάλληλος ώστε να προστατεύονται οι εκτεθειμένοι εργοδοτούμενοι από τους κινδύνους άμεσης ή έμμεσης επαφής με τον ηλεκτρισμό.

Συμπληρωματικές ελάχιστες προδιαγραφές που ισχύουν για ειδικούς εξοπλισμούς εργασίας.

Ελάχιστες προδιαγραφές για τους κινητούς εξοπλισμούς εργασίας, αυτοκινούμενους ή μη

Οι εξοπλισμοί εργασίας σε φερόμενο εργοδοτούμενο πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να μειώνονται οι κίνδυνοι για τον εργοδοτούμενο κατά τη μετακίνηση. Στους κινδύνους αυτούς συμπεριλαμβάνεται ο κίνδυνος επαφής ή παγίδευσης του εργοδοτούμενου στους τροχούς ή στις ερπύστριες.

Όταν η αιφνίδια εμπλοκή των στοιχείων μετάδοσης της ενέργειας μεταξύ ενός κινητού εξοπλισμού εργασίας και των εξαρτημάτων ή/και των ρυμουλκούμενων του, ενδέχεται να δημιουργήσει συγκριμένους κινδύνους, αυτός ο εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένος ή διευθετημένος κατά τρόπον ώστε να εμποδίζεται η εμπλοκή των στοιχείων μετάδοσης ενέργειας. Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η αποφυγή μιας τέτοιας εμπλοκής, πρέπει να λαμβάνεται κάθε δυνατό μέτρο για την αποφυγή βλαβερών συνεπειών για τους εργοδοτούμενους.

Εάν τα στοιχεία μετάδοσης ενέργειας μεταξύ κινητών εξοπλισμών εργασίας κινδυνεύουν να ρυπανθούν και να φθαρούν συρόμενα το έδαφος ή στο δάπεδο, πρέπει να προβλέπονται θέσεις στερέωσης.

Οι κινητοί εξοπλισμοί εργασίας με φερόμενο εργοδοτούμενο πρέπει, υπό πραγματικές συνθήκες χρησιμοποίησης να περιορίζουν τους κινδύνους που προέρχονται από

ενδεχόμενη μερική ή ολική ανατροπή του εξοπλισμού εργασίας:

- (i) Είτε χάρη σε ένα σύστημα προστασίας που εμποδίζει τον εξοπλισμό εργασίας να ανατραπεί περισσότερο από ένα τεταρτοκύκλιο.
- (ii) Είτε χάρη σε ένα σύστημα που εξασφαλίζει επαρκή χώρο γύρω από το φερόμενο εργοδοτούμενο σε περίπτωση που η κίνηση συνεχιστεί πέρα από ένα τεταρτοκύκλιο.
- (iii) Είτε χάρη σε οποιοδήποτε άλλο μηχανισμό ισοδύναμου αποτελέσματος.

Τα προστατευτικά συστήματα μπορούν να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του εξοπλισμού εργασίας.

Τα προστατευτικά συστήματα δεν απαιτούνται όταν ο εξοπλισμός εργασίας είναι σταθεροποιημένος κατά τη διάρκεια της χρήσης ή όταν η μερική ή ολική ανατροπή του εξοπλισμού εργασίας είναι ως εκ του σχεδιασμού του αδύνατη.

Εάν σε περίπτωση μερικής ή ολικής ανατροπής, υφίσταται κίνδυνος συνθλιβής του φερόμενου εργοδοτούμενου μεταξύ τμημάτων του εξοπλισμού εργασίας και του εδάφους, πρέπει να εγκαθίσταται σύστημα συγκράτησης του φερόμενου εργοδοτούμενου.

Τα περνοφόρα ανυψωτικά μηχανήματα που φέρουν έναν ή περισσότερους εργοδοτούμενους πρέπει να διευθετούνται ή εξοπλίζονται έτσι ώστε να περιορίζονται οι κίνδυνου ανατροπής τους, παραδείγματος χάρη:

- (i) Είτε με την εγκατάσταση θαλάμου για τον οδηγό.
- (ii) Είτε με σύστημα που να εμποδίζει τυχόν ανατροπή του περνοφόρου ανυψωτικού μηχανήματος.
- (iii) Είτε με σύστημα που να εγγυάται ότι σε περίπτωση ανατροπής του περνοφόρου ανυψωτικού μηχανήματος μεταξύ τους εδάφους και ορισμένων τμημάτων του μηχανήματος παραμένει επαρκής χώρος για το φερόμενο εργοδοτούμενο.
- (iv) Είτε με σύστημα που να συγκρατεί τον εργοδοτούμενο στο κάθισμα του οδηγού, ώστε να μην αναρπαγεί από τμήματα του περνοφόρου ανυψωτικού μηχανήματος σε περίπτωση ανατροπής του.

Οι αυτοκινούμενοι κινητοί εξοπλισμοί εργασίας, η μετακίνηση των οποίων μπορεί να συνεπάγεται κινδύνους για τους εργοδοτούμενους, πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους όρους:

(α) Πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με μέσα που δεν επιτρέπουν να τίθενται σε κίνηση από μη εξουσιοδοτημένα άτομα.

(β) Πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλα μέσα που να μειώνουν τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης σύγκρουσης σε περίπτωση ταυτόχρονης κίνησης πολλών εξοπλισμών εργασίας επί τροχιών.

(γ) Πρέπει να εφοδιασμένοι με διάταξη πέδησης και στάσης, και εφόσον απαιτείται για λόγους ασφάλειας η πέδηση και η στάση πρέπει να επιτυγχάνονται από εφεδρικό

σύστημα με ενεργοποίηση από ευπρόσιτα χειριστήρια ή από αυτόματα συστήματα σε περίπτωση βλάβης του κύριου συστήματος.

(δ) Όταν το άμεσο οπτικό πεδίο του οδηγού είναι ανεπαρκές από άποψη ασφάλειας πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλες βοηθητικές διατάξεις που βελτιώνουν την ορατότητα.

(ε) Εάν προορίζονται για χρήση κατά τη διάρκεια της νύκτας ή σε σκοτεινούς χώρους, πρέπει να φέρουν σύστημα φωτισμού προσαρμοσμένο στην εργασία που πρόκειται να εκτελεσθεί, παράλληλα δε να εγγυώνται επαρκή ασφάλεια για τους εργοδοτούμενους.

(στ) Εάν συνεπάγονται αυτοί καθ' εαυτοί ή λόγω των ρυμουλκούμενων ή/και των φορτίων τους, κίνδυνο πυρκαγιάς που ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο τους εργοδοτούμενους, πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλο πυροσβεστικό εξοπλισμό, εφόσον δεν υπάρχει ήδη τέτοιος εξοπλισμός αρκετά κοντά στο χώρο χρησιμοποίησης.

(ζ) Εάν λειτουργούν με τηλεχειρισμό, πρέπει να σταματούν αυτόματα μόλις εξέλθουν από το πεδίο ελέγχου.

(η) Εάν λειτουργούν με τηλεχειρισμό και ενδέχεται, υπό κανονικές συνθήκες χρήσης, να κτυπήσουν ή να παγιδεύσουν εργοδοτούμενους, πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με συστήματα προστασίας των εργοδοτούμενων από τους κινδύνους αυτούς, εκτός αν έχουν εγκατασταθεί άλλες κατάλληλες διατάξεις που ελέγχουν τον κίνδυνο πρόσκρουσης.

Ελάχιστες προδιαγραφές που ισχύουν για τους εξοπλισμούς εργασίας που χρησιμοποιούνται για ανύψωση φορτίων

Εάν οι εξοπλισμοί εργασίας που χρησιμοποιούνται για ανύψωση φορτίων είναι εγκατεστημένοι μόνιμα, η στερεότητα και η σταθερότητα τους κατά τη χρήση πρέπει να εξασφαλίζονται, λαμβανομένων υπόψη ιδίως των προς ανύψωση φορτίων και των πιέσεων που συνεπάγονται τα φορτία αυτά στα σημεία στήριξης ή στερέωσης στις δομές.

Τα μηχανήματα ανύψωσης φορτίων πρέπει να φέρουν ευδιάκριτη ένδειξη του ονομαστικού τους φορτίου και ενδεχομένως, πινακίδα φορτίου στην οποία αναγράφεται το ονομαστικό φορτίο για κάθε συσχηματισμό του μηχανήματος.

Τα εξαρτήματα ανύψωσης πρέπει να φέρουν σήμανση έτσι ώστε να είναι δυνατό να εντοπίζονται τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά για την ασφαλή χρησιμοποίησή τους.

Εάν ο εξοπλισμός εργασίας δεν προορίζεται για ανύψωση εργοδοτούμενων και υπάρχει πιθανότητα σύγκυσης, πρέπει να αναρτώνται εμφανώς κατάλληλα σήματα.

Οι μόνιμως εγκατεστημένοι εξοπλισμοί εργασίας πρέπει να είναι εγκατεστημένου κατά τρόπο ώστε να περιορίζονται οι κίνδυνοι:

- (α) Πρόσκρουσης των φορτίων σε εργοδοτούμενους.
- (β) Μη ηθελημένης επικίνδυνης απόκλισης των φορτίων ή ελεύθερης πτώσης τους, ή
- (γ) Μη ηθελημένης απαγκίστρωσης των φορτίων.

Τα μηχανήματα ανύψωσης ή μετακίνησης εργοδοτουμένων πρέπει να είναι κατάλληλα ώστε:

- (i) Να αποφεύγεται ο κίνδυνος πτώσης του θαλαμίσκου, εάν υπάρχει, μέσω κατάλληλων διατάξεων.
- (ii) Να αποφεύγεται ο κίνδυνος πτώσης του χρήστη από το θαλαμίσκο, εάν υπάρχει, μέσω κατάλληλων διατάξεων.
- (iii) Να αποφεύγεται ο κίνδυνος συνθλιβής, σφηνώματος ή πρόσκρουσης του χρήστη, ιδίως λόγω ακούσιας επαφής με αντικείμενα.
- (iv) Να διασφαλίζεται η ασφάλεια των εργοδοτουμένων που σε περίπτωση ατυχήματος εγκλωβίζονται στο θαλαμίσκο και να είναι δυνατή η απελευθέρωση τους.

Εάν για λόγους εγγενείς της τοποθεσίας και της διαφοράς στάθμης, οι κίνδυνοι δεν είναι δυνατό να αποφευχθούν με χρήση οποιασδήποτε διάταξης ασφαλείας, πρέπει να εγκαθίσταται ένα συρματόσχοινο ανάρτησης υψηλού συντελεστή ασφαλείας και να ελέγχεται η καλή του κατάσταση καθημερινά, καθόλες τις εργάσιμες ημέρες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Διατάξεις για την Χρησιμοποίηση των Εξοπλισμών Εργασίας

Οι διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος εφαρμόζονται στο πλαίσιο στο πλαίσιο των διατάξεων των παρόντων Κανονισμών και εφόσον ο αντίστοιχος κίνδυνος υπάρχει για το συγκεκριμένο εξοπλισμό εργασίας.

Γενικές διατάξεις που ισχύουν για όλους τους εξοπλισμούς εργασίας

Οι εξοπλισμοί εργασίας πρέπει να εγκαθίστανται, να διευθετούνται και να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος για τους χρήστες του εξοπλισμού εργασίας και τους λοιπούς εργοδοτουμένους π.χ. φροντίζοντας να υπάρχει ελεύθερος χώρος μεταξύ των κινητών τους στοιχείων και των σταθερών ή κινητών στοιχείων που τα περιβάλλουν και όλες οι μορφές ενέργειας ή οι ουσίες που χρησιμοποιούνται ή παράγονται να μπορούν να διοχετεύονται ή/και να απομακρύνονται με ασφάλεια.

Η συναρμολόγηση και η αποσυναρμολόγηση των εξοπλισμών εργασίας πρέπει να πραγματοποιούνται με ασφάλεια, ιδίως με τήρηση των τυχόν οδηγιών του κατασκευαστή.

Οι εξοπλισμοί εργασίας που κατά την χρησιμοποίησή τους κινδυνεύουν να πληγούν από κεραυνό πρέπει να προστατεύονται με κατάλληλες διατάξεις ή μέτρα από τις συνέπειες της κεραυνοπληξίας.

Διατάξεις για τη χρησιμοποίηση κινητών εξοπλισμών εργασίας, αυτοκινούμενων ή μη

Η οδήγηση αυτοκινούμενων εξοπλισμών εργασίας επιτρέπεται μόνο στους εργοδοτούμενους που έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα για την ασφαλή οδήγηση αυτών των εξοπλισμών εργασίας.

Εάν ένας εξοπλισμός εργασίας κινείται μέσα σε ζώνη εργασίας, πρέπει να θεσπίζονται και να εφαρμόζονται κατάλληλοι κανόνες κυκλοφορίας.

Πρέπει να λαμβάνονται οργανωτικά μέτρα ώστε να αποφεύγεται η παρουσία πεζών εργοδοτούμενων στην ζώνη εργασίας αυτοκινούμενων εξοπλισμών εργασίας.

Εάν επιβάλλεται η παρουσία πεζών εργοδοτούμενων για την καλή εκτέλεση των εργασιών, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή του τραυματισμού τους από τους εξοπλισμούς.

Η συνοδεία (μεταφορά ή παρουσία) εργοδοτούμενων πάνω σε κινητούς εξοπλισμούς εργασίας που κινούνται με μηχανικό τρόπο επιτρέπεται μόνο σε ασφαλείς θέσεις που έχουν διευθετηθεί για το σκοπό αυτό. Εάν κατά τη διάρκεια της μετακίνησης πρέπει να πραγματοποιηθούν εργασίες, η ταχύτητα θα πρέπει, εν ανάγκη, να προσαρμόζεται.

Οι κινητοί εξοπλισμοί εργασίας που είναι εφοδιασμένοι με κινητήρα εσωτερικής καύσης πρέπει να χρησιμοποιούνται στις ζώνες εργασίας μόνον εφόσον εξασφαλίζεται η ύπαρξη επαρκούς ποσότητας αέρα ώστε να μη δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργοδοτούμενων.

Διατάξεις που ισχύουν για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμών εργασίας για την ανύψωση φορτίων

Οι αποσυναρμολογούμενοι ή κινητοί εξοπλισμοί εργασίας για την ανύψωση φορτίων πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η ευστάθεια του εξοπλισμού εργασίας κατά τη χρησιμοποίησή του υπό όλες τις προβλεπτές συνθήκες, ανάλογα με τη φύση του δαπέδου ή του εδάφους.

Η ανύψωση εργοδοτούμενων επιτρέπεται μόνο με εξοπλισμούς εργασίας και εξαρτήματα που προβλέπονται για το σκοπό αυτό.

Κατ' εξαίρεση, εξοπλισμοί εργασίας που δεν έχουν σχεδιαστεί για την ανύψωση εργοδοτούμενων μπορούν να χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό, εφόσον έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζεται η ασφάλεια, σύμφωνα με τις υποδείξεις και υπό την επίβλεψη αρμόδιου προσώπου.

Κατά την παρουσία εργοδοτούμενων πάνω σε εξοπλισμό εργασίας σχεδιασμένο για ανύψωση φορτίων, ο χειριστής πρέπει να είναι μόνιμα στη θέση του χειριστηρίου. Οι

εργοδοτούμενοι που ανυψώνονται πρέπει να διαθέτουν αξιόπιστα μέσα επικοινωνίας και, σε περίπτωση κινδύνου, πρέπει να έχουν προβλεφθεί μέτρα για την απομάκρυνσή τους με ασφάλεια.

Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε να μην υπάρχουν εργοδοτούμενοι κάτω από αναρτημένα φορτία, εκτός εάν αυτό επιβάλλεται για την καλή διεξαγωγή των εργασιών.

Δεν επιτρέπεται η διέλευση αναρτημένων φορτίων πάνω από μη προστατευμένους χώρους εργασίας στους οποίους ευρίσκονται συνήθως εργοδοτούμενοι.

Στην περίπτωση που η καλή διεξαγωγή των εργασιών δεν μπορεί να εξασφαλιστεί διαφορετικά, πρέπει να καθορίζονται και να εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες.

Τα εξαρτήματα ανύψωσης πρέπει να επιλέγονται σε συνάρτηση με τα προς μετακίνηση φορτία, τα σημεία συγκράτησης, το σύστημα αγκίστρωσης, τις ατμοσφαιρικές συνθήκες και με συνεκτίμηση του τρόπου και της διάταξης περίδεσης. Οι συναρθρώσεις εξαρτημάτων ανύψωσης πρέπει να φέρουν σαφή επισήμανση ώστε να επιτρέπουν στο χρήστη να γνωρίζει τα χαρακτηριστικά τους, εφόσον δε λύονται μετά τη χρήση.

Τα εξαρτήματα ανύψωσης πρέπει να αποθηκεύονται κατά τρόπο ώστε να προστατεύονται από ζημιές ή φθορές.

Εξοπλισμοί εργασίας που προορίζονται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων

Εάν δυο ή περισσότεροι εξοπλισμοί εργασίας που προορίζονται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων είναι εγκατεστημένοι ή συναρμολογημένοι σε τόπο εργασίας κατά τρόπο ώστε οι ακτίνες δράσης τους να αλληλοκαλύπτονται, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να αποφεύγονται οι συγκρούσεις μεταξύ των φορτίων ή/και των στοιχείων των ίδιων των εξοπλισμών εργασίας.

Κατά τη χρησιμοποίηση κινητού εξοπλισμού εργασίας που προορίζεται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την αποφυγή της ταλάντευσης, της ανατροπής και, ενδεχόμενα, της μετατόπισης και της ολίσθησής του. Πρέπει να ελέγχεται η ορθή εφαρμογή των μέτρων αυτών.

Εάν ο χειριστής εξοπλισμού εργασίας που προορίζεται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων δεν μπορεί να παρακολουθεί ολόκληρη την πορεία του φορτίου ούτε άμεσα ούτε μέσω βοηθητικών διατάξεων που παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες, πρέπει να ανατεθεί σε κάποιο άτομο να κάνει σήματα και να επικοινωνεί με το χειριστή για να τον καθοδηγεί, και επί πλέον πρέπει να λαμβάνονται οργανωτικά μέτρα ώστε να αποφεύγονται συγκρούσεις του φορτίου που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο εργοδοτούμενους.

Οι εργασίες πρέπει να οργανώνονται κατά τρόπο ώστε, όταν ο εργοδοτούμενος

αγκιστρώνει ή απαγκιστρώνει ένα φορτίο με το χέρι, οι εργασίες αυτές να μπορούν να πραγματοποιούνται ασφαλώς, ιδίως δε ο εργοδοτούμενος αυτός να διατηρεί πάντοτε τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο.

Όλες οι εργασίες ανύψωσης πρέπει να προγραμματίζονται ορθά, να παρακολουθούνται κατάλληλα και να πραγματοποιούνται κατά τρόπο ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια των εργοδοτούμενων. Συγκεκριμένα, εάν ένα φορτίο πρέπει να ανυψωθεί ταυτόχρονα από δύο ή περισσότερους εξοπλισμούς εργασίας που προορίζονται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων, πρέπει να καθορίζεται και να εφαρμόζεται μία διαδικασία για να εξασφαλίζεται ο ορθός συντονισμός των χειριστών.

Εάν εξοπλισμοί εργασίας που προορίζονται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων δεν μπορούν να συγκρατήσουν τα φορτία σε περίπτωση μερικής ή ολικής βλάβης της τροφοδότησης σε ενέργεια, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή της έκθεσης των εργοδοτούμενων σε αντίστοιχους κινδύνους.

Τα αναρτημένα φορτία δεν πρέπει να μένουν χωρίς επιτήρηση, εκτός εάν εμποδίζεται η πρόσβαση στην επικίνδυνη ζώνη και εάν το φορτίο έχει αγκιστρωθεί και διατηρείται ασφαλώς.

Η χρησιμοποίηση, στο ύπαιθρο, εξοπλισμών εργασίας που προορίζονται για την ανύψωση μη κατευθυνόμενων φορτίων πρέπει να διακόπτεται αμέσως μόλις οι μετεωρολογικές συνθήκες επιδεινώνονται σε βαθμό που να μειώνεται η ασφάλεια της λειτουργίας και, κατά συνέπεια, να εκτίθενται σε κίνδυνο οι εργοδοτούμενοι. Προκειμένου να αποφεύγονται τυχόν κίνδυνοι για τους εργοδοτούμενους, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα προστατευτικά μέτρα με σκοπό ιδίως την αποφυγή ανατροπής του εξοπλισμού εργασίας.

Γενικές Διατάξεις

Εάν οποιεσδήποτε προσωρινές εργασίες σε ύψος, δεν μπορούν να εκτελούνται με ασφάλεια και κάτω από κατάλληλες εργονομικές συνθήκες σε κατάλληλη επιφάνεια, τότε πρέπει να επιλέγεται ο πιο κατάλληλος εξοπλισμός εργασίας για τη διασφάλιση και τη διατήρηση ασφαλών συνθηκών εργασίας. Προτεραιότητα πρέπει να δίδεται στα μέτρα συλλογικής έναντι της ατομικής προστασίας. Οι διαστάσεις του εξοπλισμού εργασίας θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην φύση των εργασιών και στις προβλεπτές καταπονήσεις και να επιτρέπουν την κυκλοφορία χωρίς κίνδυνο.

Η επιλογή του πιο κατάλληλου τύπου μέσω πρόσβασης στις προσωρινές θέσεις εργασίας σε ύψος γίνεται με βάση τη συχνότητα κυκλοφορίας, το ύψος και τη διάρκεια χρησιμοποίησης. Η επιλογή πρέπει να επιτρέπει την εκκένωση σε περίπτωση επικείμενου κινδύνου. Η διάβαση από ένα μέσο πρόσβασης σε εξέδρες, δάπεδα ή διόδους προσπέλασης και αντιστρόφως δεν επιτρέπεται να δημιουργεί πρόσθετους κινδύνους πτώσης.

Η χρησιμοποίηση κλίμακας ως θέσης εργασίας σε ύψος πρέπει να επιτρέπεται μόνο όταν η χρησιμοποίηση άλλου ασφαλέστερου εξοπλισμού δεν δικαιολογείται λόγω του χαμηλού κινδύνου και λόγω είτε της σύντομης διάρκειας χρησιμοποίησης είτε των χαρακτηριστικών των χώρων τα οποία δεν μπορεί να μεταβάλει ο εργοδότης.

Η χρησιμοποίηση τεχνικών προδιαγραφών πρόσβασης και τοποθέτησης με την βοήθεια σχοινιών γίνεται μόνο όταν η εκτίμηση του κινδύνου δείχνει ότι η εργασία μπορεί να εκτελεσθεί με ασφάλεια και όταν η χρησιμοποίηση άλλου περισσότερου ασφαλούς εξοπλισμού εργασίας δεν θα ήταν δικαιολογημένη.

Λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση κινδύνων και ιδίως τη διάρκεια των εργασιών και τους περιορισμούς εργονομικής φύσεως, πρέπει να προβλέπεται κάθισμα με τα κατάλληλα εξαρτήματα.

Ανάλογα με τον τύπο εξοπλισμού εργασίας, ο οποίος επιλέγεται με βάση τις προηγούμενες παραγράφους, θα πρέπει να προσδιορίζονται τα κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των εγγενών κινδύνων του εξοπλισμού για τους εργοδοτούμενους. Εάν είναι αναγκαίο, πρέπει να προβλεφθεί η εγκατάσταση διατάξεων προστασίας έναντι των πτώσεων. Οι διατάξεις αυτές θα πρέπει να έχουν κατάλληλα διαμόρφωση και αντοχή ώστε να αποτρέπουν ή να ανακόπτουν τις πτώσεις και να προλαμβάνουν, στο μέτρο του δυνατού, τους τραυματισμούς. Οι διατάξεις της συλλογικής προστασίας για πρόληψη των πτώσεων μπορεί να διακόπτονται μόνο στα σημεία πρόσβασης σε κλίμακα ή κλιμακοστάσιο.

Όταν η εκτέλεση μια εργασία απαιτεί την προσωρινή αφαίρεση μιας διάταξης συλλογικής προστασίας έναντι των πτώσεων, πρέπει να λαμβάνονται άλλα αποτελεσματικά μέτρα ασφάλειας. Η εργασία δεν μπορεί να εκτελεστεί εάν δεν ληφθούν προηγουμένως τα μέτρα αυτά. Μετά το πέρας της εργασίας αυτής, οι διατάξεις συλλογικής προστασίας επανεγκαθίστανται.

Οι προσωρινές εργασίες σε ύψος εκτελούνται μόνο όταν οι καιρικές συνθήκες δεν θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργοδοτούμενων.

Ειδικές Διατάξεις για την Χρησιμοποίηση Κλιμάκων

Οι κλίμακες πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η σταθερότητα κατά τη χρήση, τα στηρίγματα των φορητών κλιμάκων πρέπει να εδράζονται σε σταθερό, ανθεκτικό και ακίνητο πέδιλο κατάλληλων διαστάσεων ούτως ώστε οι βαθμίδες να παραμένουν οριζόντιες. Οι αναρτημένες κλίμακες πρέπει να προσδένονται κατά τρόπο ασφαλή, ώστε να μην μετακινούνται ή αιωρούνται, εκτός κλιμάκων από σχοινί.

Η ολίσθηση των ποδιών φορητών κλιμάκων πρέπει να εμποδίζεται, κατά τη χρησιμοποίησή τους, είτε με στερέωση του ανώτερου ή του κατώτερου σημείου των ορθοστατών είτε με οποιαδήποτε αντιολισθητική διάταξη ή με οποιαδήποτε άλλη λύση ισοδύναμης αποτελεσματικότητας. Οι κλίμακες πρόσβασης πρέπει να υπερβαίνουν τη

στάθμη πρόσβασης, εκτός εάν άλλες διατάξεις επιτρέπουν ασφαλή λαβή. Οι κλίμακες με περισσότερα συναρμολογούμενα τμήματα καθώς και οι πτυσσόμενες κλίμακες πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η μεταξύ των διαφόρων στοιχείων ακινητοποίηση οι κινητές πρέπει να ακινητοποιούνται πριν τη χρησιμοποίησή τους.

Οι κλίμακες πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε να υπάρχουν πάντοτε διαθέσιμες στον εργοδοτούμενο ασφαλής στήριξη και χειρολαβή. Ειδικότερα η μεταφορά φορτίων με το χέρι πάνω σε κλίμακα δεν θα πρέπει να εμποδίζει το ασφαλές κράτημα.

Ειδικές Διατάξεις για την Χρησιμοποίηση Ικριωμάτων

Όταν σο σημείωμα υπολογισμού του επιλεγέντος ικριώματος δεν είναι διαθέσιμο ή όταν δεν προβλέπει τη δομική του διαμόρφωση, πρέπει να γίνεται μελέτη υπολογισμού αντοχής και ευστάθειας, εκτός εάν το ικριώμα συναρμολογείται με τυποποιημένη διαμόρφωση γενικής παραδοχής.

Ανάλογα με την πολυπλοκότητα του επιλεγέντος ικριώματος, πρέπει να καταρτίζεται από πρόσωπο με κατάλληλα προσόντα σχέδιο συναρμολόγησης, χρησιμοποίησης και αποσυναρμολόγησης. Το σχέδιο αυτό μπορεί να είναι γενικευμένης εφαρμογής και να συμπληρώνεται από επιμέρους σχέδια για τις λεπτομέρειες του ικριώματος.

Η ευστάθεια του ικριώματος πρέπει να διασφαλίζεται. Τα στοιχεία στήριξης του ικριώματος πρέπει να ασφαλιζονται έναντι του κινδύνου ολίσθησης είτε με στερέωση στην επιφάνεια στήριξης, είτε με αντιολισθητική διάταξη, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ισοδύναμης αποτελεσματικότητας ενώ η φέρουσα επιφάνεια πρέπει να έχει επαρκή αντοχή. Η τυχαία μετακίνηση των κυλιόμενων ικριωμάτων κατά την εκτέλεση των εργασιών σε ύψος πρέπει να εμποδίζεται με τις κατάλληλες διατάξεις.

Οι διαστάσεις, το σχήμα και η διάταξη των δαπέδων ικριώματος πρέπει να είναι κατάλληλες για τη φύση της εργασίας, προσαρμοσμένες στα φορτία που πρόκειται να φέρουν και να επιτρέπουν την ασφαλή εργασία και κυκλοφορία. Τα δάπεδα των ικριωμάτων συναρμολογούνται κατά τρόπο ώστε τας συστατικά του μέρη να μην κινούνται υπό κανονικές συνθήκες. Μεταξύ των στοιχείων των δαπέδων και των κατακόρυφων μέσων συλλογικής προστασίας έναντι των πτώσεων δεν πρέπει να μένει κανένα επικίνδυνο κενό.

Όταν ορισμένα μέρη του ικριώματος δεν είναι έτοιμα προς χρήση, ιδίως κατά τη φάση συναρμολόγησης, αποσυναρμολόγησης ή μετατροπών, τα μέρη αυτά πρέπει να σημαίνονται με προειδοποιητικά σήματα γενικού κινδύνου και οριοθετούνται κατάλληλα από υλικά στοιχεία τα οποία εμποδίζουν την πρόσβαση στη ζώνη κινδύνου.

Τα ικριώματα μπορούν να συναρμολογούνται, αποσυναρμολογούνται ή να υφίστανται σημαντικές μετατροπές μόνο υπό την επίβλεψη αρμόδιου προσώπου και από εργαζόμενους με επαρκή ειδική εκπαίδευση για τις προβλεπόμενες εργασίες, με αντικείμενο την αντιμετώπιση των ειδικών κινδύνων ιδίως:

- (i) Την κατανόηση του σχεδίου συναρμολόγησης, αποσυναρμολόγησης ή μετατροπής του εν λόγω ικριώματος.

- (ii) Την ασφάλεια κατά την συναρμολόγηση, την αποσυναρμολόγηση ή τη μετατροπή του συγκεκριμένου ικριώματος.
- (iii) Τα μέτρα για την αποφυγή πτώσης προσώπων ή αντικειμένων.
- (iv) Τα μέτρα ασφάλειας σε περίπτωση μεταβολής των καιρικών συνθηκών που θα μπορούσαν να περιορίσουν την ασφάλεια του ικριώματος.
- (v) Τα επιτρεπόμενα φορτία
- (vi) Οποιοδήποτε άλλο κίνδυνο είναι δυνατό να περικλείουν οι προαναφερόμενες εργασίες συναρμολόγησης, αποσυναρμολόγησης και μετατροπής.

Ο επιβλέπων τις εργασίες και οι εργοδοτούμενοι έχουν το σχέδιο συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης καθώς και οποιεσδήποτε τυχόν οδηγίες περιέχει αυτό.

Ειδικές Διατάξεις όσον αφορά τη Χρησιμοποίηση Τεχνικών Πρόσβασης και Τοποθέτησης με τη Βοήθεια Σχοινιών

Κατά τη χρησιμοποίηση τεχνικών πρόσβασης και τοποθέτησης με τη βοήθεια σχοινιών πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- (i) Το σύστημα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δυο χωριστά αγκυρωμένα σχοινιά, το ένα ως μέσο προσπέλασης, καθόδου και υποστήριξης (σχοινί εργασίας) και το άλλο ως μέσο ασφάλειας (σχοινί ασφάλειας).
- (ii) Οι εργοδοτούμενοι χρησιμοποιούν κατάλληλη ζώνη ασφάλειας, με την οποία και συνδέονται με το σχοινί ασφάλειας.
- (iii) Το σχοινί εργασίας έχει ασφαλή μηχανισμό ανόδου και καθόδου και αυτόματο ανασχετικό μηχανισμό που εμποδίζει την πτώση του χρήστη σε περίπτωση που αυτός απολέσει τον έλεγχο της κίνησης του. Το σχοινί ασφαλείας πρέπει να έχει αυτόματη κινητή διάταξη προστασίας έναντι των πτώσεων ή οποία ακολουθεί τον εργοδοτούμενο στην κίνηση του.
- (iv) Τα εργαλεία και άλλα εξαρτήματα που θα χρησιμοποιήσει ο εργοδοτούμενος πρέπει να είναι συνδεδεμένα με τη ζώνη ασφαλείας ή με το κάθισμα του εργοδοτούμενου ή να είναι προσδεδεμένα με άλλο κατάλληλο μέσο.
- (v) Η εργασία πρέπει να προγραμματίζεται και επιβλέπεται κατάλληλα, ώστε να είναι δυνατό να παρασχεθεί αμέσως βοήθεια στον εργοδοτούμενο σε περίπτωση ανάγκης.
- (vi) Στους εργοδοτούμενους πρέπει να παρέχεται εκπαίδευση κατάλληλη και ειδική για τις προβλεπόμενες εργασίες και ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες διάσωσης.

Νοείται ότι σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν ενόψει του κινδύνου η χρησιμοποίηση δεύτερου σχοινιού θα καθιστούσε την εργασία περισσότερο επικίνδυνη, μπορεί να επιτραπεί η χρησιμοποίηση ενός και μόνου σχοινιού, εφόσον έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας.

Προστασία από Θερμική Καταπόνηση¹⁰

Γενικά

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού δημιουργούνται ειδικές συνθήκες στη Κύπρο με την αύξηση της θερμοκρασίας, της σχετικής υγρασίας και της της ηλιακής ακτινοβολίας οι οποίες σε συνδυασμό και με το είδος της εκτελούμενης εργασίας και άλλες περιβαλλοντικές συνθήκες μπορεί να οδηγήσουν σε συνθήκες καύσωνα. Αυτές οι συνθήκες είναι δυνατόν να προκαλέσουν ατυχήματα, επικίνδυνα περιστατικά, προβλήματα στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και βλάβες στην υγεία των εργαζομένων.

Η θερμική καταπόνηση μπορεί να προκαλέσει σοβαρές βλάβες στην υγεία των εργαζομένων, οι οποίες κυμαίνονται από ερεθισμό ή βλάβες στο δέρμα μέχρι θάνατο από θερμοπληξία.

Για την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων σε κλειστούς ή υπαίθριους χώρους, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα προληπτικά και προστατευτικά τεχνικά, διοικητικά και οργανωτικά μέτρα.

Διατάγματα Κ.Δ.Π. 291/2014 και Κ.Δ.Π. 206/2020 «Κώδικας Πρακτικής για τη Θερμική Καταπόνηση των εργαζομένων»

Για την αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων οι εργοδότες και τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα πρέπει να εφαρμόζουν τις πρόνοιες των Διαταγμάτων (Κ.Δ.Π. 291/2014 και Κ.Δ.Π. 206/2020) «Κώδικας Πρακτικής για την Θερμική Καταπόνηση των Εργαζομένων»

Στόχος του Κώδικα Πρακτικής είναι να βοηθήσει τους εργοδότες και τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα να εφαρμόσουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας, για ασφάλεια και υγεία στην εργασία προκειμένου να αποφεύγονται ή να μειώνονται σε αποδεκτό επίπεδο οι κίνδυνοι που οφείλονται σε θερμική καταπόνηση των εργαζομένων και η απασχόληση τους σε ένα ασφαλές και υγιεινό περιβάλλον και συνθήκες εργασίας.

Στον Κώδικα αυτό, μεταξύ άλλων, περιγράφονται αναλυτικά τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για προστασία των εργαζομένων σε κλειστούς ή υπαίθριους χώρους από τη θερμική καταπόνηση. Οι εργοδότες προτρέπονται, ειδικά τις μέρες που

¹⁰Οι ερωταπαντήσεις αντλήθηκαν από την σχετική ενότητα της ιστοσελίδας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμο αυτούσιο το Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τη Θερμική Καταπόνηση των Εργαζομένων) Διάταγμα Κ.Δ.Π. 291/2014 και η σχετική τροποποίηση Κ.Δ.Π. 206/2020. Υπάρχει επίσης διαθέσιμος, ως ξεχωριστή έκδοση, ο Σύντομος Οδηγός Κώδικα Πρακτικής της Θερμικής Καταπόνησης των Εργαζομένων.

επικρατούν ψηλές θερμοκρασίες, να συμβουλευόμαστε τον Κώδικα, ο οποίος προνοεί όπως οι εργοδότες και τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα μετρούν τις παραμέτρους που συμβάλλουν στον θερμικό φόρτο, όπως τη θερμοκρασία αέρα και τη σχετική υγρασία ή / και παρακολουθούν τα δελτία καιρού και τις προβλέψεις της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας. Ανάλογα με τα αποτελέσματα, πρέπει να ρυθμίζονται οι εργασίες, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή ή μείωση της θερμικής καταπόνησης.

Σύντομος Οδηγός

Για σκοπούς διευκόλυνσης της κατανόησης και εφαρμογής των Διαταγμάτων ετοιμάστηκε Σύντομος Οδηγός Κώδικα Πρακτικής για την Θερμική Καταπόνηση των Εργαζομένων.

Παρακολούθηση της θερμικής καταπόνησης

Για σκοπούς τεκμηρίωσης της παρακολούθησης της θερμικής καταπόνησης οι εργοδότες θα πρέπει να τηρούν στοιχεία για τις ενέργειες / τα μέτρα που λαμβάνουν για τη μείωση της θερμικής καταπόνησης των εργοδοτούμενων τους. Ο Πίνακας 14 του Διατάγματος Κ.Δ.Π. 206/2020 είναι δείγμα του εντύπου που πρέπει να συμπληρώνεται από τους εργοδότες, τις ημέρες κατά τις οποίες επικρατούν συνθήκες θερμικής καταπόνησης, για σκοπούς τεκμηρίωσης της τήρησης των στοιχείων αυτών και συμμόρφωσης με τις σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας και ειδικά τις πρόνοιες του Κώδικα Πρακτικής για τη Θερμική Καταπόνηση των Εργαζομένων.

Το Τμήμα Μετεωρολογίας, στους πλείστους σταθμούς που διαθέτει παγκύπρια, έχει προσαρμόσει τις πρόνοιες του Πίνακα 12 «Επιβαλλόμενη σχέση εργασίας - αλλαγή εργασίας/ανάπαυσης για διάφορες συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας», καθώς και του Πίνακα 13 «Βαρύτητα εργασίας» του πιο πάνω Κώδικα Πρακτικής σε σχετικό πίνακα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Μετεωρολογίας σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Κύπρου για ελαφριές, μέτριες και βαριές εργασίες ξεχωριστά.

Τόσο οι εργοδότες όσο και τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα, πρέπει να μετρούν, στους χώρους όπου διεξάγουν εργασίες, τις παραμέτρους που συμβάλλουν στην θερμική καταπόνηση. Σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες θερμοκρασίας αέρα (υπό σκιά) και σχετικής υγρασίας, πρέπει να ρυθμίζουν ανάλογα τις εργασίες τους και εφαρμόζουν αλλαγή της κάθε εργασίας ή ανάπαυση ή διακοπή των εργασιών, ανάλογα με το είδος της εκτελούμενης εργασίας, καθώς και άλλα κατάλληλα και επαρκή μέτρα (οργανωτικά και τεχνικά), σε συνεργασία με τους τοπικούς Αντιπροσώπους Ασφαλείας των εργαζομένων, για την αποφυγή ή μείωση της θερμικής καταπόνησης, όπως:

- Οργάνωση του χρόνου εργασίας ώστε οι βαριές εργασίες να εκτελούνται κατά τις πιο δροσερές ώρες της ημέρας.
- Οργάνωση συχνών μικρών διαλειμμάτων για ανάπαυση σε σκιερό, δροσερό μέρος ή κατάλληλα κλιματιζόμενο χώρο ή σε χώρο όπου γίνεται χρήση ανεμιστήρων, όπου αυτό είναι εφικτό.

- Διαμόρφωση / επιλογή σκιερών ή κατασκευή κατάλληλων στεγαστρών για την εκτέλεση των εργασιών, όπου τούτο είναι δυνατόν.
- Εναλλαγή των εργαζομένων στην εργασία ανάλογα με το είδος της εκτελούμενης δραστηριότητας.
- Αποφυγή, όπου είναι εφικτό, των επίπονων εργασιών στο ύπαιθρο κατά τις πιο θερμές ώρες της ημέρας (12:00-16:00).
- Διάθεση στους εργαζόμενους πόσιμοι δροσερού νερού (θερμοκρασίας 10 - 15οC).
- Χορήγηση και χρήση από τους εργαζομένους κατάλληλου καλύμματος κεφαλής.
- Χρήση από τους εργαζομένους ελαφρών, χαλαρών ειδών ένδυσης που αναπνέουν (όπως είδη από βαμβάκι) και χρήση κατάλληλων γυαλιών ηλίου.
- Αποφυγή λήψης μεγάλων γευμάτων ή ζαχαρούχων τροφίμων ή κατάποσης οιοπνευματωδών ή καφεϊνούχων ποτών.
- Ενημέρωση και κατάρτιση των εργαζομένων.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Πρακτικής (Πίνακες 12 και 13), για συνθήκες θερμοκρασίας 39οC έως 44οC, πρέπει να διακόπτονται οι εργασίες όταν επικρατούν τα πιο κάτω ή μεγαλύτερα ποσοστά σχετικής υγρασίας, ανάλογα με το είδος και τη βαρύτητα της εργασίας:

Είδος Εργασίας	Θερμοκρασία (υπό σκιάν) °C					
	39	40	41	42	43	44
Ελαφριά Εργασία:	≥ 53%	≥ 48%	≥ 43%	≥ 39%	≥ 34%	≥ 29%
Μέτρια Εργασία:	≥ 48%	≥ 43%	≥ 38%	≥ 34%	≥ 29%	≥ 26%
Βαριά Εργασία:	≥ 42%	≥ 37%	≥ 33%	≥ 28%	≥ 25%	≥ 21%

Βαρύτητα εργασίας	Παραδείγματα
Ελαφριά	Εργασία γραφείου, επιστασία, εργασία σε πάγκο με ελαφριά εργαλεία, συνήθης οδήγηση.
Μέτρια	Τοποθέτηση περίφραξης, σκυροδέτηση, χτίσιμο τούβλων, σοβάτισμα, μπογιατίσμα, τοποθέτηση δαπέδων, τοποθέτηση κεραμιδιών, σκάψιμο, σφυρηλάτηση, μεταφορά ελαφρών αντικειμένων, ξυλουργικές εργασίες, ηλεκτρολογικές εργασίες, υδραυλικές εργασίες, μηχανολογικές εργασίες, τοποθέτηση αλουμινίων, τοποθέτηση κάγκελων, εργασίες ασφαλτόστρωσης που διεξάγονται με μηχανικά μέσα.
Βαριά	Έντονη χειρωνακτική εργασία, επεξεργασία και τοποθέτηση οπλισμού, συναρμολόγηση / αποσυναρμολόγηση καλουπιών, σκάψιμο ή σπάσιμο σκληρών υλικών με μηχανικά εργαλεία / συσκευές / μηχανήματα βάρους πέραν των 15 kg, εργασίες ασφαλτόστρωσης που διεξάγονται με χειρωνακτικά μέσα.

Προστασία σε Κατασκευές - Εργοτάξια¹¹

Ο τομέας των κατασκευών θεωρείται ένας τομέας υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέδειξε ότι το 60% των ατυχημάτων οφείλονται στην έλλειψη μέτρων πρόληψης και προστασίας πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου για την εκτέλεση των έργων.

Η πρόληψη των ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικίνδυνων συμβάντων μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και προστασίας από το στάδιο της σύλληψης της ιδέας και σε όλα τα στάδια υλοποίησης ενός έργου (μελέτη / σχεδιασμός έργου, διαδικασία προσφορών, οργάνωση εργοταξίου, εκτέλεση εργασιών), καθώς και κατά τις μελλοντικές εργασίες έκτακτης και τακτικής συντήρησης, κατασκευής προσθηκών, αποξήλωσης ή/και κατεδάφισής του.

Οι κυριότεροι Κανονισμοί που ρυθμίζουν τα θέματα ασφάλειας και υγείας στα κατασκευαστικά έργα και καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια είναι οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2015 - Κ.Δ.Π. 410/2015.

Οι Κανονισμοί αυτοί, οι οποίοι τέθηκαν σε εφαρμογή στις 4.12.2015, αντικατέστησαν τους περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμούς του 2002 (Κ.Δ.Π. 172/2002) και ένα μεγάλο μέρος των διατάξεων των περί Οικοδομών και Έργων Μηχανικών Κατασκευών (Ασφάλεια, Υγεία και Ευημερία) Κανονισμών του 1973 (Κ.Δ.Π. 161/73). Είναι εναρμονιστικοί Κανονισμοί που μετέφεραν στο Κυπριακό δίκαιο τις πρόνοιες της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 92/57/ΕΟΚ σχετικά με τις ελάχιστες Προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας στα Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια. Οι πρόνοιες τους βασίζονται επίσης στην Έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μη δεσμευτικός Οδηγός Ορθής Πρακτικής για την κατανόηση και εφαρμογή της οδηγίας περί Εργοταξίων 92/57 ΕΟΚ».

Οι διατάξεις των πιο πάνω Κανονισμών καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τα εργοτάξια και εφαρμόζονται σε κάθε προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο.

Οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή διαδικασιών και εργαλείων πρόληψης που διασφαλίζουν την εφαρμογή των αρχών πρόληψης και τη συνεργασία

¹¹Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου αντλήθηκε από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτοί οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 410/2015.

και τον συντονισμό των διαφόρων συντελεστών του κατασκευαστικού έργου κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου, κατά τη διαδικασία των προσφορών, κατά το στάδιο της κατασκευής του, καθώς και κατά την εκτέλεση εργασιών καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου.

Οι πιο πάνω διαδικασίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον γραπτό ορισμό Συντονιστών για τα θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου και κατά την εκτέλεση του (Συντονιστής Α&Υ Μελέτης, Συντονιστής Α&Υ Εκτέλεσης), την κατάρτιση και εφαρμογή του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και του Φάκελου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ), καθώς και την εκ των προτέρων Γνωστοποίηση του Εργοταξίου στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί επιβάλλουν υποχρεώσεις σε όλους τους συντελεστές των έργων, οι οποίες περιγράφονται σε ενημερωτικά έντυπα για τις υποχρεώσεις του κυρίου του έργου, του μελετητή και του εργολάβου.

Ο Κύριος του έργου ή/και ο ανάδοχος (μελετητής, επιβλέπων) έχουν υποχρέωση, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσουν ότι, το ΣΑΥ καθώς και άλλες διευθετήσεις για τη διαχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων ενσωματώνονται στη μελέτη, τα κατασκευαστικά σχέδια, τις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης, τους όρους και τις απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου. Ο Συντονιστής Α&Υ Μελέτης έχει υποχρέωση να μεριμνήσει για όλα τα πιο πάνω. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ετοίμασε καθοδηγητικούς όρους για εργασίες με αμίαντο και για την θερμική καταπόνηση των εργαζομένων για διευκόλυνση της συμμόρφωσης στις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Στις περιπτώσεις έργου ειδικών δικτύων, όπου το έργο περιλαμβάνει δίκτυα παροχής υπηρεσιών, ή/και άλλων έργων που πραγματοποιούνται για λογαριασμό περισσότερων του ενός κύριου του έργου, πρέπει να διασφαλίζεται από τους συντελεστές του έργου ότι ορίζεται ένας κύριος του έργου για ολόκληρο το έργο, ο οποίος ενεργεί εκ μέρους όλων των κύριων του έργου, για σκοπούς εφαρμογής των παρόντων Κανονισμών.

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου είναι βασικό όπως, μεταξύ άλλων, τοποθετηθεί κατάλληλη περίφραξη του εργοταξίου για την απομόνωση του χώρου των εργασιών, περιλαμβανομένων και των βοηθητικών χώρων αποθήκευσης υλικών και εξοπλισμού, ώστε να αποτρέπεται η είσοδος σε αυτόν άσχετων προσώπων.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, για να διευκολύνει τους κυρίους των έργων (ιδιοκτήτες), μελετητές, επιβλέποντες, εργολάβους και άλλα πρόσωπα που εμπλέκονται με τα κατασκευαστικά έργα εξέδωσε οδηγούς και καθοδηγητικά έντυπα που αναφέρονται, μεταξύ άλλων:

- (i) στις υποχρεώσεις του Κύριου του Έργου (ιδιοκτήτη)
- (ii) στις υποχρεώσεις του Μελετητή
- (iii) στις υποχρεώσεις του Εργολάβου
- (iv) στις κατηγορίες έργων
- (v) στο Προσωρινό ή Κινητό Εργοτάξιο

- (vi) στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)
- (vii) στον Φάκελλο Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)
- (viii) στον Συντονιστή Ασφάλειας και Υγείας Μελέτης
- (ix) στον Συντονιστή Ασφάλειας και Υγείας Εκτέλεσης
- (x) στην Περίφραξη Εργοταξίων
- (xi) στις Κατασκευές - Ασφαλείς Μέθοδοι Εργασίας (ΑΜΕ) - Συστήματα Γραπτής Άδειας Εργασίας (ΓΑΕ)

Προστασία από Βιολογικούς Παράγοντες¹²

Τι είναι οι βιολογικοί παράγοντες;

Οι βιολογικοί παράγοντες είναι είτε ζωντανοί οργανισμοί είτε ουσίες, οι οποίες παράγονται από αυτούς, που προκαλούν ασθένειες ή βλάπτουν ανθρώπους, ζώα και φυτά ή προκαλούν βλάβες σε κάποιο υλικό. Στους βιολογικούς παράγοντες περιλαμβάνονται τα βακτηρίδια, οι ιοί (πχ. κορωνοϊοί), οι μύκητες (ζυμομύκητες και ευρωτομύκητες) και τα παράσιτα.

Πού βρίσκονται οι βιολογικοί παράγοντες;

Οι βιολογικοί παράγοντες βρίσκονται σε μορφή σταγόνων υγρού, αερολύματος ή ξηρής σκόνης.

Οι παράγοντες αυτοί απαντώνται σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τις οργανικές ύλες, όπως το έδαφος, τα απόβλητα, τα τρόφιμα, τα σωματικά υγρά και τα μικροβιολογικά δείγματα.

Κατ' επέκταση οι βιολογικοί παράγοντες συναντώνται σε πληθώρα επαγγελματικών δραστηριοτήτων όπως είναι η βιομηχανία τροφίμων και ποτών, η φαρμακοβιομηχανία, οι υγειονομικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες, τα μικροβιολογικά και κυτταρολογικά εργαστήρια, ο οικοδομικός και κατασκευαστικός τομέας, η βιομηχανία κατεργασίας μετάλλου, η ξυλουργική βιομηχανία, οι γεωργικές και κτηνοτροφικές εργασίες, η δασοκομία και η φυτοκομία. Επίσης, συναντώνται σε εργασιακούς χώρους με συστήματα κλιματισμού και μεγάλη υγρασία όπως είναι τα κλωστοϋφαντουργεία, τα τυπογραφεία και τα εργαστήρια παραγωγής χαρτιού.

Οι βιολογικοί παράγοντες συναντώνται επίσης σε όλους τους χώρους όπου εργάζονται ή διακινούνται εργαζόμενοι (πρόσφατο παράδειγμα είναι ο κορωνοϊός και η πανδημία που προκάλεσε COVID-19).

Πώς οι βιολογικοί παράγοντες εισέρχονται στον ανθρώπινο οργανισμό;

Οι βιολογικοί παράγοντες μπορεί να εισέλθουν στον ανθρώπινο οργανισμό με την εισπνοή σκόνης ή αερολυμάτων που περιέχουν τους παράγοντες αυτούς. Επίσης μπορεί να εισέλθουν στον ανθρώπινο οργανισμό μέσω τραυματισμένου δέρματος από την άμεση επαφή, με μολυσμένα ζώα ή ζωικά προϊόντα (κρέας, μη επεξεργασμένο

¹²Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021).. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτοί οι Περι Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 410/2015.

γάλα, δέρματα, έντερα, αίμα κλπ.), ή σπανιότερα μέσω της επαφής με φυτικά προϊόντα μολυσμένα από περιττώματα νοσούντων ζώων που περιέχουν τους παράγοντες αυτούς.

Τι μπορεί να προκαλέσουν οι βιολογικοί παράγοντες;

Επειδή οι βιολογικοί παράγοντες σπάνια είναι ορατοί από το ανθρώπινο μάτι, δε δίδεται πάντοτε η δέουσα προσοχή στους κινδύνους που εγκυμονούν. Για το λόγο αυτό πολλές φορές οι εργαζόμενοι αφήνονται εκτεθειμένοι εν αγνοία τους σε πραγματικούς κινδύνους.

Η έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες μπορεί να προκαλέσει ερεθιστικές και αλλεργικές παθολογικές εκδηλώσεις του δέρματος και του αναπνευστικού συστήματος αλλά και λοιμώδη επαγγελματικά νοσήματα όπως είναι η φυματίωση, η ιογενής ηπατίτιδα, οι δερματομυκητιάσεις, η βρουκέλλωση, ο άνθρακας, η λεπτοσπείρωση, ο τέτανος, η αγκυλοστομίαση κ.α. Επίσης ορισμένοι βιολογικοί παράγοντες μπορεί να προκαλέσουν καρκίνο ή εμβρυϊκές βλάβες.

Η χρήση βιολογικών παραγόντων στους χώρους εργασίας καλύπτεται από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμούς του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001) και 2021 (Κ.Δ.Π. 106/2021).. Η Νομοθεσία αυτή περιέχει όλες τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/54/ ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2000 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, III, V και VI της οδηγίας 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά καθαρά τεχνικές προσαρμογές για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία.

Συγκεκριμένα για το βακτηρίδιο της Λεγιονέλλας το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εξέδωσε αναθεωρημένο οδηγό για να βοηθήσει τους εργοδότες να κατανοήσουν τους κινδύνους υγείας που συνδέονται με το βακτηρίδιο αυτό. Στον αναθεωρημένο οδηγό έχουν συμπεριληφθεί συνιστώμενες συχνότητες δειγματοληψίας και συνιστώμενα όρια για ενέργειες μετά τη δειγματοληψία λεγιονέλλας, σύμφωνα με πρακτικές που ακολουθούνται από τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προστασία από Χημικούς Παράγοντες¹³

Επιπλέον, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας και το Υπουργείο Υγείας εξέδωσαν διάφορους οδηγούς και πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 που προκάλεσε ο κορωνοϊός SARS-COV-2.

Τι είναι οι χημικοί παράγοντες;

Ως χημικός παράγων ορίζεται κάθε χημικό στοιχείο ή ένωση, ελεύθερο ή σε πρόσμειξη, που βρίσκεται σε φυσική κατάσταση, παράγεται, χρησιμοποιείται ή απελευθερώνεται, μέσω οποιασδήποτε εργασιακής δραστηριότητας και το οποίο παράγεται σκόπιμα ή όχι και ανεξάρτητα αν διατίθεται στο εμπόριο ή όχι.

Πού βρίσκονται οι χημικοί παράγοντες;

Στις μέρες μας η ύπαρξη χημικών παραγόντων είναι ουσιαστικά καθολική. Οι παράγοντες αυτοί υπάρχουν όχι μόνον στην εργασία αλλά και σε άλλες δραστηριότητες όπως εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές και οικιακές, με τη μορφή προϊόντων καθαρισμού, κολλητικών ουσιών, καλλυντικών κ.λπ. Για τον λόγο αυτό, οι κίνδυνοι που οφείλονται στους χημικούς παράγοντες υπάρχουν σε όλους σχεδόν τους χώρους εργασίας, τόσο στη βιομηχανία όσο και στη γεωργοκτηνοτροφία καθώς και στον τομέα της παροχής υπηρεσιών.

Κίνδυνοι από χημικούς παράγοντες και η αντιμετώπιση τους.

Οι χημικοί παράγοντες μπορεί να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία τους. Ως εκ τούτου είναι επιτακτική η ανάγκη για την εκτίμηση των κινδύνων, που σχετίζονται με τους χημικούς παράγοντες, με σκοπό τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των συνεπειών τους καθώς και για τον καθορισμό των κατάλληλων και επαρκών μέτρων προστασίας και πρόληψης. Τα μέτρα που θα καθοριστούν πρέπει να εφαρμόζονται και να αναθεωρούνται ανάλογα ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή προστασία των εργαζομένων για την εξάλειψη ή μείωση στο ελάχιστο δυνατό των κινδύνων αυτών.

¹³Οι ερωταπαντήσεις αντλήθηκαν από την σχετική ενότητα της ιστοσελίδας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτούσιοι οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 268/2001 και οι μετέπειτα τροποποιήσεις τους Κ.Δ.Π. 55/2004, Κ.Δ.Π. 295/2007, Κ.Δ.Π. 70/2012, Κ.Δ.Π. 44/2015 και Κ.Δ.Π. 16/2019.

Νομοθεσία για χημικούς παράγοντες

Η προστασία των εργαζομένων από τους χημικούς παράγοντες στους χώρους εργασίας ρυθμίζεται από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμούς του 2001 έως 2015 (Κ.Δ.Π. 268/2001, Κ.Δ.Π. 55/2004, Κ.Δ.Π. 295/2007, Κ.Δ.Π. 70/2012, Κ.Δ.Π. 44/2015 και Κ.Δ.Π. 16/2019)

Οι Κανονισμοί αυτοί περιέχουν όλες τις σχετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 98/24/EK για την προστασία της υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες καθώς επίσης και των Ευρωπαϊκών Οδηγιών 2000/39/EK, 2006/15/EK, 2009/161/EE και 2017/164/EE για θέσπιση πρώτου, δεύτερου τρίτου και τέταρτου, αντίστοιχα, καταλόγου ενδεικτικών οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 98/24/EK.

Οι Κανονισμοί αυτοί καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους, για την υγεία και την ασφάλεια τους, που προέρχονται ή ενδέχεται να προέλθουν από την επίδραση χημικών παραγόντων οι οποίοι υπάρχουν στον χώρο εργασίας ή προκύπτουν από οποιαδήποτε εργασιακή δραστηριότητα. Επιπρόσθετα, στο Παράρτημα Ι των πιο πάνω Κανονισμών και στους περί Ελέγχου της Ατμοσφαίρας και Επικίνδυνων Ουσιών στα Εργοστάσια (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2019 (Κ.Δ.Π. 17/2019) καθορίζονται οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης για χημικούς παράγοντες.

Ενημερωτικά έντυπα

Με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/24/EK, η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ετοίμασε ειδικό Πρακτικό Οδηγό σχετικά με την προστασία της υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων κατά την εργασία, από κινδύνους που οφείλονται σε χημικούς παράγοντες. Ο Οδηγός αυτός περιέχει πληροφορίες και καθοδήγηση για την εφαρμογή της σχετικής Οδηγίας και κατ' επέκταση βοηθά όλους τους εμπλεκόμενους εργοδότες, εργοδοτούμενους και αυτοεργοδοτούμενους να συμμορφωθούν με την αντίστοιχη Κυπριακή σχετική εναρμονισμένη Νομοθεσία.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας έχει εκδώσει τα ακόλουθα ειδικά ενημερωτικά έντυπα που περιέχουν πρόσθετες πληροφορίες για τους χημικούς παράγοντες:

- (i) Εκτίμηση Κινδύνου από Χημικές Ουσίες
- (ii) Χημικές Ουσίες στο Εργασιακό Περιβάλλον - Κίνδυνοι για την Υγεία και Μέτρα Προστασίας
- (iii) Δελτία Δεδομένων Ασφάλειας για Χημικά Προϊόντα που Διατίθενται στην Κυπριακή Αγορά
- (iv) Χημικές Ουσίες στο Εργασιακό Περιβάλλον
- (v) Ασφάλεια και Υγεία στα Εργαστήρια Χημείας
- (vi) Πυρασφάλεια στους Χώρους Εργασίας
- (vii) Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας.

Προστασία από Καρκινογόνους και Μεταλλαξιογόνους Παράγοντες¹⁴

Η Επιτροπή Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εκδώσει ενημερωτικά έντυπα για την Εκτίμηση Κινδύνου από τη Χρήση Επικίνδυνων Χημικών Ουσιών και για την Προστασία από τις Επικίνδυνες Ουσίες στα Αρτοποιεία.

Τι είναι οι καρκινογόνοι παράγοντες και πως ενεργούν;

Οι καρκινογόνοι παράγοντες είναι παράγοντες που προκαλούν αλλοιώσεις στη δομή και στη λειτουργία του κυττάρου με αποτέλεσμα αυτό να υποστεί καρκινική εξαλλαγή.

Ποιοι παράγοντες είναι καρκινογόνοι;

Το Διεθνές Γραφείο Έρευνας για τον καρκίνο έχει εκδώσει ένα κατάλογο με γνωστούς και αποδεδειγμένα καρκινογόνους παράγοντες για τον άνθρωπο. Σε αυτό τον κατάλογο περιλαμβάνονται χημικές ουσίες, ακτινοβολίες ή ακόμα και βιολογικοί παράγοντες που σχετίζονται με διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες. Σε αυτούς περιλαμβάνονται διάφορα μέταλλα, φυσικά πυριτικά ορυκτά, ραδιενεργά αέρια και διάφορες άλλες χημικές ενώσεις.

Μέταλλα

Αρσενικό και οι ενώσεις του. Χρησιμοποιείται στην αμπελουργία, στην παρασκευή εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων, διαφόρων φαρμακευτικών προϊόντων κ.α. Ενοχοποιείται για καρκίνο του πνεύμονα και του δέρματος.

Χρώμιο και οι ενώσεις του. Χρησιμοποιείται στην παρασκευή κραμάτων ανθεκτικών στην οξείδωση, στις επιμεταλλώσεις, στο χρωματισμό της υάλου, στη βαφή υφασμάτων, στη βυρσοδεψία, στο τσιμέντο κ.α. Ενοχοποιείται για καρκίνο του πνεύμονα και πιθανότατα καρκίνο του λάρυγγα και των ρινικών κοιλοτήτων.

Νικέλιο και οι ενώσεις του. Χρησιμοποιείται στην κεραμική, υαλουργία, γαλβανοπλαστική, στα κυττήρια, στις επιμεταλλώσεις, στην κατασκευή συσσωρευτών,

¹⁴Οι ερωταπαντήσεις αντλήθηκαν από την σχετική ενότητα της ιστοσελίδας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτούσιοι οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 153/2001 και οι μετέπειτα τροποποιήσεις τους Κ.Δ.Π. 493/2004 και Κ.Δ.Π. 45/2015.

στην βιομηχανία μεταλλικών ειδών κ.α. Ενοχοποιείται για καρκίνο των ρινικών κοιλοτήτων και του πνεύμονα.

Κάδμιο και οι ενώσεις του. Χρησιμοποιείται στις επιμεταλλώσεις, στα χρώματα, στους συσσωρευτές, στα πλαστικά, στα κράματα κ.α. Ενοχοποιείται για καρκίνο του πνεύμονα και του νεφρού.

Βηρύλλιο και οι ενώσεις του. Χρησιμοποιείται στην παρασκευή κραμάτων, στην αεροναυπηγική, στην πυρηνική φυσική κ.α. Προκαλεί καρκίνο του πνεύμονα.

Φυσικά πυριτικά ορυκτά

Κρυσταλλικό διοξείδιο του πυριτίου. Είναι πυριτικό ορυκτό το οποίο αποτελεί συστατικό του φλοιού της γης. Απαντάται στα ορυχεία, στα λατομεία, στα κυτήρια, στα κεραμοποιεία, στα τουβλοποιεία, στις οικοδομικές εργασίες, σε ορισμένες βιομηχανίες ελαστικών, χρωμάτων, πλαστικών κ.α. Ενοχοποιείται για τον καρκίνο του πνεύμονα.

Αμίαντος. Είναι πυριτικό ορυκτό υπό μορφή ίνας που απαντάται ευρύτατα στον φλοιό της γης. Ενοχοποιείται για καρκίνο των βρόγχων, μεσοθηλίωμα και καρκίνο του λάρυγγα.

Ραδιενεργά αέρια

Ραδόνιο και τα παράγωγα του και προϊόντα διάσπασης του ουρανίου. Βρίσκονται στα πετρώματα των ορυχείων και σε δομικά υλικά κτιρίων και διαχέονται στην ατμόσφαιρα του εργασιακού χώρου όπου προσκολλώνται στα σωματίδια της σκόνης και της υγρασίας και μπορεί να εισέλθουν στους πνεύμονες με την αναπνοή. Εκπέμπουν σωματιδιακή ακτινοβολία η οποία επιδρά στο DNA των κυττάρων με κίνδυνο καρκινογένεσης.

Διάφορες άλλες χημικές ενώσεις

Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες. Είναι οργανικές χημικές ουσίες οι οποίες αποτελούνται από ένα ή περισσότερους βενζολικούς δακτυλίους. Έκθεση σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες είναι δυνατή στους χώρους επεξεργασίας, καταλυτικής διάσπασης και πυρόλυσης πετρελαίου. Σημαντικότερη πηγή έκθεσης είναι το προϊόν απόσταξης του πετρελαίου, η ανθρακόπισσα στους κλιβάνους παραγωγής κωκ, όπου λόγω των υψηλών θερμοκρασιών εκπέμπεται μεγάλος αριθμός πολυκυκλικών υδρογονανθράκων.

Έκθεση επίσης σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες μπορεί να έχουμε στη βιομηχανία αλουμινίου (ηλεκτρολυτική παραγωγή), στα κυτήρια σιδήρου, στη βιομηχανία ξύλου όπου χρησιμοποιούνται ως συντηρητικά, στις διεργασίες παραγωγής επεξεργασίας και χρήσης ασφαλικών μειγμάτων και υλικών κ.α.

Οι ουσίες αυτές ενοχοποιούνται για την ανάπτυξη καρκίνου στον πνεύμονα, καρκίνου στο δέρμα, στο όσχεο και στην ουροδόχο κύστη.

Χλωρομεθυλιθέρες. Χρησιμοποιούνται κυρίως στις βιομηχανίες πλαστικών και προκαλούν καρκίνο του πνεύμονα.

Αρωματικές αμίνες όπως είναι οι ανιλίνη, η βενζιδίνη και οι ναφθυλαμίνες.

Χρησιμοποιούνται στην φαρμακευτική βιομηχανία, στη βιομηχανία ελαστικών, πλαστικών κ.α. Ενοχοποιούνται για καρκίνο της ουροδόχου κύστεως.

Χλωριούχο βινύλιο. Χρησιμοποιείται ευρέως στην βιομηχανία πλαστικών και ενοχοποιείται για καρκίνο του ήπατος.

Αλκυλιωτικοί παράγοντες. Ουσίες οι οποίες βρίσκονται στα χημειοθεραπευτικά φάρμακα (π.χ. κυκλοφωσφαμίδη και χλωροβουκίνη) τα οποία χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία καρκινοπαθών ασθενών σε Νοσοκομεία και ογκολογικά κέντρα. Πέραν των παρενεργειών που μπορεί να έχουν στους πάσχοντες στους οποίους χορηγούνται, προκαλούν βλαπτικές επιδράσεις στους εργαζόμενους οι οποίοι χορηγούν και έρχονται σε επαφή με αυτά. Προκαλούν βλάβες στο γενετικό υλικό (DNA) των κυττάρων και μπορεί να οδηγήσουν στην ανάπτυξη καρκίνου.

Ακτινοβολία

Καρκινογόνο επίδραση μπορεί να έχει τόσο η υπεριώδης, όσο και η ιονίζουσα ακτινοβολία. Η καρκινογόνος δράση τους σχετίζεται με βλάβες που προκαλούν στο γενετικό υλικό (DNA) των κυττάρων (μεταλλάξεις). Έκθεση σε ιονίζουσες ακτινοβολίες μπορεί να υποστούν οι εργαζόμενοι στην εξόρυξη, στην μεταφορά και αποθήκευση ραδιενεργών υλικών, στην παραγωγή χρωμάτων φθορισμού, στους πυρηνικούς αντιδραστήρες, στα ακτινολογικά εργαστήρια και με ακτινοβολητές. Η ιονίζουσα ακτινοβολία ενοχοποιείται για καρκίνο του δέρματος, του αιμοποιητικού (λευχαιμίας), ανάπτυξη σαρκωμάτων στα οστά και καρκίνου των παραρρινικών κόλπων.

Έκθεση σε υπεριώδη ακτινοβολία υφίστανται οι εργαζόμενοι από την ηλιακή ακτινοβολία, καθώς και οι εργαζόμενοι στις οξυγονοκολλήσεις και στη χρήση λέιζερ. Ενοχοποιείται για κακοήγη νεοπλασμάτων του δέρματος (μελάνωμα, πλακώδες και βασικοκυτταρικό καρκίνωμα) κυρίως σε άτομα της λευκής φυλής.

Ογκογόνοι ιοί

Υπάρχουν ορισμένοι ιοί που έχουν συσχετισθεί με την ανάπτυξη καρκίνου στον άνθρωπο. Όπως με τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, του ρινοφάρυγγα, με το λέμφωμα και με μερικές λευχαιμίες.

Παραδείγματα ογκογόνων ιών για τον άνθρωπο είναι:

- (i) DNA ιοί
- (ii) ιός του θηλώματος του ανθρώπου (H.P.V.)
- (iii) ιός Epstein-Barr
- (iv) ιός της ηπατίτιδας Β
- (v) RNA ιοί
- (vi) ιός της Τ-κυτταρικής λευχαιμίας του ανθρώπου, τύπου 1 (HTLV-1)

Οι εργαζόμενοι σε νοσοκομεία, σε κλινικά εργαστήρια, στην επεξεργασία λυμάτων κ.λ.π. κινδυνεύουν να εκτεθούν σε ογκογόνους ιούς.

Η χρήση καρκινογόνων παραγόντων στους χώρους εργασίας καλύπτεται από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες) Κανονισμούς του 2001 έως 2015 (Κ.Δ.Π. 153/2001, Κ.Δ.Π. 493/2004 και Κ.Δ.Π. 45/2015).

Προστασία από Θόρυβο¹⁵

Τι είναι ο ήχος;

Ήχος είναι είδος κύματος και ορίζεται ως κάθε μεταβολή της πίεσης του αέρα ή άλλου μέσου, που είναι ικανή να ερεθίσει την αίσθηση της ακοής και να γίνει αντιληπτή από τον άνθρωπο.

Τι είναι ο θόρυβος;

Ο ανεπιθύμητος, ενοχλητικός ή και απλά δυσάρεστος για τον άνθρωπο ήχος λέγεται θόρυβος.

Χαρακτηριστικά του θορύβου

Τα κύρια φυσικά χαρακτηριστικά του ήχου και κατ' επέκταση του θορύβου είναι η συχνότητα και η ένταση.

Η συχνότητα ορίζει τον αριθμό των ολοκληρωμένων δονήσεων σε μια μονάδα χρόνου και μετράται σε κύκλους ανά δευτερόλεπτο ή Hertz (Hz).

Ο άνθρωπος μπορεί να αντιληφθεί, να αφομοιώσει και κυρίως να ανεχθεί ένα ορισμένο φάσμα ήχων που βρίσκονται μέσα στην περιοχή συχνοτήτων από 16 έως 20.000 Hz. Οι ήχοι που έχουν συχνότητα μεγαλύτερη των 20.000 Hz ονομάζονται “υπέρηχοι” ενώ εκείνοι με συχνότητα μικρότερη των 16 Hz “υπόηχοι”. Οι υπόηχοι και οι υπέρηχοι, αν και δεν γίνονται αντιληπτοί από τον άνθρωπο, μπορεί να έχουν βλαπτική επίδραση στην υγεία του.

Διευκρινίζεται ωστόσο ότι οι περισσότεροι ήχοι δεν έχουν μια μόνο συχνότητα αλλά αποτελούνται από ένα φάσμα συχνοτήτων.

Ως ένταση ήχου ορίζεται το ποσό της ηχητικής ενέργειας που διέρχεται από μια μονάδα επιφάνειας (η οποία βρίσκεται κάθετα στην ακτίνα μετάδοσης του ηχητικού κύματος), σε μια μονάδα χρόνου και εκφράζεται σε Watt/m².

Στην ακουσολογία, ως μονάδα μέτρησης της ηχητικής έντασης χρησιμοποιείται το decibel (dB), το οποίο είναι λογαριθμική μονάδα και εκφράζει το επίπεδο της ηχητικής πίεσης. Το decibel (dB), ως λογαριθμική μονάδα, παρουσιάζει μια ιδιαιτερότητα πολύ σημαντική στην εκτίμηση των ηχητικών επιπέδων. Για κάθε διπλασιασμό της ηχητικής

¹⁵Οι ερωταπαντήσεις αντλήθηκαν από την σχετική ενότητα της ιστοσελίδας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτούσιοι οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 317/2006.

έντασης παρατηρείται μια αύξηση 3dB του ηχητικού επιπέδου, δηλαδή το διπλάσιο των 85 dB δεν είναι τα 170 dB αλλά τα 88 dB.

Όργανα ακοής στον άνθρωπο

Το αισθητήριο όργανο της ακοής αποτελείται από το εξωτερικό αυτί (ακουστικό πτερύγιο και έξω ακουστικός πόρος), το μέσον αυτί (τυμπανοσταριώδες σύστημα και ευσταχιανή σάλπιγγα) και το εσωτερικό αυτί (κοχλίας και ημικύκλιοι σωλήνες).

Τα ηχητικά κύματα συγκεντρώνονται από το ακουστικό πτερύγιο, διέρχονται από τον έξω ακουστικό πόρο και φθάνουν στην τυμπανική μεμβράνη. Στο τυμπανοσταριώδες σύστημα μετασχηματίζεται το ηχητικό κύμα σε μηχανική κινητική ενέργεια.

Το τυμπανοσταριώδες σύστημα (τυμπανική μεμβράνη, σφύρα, άκμονας και αναβολέας) έχει σαν βασική αποστολή τη μετάδοση των δονήσεων στο εσωτερικό αυτί (περίλεμφο του κοχλίου).

Ο κοχλίας αποτελεί το "όργανο αντίληψης της ακοής" και μέσω του οργάνου του Corti μετατρέπει τη μηχανική ενέργεια σε βιοηλεκτρική. Έτσι τα ακουστικά ερεθίσματα μεταβιβάζονται από το ακουστικό νεύρο στην ακουστική οδό και φθάνοντας στον ακουστικό φλοιό του εγκεφάλου γίνονται αντιληπτά.

Μέτρηση θορύβου στους εργασιακούς χώρους

Οι μετρήσεις του θορύβου στους εργασιακούς χώρους γίνονται με κατάλληλα όργανα τα οποία ονομάζονται "ηχοόμετρα". Τα όργανα αυτά μπορούν με τη βοήθεια ηλεκτρονικών κυκλωμάτων - φίλτρων, όπως το σταθμιστικό κύκλωμα άλφα (Α), να προσομοιώνουν την ευαισθησία της ανθρώπινης ακοής.

Επίσης για τη μέτρηση της "δόσης" του θορύβου που δέχεται κάποιος εργαζόμενος πρέπει να χρησιμοποιείται κατάλληλο "ηχοδοσίμετρο". Το όργανο αυτό προσδιορίζει το σύνολο της ηχητικής ενέργειας που δέχεται ο εργαζόμενος στο ωράριο της βάρδιας του (8 ώρες), ανάγοντάς το σε εκατοστιαία αναλογία (δόση) της προκαθορισμένης επιτρεπτής Οριακής Τιμής για 8ωρη έκθεση.

Επιπτώσεις του θορύβου στον οργανισμό

Οι επιπτώσεις του θορύβου στον οργανισμό μπορούν να ταξινομηθούν σε:

- επιδράσεις στην ακοή
- μη ακουστικές επιδράσεις

Οι μη ακουστικές επιδράσεις αφορούν κυρίως το νευρικό σύστημα, τις ψυχικές λειτουργίες, το κυκλοφορικό, το γαστρεντερικό, το ενδοκρινικό και άλλα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού.

Είναι γνωστό ότι οι εκτεθειμένοι στο θόρυβο εργαζόμενοι παρουσιάζουν συχνά υπέρταση, ταχυκαρδία, διαταραχές στην πέψη, δυσκολία στη συγκέντρωση, πονοκεφάλους, διαταραχές στον ύπνο, σωματική κόπωση, εκνευρισμό, υπερένταση, άγχος καθώς και διαταραχές στη συμπεριφορά.

Ο θόρυβος δρα στο κεντρικό νευρικό σύστημα προκαλώντας αλλοιώσεις στο ηλεκτροεγκεφαλογράφημα, επιβράδυνση του χρόνου της αντίδρασης και αύξηση των λαθών.

Οι ακουστικές επιδράσεις που αφορούν το όργανο της ακοής, χαρακτηρίζονται από τις ακόλουθες λειτουργικές αλλοιώσεις προσωρινού ή μόνιμου χαρακτήρα:

Ακουστική κόπωση: Παρατηρείται μετά από αρχική έκθεση σε θόρυβο και εξαρτάται από την ένταση του θορύβου. Είναι προσωρινή και ανατάξιμη μετά από κάποιο σύντομο χρονικό διάστημα μετά την άρση του ηχητικού ερεθίσματος. Η πτώση της ακουστικής οξύτητας αφορά ιδιαίτερα το φάσμα των υψηλών συχνοτήτων 3000-4000Hz.

Οξύ ακουστικό τραύμα: Είναι η οξεία επιβάρυνση της ακοής η οποία οφείλεται σε μια μοναδική έκθεση του συστήματος ακοής σε πολύ δυνατό και βραχύχρονο ηχητικό ερέθισμα όπως π.χ. μια έκρηξη. Χαρακτηρίζεται από μείωση της ακουστικής οξύτητας στο φάσμα συχνότητας 4000Hz.

Επαγγελματική Βαρνηκοΐα: Αποτελεί μια από τις συχνότερες επαγγελματικές ασθένειες. Χαρακτηρίζεται ως μια μόνιμη αμφοτερόπλευρη βαρνηκοΐα αντιλήψεως (νευροαισθητηριακή) που προκαλείται από εκφυλιστικές και ατροφικές μεταβολές στα έξω τριχωτά κύτταρα του οργάνου του Corti και το ακουστικό νεύρο. Αναπτύσσεται αργά, βαθμιαία, θα λέγαμε με δόλιο τρόπο και τούτο γιατί η ιδιάζουσα μορφή μείωσης της ακουστικής οξύτητας που αρχικά αφορά το φάσμα των υψηλών συχνοτήτων (3000-6000Hz) με μια χαρακτηριστική εκλεκτική πτώση στα 4000Hz, δυσχεραίνει την αντίληψη του προβλήματος από τον επηρεαζόμενο αφού το φάσμα συχνοτήτων της καθημερινής ομιλίας είναι χαμηλότερο. Σταδιακά με την βαθμιαία εξέλιξη της νόσου αυτής, η μείωση της ακουστικής οξύτητας επεκτείνεται και στις χαμηλότερες συχνότητες κάτω των 3000Hz.

Προστασία από το θόρυβο

Στα μέτρα πρόληψης περιλαμβάνονται:

- Η τεχνική πρόληψη, βασίζεται στην απομάκρυνση των γενεσιουργών αιτιών κινδύνου και τη μείωση του θορύβου στην πηγή του. Αυτό επιτυγχάνεται με την αντικατάσταση της θορυβώδους παραγωγικής διαδικασίας με άλλη λιγότερο θορυβώδη, την τήρηση των οδηγιών εγκατάστασης και συντήρησης των μηχανών, καθώς και με τη μείωση της μετάδοσης του θορύβου τόσο στην πηγή (εγκλωβισμός των πηγών θορύβου) όσο και στο περιβάλλον εργασίας (υλικά κατασκευής με κατάλληλο συντελεστή ηχοαπορρόφησης, ηχοπετάσματα κλπ)

- Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) αποτελούν την τελευταία γραμμή άμυνας κατά του θορύβου και πρέπει η χρήση τους να έχει προσωρινό χαρακτήρα.
- Η ιατρική και οργανωτική πρόληψη, βασίζεται αφ' ενός μεν σε οργανωτικές επεμβάσεις που στοχεύουν στη μείωση του χρόνου έκθεσης των εργαζομένων στο βλαπτικό παράγοντα, αφ' ετέρου δε στην ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων που εκτίθενται σε θόρυβο και η οποία αποτελεί και εργοδοτική υποχρέωση.

Επίσης ο εργοδότης πρέπει να εξασφαλίζει σύμφωνα με τις υποδείξεις του γιατρού εργασίας ότι κάθε εργαζόμενος πριν από την έκθεση και στη συνέχεια σε τακτά χρονικά διαστήματα, υπόκειται σε ακουομετρικό έλεγχο για την εκτίμηση της κατάστασης της ακοής του.

Η προστασία των εργαζομένων από το θόρυβο καλύπτεται από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμούς του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006).

Η Νομοθεσία αυτή περιέχει όλες τις διατάξεις της Οδηγίας της Ε.Ε. 2003/10/ΕΚ.

Επιπρόσθετα, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας έχει εκδώσει το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για το Θόρυβο στους Τομείς της Μουσικής και της Ψυχαγωγίας) Διάταγμα του 2010 (Κ.Δ.Π. 18/2010). Ο Κώδικας αυτός στοχεύει στην παροχή πρακτικών οδηγιών για να βοηθήσει τους εργοδοτούμενους, τους αυτοεργοδοτούμενους και τους εργοδότες, που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μουσικής και της ψυχαγωγίας, να προστατεύσουν την ακοή τους και να εκπληρώσουν τις νομικές υποχρεώσεις τους όπως καθορίζονται στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμούς του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006).

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας έχει εκδώσει ειδικό ενημερωτικό έντυπο που περιέχει πρόσθετες πληροφορίες με τίτλο "Ο θόρυβος στη δουλειά σας".

Προστασία από Κραδασμούς¹⁶

Οι κραδασμοί μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία τους. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας προχώρησε στην έκδοση σχετικού εντύπου με σχετικές πληροφορίες για τους κραδασμούς που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κραδασμούς.

Η Γενική Διεύθυνση Εργοδότησης, Κοινωνικών Θεμάτων και Ίσων Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προχώρησε στην έκδοση σχετικού Οδηγού για την Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2002/44/ΕΚ σχετικά με τους Κραδασμούς. Ο εν λόγω Οδηγός, ο οποίος προσφέρεται μόνο στην Αγγλική, ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2007 και αποτελεί χρήσιμη πηγή ειδικής πληροφόρησης για τους κραδασμούς.

Η Οδηγία 2002/44/ΕΚ ορίζει τις υποχρεώσεις των εργοδοτών σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων για τους εργαζόμενους που προέρχονται από τους κραδασμούς και τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν ώστε οι κίνδυνοι αυτοί να εξαλείφονται ή να μειώνονται στο ελάχιστο.

Ο Οδηγός, ο οποίος θα πρέπει να χρησιμοποιείται παράλληλα με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τους Κραδασμούς) Κανονισμούς του 2005 (Κ.Δ.Π. 332/2005), χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος του Οδηγού αναφέρονται οι κίνδυνοι που προέρχονται από τους κραδασμούς στο σύστημα χεριού - βραχίονα και στο δεύτερο μέρος αναφέρονται οι κίνδυνοι που προέρχονται από τους κραδασμούς που επηρεάζουν ολόκληρο το σώμα.

Σκοπός του Οδηγού είναι να καθοδηγήσει τους εργοδότες:

(α) να εκτιμήσουν τους κινδύνους που προέρχονται από τους κραδασμούς καθώς και τα επίπεδα έκθεσης και
(β) να καθορίσουν τα μέτρα προστασίας της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε τέτοιους κραδασμούς.
Τόσο στο πρώτο, όσο και στο δεύτερο μέρος του Οδηγού, καλύπτονται αναλυτικά τα ακόλουθα:

- (i) Βασικά σημεία για την εκτίμηση του κινδύνου από τους κραδασμούς
- (ii) Προσδιορισμός της διάρκειας έκθεσης
- (iii) Προσδιορισμός των επιπέδων έκθεσης

¹⁶Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021). Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτοί οι Περι Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τους Κραδασμούς) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 332/2005, καθώς και σχετικός ενημερωτικός οδηγός.

- (iv) Ανάπτυξη και εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης για τον αποτελεσματικό έλεγχο
- (v) Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων
- (vi) Μέτρα ελέγχου των κινδύνων
- (vii) Διαδικασία παρακολούθησης και επανελέγχου του Συστήματος Διαχείρισης
- (viii) Διαδικασίες παρακολούθησης της υγείας των εργαζομένων.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου σε συνεργασία με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εκπόνησε μελέτη για την επαγγελματική έκθεση σε κραδασμούς ολόκληρου του σώματος. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες από την ιστοσελίδα του Τμήματος.

Προστασία από τον Ηλεκτρισμό¹⁷

Ηλεκτρισμός είναι ένας γενικός όρος, που περιγράφει τα ηλεκτρικά φαινόμενα, δηλαδή τα φαινόμενα που προκαλούνται ως αποτέλεσμα της παρουσίας και της ροής του ηλεκτρικού φορτίου. Το ηλεκτρικό ρεύμα είναι μια ροή ηλεκτρικού φορτίου, και η έντασή του μετριέται σε Αμπέρ. Το συνεχές ρεύμα (DC) έχει σταθερή κατεύθυνση ροής, ενώ το εναλλασσόμενο ρεύμα (AC) αλλάζει διαρκώς κατεύθυνση.

Ο ηλεκτρισμός χρησιμοποιείται σήμερα για πολλούς διαφορετικούς σκοπούς π.χ. για φωτισμό, ηλεκτρική θέρμανση, κλιματισμό, τροφοδοσία συσκευών ή μηχανημάτων, στις τηλεπικοινωνίες. Παρόλα αυτά πολλοί είναι οι κίνδυνοι που παρουσιάζονται κατά την παραγωγή, μεταφορά και χρήση του και αρκετά είναι τα πρόσωπα που τραυματίζονται από την άμεση ή έμμεση επαφή με το ηλεκτρικό ρεύμα. Οι κίνδυνοι αυτοί λόγω της φύσης του ηλεκτρισμού γίνονται δύσκολα αντιληπτοί.

Οι Κίνδυνοι από τον Ηλεκτρισμό

Ο ηλεκτρισμός μπορεί να προκαλέσει μεταξύ άλλων βλάβη στην υγεία, τραυματισμό ή θάνατο από ηλεκτροπληξία, δημιουργία ηλεκτρικού τόξου, πυρκαγιά, έκρηξη, πτώση προσώπων όταν υποστούν ηλεκτροπληξία, ανεξέλεγκτη μετακίνηση ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων, κ.α. Ατυχήματα από τον ηλεκτρισμό μπορεί να προκληθούν, μεταξύ άλλων, λόγω:

- (α) Της ακατάλληλης και ανεπαρκούς ηλεκτρικής εγκατάστασης.
- (β) Της παράλειψης τήρησης βασικών κανόνων ηλεκτρικής ασφάλειας, όταν διεξάγονται εργασίες πάνω σε ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό ή κοντά σε καλώδια ή αγωγούς που βρίσκονται υπό τάση.
- (γ) Της έλλειψης συντήρησης των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, μηχανών και συσκευών.
- (δ) Της πυρκαγιάς που προκαλείται από:
 - ηλεκτρικό τόξο σε βραχυκύκλωμα, ή απότομη διακοπή διέλευσης ηλεκτρικού ρεύματος,
 - καταστραμμένη μόνωση,
 - υπερθέρμανση κυκλώματος ή υλικών λόγω υπερφόρτωσης (π.χ. τροφοδοσίας μεγαλύτερου από τον προβλεπόμενο στον σχεδιασμό αριθμό ηλεκτρικών συσκευών), υπερθέρμανση καλωδίων λόγω χαλαρών συνδέσμων και επαφών,
 - φθαρμένους ρευματοδότες (πρίζες) ή ρευματολήπτες
 - έκρηξη λόγω υπερβολικής θερμοκρασίας λειτουργίας ηλεκτρικού εξοπλισμού (λαμπτήρες, φούρνοι),
 - συσσώρευση λαδιού ή/και σκόνης στους ηλεκτροκινητήρες με αποτέλεσμα την εμπόδιση της ψύξης τους, και

¹⁷Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021).

- σπινθήρα, κυρίως σε χώρους όπου αποθηκεύονται καύσιμα υλικά ή εύφλετες ουσίες, π.χ. λόγω στατικού ηλεκτρισμού ή χρήσης στους χώρους αυτούς ακατάλληλου ηλεκτρικού εξοπλισμού.

Αποτελέσματα Κινδύνων από τον Ηλεκτρισμό

Η ηλεκτροπληξία, δηλαδή η δίοδος του ηλεκτρικού ρεύματος μέσα από το ανθρώπινο σώμα ή από ένα μέρος του σώματος είναι ένα από τα πιο σοβαρά αποτελέσματα των κινδύνων από τον ηλεκτρισμό. Ηλεκτροπληξία μπορεί να επέλθει με άμεση ή έμμεση επαφή του σώματος με τα ηλεκτρικά ενεργά μέρη μιας εγκατάστασης, ενός εξοπλισμού, μιας συσκευής ή ενός μεταλλικού στοιχείου. Άμεση επαφή έχουμε όταν κάποιο πρόσωπο ακουμπήσει σε ηλεκτροφόρο αγωγό, π.χ. σ' ένα καλώδιο με φθαρμένη μόνωση, στα ηλεκτροφόρα μέρη ενός σπασμένου ρευματοδότη (πρίζα) ή στα εκτεθειμένα ηλεκτροφόρα μέρη μιας ακάλυπτης ηλεκτρικής συσκευής. Έμμεση επαφή έχουμε όταν κάποιο πρόσωπο ακουμπήσει στα μεταλλικά αγείωτα μέρη ενός εξοπλισμού, μιας εγκατάστασης ή συσκευής, τα οποία λόγω κάποιας βλάβης, π.χ. καταστροφής της μόνωσης των ηλεκτροφόρων αγωγών, βρίσκονται υπό τάση. Η σοβαρότητα των συνεπειών που μπορεί να δημιουργήσει η ηλεκτροπληξία, εξαρτάται από την ένταση του ρεύματος και τον χρόνο που διαρκεί η διέλευση του ρεύματος που περνά από το ανθρώπινο σώμα ή μέρος του σώματος. Η ένταση του ρεύματος διαφοροποιείται από την αντίσταση του σώματος που επηρεάζεται από τα ρούχα ή και τα υποδήματα του θύματος, την υγρασία του χώρου, την εφίδρωση του θύματος καθώς και τη διαδρομή που ακολουθεί το ρεύμα. Οι συνέπειες της ηλεκτροπληξίας είναι οι ακόλουθες:

- **Καρδιακή ή/και Αναπνευστική Ανακοπή**

Η αρρυθμία της καρδιάς έχει ως αποτέλεσμα το σταμάτημα της κυκλοφορίας του αίματος και μπορεί να προκαλέσει τον θάνατο. Η ανακοπή της αναπνοής, η οποία συμβαίνει όταν περάσει το ρεύμα στο κέντρο αναπνοής του εγκεφάλου, προκαλεί παράλυση του αναπνευστικού κέντρου.

- **Μαζική Μυϊκή Καταστροφή**

Η μυϊκή καταστροφή, η οποία δημιουργείται από την δίοδο του ρεύματος στο σώμα ή/και από τους σπασμούς που προέρχονται από το εναλλασσόμενο ρεύμα, μπορεί να δημιουργήσει νεφρική ανεπάρκεια καθώς επίσης και κακώσεις στην σπονδυλική στήλη και στον νωτιαίο μυελό.

- **Ηλεκτρικά Εγκαύματα**

Τα ηλεκτρικά εγκαύματα μπορεί να προκληθούν από επαφή του δέρματος με ηλεκτρικό ρεύμα χαμηλής ή υψηλής τάσης. Τα θερμικά εγκαύματα προέρχονται από την φωτιά που μπορεί να αρπάξουν τα ρούχα του θύματος. Τα ηλεκτρικά εγκαύματα προέρχονται από την δίοδο του ηλεκτρικού ρεύματος στους ανθρώπινους ιστούς, είναι πολύ σοβαρά και αρχικά μπορεί να υποτιμηθούν ως προς τον βαθμό τους.

- **Κακώσεις από πτώση**

Αυτές μπορούν να συμβούν λόγω απώλειας της ισορροπίας, κυρίως όταν τα πρόσωπα

βρίσκονται σε ύψος εκτελώντας κατασκευαστικές ή άλλες εργασίες.

Μέτρα Προστασίας για Ηλεκτρική Ασφάλεια

1. Γενική Αρχή

Οι εγκαταστάσεις πρέπει να κατασκευάζονται έτσι ώστε να διασφαλίζουν την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που απειλούν τον εξοπλισμό, τις συσκευές, τα περιουσιακά στοιχεία, αλλά κυρίως τους ανθρώπους. Τα βασικά μέτρα προστασίας από τον ηλεκτρισμό περιλαμβάνουν:

• Γείωση Προστασίας

Στην περίπτωση αυτή όλα τα μεταλλικά μέρη μιας ηλεκτρικής συσκευής, π.χ. περίβλημα, και όλα τα μεταλλικά μέρη ενός υποστατικού τα οποία δεν αποτελούν μέρος της ηλεκτρικής εγκατάστασης, π.χ. σωλήνες υπηρεσιών νερού και υγραερίου, κιγκλιδώματα, σκάλες, σκελετός ψευδοτάβανου και μεταλλικές κατασκευές, συνδέονται διαμέσου του αγωγού προστασίας με τον κύριο ακροδέκτη γείωσης της ηλεκτρικής εγκατάστασης. Όταν υπάρχει διαρροή ηλεκτρικού ρεύματος, το ρεύμα βλάβης οδηγείται στη γη, προκαλεί τη λειτουργία του συστήματος προστασίας (ασφάλειας ή αυτόματου διακόπτη) που έχει σαν αποτέλεσμα να αποκόπτεται η ηλεκτρική παροχή.

• Αυτόματος Διακόπτης Διαρροής (ΑΔΔ) - Residual Current Device (RCD)

Ο αυτόματος διακόπτης διαρροής παρακολουθεί το ρεύμα διαρροής ως προς τη γη και όταν αυτό υπερβεί μία προκαθορισμένη τιμή, συνήθως 30mA, τότε διακόπτει το κύκλωμα σε όλους τους πόλους. Ο ΑΔΔ συμπληρώνει και βελτιώνει την προστασία που προσφέρει η γείωση. Συνήθως εγκαθίσταται μέσα στους πίνακες διανομής και προστατεύει τα κυκλώματα ρευματοδοτών. Μπορεί επίσης να εγκατασταθεί εξωτερικά πάνω στον ρευματοδότη για να προστατέψει τη συσκευή και τα καλώδια που τροφοδοτούνται από αυτόν. Όταν ενεργοποιείται ο ΑΔΔ και αποκόπτεται η παροχή ρεύματος, τότε υπάρχει βλάβη, η οποία πρέπει να διορθωθεί πριν να επαναλειτουργήσει το κύκλωμα. Σε κάθε ΑΔΔ υπάρχει κομβίο ελέγχου (test button), το οποίο πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα να ενεργοποιείται για να ελέγχεται η ορθή λειτουργία του μηχανισμού.

• Προστασία με περίβλημα ή περίφραξη

Το υπό προστασία μέρος του κυκλώματος καλύπτεται με προστατευτικό διάφραγμα το οποίο δεν επιτρέπει την άμεση επαφή με τα υπό τάση μέρη της ηλεκτρικής εγκατάστασης, του εξοπλισμού ή της συσκευής.

• Συσκευές διπλής μόνωσης

Η μέθοδος της διπλής μόνωσης εφαρμόζεται κυρίως σε οικιακές συσκευές και ηλεκτρικά εργαλεία. Η διπλή μόνωση εξασφαλίζεται συνήθως με επιπρόσθετο στρώμα μόνωσης και με ενίσχυση του πάχους της μόνωσης. Οι συσκευές με διπλή μόνωση έχουν στην πινακίδα του κατασκευαστή δύο ομόκεντρα τετράγωνα.

• Ηλεκτρική, γαλβανική απομόνωση

Το κύκλωμα υπό προστασία τροφοδοτείται μέσω μετασχηματιστή απομόνωσης και

αυτό γίνεται κυρίως σε μικρές προσωρινές εγκαταστάσεις. Το δευτερεύον κύκλωμα του μετασχηματιστή απομόνωσης δεν έχει σύνδεση ούτε με το πρωτεύον ούτε με την γη έτσι ώστε το ανθρώπινο σώμα όταν έρθει σε επαφή με τη φάση και τη γη, δεν κλείνει κύκλωμα και άρα δεν διαρρέεται από ρεύμα.

- **Απόζευξη (isolation) και Διακοπή (switching)**

Τα μέσα απόζευξης και διακοπής είναι απαραίτητα για την αποσύνδεση του φορτίου από την ηλεκτρική παροχή για σκοπούς προστασίας και συντήρησης. Η απόζευξη είναι η αποσύνδεση του φορτίου από την παροχή κάτω από ομαλές συνθήκες και πρέπει να γίνεται όταν το κύκλωμα δεν διαρρέεται από ρεύμα. Οι αποζεύκτες (isolators) χρησιμοποιούνται για να εξασφαλίσουν ότι το κύκλωμα που ελέγχουν δεν πρόκειται να βρεθεί υπό τάση, ενώ έχει τεθεί εκτός λειτουργίας για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό, π.χ. τη συντήρηση. Η διακοπή είναι η αποσύνδεση του φορτίου από την παροχή είτε κάτω από ομαλές συνθήκες λειτουργίας, είτε κάτω από έκτακτες συνθήκες ή συνθήκες βλάβης. Κάθε ηλεκτρική εγκατάσταση, ηλεκτρικό κύκλωμα ή ηλεκτρική συσκευή πρέπει να ελέγχεται από αποτελεσματικά μέσα διακοπής, σωστά τοποθετημένα ώστε να αποτρέπουν ή να εξαλείφουν τον κίνδυνο. Όταν τα μέσα αυτά τοποθετούνται στην αρχή μιας ηλεκτρικής εγκατάστασης λειτουργούν ως γενικοί διακόπτες. Διακόπτες που εκτελούν λειτουργική διακοπή είναι π.χ. οι διακόπτες φωτισμού, ενώ συσκευές που εκτελούν διακοπή κάτω από συνθήκες βλάβης μπορεί να είναι οι μικροαυτόματοι διακόπτες κυκλώματος “Miniature Circuit Breakers” (MCB), αυτόματοι διακόπτες “Circuit Breakers”, οι ασφάλειες, οι διακόπτες διαφυγής έντασης κτλ.

Κάθε μέσο διακοπής πρέπει να σηματοδοτείται με τέτοιο τρόπο, ώστε να καθορίζεται με ευκρίνεια το κύκλωμα ή το φορτίο που ελέγχει.

Μηχανήματα που μπορούν να προκαλέσουν ατύχημα, πρέπει να ελέγχονται από διακόπτες έκτακτης ανάγκης (Emergency Stop) π.χ. αναβατόρια, συστήματα συμπίεσης, ξυλουργικά μηχανήματα, μηχανήματα σε κρεοπωλεία, μεταφορικές ταινίες μεγάλου μήκους, σπαστήρες, αναμικτήρες, κτλ.

Σε περιπτώσεις που τα μέσα απόζευξης ή διακοπής είναι μακριά από κάποιο μηχανήμα, τότε κοντά σ' αυτό πρέπει να τοποθετείται μέσο απόζευξης για μηχανική συντήρηση ή καθαρισμό. Το μέσο αυτό συστήνεται όπως είναι διακόπτης τύπου κλειδαριάς έτσι ώστε να μην μπορεί άλλο πρόσωπο να ενεργοποιήσει το μηχανήμα χωρίς την συγκατάθεση του συντηρητή/του καθαριστή.

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(α) Χώροι όπου υπάρχει Αναφλέξιμη / Εκρηκτική Ατμόσφαιρα

Οι ηλεκτρικοί κινητήρες των μηχανημάτων, οι εκκινητές των κινητήρων, τα συστήματα φωτισμού, καθώς και οποιανδήποτε άλλη συσκευή ή ηλεκτρικός εξοπλισμός που ευρίσκεται ή και χρησιμοποιείται μέσα σε χώρους όπου υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας αναφλέξιμης ή εκρηκτικής ατμόσφαιρας, όπως είναι π.χ. εργοστάσια παρασκευής βαφών, τα βαφεία, οι χώροι αποθήκευσης καυσίμων κ.λπ., πρέπει να είναι κατάλληλου

και εγκεκριμένου για την περίπτωση τύπου (εξοπλισμός ATEX), για να αποφεύγεται ο κίνδυνος ανάφλεξης και να φέρει την κατάλληλη σήμανση (Ex).

(β) Χώροι όπου εκτελούνται Εργασίες Κατασκευών

(i) Διακλάδωση ηλεκτρισμού

Συνήθως στους χώρους αυτούς η μεταφορά του ρεύματος από τους ρευματοδότες που υπάρχουν στον πίνακα διανομής της προσωρινής παροχής γίνεται με επεκτάσεις καλωδίων (extensions). Σ' αυτούς τους χώρους εργασίας πρέπει:

- να υπάρχει εγκατεστημένος ικανοποιητικός αριθμός επιμέρους πινάκων διανομής που θα τροφοδοτούν ρευματοδότες για να αποφεύγεται η χρήση πολλών επεκτάσεων μεγάλου μήκους, απευθείας από τον κεντρικό πίνακα διανομής,
- να αποφεύγεται η χρήση πολύπριζων,
- τα καλώδια, ανάλογα με την περίπτωση, να αναρτώνται σε τέτοιο ύψος ή να τοποθετούνται σε κατάλληλα σημεία ώστε να επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση προσώπων και οχημάτων και να διασφαλίζεται η μηχανική τους προστασία,
- οι ρευματοδότες και ρευματολήπτες να είναι κατασκευασμένοι από τέτοιο υλικό έτσι ώστε να είναι ανθεκτικοί στη μηχανική καταπόνηση.
- τα ηλεκτρικά κυκλώματα που τροφοδοτούν ρευματοδότες, φορητές ή κινητές συσκευές ή εξοπλισμό εργασίας να εφοδιάζονται με φορητούς ή μόνιμους (στους πίνακες διανομής) αυτόματους διακόπτες διαρροής (RCDs) ευαισθησίας 30mA.

(ii) Φορητά ηλεκτρικά εργαλεία και συσκευές

Στα εργοτάξια χρησιμοποιούνται διάφορα φορητά ηλεκτρικά εργαλεία ή συσκευές, όπως τρυπάνια, φορητοί λαμπτήρες, σμυριδοτροχοί κ.λπ. Για το λόγο αυτό πρέπει:

- να φέρουν σήμανση CE.
- να τροφοδοτούνται μέσω αυτόματου διακόπτη διαρροής (RCD). Στην περίπτωση που τέτοιοι διακόπτες δεν είναι εγκατεστημένοι στους πίνακες διανομής τότε να χρησιμοποιούνται φορητοί / ανεξάρτητοι διακόπτες διαρροής (RCDs) που θα τροφοδοτούν τα φορητά εργαλεία ή τις φορητές συσκευές,
- οι φορητές συσκευές ή τα φορητά εργαλεία να είναι του τύπου διπλής μόνωσης,
- τα φορητά ηλεκτρικά εργαλεία απαραίτητα να φέρουν διακόπτη χειρισμού που να επιτρέπει την εύκολη και άμεση διακοπή της λειτουργίας τους και να αποκλείει τον κίνδυνο τυχαίας εκκίνησής τους,
- το μήκος των καλωδίων που τροφοδοτούνται να είναι όσον το δυνατό πιο μικρό,
- οι φορητοί ηλεκτρικοί λαμπτήρες να είναι εφοδιασμένοι με μονωμένη χειρολαβή και με προφυλακτήρα που να προστατεύει το γυάλινο τμήμα του λαμπτήρα,
- να μην χρησιμοποιείται ηλεκτρικός εξοπλισμός σε βρεγμένο / υγρό έδαφος,
- τα ηλεκτρικά εργαλεία να πληρούν τις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας και να φέρουν την ένδειξη CE.

(iii) Εναέριοι ηλεκτροφόροι αγωγοί

Συχνά χρειάζεται να εκτελεστούν εργασίες πολύ κοντά σε εναέριους ηλεκτροφόρους αγωγούς όπως π.χ. στήσιμο σκαλωσιών και αναβατορίων, διέλευση οχημάτων και γερανών ή εργασία σε οροφή κτιρίου κοντά από την οποία περνούν εναέρια καλώδια. Σε τέτοια περίπτωση πρέπει η αρμόδια αρχή παροχής ηλεκτρισμού να ειδοποιείται έγκαιρα

για την μετακίνηση των γραμμών ή για τη διακοπή της παροχής. Στην περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό, να γίνεται παρεμβολή μονωτικών (π.χ. ξύλινων) παραπετασμάτων με προειδοποιητικά σήματα μεταξύ των αγωγών και του χώρου εργασίας.

(iv) Υπόγεια καλώδια Κατά τη διάρκεια εκσκαφών σε δρόμους ή και σ' άλλους χώρους, υπάρχει πάντα η πιθανότητα οι εργαζόμενοι να έρθουν σε επαφή με υπόγεια ηλεκτροφόρα καλώδια. Πρέπει και πάλι να επιδιώκεται η συνεργασία πριν την έναρξη των εργασιών με την αρμόδια αρχή παροχής ηλεκτρισμού για εξασφάλιση σχεδίων που να δείχνουν την πορεία των καλωδίων.

(γ) Χώροι όπου εγκαθίστανται ηλεκτρογεννήτριες¹⁸

Για την ασφαλή εγκατάσταση και λειτουργία της ηλεκτρογεννήτριας πρέπει:

- (i) Η εγκατάσταση της να γίνεται από αρμόδιο ηλεκτρολόγο.
- (ii) Η ηλεκτρογεννήτρια να είναι κατάλληλη για τη συγκεκριμένη περίπτωση όσον αφορά την ισχύ και την τάση, ώστε να επιτρέπει την ασφαλή λειτουργία της ηλεκτρικής εγκατάστασης και του εξοπλισμού ή των συσκευών που θα τροφοδοτεί.
- (iii) Η ηλεκτρογεννήτρια να φέρει ή να συνδέεται με τα κατάλληλα συστήματα προστασίας και διακοπής ηλεκτρικής παροχής [αποζεύκτες (isolators) , διακόπτες διαρροής απώλειας ρεύματος, αυτόματους διακόπτες κυκλώματος (MCB), γείωση κ.τ.λ.].
- (iv) Η τροφοδοσία με καύσιμο και η φύλαξη του καυσίμου για την τροφοδοσία της ηλεκτρογεννήτριας να γίνεται με ασφαλή τρόπο (δοχείο πετρελαίου, σωληνώσεις).
- (v) Στην περίπτωση που η ηλεκτρογεννήτρια θα συνδέεται σε δίκτυο παροχής ηλεκτρισμού πρέπει να εγκατασταθούν τα κατάλληλα συστήματα σύνδεσης και αποσύνδεσης στο δίκτυο.

Προληπτική Συντήρηση

Όλες οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, τα ηλεκτρικά μηχανήματα ή οι ηλεκτρικές συσκευές και ο εξοπλισμός πρέπει να συντηρούνται σε τακτά διαστήματα ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ηλεκτροπληξίας, να αποφεύγεται κίνδυνος πυρκαγιάς ή έκρηξης και να διασφαλίζεται η σωστή λειτουργία. Οπτικός έλεγχος των ηλεκτρικών συσκευών, εξοπλισμών, ρευματοδοτών, μηχανημάτων και καλωδίων μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό των πηγών κινδύνου που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ατυχήματα ή επικίνδυνα συμβάντα.

Σημεία που Πρέπει να Θυμάστε!

- Σε περίπτωση ατυχήματος που οφείλεται σε επαφή με το ηλεκτρικό ρεύμα, θα πρέπει να διακόπτεται αμέσως η παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος. Αν δεν διακοπεί η παροχή ρεύματος υπάρχει κίνδυνος θανάτου. Η επιδιόρθωση και συντήρηση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, συσκευών, εξοπλισμών και μηχανημάτων θα πρέπει να γίνεται ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΥΣ.

¹⁸Για την χρήση ηλεκτρογεννήτριας απαιτείται άδεια από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ).

- Οι σπασμένοι διακόπτες, ρευματολήπτες, ρευματοδότες ή και τα άλλα ηλεκτρικά εξαρτήματα, όπως επίσης και τα φθαρμένα καλώδια, πρέπει να αντικαθίστανται αμέσως.
- Απαγορεύεται η εργασία σε ενεργά κυκλώματα. Όταν θα εκτελεστεί εργασία σε συσκευή, κύκλωμα ή εγκατάσταση, το αρμόδιο πρόσωπο θα πρέπει να αποσυνδέσει την πηγή ηλεκτρικής παροχής, να εκφορτίσει και να γειώσει τα απαραίτητα μέρη όπου είναι αναγκαίο, και να λάβει τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε να αποφευχθεί η επανασύνδεση της ηλεκτρικής παροχής πριν συμπληρωθεί η εργασία. Εργασία σε ενεργά κυκλώματα επιτρέπεται μόνο σε αρμόδια πρόσωπα για σκοπούς ρύθμισης και μέτρησης.
- Όταν ένα μηχάνημα, που μπορεί λόγω της εκκίνησης και λειτουργίας του να δημιουργήσει κίνδυνο, ή και μια σειρά μηχανημάτων τίθεται / τίθενται σε λειτουργία, θα πρέπει να ειδοποιούνται τα πρόσωπα στην εργασία με αυτόματο σύστημα, όπως ένα ηχητικό ή/και οπτικό προειδοποιητικό σήμα.
- Τα συστήματα ελέγχου κάθε μηχανήματος που επηρεάζουν την ασφάλεια θα πρέπει να είναι σε ορατή θέση και να φέρουν την κατάλληλη σήμανση.
- Κάθε εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένος με σύστημα χειρισμού που να επιτρέπει τη γενική διακοπή της λειτουργίας του υπό ασφαλείς συνθήκες.
- Οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε συνθήκες για τις οποίες είναι κατασκευασμένα να χρησιμοποιηθούν. Το σύστημα σήμανσης IPXYZ αποτελεί τρόπο ταξινόμησης των βαθμών προστασίας του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού από σκόνη, στερεά αντικείμενα, νερό και πρόσβαση σε επικίνδυνα μέρη.
- Τα ηλεκτροφόρα καλώδια δεν πρέπει να κρέμονται από υλικά, όπως είναι οι πρόκες ή άλλα μεταλλικά άγκιστρα, επειδή αυτά μπορεί να φθείρουν το μονωτικό υλικό που καλύπτει τους ηλεκτροφόρους αγωγούς. Τα καλώδια πρέπει επίσης να προστατεύονται έναντι μηχανικής φθοράς ή ζημιάς και να αλλάζονται όταν είναι ξεφτισμένα ή «τραυματισμένα».
- Πρέπει να αποφεύγεται η εργασία κοντά σε ηλεκτροφόρα καλώδια ή αγωγούς. Όταν η εργασία κοντά σε ηλεκτροφόρους αγωγούς είναι αναπόφευκτη, τότε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εργαλεία που έχουν μόνωση καθώς επίσης και τα κατάλληλα μονωτικά παραπετάσματα και ειδικά μέσα ατομικής προστασίας όπως λαστιχένια γάντια για ηλεκτρολόγους και κατάλληλα υποδήματα.
- Όλα τα μεταλλικά μέρη μιας ηλεκτρικής εγκατάστασης ή μηχανήματος όπως η μεταλλικές σωλήνες, ο μεταλλικός σκελετός, τα προστατευτικά καλύμματα, κ.λπ. θα πρέπει να είναι γειωμένα.
- Τα μικρά φορτά ηλεκτρικά εργαλεία και συσκευές, όπως είναι τα τρυπάνια, τα πριόνια, οι θερμάστρες κ.λπ., επιβάλλεται επίσης να γειώνονται εκτός και αν είναι κατασκευασμένα με διπλή μόνωση. Για το σκοπό αυτό πρέπει να τροφοδοτούνται με τριπολικά καλώδια και τριπολικούς ρευματοδότες και ρευματολήπτες. Αν τυχόν χρησιμοποιούνται καλώδια

επέκτασης, πρέπει να είναι και αυτά τριπολικά και να εξασφαλίζουν καλή σύνδεση των αγωγών τροφοδότησης και γείωσης.

- Στα κυκλώματα που τροφοδοτούν φορητές συσκευές ή φορητά μηχανήματα θα πρέπει να εγκαθίσταται αυτόματοι διακόπτης διαρροής ΑΔΔ (RCDs), ευαισθησίας 30mA, για να βελτιώνεται η προστασία που προσφέρει η γείωση.
- Σε κάθε χώρο εργασίας θα πρέπει να υπάρχουν αναθεωρημένα σχέδια της ηλεκτρικής εγκατάστασης τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς επιδιόρθωσης, αλλαγής ή συντήρησης της εγκατάστασης.
- Για κάθε ηλεκτρικό μηχάνημα, συσκευή ή εργαλείο συστήνεται όπως τηρείται κατάλληλο μητρώο ελέγχου, στο οποίο να αναφέρονται τα στοιχεία του ηλεκτρικού μηχανήματος (π.χ. ο αριθμός σειράς, ο τύπος, η τάση λειτουργίας ή η ισχύς) της συσκευής ή του εργαλείου, καθώς επίσης και η ημερομηνία συντήρησης και το πρόσωπο που διεξήγαγε την συντήρηση.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Τα θέματα της προστασίας των εργαζομένων από τον ηλεκτρισμό ρυθμίζονται από τα πιο κάτω νομοθετήματα:

1. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2020.
2. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τον Ηλεκτρισμό) Κανονισμοί του 2022, (Κ.Δ.Π. 78/2022).
3. Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004 (Κ.Δ.Π 174/2002 και Κ.Δ.Π 494/2004).
4. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2015 (Κ.Δ.Π. 410/2015)
5. Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 και 2004 (Κ.Δ.Π 444/2001 και Κ.Δ.Π 497/2004).
6. Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π 309/2003).
7. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Απαιτήσεις για την Προστασία των Προσώπων στην Εργασία από Κίνδυνους από Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π 291/2002).
8. Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τη Διαχείριση Κινδύνων σε Εκρήξιμο Περιβάλλον) Διάταγμα του 2008 (Κ.Δ.Π. 46/2008).

Προστασία από Ακτινοβολίες¹⁹

Η προστασία της υγείας των εργαζόμενων, του κοινού και των ασθενών, καθώς και η προστασία της περιουσίας και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους που εγκυμονεί η έκθεση σε ionίζουσες ακτινοβολίες ή η απελευθέρωση/διασπορά ραδιενεργών υλικών ή η ραδιομίανση στο περιβάλλον, ρυθμίζεται από ειδική νομοθεσία που εφαρμόζει το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας για Ακτινοπροστασία και Πυρηνική Ασφάλεια.

Η προστασία των εργαζόμενων και άλλων προσώπων στο εργασιακό περιβάλλον από τους κινδύνους που εγκυμονεί η έκθεση σε μη-ionίζουσες ακτινοβολίες (ηλεκτρομαγνητικά πεδία, τεχνητή οπτική ακτινοβολία) διέπεται γενικά από τους Νόμους για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία και ειδικούς Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί κάτω από τους Νόμους αυτούς.

Μη-ionίζουσα Ακτινοβολία σε Χώρους Εργασίας - Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία

Νομοθεσία

- Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εφαρμόζει νομοθεσία για την ασφάλεια και υγεία προσώπων στην εργασία, η οποία καλύπτει και τους κινδύνους που πιθανόν να προκύψουν από την έκθεση σε μη-ionίζουσες ακτινοβολίες, περιλαμβανομένων των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς επιπέδου προστασίας για τους εργαζόμενους και άλλα πρόσωπα στο εργασιακό περιβάλλον.

- Η οδηγία 2013/35/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 που αφορά τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία και καταργεί την οδηγία 2004/40/ΕΚ μεταφέρθηκε στο Κυπριακό Δίκαιο με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία) Κανονισμούς του 2016 (Κ.Δ.Π. 288/2016), οι οποίοι δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, αρ. 4969 ημερ. 14/10/2016.

Μη-δεσμευτικοί πρακτικοί οδηγοί για ΗΜΠ

- Με βάση το Άρθρο 14 της οδηγίας 2013/35/ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Νοέμβριο 2015 μη-δεσμευτικούς πρακτικούς οδηγούς για σκοπούς διευκόλυνσης εφαρμογής της νομοθεσίας που αφορά στην προστασία των εργαζομένων από κινδύνους έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία.

¹⁹Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021).. Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτούσιοι οι Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 288/2016 και πληθώρα ενημερωτικού υλικού.

Γνωμοδοτήσεις Επιστημονικών Επιτροπών

- Καμία βάση σε απόψεις που εκφράζονται για συσχέτιση των δικτύων και συσκευών 5G με τη νόσο COVID-19. Σχετική ανακοίνωση ICNIRP.
- Νέες κατευθυντήριες οδηγίες της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) σχετικά με την προστασία από ηλεκτρομαγνητικά πεδία 100 kHz - 300 GHz.
- Σημείωμα της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) σχετικά με πρόσφατες μελέτες καρκινογένεσης στα ζώα από μακροπρόθεσμη έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία σε ραδιοκυματικές συχνότητες από κινητά τηλέφωνα. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι μελέτες αυτές δεν παρέχουν αξιόπιστη βάση για την αναθεώρηση των υφιστάμενων κατευθυντήριων οδηγιών για την έκθεση σε ραδιοσυχνότητες.
- Έχει τεθεί από τις 11 Ιουλίου 2018 στη διάθεση του κοινού και κάθε ενδιαφερομένου για δημόσια διαβούλευση το προσχέδιο των νέων κατευθυντήριων οδηγιών της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) σχετικά με τον περιορισμό της έκθεσης σε ηλεκτρικά, μαγνητικά και ηλεκτρομαγνητικά πεδία (100 kHz έως 300 GHz). Προθεσμία υποβολής σχολίων η 9η Οκτωβρίου 2018. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της Επιτροπής ICNIRP.
- Επικαιροποιημένη Γνωμοδότηση (Ιανουάριος 2015) της Επιστημονικής Επιτροπής για τους Ανακλύπτοντες και τους Πρόσφατα Εντοπιζόμενους Κινδύνους για την Υγεία (Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks, SCENIHR) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τις πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (περίληψη της Γνωμοδότησης· η Γνωμοδότηση σε απλουστευμένη γλώσσα).
- Αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης που διεξήχθη στο διάστημα 4.2.2014 - 16.4.2014 επί της προκαταρκτικής Γνωμοδότησης της επιτροπής SCENIHR αναφορικά με τις πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία.
- Όλες οι Γνωμοδοτήσεις των επιστημονικών επιτροπών SCENIHR και CSTEE (Scientific Committee on Toxicity, Ecotoxicity and the Environment) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τις πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ. Οι επιστημονικές αυτές γνωμοδοτήσεις δεν παρέχουν καμία επιστημονική αιτιολόγηση για την αναθεώρηση των ισχυόντων ορίων έκθεσης. Ωστόσο, αναγνωρίζεται ότι τα βασικά δεδομένα για την αξιολόγηση ορισμένων κινδύνων εξακολουθούν να είναι περιορισμένα, ιδιαίτερα όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη έκθεση σε χαμηλά επίπεδα ηλεκτρομαγνητικών πεδίων και γι' αυτό το λόγο απαιτείται περαιτέρω επιστημονική έρευνα.

Ενημερωτικό υλικό

- Συγκριτική μελέτη του Ολλανδικού Υπουργείου Υγείας, Ευημερίας και Αθλητισμού σχετικά με πολιτικές που ακολουθούνται στην Ευρώπη και διεθνώς για προστασία του πληθυσμού και των εργαζομένων από κινδύνους έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία.
- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (επικαιροποιημένη έκδοση 2015), οι οποίες βασίζονται στην επικαιροποιημένη Γνωμοδότηση του Ιανουαρίου 2015 της επιτροπής SCENIHR.
- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία από αγωγούς μεταφοράς ηλεκτρισμού υψηλής τάσης, ρευματοφόρους αγωγούς και ηλεκτρικές συσκευές (ELF - ηλεκτρομαγνητικά πεδία εξαιρετικά χαμηλής συχνότητας), οι οποίες βασίζονται στη δημοσίευση "Non-Ionizing Radiation, Part 1: Static and Extremely Low-Frequency (ELF) Electric and Magnetic Fields" (2002) της Διεθνούς Οργάνωσης Έρευνας για τον Καρκίνο (International Agency on Cancer Research, IACR) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Άλλες σχετικές πληροφορίες στον ιστότοπο της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP).
- Ερωτήσεις/απαντήσεις σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε στατικά πεδία (π.χ. από εξοπλισμό μαγνητικής απεικόνισης (MRI), συστήματα τηλεόρασης κ.λπ.). Άλλες σχετικές πληροφορίες στον ιστότοπο της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP).
- Δήλωση (statement) της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) (2017) αναφορικά με συσκευές διάγνωσης που χρησιμοποιούν μη-ιονίζουσα ακτινοβολία (NIR).
- Δήλωση (statement) της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) (2012) αναφορικά με θέματα υγείας που σχετίζονται με την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από συσκευές τεχνολογίας Millimeter Wave Whole Body Imaging. Οι συσκευές αυτές βασίζουν τη λειτουργία τους στα ηλεκτρομαγνητικά πεδία και δεν πρέπει να συγχέονται με τους σαρωτές ιονίζουσας ακτινοβολίας (π.χ. σαρωτές ακτίνων Χ με οπισθοσκέδαση). Περισσότερες πληροφορίες για τους σαρωτές ιονίζουσας ακτινοβολίας σε σχετική Γνωμοδότηση της επιτροπής SCENIHR (2012) και σε έκθεση ομάδας εργασίας της Ομάδας των Ευρωπαϊκών Αρμοδίων Αρχών Ακτινοπροστασίας (HERCA) (2010). Επίσης, ερωτήσεις/απαντήσεις σχετικά με την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από σαρωτές ιονίζουσας ακτινοβολίας για σκοπούς ασφάλειας (security scanners) στα αεροδρόμια.
- Πληροφορίες σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από ασύρματα δίκτυα WI-FI/WLAN.
- Πληροφορίες σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από τη χρήση κινητών τηλεφώνων.

- Πληροφορίες σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από τους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας.
- Πληροφορίες σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από τη χρήση ασύρματων τηλεφώνων DECT (Digital Enhanced Cordless Telecommunications).
- Οι περιορισμοί και τα επίπεδα αναφοράς που καθορίζονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία (οδηγία και σύσταση) βασίζονται σε κατευθυντήριες γραμμές (guidelines) της Διεθνούς Επιτροπής για την Προστασία από τις Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP), η οποία αποτελεί ένα σώμα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που αναγνωρίζεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO):
 - ο Ενημερωτικό δελτίο του WHO αναφορικά με την έκθεση σε εξαιρετικά χαμηλής συχνότητας ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία (Ιούνιος 2007).
 - ο Ενημερωτικό δελτίο του WHO αναφορικά με τους σταθμούς βάσης και τις ασύρματες τεχνολογίες (Μάιος 2006).
 - ο Ενημερωτικό δελτίο του WHO αναφορικά με την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία από τη χρήση κινητών τηλεφώνων (Οκτώβριος 2014).
 - ο Ενημερωτικό δελτίο του WHO αναφορικά με την έκθεση σε στατικά ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία (Μάρτιος 2006).

Όρια έκθεσης για τους εργαζόμενους και το κοινό σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία

- Τα επίσημα όρια έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία που εφαρμόζονται στην Κυπριακή Δημοκρατία είναι:
 - ο για προστασία προσώπων στην εργασία, οι οριακές τιμές έκθεσης (Exposure Limit Values, ELV) και τα επίπεδα δράσης (Action Levels, AL) που καθορίζονται στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία) Κανονισμούς του 2016 (Κ.Δ.Π. 288/2016), οι οποίοι μεταφέρουν στο Κυπριακό Δίκαιο την Οδηγία 2013/35/ΕΕ, και
 - ο για προστασία του κοινού, οι βασικοί περιορισμοί (basic restrictions) και τα επίπεδα αναφοράς (reference levels) που καθορίζονται στη Σύσταση 1999/519/ΕΚ.

Σχετικές συναντήσεις

- Συνάντηση εργασίας με θέμα “Ηλεκτρομαγνητικά πεδία και επιπτώσεις στην υγεία: από την επιστήμη στη διαμόρφωση πολιτικής και την ενημέρωση του κοινού”, Αθήνα, Ελλάδα, 27 Μαρτίου 2014.
- Η 8η διεθνής συνάντηση εργασίας της επιτροπής ICNIRP για τη μη-ιονίζουσα ακτινοβολία διεξήχθη στο Κέιπ Τάουν της Νοτίου Αφρικής στο διάστημα 9-11 Μαΐου 2016, σε συνδυασμό με τις εργασίες του 14ου συμποσίου της Διεθνούς Ένωσης Ακτινοπροστασίας (International Radiation Protection Association, IRPA). Σχετική παρουσίαση της ICNIRP σχετικά με τις υπό αναθεώρηση κατευθυντήριες γραμμές για υψίσυχνα πεδία (HF) εδώ.

- Το κοινό συνέδριο BIOEM 2016 των φορέων Bioelectromagnetics Society (BEMS) και European BioElectromagnetics Association (EBEA) διεξήχθη στο διάστημα 5-10 Ιουνίου 2016 στη Γάνδη του Βελγίου.

Μη-Ιονίζουσα Ακτινοβολία σε Χώρους Εργασίας - Τεχνητή Οπτική Ακτινοβολία

Νομοθεσία

- Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εφαρμόζει νομοθεσία για την ασφάλεια και υγεία προσώπων στην εργασία, η οποία καλύπτει και τους κινδύνους που πιθανόν να προκύψουν από την έκθεση σε μη-ιονίζουσες ακτινοβολίες, περιλαμβανομένης της τεχνητής οπτικής ακτινοβολίας, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς επιπέδου προστασίας για τους εργαζόμενους και άλλα πρόσωπα στο εργασιακό περιβάλλον.
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τεχνητή Οπτική Ακτινοβολία) Κανονισμοί του 2010 (Κ.Δ.Π. 247/2010) δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.6.2010 (Παράρτημα ΙΙΙ, Μέρος Ι - Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις, αρ. 4433, σ. 1473-1493, 11.6.2010).
- Οδηγία 2006/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2006 περί των ελαχίστων προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας όσον αφορά στην έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (τεχνητή οπτική ακτινοβολία) (19η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ).
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εκδώσει οδηγό καλής πρακτικής για τους εργοδότες με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή της οδηγίας 2006/25/ΕΚ για προστασία από τους κινδύνους έκθεσης σε τεχνητή οπτική ακτινοβολία.

Υποβολή εντύπου γνωστοποίησης στοιχείων εξοπλισμού LASER

- Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, στο πλαίσιο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας για προστασία προσώπων στην εργασία κατά τη χρήση εξοπλισμού που εκπέμπει ακτινοβολία LASER, έχει ετοιμάσει έντυπο γνωστοποίησης βασικών στοιχείων που αφορούν στην κατοχή και χειρισμό εξοπλισμού εκπομπής ακτινοβολίας LASER κατηγορίας ΙΙΙβ ή ΙV, το οποίο πρέπει να υποβάλλεται στην Υπηρεσία Ελέγχου και Επιθεώρησης για Ακτινοβολίας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας από κατόχους / χρήστες εξοπλισμού εκπομπής ακτινοβολίας LASER κατηγορίας ΙΙΙβ και ΙV.

Γνωμοδοτήσεις Ευρωπαϊκών Επιστημονικών Επιτροπών

- Γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Καταναλωτικά Προϊόντα (Scientific Committee on Consumer Products, SCCP) (2006) σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε υπεριώδη ακτινοβολία από ξαπλώστρες (sunbeds) για σκοπούς αισθητικής (τεχνητό μαύρισμα).

- Γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής για την Υγεία και τους Περιβαλλοντικούς και Αναδυόμενους Κινδύνους (SCHEER), η οποία υιοθετήθηκε στις 6 Ιουνίου 2018, σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία από τις διόδους εκπομπής φωτός (LED). Η Επιτροπή SCHEER καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις άμεσων δυσμενών επιπτώσεων στην υγεία από τις διόδους LED από την κανονική χρήση (φωτισμός και οθόνες) από τον γενικό υγιή πληθυσμό.
- Επικαιροποιημένη Γνώμη (Opinion) της Επιστημονικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Υγεία, το Περιβάλλον και τους Νεοεμφανιζόμενους Κινδύνους (SCHEER) σχετικά με τις βιολογικές επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας στην υγεία, με ιδιαίτερη αναφορά στις ξαπλώστρες (sunbeds) για σκοπούς αισθητικής (τεχνητό μαύρισμα). Η Επιτροπή καταλήγει στο ότι δεν υπάρχει ασφαλές όριο έκθεσης σε υπεριώδη ακτινοβολία σε ξαπλώστρες αισθητικής.
- Γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους Ανακλύπτοντες και τους Πρόσφατα Εντοπιζόμενους Κινδύνους για την Υγεία (Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks, SCENIHR) (2012), σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση στο τεχνητό φως (artificial light).
- Γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής SCENIHR (2008), σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε τεχνητή οπτική ακτινοβολία από λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας (energy saving lamps).
- Αίτημα για επιστημονική γνωμοδότηση από την Επιστημονική Επιτροπή SCENIHR, σχετικά με τις βιολογικές επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας UV-C που σχετίζονται με την υγεία, με έμφαση στις λάμπες UV-C (2.6.2015).
- Γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής SCENIHR σχετικά με τις βιολογικές επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας UV-C που σχετίζονται με την υγεία, με έμφαση στις λάμπες UV-C (2.2.2017). Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι η έκθεση σε ακτινοβολία UV-C μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στο δέρμα και τα μάτια, όμως απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση ώστε η παρατεταμένη έκθεση σε ακτινοβολία UV-C να συσχετιστεί με την εμφάνιση καρκίνου.
- Αίτημα για επιστημονική γνωμοδότηση από την Επιστημονική Επιτροπή SCENIHR, σχετικά με τις βιολογικές επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας που σχετίζονται με την υγεία, με έμφαση στις ξαπλώστρες (sunbeds) για σκοπούς αισθητικής.
- Δημόσια διαβούλευση σχετικά με την Προκαταρκτική Γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής SCENIHR για τις βιολογικές επιδράσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας που σχετίζονται με την υγεία, με ιδιαίτερη αναφορά στις ξαπλώστρες (sunbeds) για σκοπούς αισθητικής (τεχνητό μαύρισμα). Με βάση τα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία, η επιτροπή SCENIHR κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η

υπεριώδης ακτινοβολία (UV) είναι απόλυτα καρκινογόνος και ότι δεν υπάρχει ασφαλές όριο για έκθεση στην ακτινοβολία αυτή. Γραπτά σχόλια σχετικά με την προκαταρκτική γνωμοδότηση μέχρι τις 27 Απριλίου 2016.

- Δημόσια διαβούλευση σχετικά με την Προκαταρκτική Γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής SCHEER για τις βιολογικές επιπτώσεις στην υγεία από την υπεριώδη ακτινοβολία UV-C, με έμφαση στις λάμπες UV-C. Γραπτά σχόλια σχετικά με την προκαταρκτική γνωμοδότηση μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2016.

Ενημερωτικό υλικό

- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση στο τεχνητό φως (artificial light), οι οποίες βασίζονται σε σχετική Γνωμοδότηση της επιτροπής SCENIHR (2012).
- Ενημερωτικό έντυπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα “Artificial light and health”.
- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από έκθεση σε τεχνητή οπτική ακτινοβολία από λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας (energy-saving lamps), οι οποίες βασίζονται σε σχετική Γνωμοδότηση της επιτροπής SCENIHR (2008).
- Ερωτήσεις/Απαντήσεις σχετικά με τις βιολογικές επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας στην υγεία, με ιδιαίτερη αναφορά στις ξαπλώστρες (sunbeds) για σκοπούς αισθητικής (τεχνητό μαύρισμα). Άλλες σχετικές πληροφορίες στον ιστότοπο της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP).
- Πληροφόρηση σχετικά με τις βιολογικές επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας UV-C που σχετίζονται με την υγεία, με έμφαση στις λάμπες UV-C.
- Πληροφορίες σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία από τη χρήση εξοπλισμού θέρμανσης με υπέρυθρη ακτινοβολία (infrared warming cabins, “infrared cabins”).
- Κατευθυντήριες γραμμές της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) αναφορικά με τα όρια έκθεσης σε ακτινοβολία λέιζερ με μήκος κύματος μεταξύ 180 nm - 1000 μm (2013).
- Κατευθυντήριες γραμμές της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) αναφορικά με τα όρια έκθεσης σε ασύμφωνη ορατή ακτινοβολία και υπέρυθρη ακτινοβολία (2013).
- Δήλωση (statement) της Διεθνούς Επιτροπής για Προστασία από Μη-Ιονίζουσες Ακτινοβολίες (ICNIRP) αναφορικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους έκθεσης σε υπεριώδη ακτινοβολία (2010).

Προστασία στην Γεωργοκτηνοτροφία²⁰

Σύμφωνα με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους και τους σχετικούς Κανονισμούς που πηγάζουν από τους Νόμους αυτούς, κάθε γεωργός ή κτηνοτρόφος ως Εργοδότης οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια, η υγεία και η ευημερία των εργοδοτούμενων του, του ιδίου (αν πρόκειται για αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο) και των τρίτων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν από τις δραστηριότητές του (όπως προμηθευτές πρώτων υλών και πρόσωπα που παραλαμβάνουν εμπόρευμα για εξαγωγή ή μεταπώληση ή άλλη επεξεργασία).

Για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ο Εργοδότης κάθε γεωργικής ή κτηνοτροφικής μονάδας, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησής του, πρέπει να οργανώνει τα θέματα ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας του και, μεταξύ άλλων, να:

Διαθέτει Γραπτή Εκτίμηση των Κινδύνων (ΓΕΚ) για την ασφάλεια και υγεία στους οποίους είναι πιθανόν να εκτίθενται οι εργοδοτούμενοι καθώς και τρίτα πρόσωπα στον χώρο εργασίας, στα υποστατικά ή και στην επιχείρησή του. Στο έγγραφο αυτό πρέπει:

- να εντοπιστούν οι πηγές κινδύνου και τα πρόσωπα που επηρεάζονται,
- να αξιολογηθούν τα υφιστάμενα μέτρα,
- να καθοριστούν τα μέτρα προστασίας και πρόληψης που πρέπει να ληφθούν (οργανωτικά και τεχνικά μέτρα) καθώς και
- να καθοριστούν τα υπεύθυνα πρόσωπα για την εφαρμογή των μέτρων αυτών.

Στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν οποιεσδήποτε αλλαγές στον χώρο εργασίας όπως νέος εξοπλισμός, χρήση νέων ουσιών ή εισαγωγή νέας μεθόδου εργασίας, η ΓΕΚ θα πρέπει να αναθεωρείται ανάλογα.

Εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης των Κινδύνων για να διασφαλίζει τον αποτελεσματικό προγραμματισμό, την οργάνωση και τον έλεγχο των κινδύνων και την υλοποίηση των προληπτικών και προστατευτικών μέτρων (οργανωτικών ή και τεχνικών) που απορρέουν από τη ΓΕΚ καθώς και την παρακολούθηση και αναθεώρηση των μέτρων αυτών. Στο εν λόγω σύστημα πρέπει να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, έγγραφα και διαδικασίες που να καθορίζουν την οργανωτική δομή και λειτουργία της επιχείρησης αναφορικά με τα θέματα ασφάλειας και υγείας.

²⁰Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021). Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμες διάφορες σχετικές ενημερωτικές εκδόσεις, καθώς και τον Μν Δευσμεντικό Οδηγό Καλής Πρακτικής για την Ασφάλεια και Υγεία στις Γεωργικές Εργασίες.

Ορίσει πρόσωπα μέσα στην επιχείρησή του, τα οποία να ασχολούνται με τα θέματα ασφάλειας και υγείας και τα οποία να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένα. Επίσης, πρέπει να μεριμνήσει για την εκλογή Αντιπροσώπου Ασφάλειας στο υποστατικό του καθώς και για τη σύσταση και λειτουργία Επιτροπής Ασφάλειας στις περιπτώσεις που στα υποστατικά του, εργοδοτούνται περισσότερα από 10 πρόσωπα.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειάς του για βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας, μεταξύ άλλων, διεξάγει στοχευμένες εκστρατείες επιθεωρήσεων και εκδίδει οδηγούς, καθοδηγητικά έντυπα και άλλες Εκδόσεις για να διευκολύνει τους εργοδότες και άλλα πρόσωπα που εμπλέκονται στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εργασίες, να κατανοήσουν και να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της νομοθεσίας. Στις εκδόσεις αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων και οι ακόλουθες εκδόσεις ειδικά για στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εργασίες:

- Κυριότεροι Κίνδυνοι στις Γεωργικές Εργασίες
- Διαχείριση των Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στις Γεωργικές Εργασίες
- Ασφάλεια και Υγεία των Γεωργικών Μηχανημάτων

Επίσης, η Συμβουλευτική Επιτροπή Ασφάλειας και Υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εκδώσει Μη Δεσμευτικό Οδηγό Καλής Πρακτικής για την ασφάλεια και υγεία στις Γεωργικές Εργασίες στην Ελληνική, Αγγλική, Γαλλική και Γερμανική γλώσσα.

Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζόμενων²¹

Με τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και όλων των συντελεστών παραγωγής, με την εισαγωγή στην παραγωγική αλυσίδα χιλιάδων επικινδύνων ουσιών, με την πολυπλοκότητα και την αναβάθμιση της εργασιακής και επαγγελματικής δραστηριότητας η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων αποτελεί έργο πρωταρχικής σημασίας.

Επισημαίνεται ότι η πρόληψη των κινδύνων και η επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων εκεί όπου επιβάλλεται, αποτελούν υποχρεώσεις του εμπλεκόμενου εργοδότη. Σημειώνεται ωστόσο ότι η καλή υγεία και η ευεξία των εργαζομένων συμβάλλει αποφασιστικά στην αύξηση της παραγωγικότητας, στη μείωση του κόστους παραγωγής και στη βελτίωση των γενικότερων κοινωνικών και οικονομικών δεικτών κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας.

Η επιτήρηση της υγείας έχει σκοπό να διαπιστώσει την κατάσταση της υγείας των εργαζομένων όσο αφορά την ικανότητα τους να διεκπεραιώνουν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται από τον εργοδότη τους. Η επιτήρηση αυτή καθορίζει τα απαραίτητα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα για την σωματική και ψυχική ευεξία των εργαζομένων εξασφαλίζοντας την προσαρμογή της εργασίας στις ανθρώπινες ανάγκες. Η επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων είναι κυρίως δραστηριότητα πρόληψης με πολλαπλούς στόχους, όπως είναι:

- i. Η παρέμβαση για την αντιμετώπιση βλαπτικών παραγόντων στο χώρο εργασίας με στόχο την αποφυγή της έκθεσης σ' αυτούς (πρωτογενής πρόληψη).
- ii. Η προσυμπτωματική διάγνωση παθήσεων, δηλαδή η διάγνωση παθήσεων που δεν έχουν οδηγήσει ακόμα στην εκδήλωση κάποιου συμπτώματος (δευτερογενής πρόληψη).
- iii. Η εκτίμηση του βαθμού έκθεσης σε βλαπτικούς παράγοντες μέσα από εργαστηριακές εξετάσεις ανίχνευσης των διαφόρων παραγόντων, ή και των μεταβολιτών τους, σε βιολογικά υγρά (αίμα, ούρα).
- iv. Η πρόωπη διάγνωση επαγγελματικών παθήσεων ή και άλλων δυσμενών επιπτώσεων στην υγεία και η έγκαιρη έναρξη αντιμετώπισης τους.
- v. Η αποτίμηση της συνολικής κατάστασης της υγείας του εργαζόμενου, η αναζήτηση

²¹Το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου προέρχεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (Δεκέμβριος 2021). Στην ίδια ιστοσελίδα είναι επίσης διαθέσιμοι αυτοί οι Περι Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 330/2017, καθώς και άλλοι σχετικοί Κανονισμοί και ενημερωτικό υλικό και Κώδικες Πρακτικής.

ύπαρξης παραγόντων για κοινά νοσήματα και η παροχή κατάλληλων συμβουλών για σωστή διατροφή, διακοπή του καπνίσματος, απώλεια βάρους και αύξηση της σωματικής άσκησης με απώτερο στόχο την προαγωγή της υγείας.

Η επιτήρηση της υγείας στηρίζεται, στο μεγαλύτερο της μέρος, στη λήψη του επαγγελματικού ατομικού ιστορικού του εργαζόμενου και ακολούθως στην ιατρική κλινική εξέταση. Σε ορισμένες επαγγελματικές κατηγορίες επιβάλλονται, επίσης, εργαστηριακές/παρακλινικές εξετάσεις, οι οποίες αναζητούν βλάβες διαφόρων οργάνων, χημικές ουσίες που έχουν απορροφηθεί, μεταβολίτες χημικών ουσιών, ή άλλες επιδράσεις χημικών ή φυσικών παραγόντων. Επίσης, όπου είναι αναγκαίο, επιβάλλονται πρόσθετες ειδικές κλινικές εξετάσεις όπως ακτινολογικές, οφθαλμολογικές, λειτουργικές, εξετάσεις αναπνοής, ψυχιατρικές κ.α. ανάλογα πάντοτε με τη φύση των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι στο εργασιακό περιβάλλον.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εφαρμόζει Σχέδιο Δράσης για την εγκαθίδρυση και λειτουργία Συστήματος Επιτήρησης της Υγείας των Εργοδοτούμενων, το οποίο βασίστηκε σε μελέτη Σουηδού εμπειρογνώμονα που έγινε για το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας το 2004. Τον Οκτώβριο του 2017 έχουν εγκριθεί και τέθηκαν σε εφαρμογή οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 330/2017) κάτω από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως (Αρ. 2) 2015. Οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν τις διαδικασίες και το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργοδοτούμενων στην Κύπρο. Καθορίζουν τις υποχρεώσεις των εργοδοτών, των εξεταζόντων ιατρών καθώς και τις υποχρεώσεις και δικαιώματα των εργοδοτούμενων προσώπων. Ρυθμίζουν επίσης την έκδοση Διαταγμάτων από τον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις απαιτούμενες ιατρικές εξετάσεις που πρέπει να υποβάλλονται οι εργοδοτούμενοι σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες ή δραστηριότητες εργασίας. Αρχικά οι Κανονισμοί αυτοί εφαρμόστηκαν με την έκδοση δύο Υπουργικών Διαταγμάτων που αφορούν εργαζόμενους οι οποίοι εκτελούν εργασίες μόνωσης και επάλειψης αμιάντου (Κ.Δ.Π. 184/2018) και εργαζόμενους οι οποίοι εκτελούν συγκεκριμένες εργασίες στα λιμάνια (Κ.Δ.Π. 185/2018). Σταδιακά και κατόπιν συμφωνίας με όλους τους εμπλεκόμενους κοινωνικούς εταίρους θα εκδοθούν περισσότερα Υπουργικά Διατάγματα που θα καλύψουν και άλλες επαγγελματικές κατηγορίες / δραστηριότητες εργασίας εκεί όπου κρίνεται αναγκαίο.

Επιπρόσθετα, πρόνοιες για την επιτήρηση της υγείας των εργοδοτούμενων περιλαμβάνονται και σε άλλους εναρμονιστικούς Κανονισμούς και Κώδικες Πρακτικής που έχουν εκδοθεί κάτω από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους και είναι οι ακόλουθοι:

Εναρμονιστικοί Κανονισμοί

- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2021 (Κ.Δ.Π. 158/2021)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του

2001 έως 2021 (Κ.Δ.Π. 268/2001 έως Κ.Δ.Π. 299/2021).

- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από Αμίαντο) Κανονισμοί του 2006 έως 2015 (Κ.Δ.Π. 316/2006 και Κ.Δ.Π. 46/2015)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιγόνοι Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 έως 2015 (Κ.Δ.Π. 153/2001, έως Κ.Δ.Π. 298/2021)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001) και 2021 (Κ.Δ.Π. 106/2021)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τεχνητή Οπτική Ακτινοβολία) Κανονισμοί του 2010 (Κ.Δ.Π. 247/2010)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ηλεκτρομαγνητικά Πεδία) Κανονισμοί του 2016 (Κ.Δ.Π. 288/2016)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από Κραδασμούς) Κανονισμοί του 2005 (Κ.Δ.Π. 332/2005)
- Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία σε Εξοπλισμό με Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Εξορυκτικές δια Γεωτρήσεων Βιομηχανίες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 274/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Υπαίθριες ή Υπόγειες Εξορυκτικές Βιομηχανίες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 275/2002)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Προστασία των Νέων) Κανονισμοί του 2012 έως 2015 (Κ.Δ.Π. 77/2012 και Κ.Δ.Π. 43/2015)

Κώδικες Πρακτικής

- ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για την Εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος) Διάταγμα του 2012 (Κ.Δ.Π. 131/2012)
- Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τη Θερμική Καταπόνηση Εργαζομένων) Διάταγμα του 2014 (Κ.Δ.Π. 291/2014)
- Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τον Θόρυβο στους Τομείς της Μουσικής και Ψυχαγωγίας) Διάταγμα του 2010. Κείμενο Κώδικα (Κ.Δ.Π. 18/2010).

Πρόνοιες για την επιτήρηση της υγείας των εργοδοτούμενων περιλαμβάνονται και στους ακόλουθους παλαιότερους Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί κάτω από τον περί Εργοστασίων Νόμο Κεφ.134.

- Οι περί Ελέγχου της Ατμόσφαιρας και Επικίνδυνων Ουσιών εις Εργοστάσια Κανονισμοί του 1973 έως 2021.(Κ.Δ.Π. 311/1973, Κ.Δ.Π. 166/1981, Κ.Δ.Π. 41/1986, Κ.Δ.Π. 294/2007, Κ.Δ.Π. 69/2012, Κ.Δ.Π. 17/2019, Κ.Δ.Π. 285/2020 και Κ.Δ.Π. 300/2021)
- Οι περί Γεωργικών Εργασιών (Ασφάλεια, Υγεία και Ευημερία) Κανονισμοί του 1982 (Κ.Δ.Π. 271/1982)

Επίσης, ρυθμίσεις για την επιτήρηση της υγείας των εργοδοτούμενων περιλαμβάνονται στην νομοθεσία για την προστασία των εργοδοτούμενων από ιονίζουσες ακτινοβολίες και πυρηνική ασφάλεια και ειδικότερα στους περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής και Ραδιολογικής Ασφάλειας και Προστασίας (Καθορισμός Βασικών Προτύπων Ασφαλείας για την Προστασία από τους Κινδύνους που προκύπτουν από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες) Κανονισμοί του 2018 (Κ.Δ.Π. 374/2018).

Σύμφωνα με το άρθρο 42 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2020, οι ιατρικές εξετάσεις για σκοπούς επιτήρησης της υγείας των εργοδοτούμενων διεξάγονται από εξετάζοντες ιατρούς. Καθήκοντα εξετάζοντα ιατρού μπορούν να εκτελούν ιατροί με ειδικότητα στην κλάδο της ιατρικής της εργασίας όπως καθορίζεται στους περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμούς, ή άλλοι προσοντούχοι ιατροί οι οποίοι είναι κάτοχοι ειδικότητας που καθορίζεται με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

OEB

**Ομοσπονδία Εργοδοτών
και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)**

Οδός Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων Κύπρου 4, Στρόβολος, 2000 Λευκωσία, Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: 22 643 000, Φαξ: 22 666 661, Email: slr@oeb.org.cy, Website: www.slr.com.cy

ISBN 978-9925-7829-7-0

Έτος Έκδοσης: 2022